bestemmingsplan

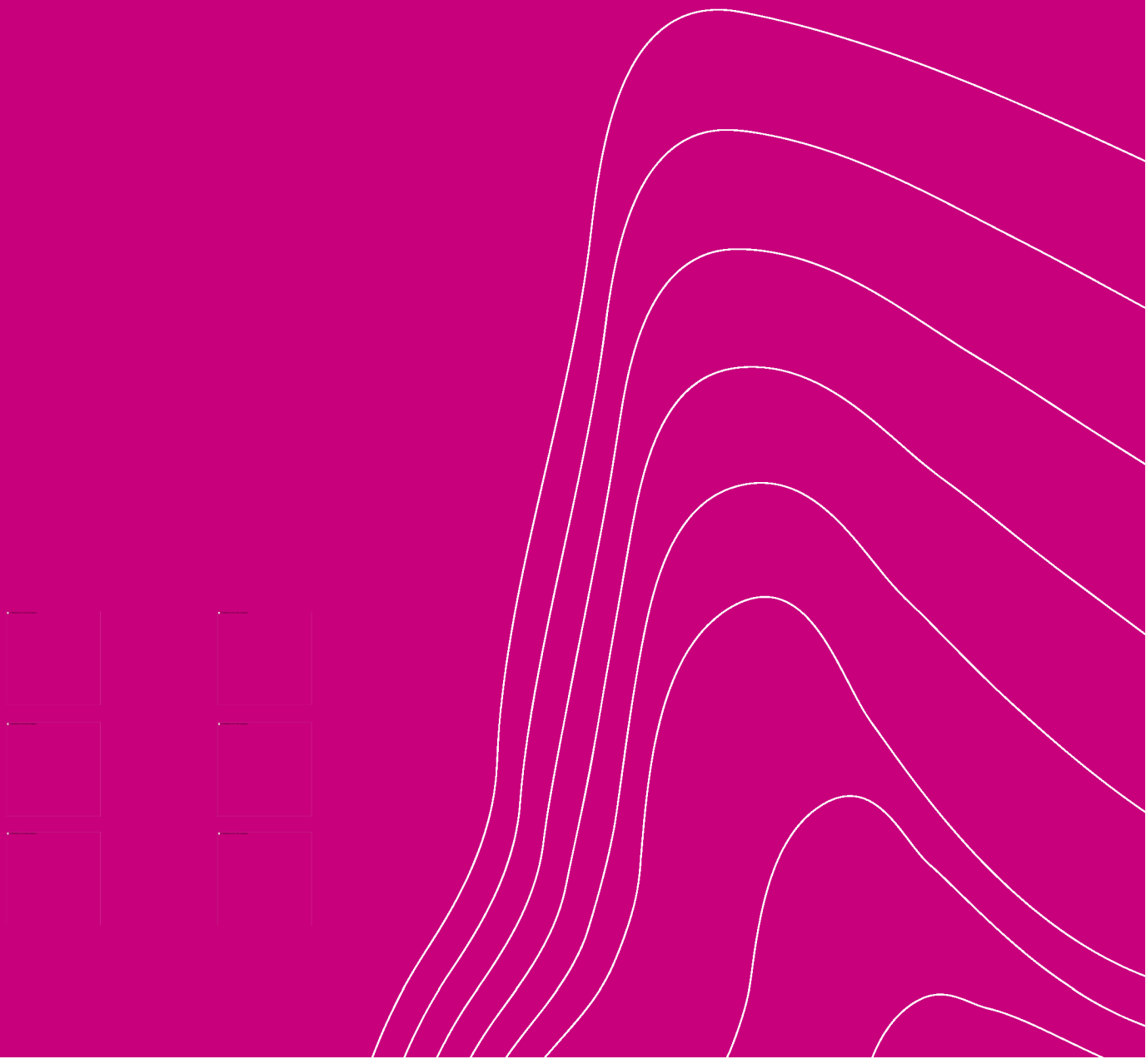
Damwâld - Prikkebosk

Dantumadiel

RHO ADVISEURS

RHO ADVISEURS

DATUM	18-09-2023
IMRO IDN	NL.IMRO.1891.BpDwPrikkebosk-ON01
PROJECT	Damwâld - Prikkeboskgemeente
OPDRACHTGEVER	Dantumadiel
PROJECTNUMMER	20200433
AUTEUR STATUS	ontwerp

Inhoudsopgave

Toelichting

Hoofdstuk 1	**Inleiding**	**5**
1.1	Aanleiding	5
1.2	Ligging plangebied	5
1.3	Vigerende regeling	6
1.4	Leeswijzer	8
Hoofdstuk 2	**Beleidskader**	**9**
2.1	Rijksbeleid	9
2.2	Provinciaal beleid	11
2.3	Gemeentelijk beleid	16
Hoofdstuk 3	**Beschrijving voorgenomen ontwikkeling**	**21**
3.1	Huidige situatie	21
3.2	Visie op Prikkebosk	23
3.3	Toekomstige ontwikkeling	24
3.4	Verkeer en parkeren	27
Hoofdstuk 4	**Omgevingsaspecten**	**29**
4.1	Vormvrije m.e.r.-beoordeling	29
4.2	Milieuzonering	30
4.3	Archeologie	32
4.4	Landschap en cultuurhistorie	33
4.5	Bodem	34
4.6	Water	34
4.7	Geluid (wegverkeerslawaai)	37
4.8	Luchtkwaliteit	37
4.9	Ecologie	39
4.10	Externe veiligheid	41
4.11	Kabels en leidingen	42
Hoofdstuk 5	**Beschrijving juridische regeling**	**43**
5.1	Algemeen	43
5.2	Toelichting op de enkelbestemmingen	43
5.3	Toelichting op de dubbelbestemming en aanduiding	46
Hoofdstuk 6	**Uitvoerbaarheid**	**47**
6.1	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	47
6.2	Economische uitvoerbaarheid	48

Bijlagen toelichting
Bijlage 1 **Stedenbouwkundige visie 2 december 2019**
Bijlage 2 **Stedenbouwkundig plan versie 12 september 2023**
Bijlage 3 **Vormvrije m.e.r.-beoordeling**
Bijlage 4 **Archeologisch onderzoek**
Bijlage 5 **Aanvraag digitale watertoets**
Bijlage 6 **Quickscan Wnb**
Bijlage 7 **Stikstofberekening**

Regels **65**

Hoofdstuk 1 **Inleidende regels** **67**
Artikel 1 Begrippen 67
Artikel 2 Wijze van meten 74

Hoofdstuk 2 **Bestemmingsregels** **75**
Artikel 3 Agrarisch - Woudenlandschap 75
Artikel 4 Groen 77
Artikel 5 Tuin 79
Artikel 6 Verkeer - Verblijf 80
Artikel 7 Wonen 81
Artikel 8 Woongebied - I 85
Artikel 9 Woongebied - II 89
Artikel 10 Waarde-Reliëf 93

Hoofdstuk 3 **Algemene regels** **94**
Artikel 11 Anti-dubbeltelbepaling 94
Artikel 12 Algemene bouwregels 95
Artikel 13 Algemene gebruiksregels 96
Artikel 14 Algemene aanduidingsregels 97
Artikel 15 Algemene afwijkingsregels 98
Artikel 16 Overige regels 100

Hoofdstuk 4 **Overgangs- en slotregels** **101**
Artikel 17 Overgangsrecht 101
Artikel 18 Slotregel 102

Bijlagen regels
Bijlage 1 **Beeldkwaliteitsplan Prikkebosk 12 september 2023**
Bijlage 2 **Lijst van toegestane beroepen en bedrijven aan huis**

Verbeelding

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

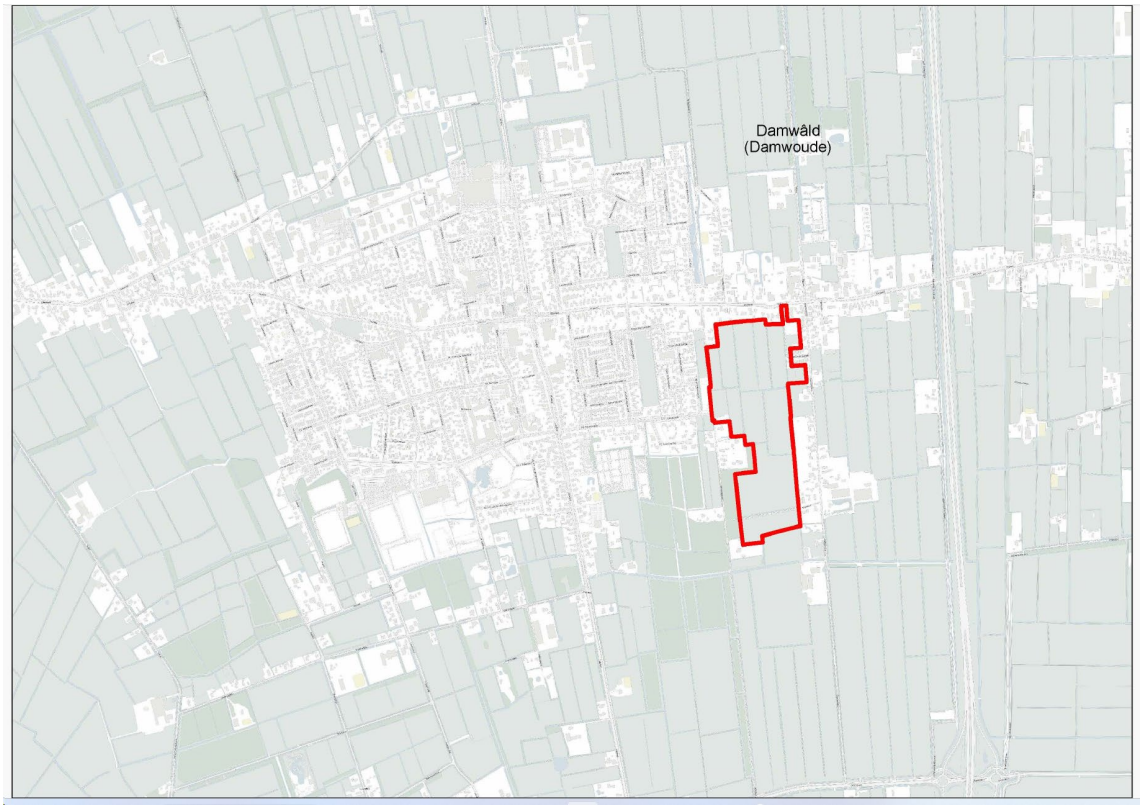
1.1 Aanleiding

In het zuidoosten van Damwâld ligt een karakteristiek stukje Friese Woudenlandschap: Prikkebosk. Voor Prikkebosk heeft de gemeente Dantumadiel in het verleden al plannen gehad om woningen te bouwen. In een woningbehoefteonderzoek van 2018 komt al naar voren dat Prikkebosk wordt gezien als geschikte locatie voor woningen. In 2019 is in samenspraak met de omgeving verder nagedacht over de invulling van deze locatie. Dit heeft geresulteerd in de stedenbouwkundige visie Prikkebosk Damwâld (d.d. 2 december 2019). Deze visie voor Prikkebosk houdt rekening met de karakteristieken van het gebied, de woningbehoefte van de regio en het dorp én de wensen van de omwonenden.

De stedenbouwkundige visie uit 2019 is vervolgens uitgewerkt tot een stedenbouwkundig plan. De opzet van dit plan is om een bijzondere woonomgeving te creëren binnen de huidige structuren van het landschap. In het stedenbouwkundig plan wordt uitgegaan van maximaal 20 woningen, die geplaatst worden in 10 woonvlakken ('landschappelijke kamers'). Dit stedenbouwkundig plan vormt de basis voor het onderhavige bestemmingsplan. De stedenbouwkundige visie uit 2019 en het stedenbouwkundig plan uit 2023 zijn opgenomen als bijlage 1 en bijlage 2 bij de toelichting.

1.2 Ligging plangebied

Het plangebied van dit bestemmingsplan is circa 6 ha groot en is gelegen aan de oostzijde van de kern Damwâld. De locatie ligt ten zuiden van de Doniawei, de doorgaande weg door Damwâld. In westelijke richting sluit deze doorgaande weg aan op de N361. In oostelijke richting kruist de Doniawei, de Centrale As (de N356). De volgende figuur geeft de ligging van het plangebied weer.

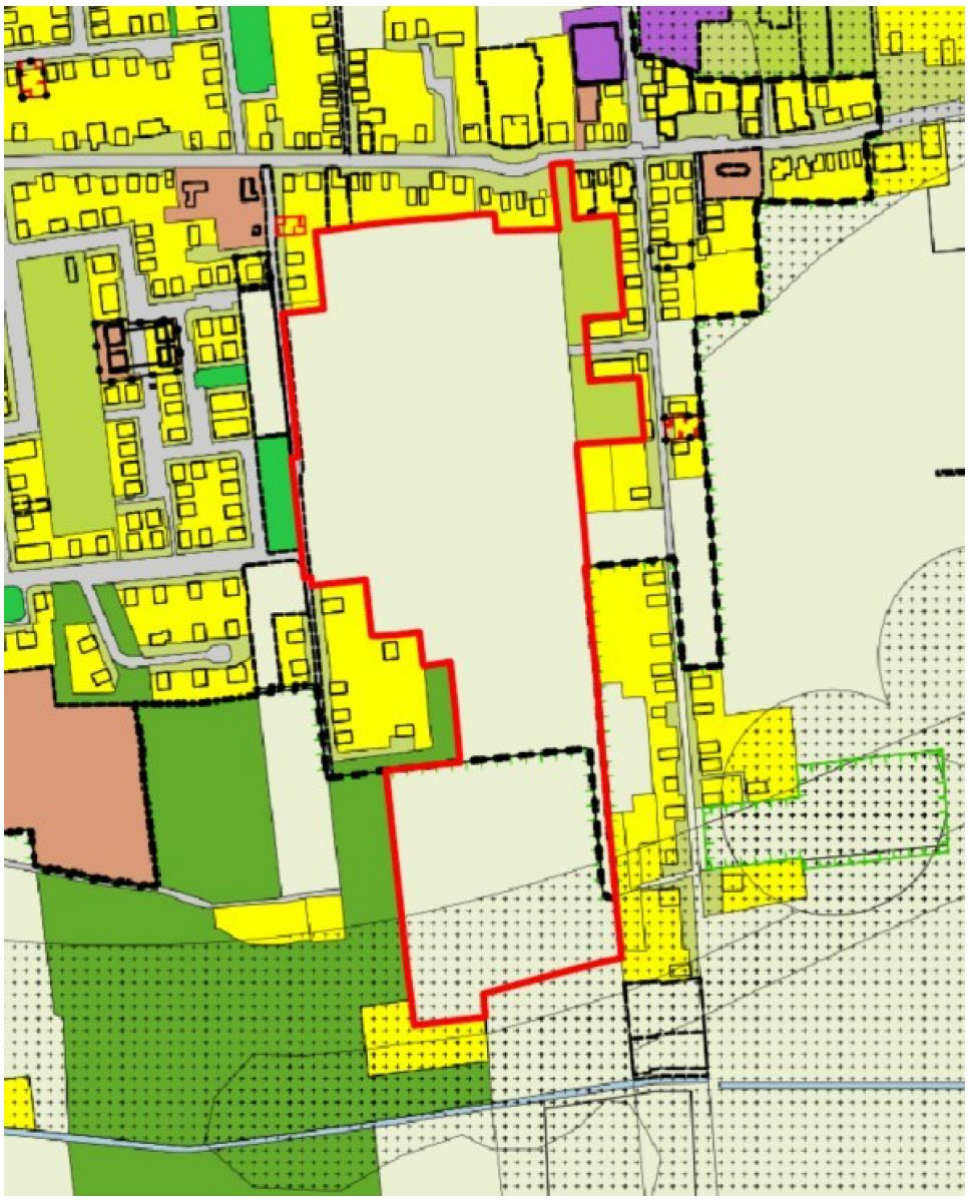
Figuur 1.1 : Begrenzing bestemmingsplan Damwâld-Prikkebosk (Bron: Pdok.nl)

1.3 Vigerende regeling

Ter plaatse van het plangebied gelden de bestemmingsplannen *Butengebiet Dantumadiel* en *Damwâld.* Een uitsnede van de bestemmingsplannen ter plaatse van het plangebied zijn weergegeven in figuur 1.2

Het plangebied is voor het grootste gedeelte geregeld in het bestemmingsplan *Damwâld,* vastgesteld op 4 juli 2022. In dit bestemmingsplan is op het plangebied de bestemming 'Agrarisch' grotendeels van toepassing. Het betreft hier uitsluitend agrarische cultuurgrond. Bebouwing ten behoeve van agrarische bedrijven is niet toegestaan. Fiets- en voetpaden zijn binnen de agrarische bestemming eveneens toegestaan. In het midden van het plangebied, aan de westzijde, is een gedeelte van het plangebied bestemd als 'Bos'. De bouw van woningen is niet mogelijk op grond van het in geldende bestemmingsplan *Damwâld* (2022).

Het zuidelijke deel van het plangebied is geregeld in het bestemmingsplan *Bûtengebiet Dantumadiel*, vastgesteld op 2 juli 2013. De bestemmingen 'Agrarisch - Woudenlandschap' en 'Bos' zijn van toepassing. Eveneens is de dubbelbestemming 'Waarde-Reliëf' en de gebiedsaanduiding 'vrijwaringszone- radar' van toepassing. De gronden binnen de bestemming 'Agrarisch- Woudenlandschap' zijn primair bestemd voor agrarisch gebruik, met uitzondering van boom-/sierteelt, houtteelt en bollenteelt en het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de landschappelijke waarden. Binnen deze bestemming zijn daarbijbehorende functies zoals fiets-, wandel- en ruiterpaden en extensieve dagrecreatie toegestaan. Gebouwen ten behoeve van wonen zijn niet toegestaan. Reguliere grondgebonden woningen zijn binnen deze bestemming niet mogelijk. De voor 'Waarde - Reliëf' aangewezen gronden zijn bestemd voor het behoud, de bescherming en/of het herstel van de landschappelijke waarde en cultuurhistorische waarde van het gebied. Ter plaatse van de aanduiding ' vrijwaringszone - radar ' geldt dat die gronden - naast de aangewezen bestemming(en) - tevens bestemd zijn voor de bescherming van de functionele bruikbaarheid van het radarstation. De bouwhoogte van bouwwerken mag niet meer bedragen dan 75 meter.

Figuur 1.2 : Plangebied bestemmingsplan Prikkebosk met geldende bestemmingsplannen als ondergrond (Bron: Pdok.nl/ruimtelijkeplannen.nl)

1.4 Leeswijzer

De juridisch-planologische regeling van dit bestemmingsplan wordt in de volgende hoofdstukken nader toegelicht en gemotiveerd. Na deze inleiding wordt in hoofdstuk 2 een uiteenzetting gegeven van het relevante beleid. In hoofdstuk 3 wordt een toelichting gegeven op het plangebied en komt het planvoornemen aan de orde. Vervolgens worden in hoofdstuk 4 de voor het plangebied relevante milieu- en omgevingsaspecten besproken. Hoofdstuk 5 beschrijft de juridische aspecten van het bestemmingsplan en in hoofdstuk 6 wordt tot slot een weergave gegeven van de uitvoerbaarheid.

Hoofdstuk 2 Beleidskader

2.1 Rijksbeleid

2.1.1 Nationale Omgevingsvisie

De Omgevingswet bundelt alle huidige wetten over de leefomgeving. Daarbij hoort ook een Rijksvisie op de leefomgeving: de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). Op 11 september 2020 is de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) naar de Tweede Kamer gestuurd. Met de NOVI geeft het kabinet richting aan grote opgaven waardoor Nederland de komende 30 jaar verandert. Dit betreft onder meer:

- de bouw van ongeveer 1 miljoen nieuwe woningen;
- meer duurzame energie gebruiken;
- aanpassen aan klimaatverandering;
- de ontwikkeling van een circulaire economie;
- omschakeling naar kringlooplandbouw.

Bij de opgaven wordt altijd rekening gehouden met een gezonde bodem, schoon water, behoud van biodiversiteit en een aantrekkelijke leefomgeving. De Nationale Omgevingsvisie schetst een duurzaam perspectief voor onze leefomgeving. *Op het schaalniveau van dit bestemmingsplan biedt de NOVI geen concrete aandachtspunten.*

2.1.2 Ladder voor duurzame verstedelijking

In het besluit ruimtelijke ordening (Bro) is de verplichting opgenomen om in het geval van een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de toelichting een onderbouwing op te nemen van nut en noodzaak van de nieuwe stedelijke ruimtevraag en de ruimtelijke inpassing. Hierbij wordt uitgegaan van de 'Ladder voor duurzame verstedelijking'. De 'stappen van de Ladder' worden in artikel 3.1.6 lid 2 Bro als volgt omschreven: De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.

De Ladder voor duurzame verstedelijking is ingericht voor een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten waardoor de ruimte in stedelijke gebieden optimaal benut wordt. Bij het bepalen óf en hoe de Ladder moet worden toegepast zijn de volgende aspecten van belang:

1. Is er sprake van een stedelijke ontwikkeling?
2. Is de stedelijke ontwikkeling nieuw?
3. Wat is het ruimtelijk verzorgingsgebied?
4. Is er behoefte aan de voorgenomen ontwikkeling?
5. Ligt de ontwikkeling in bestaand stedelijk gebied?

ad 1: Is er sprake van een stedelijke ontwikkeling?
ad 2: is de stedelijke ontwikkeling nieuw?
Of er sprake is van een stedelijke ontwikkeling wordt bepaald door de aard en omvang van de ontwikkeling in relatie tot de omgeving. Uit jurisprudentie blijkt dat 'in beginsel' sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling als er meer dan 11 woningen gerealiseerd worden. Op de locatie Prikkebosk worden maximaal 20 woningen ontwikkeld. Er

is sprake van een stedelijke ontwikkeling. Ook is sprake van een nieuwe stedelijke ontwikkeling, omdat het gaat om het toevoegen van nieuwe woningen aan de woningvoorraad.

ad 3: Wat is het ruimtelijk verzorgingsgebied?
Met de planontwikkeling van Prikkebosk wordt ingespeeld op de (boven-)regionale vraag naar woningen. In het onderzoek 'Woningbehoefte en ontwikkelruimte Damwâld' (KAW 2018) wordt geconstateerd dat een extra vraag naar woningen vooral denkbaar is door het meer dan gemiddeld aantrekken van mensen van buiten het dorp. Deze doelgroep kiest vooral voor ruim wonen in het hoge segment. De Woonvisie 2020-2025 en het Woningbouwprogramma Damwâld van 14 juni 2021 anticiperen hier eveneens op. In de regio en daarbuiten is vraag naar dorpskavels met een landschappelijk uitstraling. De ligging aan de Centrale As geeft Damwâld een goede bereikbaarheid, waardoor het aanbieden van deze woonvorm breder wordt gezien dan alleen de lokale markt. Het ruimtelijk verzorgingsgebied strekt zich dus verder uit dan alleen de kern Damwâld. Met de invulling van Prikkebosk wordt beoogd een bijzondere woonomgeving te creëren binnen de huidige structuren van het landschap. Er ontstaat een bijzonder woongebied met regionale uitstraling, door de mogelijkheid van het wonen in het landschap en de goede bereikbaarheid.

ad 4. Is er behoefte aan de voorgenomen ontwikkeling?
Op basis van het onderzoek 'Woningbehoefte en ontwikkelruimte Damwâld' (KAW rapport, zie paragraaf 2.3.1) kan geconcludeerd worden dat er een extra vraag naar woningen ontstaat bij het aantrekken van mensen buiten het dorp. Vanuit de markt wordt - naast de vraag voor woningen vanuit het dorp en de directe omgeving - een (boven-)regionale vraag naar woningen geconstateerd. (Zie ook paragraaf 2.3.3). Er is in de regio en daarbuiten vraag naar dorpskavels met een landschappelijk uitstraling. De ligging aan de Centrale As geeft Damwâld een goede bereikbaarheid, waardoor het aanbieden van een bijzondere woonomgeving breder kan worden gezien dan alleen de lokale markt. De locatie Prikkebosk komt tegemoet aan een vraag naar bijzondere woonmilieus op (boven) regionaal niveau.

ad 5 Ligt de ontwikkeling in bestaand stedelijk gebied?
Het plangebied van onderhavig bestemmingsplan wordt niet gerekend tot 'bestaand bebouwd gebied' zoals weergegeven op kaart 1 van de Verordening Romte Fryslân 2014. Zie ook paragraaf 2.2.2. Het programma voor 'Prikkebosk' is gebaseerd op een groene uitstraling, landelijk wonen, een bijzondere woonkwaliteit, woningen binnen 'landschappelijke kamers' en een combinatie van wonen met hobbymatig agrarisch grondgebruik. Het stedenbouwkundig plan sluit aan op het bestaand stedelijk gebied. Een dergelijk kwalitatief programma is binnen het bestaand stedelijk gebied van Damwâld niet te realiseren.

Overigens dient in relatie tot bovenstaande vermeld te worden dat bij de ontwikkeling van de Centrale As tussen gemeente en provincie afspraken zijn gemaakt met betrekking tot de woningmarkt. Bijvoorbeeld over het buitenstedelijk inpassen van de zogenaamde Centrale As-woningen. Daarbij is afgesproken dat deze woningen los staan van de gebruikelijke woningmarktafspraken en dat hierbij nadrukkelijk wordt ingezet op bijzondere woonvormen, experimenten, anders dan de standaard woningontwikkeling. Zie verder paragraaf 2.2 en 2.3.

2.1.3 Bossenstrategie
De bossenstrategie (ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en gezamenlijke provincies, november 2020) is een uitwerking van een afspraak in het Klimaatakkoord.

Met meer bomen kan er meer koolstof uit het broeikasgas CO2 worden vastgelegd, wordt de natuur versterkt en kan worden bijgedragen aan het herstellen van de biodiversiteit. De doelstelling van de bossenstrategie geeft aan dat verkend wordt hoe in 2030 in Nederland 10% procent meer bos kan worden gerealiseerd. Dit betekent een toename van 37.000 hectare bos waarvan 9.000 hectare extra bos buiten Natuurnetwerk Nederland gerealiseerd kan worden. Dit is 1% van de oppervlakte van Nederland extra bedekken met bos.

In het zuidelijk gedeelte van het plangebied wordt op enkele percelen de aanleg van bos mogelijk gemaakt. Deze ontwikkeling past binnen het beleidsvoornemen 'Bossenstrategie'.

2.1.4 Conclusie rijksbeleid

De voorgenomen ontwikkeling betreft een nieuwe stedelijke ontwikkeling waarbij het ruimtelijk verzorgingsgebied zich verder uitstrekt dan alleen de kern Damwâld. Er ontstaat een bijzonder woongebied met regionale uitstraling. De locatie Prikkebosk komt daarmee tegemoet aan de vraag naar bijzondere woonmilieus op (boven) regionaal niveau. Het plangebied van onderhavig bestemmingsplan wordt weliswaar niet gerekend tot 'bestaand bebouwd gebied', maar het sluit hier wel op aan. Het voorgestelde kwalitatief programma is binnen het bestaand stedelijk gebied van Damwâld niet te realiseren. In het zuidelijk gedeelte van het plangebied wordt op enkele percelen de aanleg van bos mogelijk gemaakt. Deze ontwikkeling past binnen het beleidsvoornemen 'Bossenstrategie'.

Op grond van bovenstaande kan geconcludeerd worden dat de voorgenomen ontwikkeling niet in strijd is met het rijksbeleid.

2.2 Provinciaal beleid

2.2.1 Streekplan Fryslân 2007 'Om de kwaliteit fan de romte'

Het ruimtelijk beleid van de provincie vormt een belangrijk kader voor het gemeentelijk (bestemmingsplan) beleid. Dit is onder meer neergelegd in het Streekplan Fryslân 2007 'Om de kwaliteit fan de romte', vastgesteld op 13 december 2006. Het Streekplan zet in op de versterking van stedelijke gebieden, onder andere door het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit en een duurzaam ruimtegebruik. Woningbouw en voorzieningen worden geconcentreerd in de bundelingsgebieden van de stedelijke centra. Inzet van het beleid is te zorgen voor sterke steden met voldoende draagvlak voor stedelijke voorzieningen en werkgelegenheid. In de Verordening Romte Fryslân 2014 zijn de beleidsuitgangspunten vertaald naar regels voor ruimtelijke projecten.

2.2.2 Verordening Romte Fryslân

De verordening stelt regels die ervoor moeten zorgen dat de provinciale ruimtelijke belangen doorwerken in de gemeentelijke ruimtelijke plannen. De verordening voorziet niet in nieuw beleid. Uitsluitend geldend provinciaal ruimtelijk beleid is omgezet in algemeen geldende regels. Het uitgangspunt is dat de verordening niet meer regelt dan noodzakelijk is. Wat elders al goed geregeld is (in het Barro of in andere wet- en regelgeving) hoeft niet over te worden gedaan. Verder is rekening gehouden met de verantwoordelijkheid van gemeenten. Binnen randvoorwaarden is ruimte voor lokaal maatwerk.

Bestaand stedelijk gebied

In een ruimtelijk plan landelijk gebied mogen geen bouwmogelijkheden en gebruiksmogelijkheden worden opgenomen voor nieuwe stedelijke functies. (Artikel 1.1.1). Onder voorwaarden kan in een ruimtelijk plan een uitbreidingslocatie aansluitend op bestaand stedelijk gebied worden toegestaan.

Verantwoording 'bestaand stedelijk gebied'

Het plangebied van dit bestemmingsplan maakt geen onderdeel uit van het 'bestaand stedelijk gebied' (zie figuur 2.1). Het plangebied sluit wel aan op het 'bestaand stedelijk gebied'. Het voorliggende plan voorziet in een oost-west gericht bebouwingslint en de woonvlakken bevinden zich binnen de waar te nemen bebouwingsgrens van het dorp. Deze opzet sluit aan op het bestaand stedelijk gebied en past in de aanwezige stedenbouwkundige en landschappelijke structuur. Hiermee wordt voldaan aan het criterium om af te wijken van het verbod uit artikel 1.1.1. van de Verordening.

Zorgvuldig ruimtegebruik

Op grond van paragraaf 2.3, onder 2.3.1 van de provinciale verordening moet tevens worden voldaan aan het principe van zorgvuldig ruimtegebruik. Dit betekent dat de toelichting bij een ruimtelijk plan dat voorziet in een nieuwe stedelijke functie buiten bestaand stedelijk gebied een verantwoording bevat waaruit blijkt dat toepassing is gegeven van het principe van zorgvuldig ruimtegebruik, waaruit in ieder geval blijkt waarom die functie redelijkerwijs niet binnen bestaand stedelijk gebied kan worden gerealiseerd.

Verantwoording zorgvuldig ruimtegebruik

De gemeente Dantumadiel kiest ervoor de stedelijke ontwikkeling in het landelijk gebied te realiseren, omdat de aard van het plan voorziet in een bijzonder woonmilieu, passend in een gebied met een landelijk karakter. De dichtheid van de woonontwikkeling is laag en er is ruimte voor bijzondere woonvormen. De marktanalyses tonen aan dat er vraag is naar deze bijzondere, weids opgezette woonmilieus. Hiervoor is binnen het bestaand stedelijk gebied geen plek, omdat op deze locaties niet de gewenste oppervlakte gevonden kan worden en het landelijke woonmilieu daar niet op een soortgelijke manier gerealiseerd kan worden. Daarmee wordt voldaan aan het principe van zorgvuldig ruimtegebruik.

Figuur 2.1: Fragment 'Begrenzing bestaand bebouwd gebied' (Verordening Romte Fryslân 2014).

Natuur buiten de EHS

Een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op natuurgebieden buiten de ecologische hoofdstructuur, zoals aangegeven op de bij deze verordening behorende kaart 'Natuur', voorziet in een passende bestemming met gebruiksregels gericht op behoud, herstel of ontwikkeling van natuurwaarden.

Ten zuidoosten van het plangebied voor dit bestemmingsplan zijn gronden aangewezen als 'Natuur buiten de EHS' (figuur 2.2). Deze gronden maken geen deel uit van het plangebied. Met de voorgestane bosontwikkeling in het zuidelijk gedeelte van het plangebied vindt een versterking plaats van de aanwezige natuurwaarden.

Figuur 2.2 : Fragment kaart 'Natuur buiten de EHS' (Verordening Romte Fryslân 2014).

2.2.3 Woningbouwafspraken regio Noordoost - Fryslân

Experiment tot en met 2025

In de periode 2019 en 2020 heeft de provincie met de regio Noordoost - Fryslân diverse gesprekken gehad. Kern van deze gesprekken was hoe de balans te creëren op de woningmarkt in de regio. Deze gesprekken vormden de basis voor het inzetten van een experiment met de regio met een looptijd van 5 jaar tot en met 2025. Een en ander is verwoord in de brief van de provincie met als onderwerp 'Woningbouwafspraak regio Noordoost - Fryslân experiment tot en met 2025', d.d. 11 mei 2020.

In halfjaarlijkse bestuurlijke overleggen wordt het gesprek aangegaan over de balans van de woningmarkt in de regio Noordoost - Fryslân. Na 2,5 jaar zal er een evaluatie plaatsvinden. In het kader van dit experiment is de regio vrij in het programmeren van zowel binnen- als buitenstedelijke projecten. De provincie gaat niet actief sturen. Er zal sprake moeten zijn van een goede verhouding c.q. balans tussen binnen- en buitenstedelijke programmering. De richtlijn hiervoor is 50% binnenstedelijk - 50% buitenstedelijk. Het uitgangspunt hierbij is dat binnenstedelijke programmering voor buitenstedelijke programmering gaat. Tevens wordt toegewerkt naar de woningbehoefte die voor de komende 10 jaar wordt gezien.

Centrale As-woningen

In een bestuurlijk overleg van 16 januari 2020 tussen de provincie en de gemeenten
Dantumadiel en Tytsjerksteradiel is afgesproken dat de nog resterende 265 woningen uit het compensatiepakket van De Centrale As- overeenkomst worden toegekend en buiten de regionale woningbouwafspraken worden gehouden. Dit betekent 150 woningen voor de gemeente Tytsjerksteradiel en 115 woningen voor de gemeente Dantumadiel. Deze woningen dienen binnen de woningbouwafspraken 2020-2030 te zijn opgeleverd.

2.2.4 Grutsk op 'e Romte!

De thematische structuurvisie Grutsk op 'e Romte! brengt specifiek in beeld welke landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten, structuren en elementen van provinciaal belang zijn, om daarmee doorwerking van deze belangen te realiseren. In Grutsk op 'e Romte worden landschappelijke en cultuurhistorische structuren van provinciaal belang in samenhang geanalyseerd, gewaardeerd en van een richtinggevend advies voorzien. Het doel hiervan is behoud en verdere ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit door middel van informeren, adviseren en inspireren. Op deze wijze verwacht de provincie Fryslân de doorwerking van de provinciale belangen in ruimtelijke plannen van gemeenten, rijk en provincie binnen Fryslân te borgen.

Het plangebied van dit bestemmingsplan wordt gerekend tot deelgebied 'Noordelijke Wouden'. De aspecten vanuit Grutsk op 'e Romte die van toepassing zijn op het plangebied Prikkebosk zijn de volgende:

1. Kleinschaligheid van het gebied met hoge dichtheid aan opstrekkende percelen (richting aan het landschap gevend), grensbeplanting van houtwallen en elzensingels ('in' de slootrand) en een dicht netwerk van kleinschalige infrastructuur (zandpaden en sloten). In en nabij de dorpskernen dichter bebouwde linten en buurten.
2. De samenhang van historische wegen met bebouwingslinten en rijke schakeringen aan wegbeplanting in verschillende vormen: singels, bomen, hagen. Op een aantal locaties de bossen behorend bij landgoederen in samenhang met het landschap.
3. De herkenbaarheid en beleefbaarheid van het natuurlijke reliëf in de vorm van dekzandruggen, de vele pingoruïnes, vuursteenvindplaatsen en kleine stuifduinen in restanten van voormalige heidevelden.

Planontwikkeling in relatie tot 'Grutsk'

De locatie Prikkebosk heeft de typische kenmerken van het Friese Woudenlandschap: kleine percelen met houtsingels als afrastering. Deze houtsingels zorgen ervoor dat de percelen als 'kamers' in het landschap liggen. Binnen de planvorming worden verdwenen houtsingels en watergangen teruggebracht. De Doniawei is de historische ontginningsas met bebouwingslint. Een nieuw oostwest gericht lint vormt de verbinding tussen het Fermanjepaad en de Dammeloane voor de nieuwe bebouwing. Ook in zuidelijke richting ontstaat een nieuwe verbinding, die de koppeling maakt met de aanwezige padenstructuur, waar vanuit het gebied recreatief kan worden beleefd en

waarmee ook de huidige bebouwing aan het Fermanjepaad wordt ontsloten.

Een nieuwe parkachtige omgeving met wandelpaden en bossen wordt gecreëerd. Het natuurlijk reliëf naar de Doniawei op de dekzandrug is zichtbaar. Het zuidelijke deel van het plangebied is in het verleden afgegraven en ligt lager. De afwatering is in zuidelijke richting en wordt de ruimte gegeven om ook in de toekomst droge voeten te houden.

Conclusie
De opzet van het plan is om een bijzondere woonomgeving te creëren binnen de huidige structuren van het landschap. Daarmee is de planontwikkeling passend binnen de doelstellingen van 'Grutsk', namelijk het respecteren van de landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten en het verder ontwikkelen van de ruimtelijke kwaliteit.

2.2.5 Conclusie provinciaal beleid

Uit oogpunt van zorgvuldig ruimtegebruik is de provincie terughoudend met het toestaan van stedelijke functies in het landelijk gebied. Uitbreidingen aansluitend op bestaand bebouwd gebied zijn wel (onder voorwaarden) toegestaan. Geconstateerd kan worden dat het plangebied voor dit bestemmingsplan aansluit op het 'bestaand bebouwd gebied'. In het kader van de woningbouwafspraken tussen de provincie en de regio Noordoost - Fryslân is de regio vrij in het programmeren van zowel binnen- als buitenstedelijke projecten. De richtlijn hiervoor is 50% binnenstedelijk - 50% buitenstedelijk. De locatie Prikkebosk kan dan ook gezien worden als behorende tot de 50% buitenstedelijke projecten. De gemeente Dantumadiel kan daarnaast in kader van het compensatiepakket van De Centrale As extra woningen bouwen die buiten de regionale woningbouwafspraken worden gehouden. Met de voorgestane bosontwikkeling in het zuidelijk gedeelte van het plangebied vindt bovendien een versterking plaats van de aanwezige natuurwaarden. De opzet van het plan is om een bijzondere woonomgeving te creëren binnen de huidige structuren van het landschap. De planontwikkeling respecteert daarmee de van provinciaal belang zijnde landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten.

Op grond van bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de planontwikkeling voor Prikkebosk zowel kwantitatief als kwalitatief in overeenstemming is met het provinciaal beleid en de afspraken die in het kader van het experiment woningbouwafspraken zijn gemaakt.

2.3 Gemeentelijk beleid

2.3.1 Woningbehoefte en ontwikkelruimte Damwâld (KAW 2018)

KAW heeft in 2018 het rapport ‘Woningbehoefte en ontwikkelruimte Damwâld’ opgesteld. Dit onderzoek geeft weer dat Damwâld op het kantelpunt tussen krimp- en groeigebied ligt. Volgens het behoefteonderzoek kan Damwâld tussen 2017 en 2027 met 15 tot 85 woningen groeien. Daarna is een daling van het aantal huishoudens te verwachten. In dit advies wordt gestuurd op een groei van tussen de 45 en 65 woningen, waarbij een extra vraag kan ontstaan bij het aantrekken van mensen buiten het dorp. Dit aantal kan worden bijgestuurd op basis van de gemeentelijke ambities en de gesprekken hierover met de provincie. Ruimtelijk worden voldoende mogelijkheden gezien om meer woningen toe te voegen indien de vraag groter blijkt. Binnen het dorp zijn voldoende locaties aanwezig om invulling te geven aan de reguliere woningvraag.

De extra vraag van 20 woningen is vooral denkbaar door het meer dan gemiddeld aantrekken van mensen van buiten het dorp. Deze doelgroep kiest vooral voor ruim wonen in het hoge segment. Tot 2027 is het belangrijk dat Damwâld haar positie als regionaal sub-centrum vasthoudt. In het onderzoek worden de uitbreidingslocaties in beeld gebracht die bruikbaar zijn voor woningbouw. Prikkebosk is één van deze locaties. Aanvullend op dit woningbehoefte rapport onderzoekt de gemeente de mogelijkheden voor starterswoningen. De realisatie van woningen in het plangebied kan de doorstroom bevorderen waardoor ruimte vrijkomt voor starters.

2.3.2 Woonvisie 2020-2025 gemeente Dantumadeel

De gemeente Dantumadiel heeft samen met inwoners, corporaties en belangenorganisaties de Woonvisie 2020-2025 opgesteld. Op 26 januari 2021 is de Woonvisie door de gemeenteraad vastgesteld. De woonvisie vormt de basis voor het woonbeleid van de gemeente. De visie geeft aan waar de gemeente in 2025 op het gebied van wonen wil staan. De woonvisie gaat niet alleen over nieuwbouwwoningen, maar ook over toegankelijkheid, natuur, duurzaamheid en voorzieningen. Ook wordt het gebruikt voor het maken van prestatieafspraken met de woningcorporaties en levert het belangrijke informatie op voor de Omgevingsvisie.

In de visie staan 7 speerpunten uitgewerkt:

1. Toekomst geven aan bestaande woningen en buurten.
2. Nieuwbouw in stad, dorpen en wijken, omgang met groei en krimp.
3. Ontwikkeling van de sociale huurvoorraad: betaalbaar, beschikbaar en met kwaliteit.
4. Wonen en zorg in dorpen en wijken.
5. Energietransitie en verduurzaming.
6. Leefbare dorpen: sociaal en veilig, met bereikbare voorzieningen.
7. Samenwerking gemeente, belanghebbenden en bewoners.

In de woonvisie wordt het volgende vermeld over de locatie Prikkebosk: De opzet van het plan Prikkebosk is om een bijzondere woonkwaliteit te creëren binnen de huidige structuren van het landschap. Het wonen krijgt een landelijke uitstraling door de kleinschaligheid, de landelijke architectuur en een afwisseling van wonen en agrarisch gebruik. Door het toepassen van eenvoudige verharding, weidehekken en lage beplanting voor de erfbegrenzing wordt het huidige karakter van het landschap zo min mogelijk aangetast. Bewoners kunnen eventueel een stukje weiland grenzend aan hun woning bijkopen. Er ontstaan kansen om het wandelnetwerk uit te breiden en de waterhuishouding te verbeteren. Er zal gestuurd worden op kwaliteit en samenhang in de architectuur van de woningen, waarbij wordt ingezet op landelijke stijlen met een moderne uitstraling, zoals schuurwoningen of moderne toepassingen van riet en hout.

Regionale samenwerking en woningbouwafspraken

Al jarenlang maakt de gemeente, in een regionale samenwerking, afspraken met de provincie Fryslân over de bouwprogrammering. Op grond van artikel 3.1.1 van de Verordening Romte Fryslân 2014 kan de Provincie alleen meewerken aan nieuwe ruimtelijke plannen die woningbouw bevatten indien de aantallen en de kwaliteit in overeenstemming zijn met een programma waarmee schriftelijk door de provincie afgestemd is. Om te komen tot een actueel gemeentelijk woningbouwprogramma vormen de regionale woningbouwafspraken de basis. Voor de gemeente volgt hieruit de uitdaging om een woonvisie te maken waaruit blijkt hoe vraag en aanbod op de woningmarkt in balans wordt gebracht. Recent zijn de regionale woningbouwafspraken tot en met 2025 vastgelegd als een experiment, met instemming van de provincie, met een grote eigen verantwoordelijkheid voor de regio

gemeenten. Zie ook paragraaf 2.2.3.

2.3.3 Woningbouwprogramma Damwâld 14 juni 2021

Dantumadiel heeft op 26 januari 2021 de woonvisie voor alle dorpen in de gemeente vastgesteld. Voor Damwâld wordt een uitwerking opgesteld met daarin een overzicht van de actuele woonplannen en ontwikkellocaties in het dorp in relatie tot de woningbehoefte. Het woonprogramma Damwâld voegt daar stedenbouwkundige verkenningen, voor de potentiële ontwikkellocaties waar nog geen concrete plannen voor ontwikkeld zijn, aan toe.

In het 'Woningbouwprogramma Damwâld' is uitgewerkt welke locaties op dit moment in de markt bekend zijn voor potentiële woningbouwplannen en wordt inzicht gegeven of dit overeenkomt komt met de aantallen en locaties uit het woningbehoefteonderzoek. Alle locaties zijn hierin meegenomen. Op basis van dit rapport kan worden bepaald of er een bijstelling gewenst is en welke keuzes ten aanzien van de locaties kunnen worden gemaakt.

Ten aanzien van de **marktsituatie** wordt in het woningbouwprogramma Damwâld het volgende opgemerkt: 'Vanuit de huidige marktanalyse is het advies voor het woningbouwprogramma om als gemeente in te zetten op alle potentiële locaties, waarbij als aandachtspunt geldt dat alle doelgroepen aan bod komen. Door de marktpartijen en de woningbouwcorporatie wordt een specifieke behoefte gesignaleerd: er is ruimte op de particuliere markt voor levensloopbestendige huur- of koopappartementen voor ouderen in het (middel)hoge segment. Naast de vraag voor woningen vanuit het dorp en de directe omgeving, is er daarnaast ook een (boven-)regionale vraag. Er is in de regio en daarbuiten vraag naar dorpskavels met een landschappelijk uitstraling. De ligging aan de Centrale As geeft Damwâld een goede bereikbaarheid, waardoor het aanbieden van deze woonvorm breder wordt gezien dan alleen de lokale markt.'

De **ruimtelijke visie** geeft aan dat 'voor het aanbod voor een meer landelijke locatie voor de bovenregionale vraag de locatie Prikkebosk in beeld is. Het creëren van een bijzonder woonklimaat, buiten wonen in het landschap, dichtbij voorzieningen en een goede verbinding door de Centrale As, is aanvullend aan het reguliere aanbod in Damwâld. Op deze locatie is voldoende ruimte om in te zetten op bijzondere woonvormen, direct aansluitend aan het dorp. Prikkebosk is grotendeels in eigendom van de gemeente en de planvorming voor een bijzondere woonlocatie is gestart. Betrokkenheid van de omwonenden voor de eerste plannen is er en ook is er een regionale interesse.'

Ten aanzien van **de woningbouwlocaties en de aantallen** wordt voor Prikkebosk het volgende aangegeven: 'Bij de ontwikkeling van de Centrale As zijn tussen gemeente en provincie afspraken gemaakt met betrekking tot de woningmarkt. Bijvoorbeeld over het buitenstedelijk inpassen van de zogenaamde Centrale As-woningen. Daarbij is afgesproken dat deze woningen los staan van de gebruikelijke woningmarktafspraken en dat hierbij nadrukkelijk wordt ingezet op bijzondere woonvormen, experimenten, anders dan de standaard woningontwikkeling. De 20 extra woningen die benoemd worden in de Woningmarktanalyse van 2018, passen binnen deze context. De gemeente wil deze opgave invullen met bijzondere woonvormen in een landelijke omgeving. Het ‘hogere segment’, zoals dat in de analyse is verwoord, wordt daarbij gezien als enerzijds woningen in een bepaalde kwaliteits-/prijsklasse en anderzijds woonvormen die bijzonder/minder gebruikelijk zijn. Zo wordt voorkomen dat in Damwâld 'meer van hetzelfde wordt ontwikkeld', wat past in de afspraken over de Centrale As-woningen. De planvorming van de locatie Prikkebosk richt zich op een invulling van het agrarisch gebied binnen de dorpscontour van Damwâld tussen de Dammeloane en het Fermanjepaad in.

Het gebied wordt gevormd door landschappelijke kamers, begrensd door elzensingels. Ingezet wordt op maximaal 20 kwalitatief hoogwaardige woningen en woningen met een bijzondere uitstraling of bijzonder in zijn samenhang en/of relatie met de omgeving. Er is plek voor unieke woonwensen en architectonische oplossingen die de relatie tussen het wonen en de omgeving duiden. De plannen zijn nog in ontwikkeling en worden uitgewerkt in overleg met de omwonenden, het dorp en de provincie.'

2.3.4 Landschapsbeleidsplan

In het Landschapsbeleidsplan (2003) zijn de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van dit deel van de Friese Wouden beschreven en zijn voorstellen gedaan voor de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling. Bijzondere aandacht is in het plan besteed aan onder meer het kleinschalige cultuurlandschap.

Op grond van de landschappelijke analyse is een visie opgesteld die gericht is op het behoud en versterking van de karakteristieke landschappen en op de ontwikkeling van nieuwe landschapskwaliteiten. Kenmerkend voor het landschap waarin het plangebied is gelegen zijn de elzensingels en het reliëf. In de beschrijving van het landschap wordt gesproken over het mozaïek van akkers en weilanden, waarbij behoefte was aan goede perceelscheidingen, omdat het vee niet op de akkers mocht komen. Omdat het keileem- en dekzandgebied te hoog ligt, kon niet worden volstaan met sloten waarin in de zomer onvoldoende water stond. Daarom werden de greppels en elzensingels als perceelscheiding gebruikt. De singels leverden brand en geriefhout. Het reliëf in het gebied kenmerkt zich door het hoogste punt van de dekzandrug tussen de Dammeloane en de Johannes Dirkslaan, bijna 3 meter + NAP.

2.3.5 Welstandsbeleid

De welstandsbeoordeling is volgens artikel 12 van de Woningwet gericht op het uiterlijk en de plaatsing van een bouwwerk. Het bouwwerk moet zowel op zichzelf als ook in zijn omgeving worden beoordeeld, waarbij ook verwachte veranderingen van die omgeving een rol kunnen spelen. De welstandsnota vormt hierbij het toetsingskader. In beginsel zijn de meeste bestaande woongebieden in Dantumadiel welstandsvrij. De welstandsnota stelt dat bij nieuwe ontwikkelingen wel welstandsregels moeten gelden en dat deze specifiek op de beoogde ontwikkeling gericht moeten zijn. Om te komen tot een welstandskader voor de locatie Prikkebosk is een separaat beeldkwaliteitsplan opgesteld. Zie ook paragraaf 3.2 en bijlage 1 bij de regels.

2.3.6 Nota grondbeleid Dantumadiel 2020-2023

In deze nota is het grondbeleid voor de gemeente Dantumadiel voor de komende vier jaar
vastgelegd. Het grondbeleid is een middel om maatschappelijke doelen te bereiken, zoals wonen, werken, natuur, sport, cultuur, recreatie, zorg en onderwijs. De gemeente Dantumadiel hanteert een uiteenlopend grondbeleid variërend van actief tot faciliterend (passief). Bij grondbeleid gaat het om de totale set aan instrumenten, die de gemeente ter beschikking staat voor het op een zo economisch verantwoord mogelijke wijze uitvoering te kunnen geven aan het ruimtelijk beleid binnen de gemeente Dantumadiel.

Niet-functionele gronden/reststroken zijn gronden in de openbare ruimte die niet meer voor eigen bedrijfsvoering noodzakelijk zijn en verkocht kunnen worden tegen de vastgestelde grondprijs. De toetsingscriteria voor de uitgifte van reststroken zijn:

- het mag geen structureel groen zijn of gronden met monumentale of beeldbepalende bomen;
- geen gronden worden verkocht met archeologische of ecologische waarde;
- geen planologische bezwaren (toekomstige ontwikkeling, bestemmingsplan etc.);

- een aaneengesloten ligging (grond dient verbonden te zijn met het private eigendom van verzoeker). Indien de grond grenst aan meerdere particuliere percelen zullen de gronden worden verkaveld en aan iedere aangrenzende eigenaar worden aangeboden;
- Het mag geen belemmering zijn voor verkeer/verkeersveiligheid;
- Het mag geen belemmering zijn voor de waterhuishouding/riolering;
- In beginsel wordt geen grond verkocht bij verdachte en aangetoonde bodemverontreiniging.

De reststroken die in het plan aan de orde zijn, liggen in het noordelijk deel van het plangebied. Deze liggen in het verlengde van de woonbestemmingen en hebben in het plan ook een woonbestemming gekregen aansluitend op de geldende woonbestemming.

2.3.7 Conclusie gemeentelijk beleid

In het KAW rapport uit 2018 wordt aangeven dat een extra vraag naar woningen kan ontstaan bij het aantrekken van mensen buiten het dorp. Deze doelgroep kiest vooral voor ruim wonen in het hoge segment. Dantumadiel heeft op 26 januari 2021 de Woonvisie 2020-2025 voor alle dorpen in de gemeente vastgesteld. In de woonvisie wordt Prikkebosk expliciet genoemd als locatie om een bijzondere woonkwaliteit te creëren binnen de huidige structuren van het landschap. In de woonvisie wordt tevens verwezen naar de recent vastgelegde regionale woningbouwafspraken tot en met 2025 met daarin een grote eigen verantwoordelijkheid voor de regiogemeenten. In het kader van deze afspraken mag 50 % van woningprogrammering buitenstedelijk worden gebouwd. Prikkebosk past als buitenstedelijk project in deze programmering. Het 'Woningbouwprogramma Damwâld' (14 juni 2021) is een uitwerking van deze woonvisie en geeft aan dat voor het aanbod voor een meer landelijke locatie voor de bovenregionale vraag de locatie Prikkebosk in beeld is.

Op grond van bovenstaand kan geconcludeerd worden dat de voorgenomen ontwikkeling van Prikkebosk zowel programmatisch als ruimtelijk past binnen het gemeentelijk beleid.

Hoofdstuk 3 Beschrijving voorgenomen ontwikkeling

3.1 Huidige situatie

3.1.1 Algemeen

Het plangebied van dit bestemmingsplan betreft een onbebouwd gebied aan de oostzijde van de kern Damwâld. De locatie Prikkebosk heeft de typische kenmerken van het Friese Woudenlandschap: kleine percelen met houtsingels als afrastering. Deze houtsingels zorgen ervoor dat de percelen als 'kamers' in het landschap liggen. Oude kaarten van het gebied laten zien dat deze structuur al lang aanwezig is. In het meest zuidelijk gedeelte van het plangebied zijn delen van de singels verwijderd, waardoor een grotere ruimte is ontstaan. De beplanting van de houtsingels bestaat vooral uit elzen en lagere begroeiing. Onderdeel van de singels zijn de sloten die het gebied ontwateren. De afwatering loopt van noord naar zuid, omdat het terrein naar het zuiden toe een ruime meter afloopt.

De meeste percelen in het gebied kennen een agrarisch grondgebruik. Aan de randen worden enkele percelen gebruikt voor het kleinschalig houden van schapen, paarden of voor moestuintjes. Het plangebied is min of meer de open ruimte die omsloten wordt door (de lintbebouwing van) de Doniawei, de Dammeloane en het Fermanjepaad. De Doniawei is de oorspronkelijke weg door het landschap, waarlangs de dorpen die nu Damwâld vormen, zijn ontstaan. Dit is dan ook het meest dicht bebouwde lint van de drie. De Dammeloane en het Fermanjepaad zijn onderdeel van de rechte ontginningslijnen in zuidelijke richting, waardoor het kenmerkende Woudenlandschap is ontstaan. De Dammeloane is een doorgaande route en daarom breder en dichter bebouwd dan het Fermanjepaad. Het lint is echter wisselend open en dicht, waardoor het Prikkebosk tussen de bebouwing door te ervaren is. Het Fermanjepaad heeft veel meer het karakter van een pad door het bos, maar aan de noordzijde van dit pad zijn de ‘open’ kamers van het plangebied goed te ervaren. Ten zuiden van het plangebied ligt het Halepaad, een door Damwâldsters gerestaureerd pad. Het Halepaad is een historische, spontaan ontstane route van aan elkaar gekoppelde informele paadjes. Nu loopt het Halepaad vanaf de Dammeloane naar de gereformeerde kerk, maar vroeger liep het nog veel verder door naar het oosten. Samen met de rechte bebouwingslinten Dammeloane en het Fermanjepaad vormt het Halepaad een onderdeel van de wandelrondjes die veel Damwâldsters maken. Een ander belangrijk deel van deze wandelrondjes is ook het Fermanjebosk dat ten zuidwesten van het plangebied is aangelegd eind jaren ‘70 van de vorige eeuw.

3.1.2 Landschappelijke analyse

Het lint Rinsumageest, Damwâld, Driesum is ontstaan op de landschappelijk hogere zandrug. De zandrug is geomorfologisch gezien het hoogste deel op het keileemplateau, ontstaan in de voorlaatste ijstijd. De weg over het droge deel van het keileemplateau fungeerde als ontginningsas voor de dorpen. Het landschap, grenzend aan het bebouwingslint kenmerkt zich door smalle percelen, haaks gelegen op het lint, begrensd door houtsingels van elzen. De elzensingels zijn ontstaan als perceel afscheiding omdat op de hogere zandgronden de sloten in de zomer droogvallen en de elzensingels werden gebruikt voor houtwinning.

Vanuit de ontginningsas over het hogere deel ontstonden laantjes in noord-zuidrichting, die ook weer bouwassen werden. Damwâld is door de jaren heen fors gegroeid en rond het dorp zijn nog verschillende restanten van het typerende elzensingellandschap aanwezig, zo ook het plangebied Prikkebosk. De singels vormen afgesloten kamers met een typerende maatvoering. De zo gevormde kavels zijn tussen de 35 en 50 meter breed en variëren in lengte tussen de 170 en 220 meter. Meer naar het zuiden toe worden de kavels breder en groter, maar altijd afgeschermd door de kenmerkende elzensingels.

3.1.3 Beschrijving plangebied

In figuur 3.1 is het plangebied afgebeeld. De Doniawei vormt de noordelijke grens van Prikkebosk. Deze weg ligt op de zandrug en is al eeuwenlang als route en als bewoningslint in gebruik. De Dammeloane en het Fermanjepaad zijn onderdeel van de rechte ontginningslijnen in zuidelijke richting, wat kenmerkend is voor het Woudenlandschap. Zij vormen de westelijke- en oostelijke begrenzing van het plangebied. De Dammeloane is een doorgaande route en daarom breder en dichter bebouwd dan het Fermanjepaad. Het lint is echter wisselend open en dicht, waardoor het Prikkebosk tussen de bebouwing door te ervaren is. Het Fermanjepaad heeft veel meer het karakter van een pad door het bos, maar aan de noordzijde van dit pad zijn de 'open' kamers van het plangebied goed te ervaren.

In het zuiden van het plangebied ligt het Halepaad, een door Damwâldsters gerestaureerd zandpad. Het is een historische route, die bestaat uit aan elkaar gekoppelde informele paadjes. Het Fermanjebosk vervult een belangrijke rol in de woonbeleving van Damwâld. Het wordt recreatief veel gebruikt voor wandelen, fietsen en paardrijden en het zorgt voor een natuurlijke en aantrekkelijke uitstraling van deze rand van het dorp.

Figuur 3.1 Plangebied met een luchtfoto van de bestaande situatie (Bron: Pdok.nl)

3.2 Visie op Prikkebosk

Planopzet

Een belangrijk vertrekpunt voor de planvorming rond Prikkebosk is dat de omgeving niet wordt aangepast aan het wonen, maar dat de woningen worden ingepast in de bestaande structuur van het landschap. Doel is - in samenspraak met omwonenden - een bijzonder woonklimaat te creëren. Daarnaast dient het gebied z'n landelijke uitstraling te behouden door de singels, kleinschaligheid, een landelijke architectuur en door een afwisseling van wonen en hobbymatig agrarisch gebruik.

De opzet van het plan is om een bijzondere woonomgeving te creëren binnen de huidige structuren van het landschap. Hiervoor worden in 10 zogenaamde 'landschappelijke kamers' in Prikkebosk woningen gesitueerd. De nieuwe woningen worden voornamelijk geconcentreerd in het midden van het plangebied, langs de oostwest verlopende ontsluiting. Op deze manier blijft er voldoende afstand tot aan de bestaande woningen aan de Doniawei.

Er wordt geen definitieve verkaveling gemaakt, zodat optimaal ingespeeld kan worden op de toekomstige vraag. Het uitgangspunt is om kavels met een gemiddelde omvang van 1.100 m^2 aan te bieden in de woonkavel-kamers. Per woonkavel-kamer staat aangegeven hoeveel woningen dit maximaal betreft. Voor het gehele plangebied kunnen er binnen de 10 'kamers' maximaal 20 woningen worden gerealiseerd.

Het wonen krijgt een landelijke uitstraling door de kleinschaligheid, de landelijke architectuur en een afwisseling van wonen en agrarisch gebruik. Door het toepassen van eenvoudige verharding, weidehekken en lage beplanting voor de erfbegrenzing wordt het huidige karakter van het landschap zo min mogelijk aangetast. Er ontstaan kansen om het wandelnetwerk uit te breiden en de waterhuishouding te verbeteren. Ook is er ruimte voor omwonenden om het perceel te vergroten of om hobbymatig dieren te houden.

In het zuidelijk gedeelte vindt in het kader van de plannen met betrekking tot klimaatadaptatie bosaanleg plaats. Deze nieuwe bospercelen sluiten aan bij de al bestaande bospercelen in het zuidelijk gedeelte en vormen zo een groene afronding van de nieuwe woonwijk.

De keuze voor de weidse opzet in lage dichtheden hangt samen met het behoud van de landschappelijke kernkwaliteiten in het gebied. Het ontwerp past binnen de landschappelijke kamers van het Woudenlandschap, de landschappelijke karakteristiek blijft hiermee behouden. Het plan voorziet mede in de ontwikkeling van een padenstructuur in de bebouwde omgeving. Dit nodigt uit tot het maken van een ommetje. Dit zorgt voor een extra beleving van het dorp in verbinding het landelijk gebied.

Sturen op kwaliteit

Er zal gestuurd worden op kwaliteit en samenhang in de architectuur van de woningen, waarbij wordt ingezet op landelijke stijlen met een moderne uitstraling, zoals schuurwoningen of moderne toepassingen van riet en hout. Afstemming is vooral nodig binnen één woonkavel-kamer. Tussen de woonkavel-kamers onderling kunnen verschillen zijn. Hierdoor ontstaan ook kansen voor afwijkende woonvormen. Het uitgangspunt is vrijstaande woningen op ruime kavels, maar andere oplossingen zijn mogelijk zolang het beeld een landelijke uitstraling heeft en er afstemming is binnen de kamer.

Het aantal woningen per kamer ligt nog niet vast zodat de mogelijkheid open blijft om bijzondere woonvormen toe te staan wanneer daar vraag naar is. Het maximum aantal woningen ligt vast per woonkamer, met uitzondering van de woonkamers binnen de bestemming 'Woongebied II'. De woningen zijn tussen deze woonkamers uitwisselbaar.

Beeldkwaliteitsplan

Om te komen tot een welstandskader is een beeldkwaliteitsplan opgesteld. Dit is nodig omdat de welstandsnota van de gemeente Dantumadiel geen uitgewerkte welstandscriteria voor ontwikkelingsprojecten bevat die “de bestaande ruimtelijke structuur en karakteristiek doorbreken”. Oftewel, voor grotere plannen die de aard van de omgeving veranderen. Dergelijke uitwerkingen kunnen namelijk niet op voorhand worden voorzien, als er geen concreet (stedenbouwkundig) plan aan ten grondslag ligt. In de welstandsnota wordt aangegeven dat voor een ontwikkelingslocatie, zoals Prikkebosk, een welstandstoetsingskader dient te worden opgesteld. Voor dit kader gelden dezelfde eisen als voor de welstandsnota:

- vaststelling in de vorm van beleidsregels door de gemeenteraad;
- inspraak conform de gemeentelijke inspraakverordening;
- welstandscriteria die “zoveel mogelijk” zijn toegespitst op het individuele bouwwerk en die specifieke aspecten van het bouwwerk normeren.

Het welstandstoetsingskader gaat niet meer mee voor inspraak, maar komt ter inzage te liggen bij het ontwerpbestemmingsplan. Het stedenbouwkundig plan (en het beeldkwaliteitsplan) vormt de basis voor dit kader. Deze is tijdens de inloopavonden besproken.

Het 'Beeldkwaliteitsplan Prikkebosk Damwâld' (d.d. 7 maart 2022) is opgenomen als bijlage 1 bij de regels. Het BKP maakt onderdeel uit van het afwegingskader in geval van het verlenen van een omgevingsvergunning. In de regels is een bepaling opgenomen die hier op toeziet.

3.3 Toekomstige ontwikkeling

3.3.1 Algemene uitgangspunten

De volgende uitgangspunten liggen ten grondslag aan het stedenbouwkundig plan voor Prikkebosk:

- Het bestaande landschap is bepalend bij de uitgangspunten voor het stedenbouwkundig plan.
- Behouden en versterken van de bestaande kwaliteiten: woningen worden ingepast in de bestaande structuur van het landschap en de ruimte in de afgesloten kamers wordt behouden.
- Herstel van oude verkavelingsstructuur: terugbrengen van verdwenen houtsingels en watergangen.
- Creëren recreatieve parkachtige omgeving: aanleg wandelpaden en uitbreiding bos.
- Gekozen wordt voor een nieuw lint, aansluitend aan de bestaande bebouwing. Tussen de bebouwingspercelen worden open ruimtes behouden om zicht op het landschap te behouden een doorkijken te creëren. Er wordt expliciet niet gekozen voor de verdichting van de bestaande linten, om de open ruimtes en beleefbaarheid van het landschap in stand te houden. De basis is het creëren van een nieuw oost-westelijk 'lint' en een zuidelijke weg, waaraan bebouwing is gekoppeld. De woningen liggen aan de weg en zijn gericht op de openbare ruimte. De woningen geven de indruk 'te gast zijn' in het landschap.

3.3.2 Stedenbouwkundige uitgangspunten

Voor de toekomstige ontwikkeling van het nieuwe woongebied Prikkebosk zijn in het 'Stedenbouwkundig plan Prikkebosk Dâmwald' (d.d. 12 september 2023) de volgende stedenbouwkundige uitgangspunten geformuleerd:

- De bestaande singels in het gebied worden behouden en versterkt. In oost-westrichting volgt het nieuwe lint de bestaande singelstructuur. Nieuwe woningen worden in de landschappelijke kamers geplaatst.
- Langs de singels wordt een strook vrijgehouden ten behoeve van het onderhoud van de singels.
- Een deel van het Fermanjepaad wordt verbreed om de hoofdontsluiting aan te sluiten op de T.E. Teunissenwei.
- Aan de oostkant wordt een voet- en fietsverbinding naar de R. de Breestrjitte aangelegd, welke tevens dienst doet als noodontsluiting voor de hulpdiensten.
- Ten zuiden van en direct achter de bebouwing langs de hoofdontsluiting liggen nog 3 woonvlakken. Deze worden ontsloten via een secundair pad dat de bestaande singels volgt.
- Het zuidelijke pad ontsluit ook de bestaande woning Fermanjepaad 9A.
- Aan het einde van de zuidelijke weg een vlak grastegels ten behoeve van het opstellen van hulpdiensten en het keren van de vuilniswagen.
- Bij bestaande woonpercelen, gelegen aan de randen van de landschapskamers, wordt de optie aangeboden om tuinen (c.q. woonpercelen) uit te breiden.
- De gronden tussen de bestaande en nieuwe kavels worden verkocht voor agrarisch gebruik.
- In het zuidelijke deel van het plangebied wordt het bos uitgebreid met dichte bospercelen en smalle open percelen omkaderd door singels.
- Twee voormalige singels met watergangen worden teruggebracht.
- Langs één van de singels komt een wandel-/ruiterpad dat het woongebied verbindt met het Halepaad.
- Een verzoek voor een voedselbos kan worden verkend als invulling van de nieuwe bospercelen.

Bovenstaande uitgangspunten maken samen het stedenbouwkundig plan zoals afgebeeld in figuur 3.1 en toegevoegd aan bijlage 2.

Figuur 3.1 Stedenbouwkundig plan (Bron: Roenom 12 september 2023)

Principes woonvlakken

Op de plankaart van het stedenbouwkundig plan zijn woonvlakken aangegeven met daarbinnen aangegeven het aantal woningen per woonvlak (figuur 3.2). Uitgangspunt voor de oranje woonvlakken is een traditionele verkaveling. Op de gele zijn traditionele en bijzondere verkavelingen/woonvormen mogelijk. Per woonvlak zijn in het stedenbouwkundige plan verdere detailleerde inrichtingsprincipes aangegeven. Onderscheid is gemaakt in:

- Kavels gericht op de noordelijke weg met aandacht voor de hoek/zijkant gericht op het Fermanjepaad.
- Kavels gericht op de noordelijke weg met aandacht voor doorkijken en richting van de landschappelijke kamer.
- Woningen vormen samen een groep/eenheid.
- Woningen vormen samen een groep/eenheid dat als geheel gericht is op de noordelijke weg.

- Kavels gericht op de zuidelijke weg met een ondergeschikte positionering ten opzichte van de woningen aan het lint.
- Woning positioneert zich als zichtbaar element door een opening in de nieuwe singel/erfbeplanting.
- De woningen zijn te gast in het landschap.

Figuur 3.2 Woonvlakken bestemmingsplan Prikkebosk (Roenom 2023)

Gebruik agrarische gronden

De omwonenden zijn geïnteresseerd in het gebruik van de overige, agrarische gronden. Voor nieuwe bewoners kan dit ook interessant zijn. Veel bewoners aan de Doniawei hebben aangegeven dat zij hun tuin willen uitbreiden. Zolang de singels worden behouden kan hieraan worden meegewerkt. Wel onder de voorwaarde dat per landschappelijke kamer een nieuwe rechte lijn ontstaat. Dat betekent dus dat per kamer alle tuinen even diep moeten worden uitgebreid. Daarnaast dient de nieuwe grens tussen de tuinen en het landschap als één geheel te worden vormgegeven.

De overige percelen, gelegen tussen de nieuwe kavels en de bestaande linten langs de randen van Prikkebosk, behouden hun huidige uitstraling en agrarisch karakter. Waarbij wordt ingezet op meer extensief beheer en het hobbymatig gebruik door zowel de nieuwe als de bestaande bewoners. Het beoogde beeld is dus weilanden tussen de singels, waarop hobbymatig bijvoorbeeld paarden of schapen worden gehouden.

Bosontwikkeling

Vanuit het klimaatakkoord hebben gemeente een opgave om 1% nieuw bos aan te leggen. Daarnaast is er op de omwonendenavond aangegeven dat er behoefte is aan een voedselbos. Om deze reden wordt de aanleg van bos op enkele percelen in het zuidelijk gedeelte van het plangebied mogelijk gemaakt. Met de voorgestane bosontwikkeling in het zuidelijk gedeelte van het plangebied vindt bovendien een versterking plaats van de aanwezige natuurwaarden in de directe omgeving van het plangebied. De uitbreiding van het bos wordt tevens ingezet als een vergroting van het recreatieve netwerk en de recreatieve beleving van het Fermanjebosk.

3.4 Verkeer en parkeren

Verkeer

Er is gekozen de aansluiting van de ontwikkeling te voorzien op de T.E. Teunissenwei, op de bebouwde kom van Damwâld. Er wordt geen doorgaande ontsluiting gerealiseerd op de Dammeloane, het buitengebied. Via de Rommert de Breestrjitte wordt voorzien in een noodontsluiting voor hulpdiensten op de Dammeloane. De locatie wordt ontsloten via de T.E. Teunissenwei, de hoofdontsluiting van de naastgelegen wijk. Deze weg leidt naar de Haadwei, de hoofdontsluiting van Damwâld. Bij de aanleg van de T.E. Teunissenwei is rekening gehouden met het toekomstig doortrekken van deze weg ten behoeve van een veel uitgebreider plan ter hoogte van het plan Prikkebosk. De T.E. Teunissenwei zal de toename van verkeer als gevolg van de ontwikkeling op Prikkebosk - gezien de lage bebouwingsdichtheid (maximaal 20 woningen) - goed af kunnen wikkelen.

Parkeren

Volgens de parkeerkencijfers van het CROW moeten voor vrijstaande koophuizen in niet stedelijke gebieden minimaal 1,9 (rest bebouwde kom) à 2 (buitengebied) parkeerplaatsen voorhanden zijn. De gemeente vraagt bij nieuwe ontwikkelingen het parkeren op eigen terrein te realiseren. Uitgaande van een parkeernorm van 2 parkeerplaatsen per woning zijn er binnen het plangebied 40 parkeerplaatsen nodig. Gezien de oppervlakte uit te geven grond (circa 2 ha) en een gemiddelde kaveloppervlakte van 1.100 m^2 kan er ruimschoots aan deze norm worden voldaan.

Hoofdstuk 4 Omgevingsaspecten

4.1 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Beleid en Normstelling

In onderdeel C en D van de bijlage bij het Besluit m.e.r. is aangegeven welke activiteiten in het kader van het omgevingsvergunning plan-m.e.r.-plichtig, project-m.e.r.-plichtig of m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn. Voor deze activiteiten zijn in het Besluit m.e.r. drempelwaarden opgenomen. Indien een activiteit onder de drempelwaarden blijft, dient alsnog een vormvrije m.e.r.-beoordeling uitgevoerd te worden, waarbij onderzocht dient te worden of de activiteit belangrijke nadelige gevolgen heeft voor het milieu, gelet op de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. Deze omstandigheden betreffen de kenmerken van het project, de plaats van het project en de kenmerken van de potentiële (milieu)effecten.

Per 16 mei 2017 is de regelgeving voor de MER en m.e.r.-beoordeling gewijzigd met daarin een nieuwe procedure voor de vormvrije m.e.r.-beoordeling.

- Voor de ontwerp-bestemmingsplanfase moet een m.e.r-beoordelingsbeslissing worden genomen, waarin wordt aangegeven of wel of geen MER nodig is, gelet op de kenmerken van het project, de plaats van het project en de kenmerken van de potentiële (milieu)effecten en mogelijke mitigerende maatregelen. Deze beslissing wordt als bijlage bij het bestemmingsplan opgenomen.
- Voor elke aanvraag waarbij een vormvrije m.e.r.-beoordeling aan de orde komt moet de initiatiefnemer een aanmeldingsnotitie opstellen, waarbij ook mitigerende maatregelen mogen worden meegenomen. Het bevoegd gezag dient binnen 6 weken na indienen een m.e.r.-beoordelingsbesluit af te geven. Een vormvrije m.e.r.-beoordelingsbeslissing hoeft echter niet gepubliceerd te worden.

Onderzoek

In het Besluit milieueffectrapportage is opgenomen dat de aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject m.e.r.-beoordelingsplichtig is in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een oppervlakte van 100 hectare of meer of een aaneengesloten gebied en 2000 of meer woningen omvat (Besluit milieueffectrapportage, Bijlage onderdeel D11.2). De beoogde ontwikkeling bestaat uit de ontwikkeling van 20 woningen. De beoogde ontwikkeling blijft daarmee ruim onder de drempelwaarde. Dit betekent wel dat een zogenaamde 'vormvrije m.e.r.-beoordeling' noodzakelijk is.

Uit de informatie in deze beoordeling blijkt dat het plangebied niet is gelegen in kwetsbaar gebied en/of gebied met een beschermde status. Verder leiden de aard en omvang van het project niet tot belangrijke nadelige milieugevolgen. Het doorlopen van een volledige m.e.r.-procedure is niet noodzakelijk. De m.e.r.-beoordelingsnotitie is als bijlage 3 aan het ontwerpbestemmingsplan toegevoegd.

4.2 Milieuzonering

Toetsingskader

In het kader van een goede ruimtelijke ordening is het van belang dat bij de aanwezigheid van bedrijven in de omgeving van milieugevoelige functies zoals woningen:

- ter plaatse van de woningen een goed woon- en leefmilieu kan worden gegarandeerd;
- rekening wordt gehouden met de bedrijfsvoering en milieuruimte van de betreffende bedrijven.

Om in de bestemmingsregeling de belangenafweging tussen bedrijvigheid en nieuwe woningen in voldoende mate mee te nemen, wordt in dit plan gebruikgemaakt van de VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering (editie 2009). In deze publicatie is een lijst opgenomen waarin de meest voorkomende bedrijven en bedrijfsactiviteiten zijn gerangschikt naar mate van milieubelasting. Voor elke bedrijfsactiviteit is de maximale richtafstand ten opzichte van milieugevoelige functies aangegeven op grond waarvan de categorie-indeling heeft plaatsgevonden. De richtafstanden gelden ten opzichte van het omgevingstype 'rustige woonwijk'. Een richtafstand kan worden beschouwd als de afstand waarbij onaanvaardbare milieu-hinder als gevolg van bedrijfsactiviteiten redelijkerwijs kan worden uitgesloten. In bepaalde gevallen kan gemotiveerd worden dat er geen sprake is van een 'rustige woonwijk', maar van een 'gemengd gebied'. Dit is bijvoorbeeld het geval bij een lint in een dorpskern waar meerdere functies naast elkaar zitten. Of bij een gebied dat langs een drukke ontsluitingsweg ligt. Bij een 'gemengd gebied' kunnen de richtafstanden met één afstandsstap verkleind worden. Uitzondering hierop is de richtafstand voor externe veiligheid. Deze wordt niet verkleind.

Milieu categorie	Richtafstand tot 'rustige woonwijk' of 'rustig buitengebied'	Richtafstand tot 'gemengd gebied'
1	10	0
2	30	10
3.1	50	30
3.2	100	50
4.1	200	100
4.2	300	200
5.1	500	300
5.2	700	500
5.3	1.000	700
6	1.500	1.000

Figuur 4.1 : Milieucategorie met bijbehorende richtafstanden VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering (editie 2009)

Onderzoek en conclusies

In het plangebied van dit bestemmingsplan en de directe omgeving komen geen bedrijven voor. De agrarische bedrijven in de omgeving bevinden zich op ruime afstand van de woningbouwontwikkeling Prikkebosk. De bestemmingsgrens van het dichtstbijzijnde gelegen agrarisch bedrijf bevindt zich op 250 meter van de meest nabij gelegen bestemmingsgrens van de bestemming 'Woongebied'. Voor zover sprake zou kunnen zijn van beperkingen, zijn deze nu al aanwezig door de woningen die reeds aanwezig zijn op een veel kortere afstand van dit agrarisch bedrijf.

Het aspect 'bedrijven en milieuzonering' vormt geen belemmering voor de voorgenomen planontwikkeling.

4.3 Archeologie

Toetsingskader

Rijk en provincie stellen zich op het standpunt dat in het ruimtelijk beleid zorgvuldig met het archeologisch erfgoed moet worden omgegaan. Voor gebieden waar archeologische waarden voorkomen of waar reële verwachtingen bestaan dat ter plaatse archeologische waarden aanwezig zijn, dient voorafgaand aan bodemingrepen archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. De uitkomsten van het archeologisch onderzoek dienen vervolgens volwaardig in de belangenafweging te worden betrokken.

Doelstelling van het Verdrag van Valletta is de bescherming en het behoud van archeologische waarden. Als gevolg van dit verdrag wordt in het kader van de ruimtelijke ordening het behoud van het archeologisch erfgoed meegewogen zoals alle andere belangen die bij de voorbereiding van het plan een rol spelen.

Onderzoek en conclusies

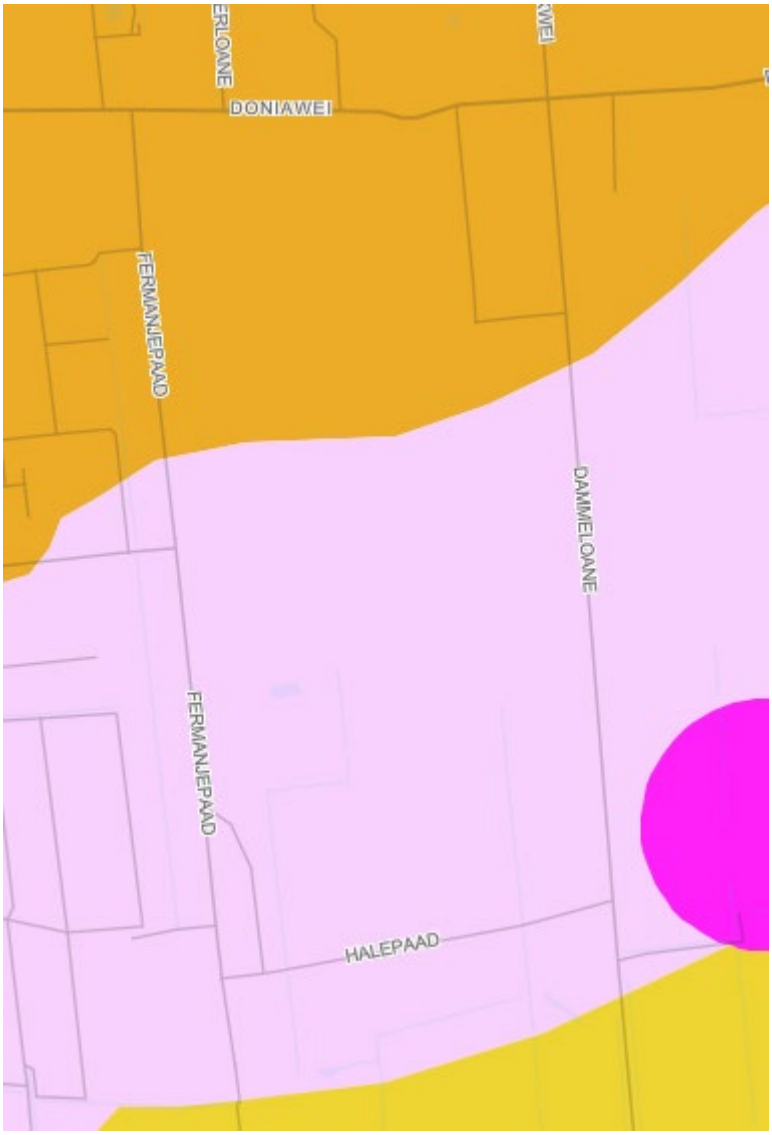
Op de FAMKE (Friese Archeologische Monumentenkaart Extra) is het bodemarchief zo goed mogelijk in kaart gebracht. De FAMKE bestaat uit twee advieskaarten, één voor de periode steentijd - bronstijd (300.000 - 800 v Chr.), en één voor de periode ijzertijd - middeleeuwen (800 v Chr. - 1500 n Chr.). De adviezen die voor de verschillende zones in Fryslân gegeven worden variëren van ‘streven naar behoud' tot ‘geen nader onderzoek nodig'. Deze adviezen geven aan welke vervolgstappen noodzakelijk zijn om op een verantwoorde manier om te gaan met het bodemarchief in een nieuw te maken bestemmingsplan, een bestemmingsplanwijziging, een ontgronding of een sanering.

De advieskaart ijzertijd-middeleeuwen geeft aan dat voor het gehele plangebied een karterend onderzoek 3 van toepassing is: dit betekent dat bij ingrepen van meer 5.000 m² een historisch en karterend onderzoek moet worden verricht. De advieskaart steentijd-bronstijd (figuur 4.2) geeft aan dat voor het noordelijk gedeelte van het plangebied een karterend onderzoek 1 nodig is bij ingrepen van meer dan 500 m². Voor het zuidelijk gedeelte is een quickscan nodig bij ingrepen van meer dan 5.000 m².

In het kader van dit bestemmingsplan is een archeologisch onderzoek uitgevoerd. Het archeologisch onderzoek is opgenomen als bijlage 4 bij de toelichting van dit bestemmingsplan. Op basis van dit onderzoek wordt het volgende geconcludeerd: De bodem in het plangebied is tot een diepte van 80 centimeter verstoord. Intacte podzolbodems zijn niet aangetroffen. Archeologische indicatoren ontbreken volledig. Gezien het bovenstaande geven de resultaten van het onderzoek geen aanleiding tot archeologisch vervolgonderzoek. Evenmin zijn archeologische resten aangetroffen waarmee tijdens de verdere planvorming rekening zou moeten worden gehouden.

In alle gevallen blijft onverminderd van kracht dat indien tijdens toekomstig graafwerk in het plangebied toch archeologische vondsten worden gedaan of archeologische grondsporen worden aangetroffen, hiervan direct melding dient te worden
gemaakt bij de minister conform de Erfgoedwet 2015, artikel 5.10 & 5.11. Geadviseerd wordt dit te doen bij de gemeente Dantumadiel.

Het aspect 'Archeologie' vormt geen belemmering voor dit bestemmingsplan.

Figuur 4.2: Fragment advieskaart steentijd-bronstijd (Oranje: karterend onderzoek 1. Roze: quickscan) (Bron: FAMKE)

4.4 Landschap en cultuurhistorie

Toetsingskader

De regering heeft in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) vastgelegd dat gemeenten vanaf 1 januari 2012 in hun bestemmingsplannen rekening moeten houden met aanwezige cultuurhistorische waarden. Burgers krijgen hiermee het recht om bij de planning van bouwwerkzaamheden aan te geven of er cultureel erfgoed wordt geraakt.

Op provinciaal niveau brengt de thematische structuurvisie Grutsk op ’e Romte! specifiek in beeld welke landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten, structuren en elementen van provinciaal belang zijn, om daarmee doorwerking van deze belangen te realiseren. Het plangebied van dit bestemmingsplan wordt gerekend tot deelgebied 'Noordelijke Wouden'. Zie verder paragraaf 2.2.4.

Onderzoek en conclusie

Aan het landschap als geheel kan een cultuurhistorische betekenis worden toegekend. De locatie Prikkebosk heeft de typische kenmerken van het Friese Woudenlandschap: kleine percelen met houtsingels als afrastering.

Deze houtsingels zorgen er voor dat de percelen als 'kamers' in het landschap liggen. Oude kaarten van het gebied laten zien dat deze structuur al lang aanwezig is. Het landschap en de singels zijn daarmee onderdeel van de cultuurhistorie. De opzet van het plan is om een bijzondere woonomgeving te creëren binnen de huidige structuren van het landschap. Daarmee is de planontwikkeling passend binnen de doelstellingen van 'Grutsk', namelijk het respecteren van de landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten en het verder ontwikkelen van de ruimtelijke kwaliteit. Met de structuur van de houtsingels wordt in de planontwikkeling van de woonkavels dan ook rekening gehouden. De bestaande en nieuwe (verdwenen) houtsingels zijn op de verbeelding aangeduid. Aan deze aanduiding is een beschermende regeling gekoppeld.

Het aspect 'Cultuurhistorie' vormt geen belemmering voor dit bestemmingsplan.

4.5 Bodem

Toetsingskader

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) dient er in verband met de uitvoerbaarheid van een plan rekening te worden gehouden met de bodemgesteldheid in het plangebied. Bij functiewijziging dient te worden bekeken of de bodemkwaliteit voldoende is voor de beoogde functie en moet worden vastgesteld of er sprake is van een saneringsnoodzaak. In de Wet bodembescherming is bepaald dat als de bodemkwaliteit niet voldoet aan de norm voor de beoogde functie, de grond zodanig gesaneerd wordt, dat het kan worden gebruikt voor de desbetreffende functie (functiegericht saneren). Nieuwe bestemmingen worden bij voorkeur op schone grond gerealiseerd. Verdachte plekken met betrekking tot de kwaliteit van de bodem dienen in het kader van de Wet bodembescherming bij ruimtelijke plannen en projecten te worden gesignaleerd vanuit een goede ruimtelijke ordening.

Onderzoek en conclusie

Het betreft een onverdachte locatie, die in het verleden in gebruik is geweest als agrarisch gebied. Het bodemloket laat geen bijzonderheden zien op deze locatie (zie www.bodemloket.nl/kaart). Er hebben in het verleden geen (bedrijfs)activiteiten plaatsgevonden die extra aandacht verdienen omdat ze de bodemkwaliteit beïnvloed kunnen hebben. In het kader van de aanvragen omgevingsvergunning zal een bodemonderzoek worden uitgezet.

Het aspect 'Bodem' vormt geen belemmering voor de voorgenomen planontwikkeling.

4.6 Water

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moeten ruimtelijke plannen voorzien zijn van een waterparagraaf. Hiervoor wordt het proces van de watertoets doorlopen. Bij het watertoetsproces gaat het om het hele proces van vroegtijdig meedenken, informeren, adviseren, afwegen en uiteindelijk beoordelen van de waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten. Het waterschap beoordeelt wat de invloed van het project is op de waterhuishouding en geeft een wateradvies. Waterhuishoudkundige consequenties van een plan mogen niet op de omgeving worden afgewenteld. Het waterschap streeft ernaar de ingrepen binnen een peilgebied water neutraal te houden. Wateraspecten die met een specifiek instrument kunnen worden geregeld, worden in de watertoets wel gesignaleerd, maar niet geregeld.

4.6.1 Watertoets

Via www.dewatertoets.nl is het plan op 11 november 2021 aangemeld bij het Wetterskip Fryslân. (Dossiercode 00002659.). Zie bijlage 5. Hieruit blijkt dat de normale procedure gevolgd moet worden. Het plan heeft invloed op de waterhuishouding en/of raakt de belangen van het waterbeheer.

4.6.2 Wateradvies

Op het plan Prikkebosk heeft It Wetterskip het volgende wateradvies gegeven:

Wateroverlast

Het is bij het waterschap bekend dat er af toe wateroverlast wordt ervaren door de bewoners. Dit is relatief eenvoudig op te lossen door onderhoud uit te voeren aan de bestaande afwatering. In de legger van Wetterskip Fryslân zijn de sloten aangeduid als zogenoemde schouwsloten, dit houdt in dat het onderhoud ligt bij de aanliggende perceeleigenaren. De gemeente zal de bestaande schouwwatergangen die zij in eigendom hebben op profiel brengen. Dit betekent een bodembreedte van 0,5 meter, taluds van 1:1 of flauwer en een bodemhoogte van 0,75 meter onder het aangrenzende maaiveld. Er wordt een schouwwatergang verbreed (figuur 4.3 en bijlage 2) waardoor de waterafvoerende functie van het noorden van het plangebied wordt verbeterd.

Toename verhard oppervlakte en watercompensatie

Algemeen

Door ruimtelijke ontwikkelingen neemt de hoeveelheid verhard oppervlak toe met als gevolg een versnelde afvoer van hemelwater. Het is nodig om deze versnelde afvoer te compenseren om de waterberging in een gebied in stand te houden. Dit geldt ook voor toevoegen van oppervlakteverharding die wel past binnen het bestemmingsplan, maar waarvan de grond al meer dan 5 jaar braak ligt en waar in het verleden niet voor gecompenseerd is.

Het is niet toegestaan zonder watervergunning neerslag versneld tot afvoer te laten komen indien daarbij meer dan 200 m^2 onverharde grond in stedelijk gebied en 1500 m^2 in landelijk gebied wordt bebouwd of verhard. Er geldt een vrijstelling van de vergunningsplicht wanneer wordt voldaan aan de compensatieregels genoemd in dit wateradvies. De meest voorkomende manier van compenseren is het graven van extra oppervlaktewater. Bij het graven van extra oppervlaktewater wordt de volgende compensatienorm gehanteerd:

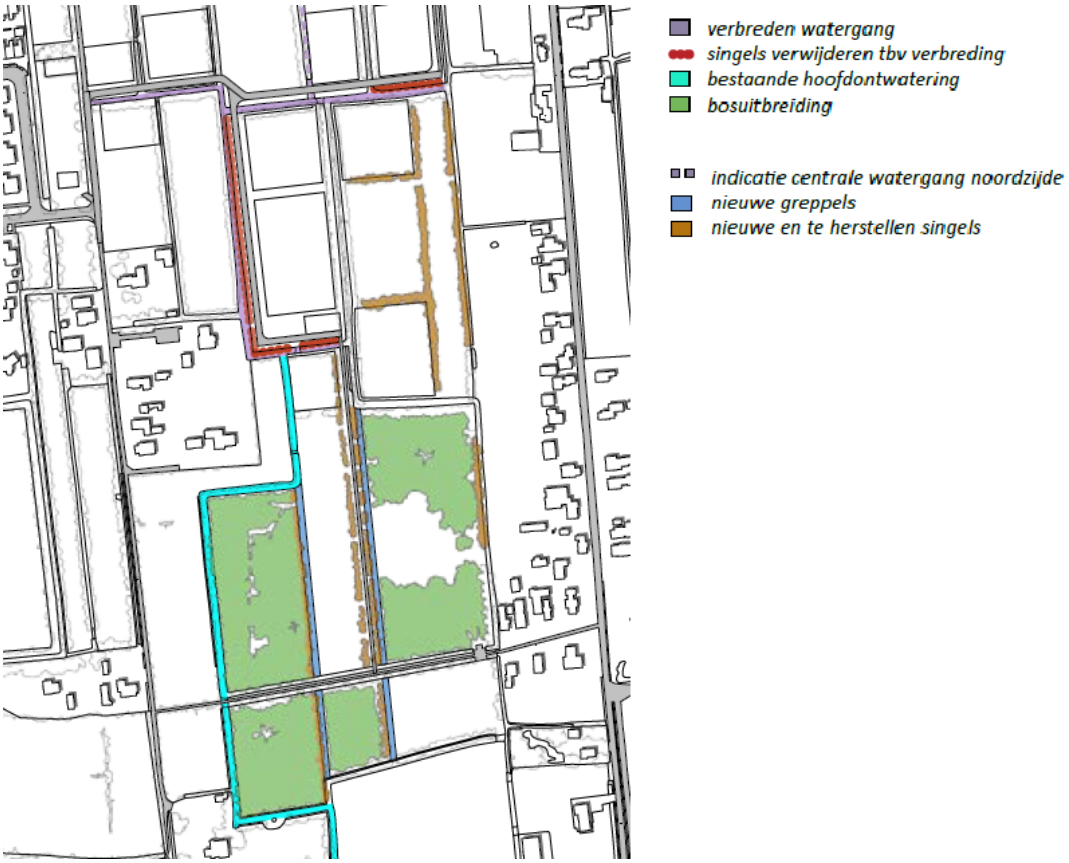
- Boezem 5%, dit heeft alleen betrekking op de Friese boezem.
- Polder 10%.
- Vrij afstromend, alternatieve maatregelen.

Uiteraard is het toepassen van alternatieve maatregelen in het plan ook mogelijk.
Indien er niet wordt gecompenseerd door extra oppervlaktewater te graven waarbij bovenstaande percentages worden gehanteerd of indien er geen overeenstemming plaatsvindt in de watertoetsprocedure over alternatieve maatregelen dan dient een watervergunning bij het waterschap te worden gevraagd.

In relatie tot het plangebied

Voor de locatie Prikkebosk geldt dat de toename van het verhard oppervlakte circa 8.500 m^2 betreft (circa 2.480 m^2 wegen en circa 20 x 300 m^2= 6.000 m^2 aan bebouwing). In overleg met Wetterskip Fryslân is gekozen om in het plangebied in te zetten op het meer vasthouden van water in de bestaande sloten en greppels. Dit heeft de voorkeur boven het realiseren van nieuw oppervlaktewater ten behoeve van watercompensatie. Door de aanwezigheid van

een keileemlaag is het plangebied in de zomer vaak droog en bij zware buien is het van belang dat het water kan worden afgevoerd. Het betreft het verbreden van de centrale watergang naar de bestaande hoofdontwatering van het plan.
Er wordt een stuw aangebracht waardoor het water hoger en langer in de greppels blijft staan. Naast het vasthouden van water vindt er een verbreding plaats van de belangrijkste afvoerende sloot van het plangebied waardoor meer oppervlaktewater ontstaat. Er wordt voldaan aan de compensatienorm voor de ontwikkeling.

Figuur 4.3 Watercompensatie Prikkebosk (Bron: Roenom 2023)

Hemelwater

Afwatering van hemelwater op de daken direct op de sloten en greppels. De wegen liggen met hun afschot in de richting van de nieuwe hoofdsloot en wateren hierop af .

Ruimtelijke adaptatie

We hebben te maken met sterk veranderende klimatologische omstandigheden, waarbij perioden van extreme droogte en extreme neerslag steeds meer de overhand nemen. Bij nieuwbouwplannen in bebouwd gebied wordt gestreefd naar een klimaatbestendig inrichting. Enkele voorstellen voor concrete maatregelen zijn:

- het plan zoveel mogelijk te 'vergroenen' om wateroverlast en hittestress tegen te gaan. Er wordt zo weinig mogelijk verharding (tegels, bestrating, beton, asfalt) aangebracht. Bij een hevige bui kan het regenwater hierdoor in de grond zakken en het biedt zo ook kansen voor de biodiversiteit;
- verlaagd liggende terreinen aanleggen die als tijdelijke waterberging ingezet kunnen worden, bijvoorbeeld parkeerplaatsen;
- voldoende hoogteverschil tussen bouw- en straatpeil, waterdoorlatende of waterbergende verharding;

- hergebruik van hemelwater om bijvoorbeeld toiletten door te spoelen;
- het toepassen van koele materialen met een reflecterend vermogen (bijvoorbeeld kiezen voor lichte bestrating om te zorgen voor minder opwarming);
- voor veel maatregelen geldt bovendien dat ze kosteneffectief zijn, als ze maar in een vroeg stadium in het proces worden meegenomen.

Met inachtneming van het advies van It Wetterskip vormt het aspect 'Water' geen belemmering voor de voorgenomen planontwikkeling.

4.7 Geluid (wegverkeerslawaai)

Toetsingskader

Op grond van de Wet geluidhinder geldt rond wegen met een maximumsnelheid hoger dan 30 km/uur, spoorwegen en inrichtingen die 'in belangrijke mate geluidhinder veroorzaken', een geluidzone. Bij ontwikkeling van nieuwe geluidsgevoelige objecten binnen deze geluidzones moet akoestisch onderzoek worden uitgevoerd om aan te tonen dat de ontwikkeling voldoet aan de voorkeursgrenswaarden die in de wet zijn vastgelegd.

Indien niet aan de voorkeursgrenswaarde kan worden voldaan, kan het bevoegd gezag - in de meeste gevallen de gemeente - hogere grenswaarden vaststellen. Hiervoor geldt een bepaald maximum, de uiterste grenswaarde genoemd. Bij de vaststelling van hogere grenswaarden moet worden afgewogen of bronmaatregelen of maatregelen in de overdrachtssfeer kunnen worden getroffen.

Onderzoek en conclusies

De woningen zijn geluidgevoelige objecten. De meeste wegen rondom het plangebied vallen in een 30 km/uur-zone. Daarom hebben deze wegen geen wettelijk geluidszone. Formeel vallen de nieuwe woningen in Prikkebosk wel in de geluidszone van de Doniawei, maar gelet op de afstand tot die weg (meer dan 200 meter) is hier geen overschrijding van de geluidsnorm te verwachten.

Het aspect 'Geluid' vormt geen belemmering voor de voorgenomen planontwikkeling.

4.8 Luchtkwaliteit

Toetsingskader

In het kader van een goede ruimtelijke ordening wordt bij het opstellen van een ruimtelijk plan uit het oogpunt van de bescherming van de gezondheid van de mens rekening gehouden met de luchtkwaliteit. Het toetsingskader voor luchtkwaliteit wordt gevormd door hoofdstuk 5, titel 5.2 van de Wet milieubeheer. Dit onderdeel van de Wet milieubeheer (Wm) bevat grenswaarden voor zwaveldioxide, stikstofdioxide en stikstofoxiden, fijnstof, lood, koolmonoxide en benzeen. Hierbij zijn in de ruimtelijke ordeningspraktijk langs wegen vooral de grenswaarden voor stikstofdioxide (jaargemiddelde) en fijnstof (jaar- en daggemiddelde) van belang. De grenswaarden van de laatstgenoemde stoffen zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel: Grenswaarden maatgevende stoffen Wm

Stof	**Toetsing van**	**Grenswaarde**
stikstofdioxide (NO_2)	jaargemiddelde concentratie	40 µg/m³
fijn stof (PM_{10})	jaargemiddelde concentratie	40 µg/m³
	24-uurgemiddelde concentratie	max. 35 keer p.j. meer dan 50 µg / m³
fijn stof ($PM_{2,5}$)	jaargemiddelde concentratie	25 µg /m³

Op grond van artikel 5.16 van de Wm kunnen bestuursorganen bevoegdheden die gevolgen kunnen hebben voor de luchtkwaliteit onder andere uitoefenen indien de bevoegdheden/ontwikkelingen niet leiden tot een overschrijding van de grenswaarden of de bevoegdheden/ontwikkelingen niet in betekenende mate bijdragen aan de concentratie in de buitenlucht.

Besluit niet in betekenende mate

In dit Besluit niet in betekenende mate is bepaald in welke gevallen een plan vanwege de gevolgen voor de luchtkwaliteit niet aan de grenswaarden hoeft te worden getoetst. Hierbij worden 2 situaties onderscheiden:

- een plan heeft een effect van minder dan 3% van de jaargemiddelde grenswaarde NO_2 en PM_{10} (= 1,2 µg/m³);
- een plan valt in een categorie die is vrijgesteld aan toetsing aan de grenswaarden; deze categorieën betreffen onder andere woningbouw met niet meer dan 1.500 woningen bij één ontsluitingsweg en 3.000 woningen bij twee ontsluitingswegen, kantoorlocaties met een bruto vloeroppervlak van niet meer dan 100.000 m^2 bij één ontsluitingsweg en 200.000 m^2 bij twee ontsluitingswegen.

Onderzoek en conclusie

In dit plan wordt de realisatie van maximaal 20 woningen toegestaan. Het aantal vervoersbewegingen die de voorgestane ontwikkeling met zich mee brengt, is veel geringer dan het aantal vervoersbewegingen ten gevolge van de toetsing vrijgestelde categorieën zoals hierboven genoemd. De conclusie is dan ook dat de voorgestane ontwikkeling dit plangebied, niet in betekenende mate bijdraagt aan de verslechtering van de luchtkwaliteit.

Daarnaast blijkt dat er geen sprake is van overschrijding van luchtkwaliteitsnormen binnen de provincie. (Bron: Luchtkwaliteit Provinciale wegen, prognose 2020). Problemen aangaande de luchtkwaliteit, zoals overschrijdingen van een grenswaarde, worden, gelet op de voorgenomen ontwikkeling en de bestaande luchtkwaliteit, dan ook niet verwacht. Op basis van artikel 5.16, lid 1, aanhef en onder c kan het project zonder nader onderzoek doorgang vinden. De voorgestane ontwikkeling wordt dan ook niet belemmerd door het aspect luchtkwaliteit.

4.9 Ecologie

4.9.1 Toetsingskader

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Sinds 1 januari 2017 is het wettelijk kader ten aanzien van gebieds- en soortenbescherming vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Soortenbescherming gaat uit van de bescherming van dier- en plantensoorten. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen:

- soorten die worden beschermd in de Vogelrichtlijn;
- soorten die worden beschermd in de Habitatrichtlijn;
- overige soorten.

4.9.2 Onderzoek en conclusies

Omdat het hier een ruimtelijke ingreep betreft, dient een toetsing te worden uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb). Zo dient te worden onderzocht of als gevolg van de uitvoering van het plan sprake is van effecten op wettelijk beschermde soorten flora en fauna en/of natuurgebieden (Natura 2000), alsook in het kader van houtopstanden. Om hierin inzicht te krijgen wordt in eerste instantie een ecologische quickscan uitgevoerd. Bij dit onderzoek wordt een inschatting gemaakt van de (mogelijk) binnen de invloedssfeer van het plan aanwezige beschermde natuurwaarden en de effecten van de voorgenomen plannen op deze waarden. De ecologische quickscan is opgenomen als bijlage 6 bij de toelichting.

Deze ecologische beoordeling geeft, voor zover mogelijk, antwoord op de volgende vragen:

1. Komen binnen het plangebied (biotopen van) onder de Wnb beschermde soorten voor?
2. Komen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde natuurgebieden voor?
3. Wat zijn de mogelijke effecten van de werkzaamheden op deze beschermde natuurwaarden en -gebieden, zowel tijdens de realisatie als na afloop hiervan?
4. Voor welke soorten en hun leefgebied wordt de wet mogelijk overtreden en in hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
5. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkomen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Effectbespreking en aanbevelingen

Het project kan doorgang vinden binnen het kader van de Wet natuurbescherming, mits men zich houdt aan de hieronder volgende aanbevelingen.

Algemene broedvogels

Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden komen waarschijnlijk vogels tot broeden waarvan de nesten alleen tijdens de broedtijd beschermd zijn. Geadviseerd wordt om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor het broedseizoen wordt over het algemeen de periode van 15 maart - 15 juli aangehouden. Afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden kunnen soorten echter eerder of later in het jaar tot broeden komen. Wat voor deze soorten van belang is, is of er sprake is van een broedgeval. Zo ja, dan is deze altijd beschermd.

Zorgplicht

Er kunnen soorten voorkomen in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt in geval van schade aan deze soorten (bijvoorbeeld veldmuis). Op deze soorten is wel de zorgplicht van toepassing. Deze kan tot uiting worden gebracht door zo te werken dat dieren de kans krijgen om te vluchten naar habitat buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden of dieren (zoals vrijgestelde amfibieën) naar een dergelijke habitat te verplaatsen.

Natuurnetwerk Nederland

In het zuidwestelijke deel van het plangebied wordt mogelijk een wandelpad gerealiseerd binnen een gebied dat onder het NNN valt. Geadviseerd wordt om dit wandelpad in overleg met bevoegd gezag te realiseren en om negatieve effecten op het NNN voor zover mogelijk te voorkomen. Hieraan kan worden voldaan door bijvoorbeeld een onverhard wandelpad te realiseren, in plaats van een verhard wandelpad. Hierdoor kan de inzet van mobiele werktuigen en de verstoring op het gebied als gevolg hiervan worden voorkomen. Tevens wordt geadviseerd om de kap van bomen voor de eventuele realisatie van dit wandelpad te voorkomen.

Overzicht vervolgstappen

Het planvoornemen kan zonder bezwaren doorgang vinden binnen de kaders van de vigerende natuurwetgeving, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- Broedvogels: Werken buiten het broedseizoen (grofweg 15 maart - 15 juli). Is dit niet mogelijk? Dan voor aanvang werkzaamheden broedvogelcheck uit laten voeren.
- Licht beschermde en vrijgestelde soorten: Naleven van de zorgplicht.
- Natuurnetwerk Nederland: Eventueel wandelpad realiseren in overleg met bevoegd gezag (provincie Fryslân), onverhard maken en tevens de kap van bomen voorkomen.
- Houtopstanden: Er is mogelijk sprake van een meld en/of herplantingsplicht.

4.9.3 Stikstofdepositie

Gebiedsbescherming

<u>Natura 2000-gebied</u>

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Wet natuurbescherming beschermd.

Het plangebied ligt niet binnen een Natura 2000-gebied. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden betreft de Waddenzee (kilometer). Ondanks dat de voorgenomen locatie voor woningbouw buiten de grenzen van de Natura 2000- gebieden ligt, kan de ontwikkeling van het plangebied leiden tot een toename van stikstofdepositie in de Natura 2000-gebieden in de omgeving. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) moet beoordeeld worden of het plan leidt tot een verslechtering van de kwaliteit van de beschermde habitats en de habitats van soorten binnen de Natura 2000-gebieden. Het is daarom noodzakelijk om een AERIUS berekening uit voeren om te bepalen of stikstofdepositie een knelpunt vormt voor de voorgenomen ontwikkeling.

Wettelijk kader

Naar aanleiding van de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 met betrekking tot het Programma Aanpak Stikstof wordt bij vrijwel ieder plan stilgestaan bij de mogelijke stikstofemissie en het effect daarvan op Natura 2000-gebieden. Per 1 juli 2021 trad de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) en het Besluit stikstofreductie en natuurverbetering (Bsn) in werking. De Wsn en de Bsn regelden een vrijstelling voor de vergunningsplicht van artikel 2.7 lid 2 Wnb voor de aanlegfase van bouwwerkzaamheden. Op 2 november 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:3159) is in de zaak van Porthos een uitspraak gedaan door de Afdeling Bestuursrechtspraak over deze partiële bouwvrijstelling. Uit deze uitspraak blijkt dat art. 2.9a van de Wnb en art. 2.5 Bnb in strijd is met art. 6 van de Habitatrichtlijn uit de Wet natuurbescherming. Er wordt daarom teruggegaan naar de situatie vóór 1 juli 2021 waarbij ook de aanlegfase van bouwprojecten moet worden doorgerekend voor stikstofdepositie om significant negatieve effecten op Natura 2000 gebieden te kunnen uitsluiten.

Stikstofberekening

De berekening met AERIUS genereert een rekenresultaat waarin wordt geconstateerd dat er als gevolg van de gewenste ontwikkeling geen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden waarbij sprake is van een overschrijding van meer dan 0,00 mol N/ha/jaar. De aanleg- en exploitatiefase zijn worstcase in dezelfde berekening meegenomen. Er treedt door de stikstofdepositie geen negatief effect op in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) beschermde Natura 2000-gebieden. Een vergunning van de Wnb is in het kader van de stikstofdepositie dan ook niet nodig. De stikstofberekening en de bijbehorende memo zijn opgenomen in bijlage 7.

4.9.4 Conclusie

Er is geen nader onderzoek nodig naar beschermde diersoorten. Door middel van de ecologische quickscan is uitgesloten dat beschermde soorten in het plangebied worden gehinderd. Mitigerende maatregelen zijn niet noodzakelijk. Er treedt door de stikstofdepositie geen negatief effect op in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) beschermde Natura 2000-gebieden.

4.10 Externe veiligheid

Toetsingskader

Bij ruimtelijke plannen dient ten aanzien van externe veiligheid naar verschillende aspecten te worden gekeken, namelijk:

- bedrijven waar activiteiten plaatsvinden die gevolgen hebben voor de externe veiligheid;
- vervoer van gevaarlijke stoffen over wegen, spoor, water of door buisleidingen.

Voor zowel bedrijvigheid als vervoer van gevaarlijke stoffen zijn twee aspecten van belang, te weten het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR). Het PR is de kans per jaar dat een persoon dodelijk wordt getroffen door een ongeval, indien hij zich onafgebroken (dat wil zeggen 24 uur per dag gedurende het hele jaar) en onbeschermd op een bepaalde plaats zou bevinden. Het PR wordt weergegeven met risicocontouren rondom een inrichting dan wel infrastructuur. Het GR drukt de kans per jaar uit dat een groep van minimaal een bepaalde omvang overlijdt als direct gevolg van een ongeval waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn. De norm voor het GR is een oriëntatiewaarde. Het bevoegd gezag heeft een verantwoordingsplicht als het GR toeneemt en/of de oriëntatiewaarde overschrijdt.

Vervoer van gevaarlijke stoffen

Per 1 april 2015 is het Besluit externe veiligheid transportroutes (BEVT) en de regeling Basisnet in werking getreden. Het BEVT vormt de wet- en regelgeving, en de concrete uitwerking volgt in het Basisnet. Het Basisnet beoogt voor de lange termijn (2020, met uitloop naar 2040) duidelijkheid te bieden over het maximale aantal transporten van, en de bijbehorende maximale risico's die het transport van gevaarlijke stoffen mag veroorzaken. Het Basisnet is onderverdeeld in drie onderdelen: Basisnet Spoor, Basisnet Weg en Basisnet Water. Het BEVT en het bijbehorende Basisnet maakt bij het PR onderscheid in bestaande en nieuwe situaties. Voor bestaande situaties geldt een grenswaarde voor het PR van 10^{-5} per jaar ter plaatse van kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten en een streefwaarde van 10^{-6} per jaar. Voor nieuwe situaties geldt de 10^{-6} waarde als grenswaarde voor kwetsbare objecten, en als richtwaarde bij beperkt kwetsbare objecten. In het Basisnet Weg en het Basisnet Water zijn veiligheidsafstanden (PR 10^{-6} contour) opgenomen vanaf het midden van de transportroute.

Tevens worden in het Basisnet de plasbrandaandachtsgebieden benoemd voor transportroutes. Het Basisnet vermeldt dat op een afstand van 200 m vanaf de rand van het tracé in principe geen beperkingen hoeven te worden gesteld aan het ruimtegebruik. Er geldt een oriënterende waarde voor het groepsrisico en onder voorwaarden een verantwoordingsplicht tot 200 m binnen de transportroute.

Onderzoek en conclusies

Overeenkomstig de professionele risicokaart waarin relevante risicobronnen getoond worden, zijn er geen risicovolle inrichtingen met een externe werking. Ook vindt er in de omgeving geen transport van gevaarlijke stoffen plaats via de weg, het water of door buisleidingen. Het aspect externe veiligheid vormt dan ook geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling. Tijdens het vooroverleg heeft daarnaast overleg plaatsgevonden met de Brandweer Fryslân. Vanuit de Brandweer zijn ook geen verdere aandachtspunten meegegeven.

4.11 Kabels en leidingen

Toetsingskader

Bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met de aanwezigheid van elektriciteit- en communicatiekabels en nutsleidingen in de grond. Hier gelden beperkingen voor ingrepen in de bodem. Daarnaast zijn zones, bijvoorbeeld rondom hoogspanningsverbindingen, straalpaden en radarsystemen van belang. Deze vragen vaak om het beperken van gevoelige functies of van de hoogte van bouwwerken. Voor ruimtelijke plannen zijn alleen de hoofdleidingen van belang. De kleinere, lokale leidingen worden bij de uitvoering door middel van een Klic-melding in kaart gebracht.

Toetsing

Binnen het plangebied en in de directe omgeving zijn geen planologisch relevante buisleidingen, hoogspanningsverbindingen of straalpaden aanwezig die nog niet zijn onderzocht. Wel is een rioolpersleiding aanwezig, wat ook invloed heeft op het stedenbouwkundig ontwerp. Op deze leiding mag namelijk niet worden gebouwd.

Conclusie

Het aspect kabels en leidingen vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling

Hoofdstuk 5 Beschrijving juridische regeling

5.1 Algemeen

In de voorgaande hoofdstukken zijn de uitgangspunten voor de ruimtelijke situatie in het plangebied aangegeven. Deze uitgangspunten zijn getoetst aan de milieu- en omgevingsaspecten en het beleid. In dit hoofdstuk worden de bestemmingen en de bijbehorende regels beschreven.

Het bestemmingsplan regelt de gebruiks- en bouwregels van de gronden in het plangebied. De juridische regeling is vervat in een verbeelding en bijbehorende regels. Op de verbeelding zijn de verschillende bestemmingen vastgelegd, in de regels (per bestemming) de bouw- en gebruiksmogelijkheden. Het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat een bestemmingsplan vergezeld gaat van een toelichting. Deze toelichting heeft echter geen juridische status, maar is wel belangrijk als het gaat om de onderbouwing van hetgeen in het bestemmingsplan is geregeld.

5.2 Toelichting op de enkelbestemmingen

5.2.1 Agrarisch-Woudenlandschap

De onbebouwde percelen binnen het plangebied hebben de bestemming 'Agrarisch- Woudenlandschap' gekregen. De bestemmingsomschrijving ziet toe op agrarisch gebruik. Het betreft hier de zogenaamde 'bebouwingsvrije zone' waarin de agrarische functie worden behouden, maar waarbij het accent verschuift van landbouw naar agrarisch natuur-/ecologisch beheer en het kleinschalig, hobbymatig houden van dieren. Voor de bebouwingsvrije zone wordt een hobbymatig agrarisch gebruik en dito uitstraling voorzien. Met de bebouwingsvrije zone wordt de bestaande landschappelijke kwaliteiten in tact gehouden. Om de uitstraling van kleinschalig, hobbymatig agrarisch gebruik te borgen en de inpasbaarheid zijn boom-/sierteelt, houtteelt en bollenteelt niet toegestaan. Ook de landschappelijke inpassing van bebouwing en/of erfbeplanting is binnen deze bestemming geregeld. Verder zijn de ontsluitingspaden en fiets-, wandel- en ruiterpaden binnen de bestemming mogelijk.

De bestaande en nieuwe houtsingels zijn vanwege hun belang voor de landschappelijke structuur specifiek aangeduid op de verbeelding (dit geldt ook voor de andere bestemmingen waarin deze bestaande nieuwe houtsingels voorkomen). Deze aanduiding is gericht op de instandhouding van deze landschappelijke elementen. Het geheel of gedeeltelijk verwijderen van deze houtsingels is niet toegestaan. Een uitzondering hierop is dat ten behoeve van de toegang tot de 'woonkamers', middels dammen, het nodig kan zijn de houtsingels gedeeltelijk te verwijderen. Daartoe is een regeling opgenomen die toeziet op een uitzondering van het verbod om de houtsingels te verwijderen. Ten hoogste 2 dammen mogen in iedere lange zijde van een perceel met een breedte van ten hoogste 10 m per dam worden gerealiseerd, mits 75% van de oorspronkelijke lengte van de houtsingel resteert. In iedere korte zijde van een perceel is een dam met een breedte van ten hoogste 10 m toegestaan, mits 75% van de oorspronkelijke lengte van de houtsingel resteert.
Per landschappelijke kamer is dus één toegang aan de korte zijde toegestaan, met een breedte van maximaal 10 meter. Aan de lange zijden zijn twee toegangen toestaan, waarbij dient te worden opgemerkt dat een tweede toegang aan lange zijde alleen in uitzonderlijke gevallen mogelijk is. Uitgangspunt is de landschappelijke structuur zo veel mogelijk overeind te houden.

Vanuit het klimaatakkoord hebben gemeente een opgave om 1% nieuw bos aan te leggen. Daarnaast is er op de omwonendenavond aangegeven dat de mogelijkheid van een voedselbos verkend kan worden. Om deze reden wordt de aanleg van bos op enkele percelen in het zuidelijk gedeelte van het plangebied mogelijk gemaakt. Hiertoe is de aanduiding 'Bos' op de verbeelding opgenomen en in de regels.

5.2.2 Groen

De nieuw aan te leggen beplanting zijn onder de bestemming 'Groen' gebracht. De bestemmingsomschrijving ziet toe op groenvoorzieningen in de vorm van opgaand groen en grasperken en (bestaande) moestuinen. Tevens zijn speelterreinen en speelvoorzieningen toegestaan zodat bijvoorbeeld een trapveldje tot de mogelijkheden behoort. Binnen de bestemming 'Groen' mag niet worden gebouwd.

5.2.3 Tuin

Direct achter het bestaande perceel aan de zijde van de het Fermanjepaad liggen mogelijkheden om stukken land aan te kopen, waardoor de tuin ten behoeve van het wonen kan worden uitgebreid. Op een deel van dit perceel is de bestemming 'Tuin' van toepassing aansluitend op de bestemming zoals opgenomen in bestemmingsplan 'Damwâld'. Het overige deel, krijgt evenals de andere percelen, de bestemming 'Wonen' (zie paragraaf 5.2.5).

5.2.4 Verkeer-Verblijfsgebied

De ontsluitingswegen binnen het plangebied zijn onder de bestemming 'Verkeer-Verblijfsgebied' gebracht. De bestemmingsomschrijving ziet toe op (woon)straten, paden, parkeer, groen en speelvoorzieningen. Ook openbare nutsvoorzieningen en waterlopen en waterpartijen zijn toegestaan. Binnen deze bestemming mag niet worden gebouwd.

5.2.5 Wonen

Direct achter de bestaande tuinen aan de zijde van de Doniawei (en een perceel aan het Fermanjepaad) liggen mogelijkheden voor de omwonenden om stukken land aan te kopen, waardoor zij hun tuin ten behoeve van het wonen kunnen uitbreiden.
In de 'Nota grondbeleid'' staan criteria voor de verkoop van dergelijke zogenaamde 'reststroken'. Zie ook paragraaf 2.3.6. Een voorwaarde is verder dat de inrichting van de tuin past bij het landschap en dat ook hier de afrastering natuurlijk overgaat in het landschap.
Op de uitbreiding van de tuin geldt de woonbestemming die aansluit aan op de geldende woonbestemming uit het bestemmingsplan Damwâld.

5.2.6 Woongebied I en II

De 'woonkavel-kamers' zijn onder de bestemming 'Woongebied - I' en 'Woongebied II' gebracht (deze kamers zijn opgenomen in bijlage 2 en in het BKP zoals opgenomen in bijlage 1 van de planregels).

De aangewezen gronden zijn in beide woongebieden bestemd voor wonen. Een aan-huis-verbonden beroep of bedrijf is onder voorwaarden toegestaan. Groenvoorzieningen, parkeervoorzieningen, tuinen, erven en terreinen zijn eveneens onder de bestemming gebracht. De bouwregels bevatten naast enkele algemene regels bouwregels voor hoofdgebouwen en bouwregels voor ondergeschikte bebouwing. Het totaal aantal woningen mag niet meer bedragen dan 20. Voor Woongebied I is dit nog gespecificeerd in maximaal 15 woningen en in Woongebied II maximaal 5 woningen.

De als 'woongebieden' bestemde gronden kunnen uit één of meerdere bouwpercelen bestaan. Op de verbeelding is per bestemmingsvlak het maximaal aantal woningen weergegeven, met uitzondering van de bestemming 'Woongebied II' waar op de verbeelding het maximaal aantal woningen ontbreekt. Deze aantallen zijn hier onderling uitwisselbaar.

Voor het bouwen geldt voor alle bestemmingen dat het in bijlage 1 opgenomen Beeldkwaliteitsplan Prikkebosk en de daarin opgenomen normen mede als toetsingskader zullen dienen voor burgemeester en wethouders bij het verlenen van omgevingsvergunning(en) voor bouwen (deze gelden ook voor de binnenplanse afwijkingen).

Met een omgevingsvergunning kan onder voorwaarden worden afgeweken van de bouwregels. Voorwaarde hierbij is dat in ieder geval het beeldkwaliteitsplan in acht moet worden genomen. Het kan daarbij gaan om het bouwen van een hoofdgebouw met een oppervlakte groter dan 20% van de oppervlakte van het bouwperceel, met een maximum van 150 m².

Als **hoofdgebouw** mogen alleen woonhuizen worden gebouwd, zijnde het gebouw dat één woning omvat. De bouwpercelen kunnen variëren in grootte: om te voorkomen dat op de kleine kavels te grote woonhuizen kunnen komen is opgenomen dat de oppervlakte van een hoofdgebouw maximaal 20% van de oppervlakte van het bouwperceel mag bedragen, met een maximum oppervlakte van 150 m².

In het plan zijn zowel woningen met een kap als woningen met plat dak denkbaar. Het kan daarbij gaan om 1 bouwlaag (al dan niet met kap) of 2 bouwlagen (al dan niet met kap). De bouwhoogte van een hoofdgebouw is daarom op maximaal 11 meter gesteld. De goothoogte van een hoofdgebouw mag niet meer bedragen dan 6,5 meter.

Voor **ondergeschikte bebouwing** (ondergeschikte gebouwen of delen van gebouwen zijnde aan- uit en bijgebouwen) geldt het volgende: de gezamenlijke oppervlakte van de ondergeschikte bebouwing per woonhuis bedraagt 75 m² bij een bouwperceel met een oppervlakte tot 500 m². Bij een bouwperceel groter dan 500 m² is dit 100 m², vermeerderd met 10% van het deel van het bouwperceel dat groter is dan 500 m², tot een maximum van in totaal 150 m² aan ondergeschikte bebouwing. De bouwhoogte van ondergeschikte bebouwing mag niet meer bedragen dan 6 meter, maar moet ten minste 1 meter lager zijn dan de bouwhoogte van het hoofdgebouw.

De situering van ondergeschikte bebouwing moet ten minste 1 meter achter de naar de weg gekeerde gevel (of lijn) plaatsvinden dan wel op ten minste de bestaande afstand achter (de lijn welke kan worden getrokken in het verlengde van) de naar de weg gekeerde gevels van het hoofdgebouw, indien deze minder is dan 1 meter.
Hiervan kan worden afgeweken met een omgevingsvergunning, dit betekent dat ook voor of ter hoogte naar de weg keerde gevel van het hoofdgebouw kan worden gebouwd. Deze afwijking is vooral bedoeld wanneer gekozen wordt voor de minder traditionele woonvormen.

5.3 Toelichting op de dubbelbestemming en aanduiding

5.3.1 Waarde-Reliëf

In het zuidelijk gedeelte van het plangebied is sprake van het voorkomen van al dan niet zichtbare hoogtes of laagtes in het landschap. Ter bescherming van dit reliëf is de dubbelbestemming 'Waarde - Reliëf' opgenomen. De aangewezen gronden zijn mede bestemd voor het behoud, de bescherming en/of het herstel van de landschappelijke waarde en cultuurhistorische waarde in de vorm van al dan niet zichtbare hoogtes of laagtes in het landschap en daarmee samenhangende geomorfologische en cultuurhistorische waarden. Het afgraven, afschuiven of wijzigen van het reliëf is hier niet toegestaan.

5.3.2 Vrijwaringszone - radar

Ten noordwesten van Leeuwarden ligt het militair luchtvaartterrein Leeuwarden. Rond het luchtvaartterrein ligt een radarverstoringsgebied. Dit gebied is op de verbeelding aangeduid als "vrijwaringszone -radar". Om de radar goed te laten werken mogen in deze zone geen hoge gebouwen worden gerealiseerd. In de regels is een maximale bouwhoogte van 75 meter opgenomen.

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid

6.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Planproces

Vanaf het opstellen van de visie voor Prikkebosk is gekozen voor een gebiedsontwikkeling met een open procesmatige aanpak waarin de input van de omwonenden een belangrijke rol speelt. Deze procesvorm vraagt meer flexibiliteit in de planvorming en de rol van de overheid hierin is faciliterend. Deze vorm van gebiedsontwikkeling sluit wat vorm en inhoud betreft aan bij de gedachten van de Omgevingswet.

Bij de visievorming in 2019 zijn alle omwonenden, dorpsbelangen en sleutelfiguren uit Damwâld betrokken en geconsulteerd. Voor de visievorming in 2019 zijn meerdere werksessies georganiseerd en is het resultaat tijdens een inloopavond besproken. Op de intensief bezochte avond is in groepen gewerkt aan de uitwerking van het plan. Vanuit de verschillende groepen zijn bouwstenen benoemd en deze zijn overgenomen in de stedenbouwkundige uitgangspunten van de visie. Door deze sessies met de omgeving is de kennis over het gebied opgehaald uit de omwonenden en is inzicht verkregen in de wensen en bezwaren. De visie is eind 2019 vastgesteld.

Vanuit de visievorming is in 2020 gewerkt aan een uitwerking van het stedenbouwkundig plan. Tijdens dit proces zijn de plannen in inloopavonden met de omwonenden besproken. Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd met omwonenden die interesse hebben in het uitbreiden van hun tuin, gebruik willen maken van de agrarische gronden of andere verzoeken hebben. Een eerste opzet is besproken met de provincie Fryslân en vanuit de input van de provincie zijn herzieningsvoorstellen opgesteld. In juli 2021 zijn deze voorstellen voorgelegd aan de omwonenden tijdens een inloopavond. De input van de provincie, in combinatie met de opgehaalde input tijdens de inloopavond, heeft geleid tot het voorliggende stedenbouwkundig ontwerp.

Tevens is contact geweest met de brandweer. Door de brandweer is aangegeven dat in de uitwerking rekening moet worden gehouden met een keerlus, putten en voldoende wegbreedte en passeerpassages. Dit is meegenomen in de stedenbouwkundige uitgangspunten.

Bestemmingsplanprocedure

Over de vertaling van het planvoornemen in het (ontwerp)bestemmingsplan worden de gebruikelijke inspraakmogelijkheden geboden. In het kader van het wettelijke verplichte vooroverleg volgens artikel 3.1.1. Bro is het concept ontwerp van dit bestemmingsplan voorgelegd aan provincie Fryslân. De provincie heeft aangegeven geen opmerkingen te hebben. Wetterskip Fryslân heeft inhoudelijk meegedacht met de planvorming. De resultaten hiervan zijn verwerkt in paragraaf 4.6 Water.

Het ontwerpbestemmingsplan ligt gedurende 6 weken ter inzage. Tijdens deze periode wordt een ieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen (artikel 3.8 Wro). De uitkomsten hiervan kunnen tot aanpassingen van het bestemmingsplan leiden. Het bestemmingsplan wordt vervolgens, al dan niet gewijzigd, vastgesteld. Het besluit tot vaststelling wordt gepubliceerd en het bestemmingsplan ligt 6 weken ter inzage. Tijdens die periode bestaat de mogelijkheid beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in te dienen tegen het besluit en het plan.

6.2 Economische uitvoerbaarheid

Aangaande de economische uitvoerbaarheid zijn de volgende aspecten van belang. Ten behoeve van de planontwikkeling worden de gronden binnen het plangebied geheel aangekocht dan wel zijn reeds in eigendom van de gemeente. De kosten van het plan worden grotendeels gedekt door inkomsten vanwege de planontwikkeling. Op grond hiervan wordt de economische uitvoerbaarheid aangetoond.

De Grondexploitatiewet (onderdeel van de Wet ruimtelijke ordening) stelt een gegarandeerd kostenverhaal verplicht bij het opstellen van bestemmingsplannen waarin bepaalde bouwplannen mogelijk worden gemaakt. Een exploitatieplan is verplicht, tenzij het verhalen van kosten al anderszins is verzekerd, het bepalen van een tijdvak of fasering niet noodzakelijk is en het stellen van eisen en regels omtrent werken en werkzaamheden in het exploitatiegebied niet noodzakelijk is. In dat geval dient de gemeenteraad tegelijk met vaststelling van het voorliggende bestemmingsplan expliciet en gemotiveerd te besluiten om géén exploitatieplan vast te stellen.

In de situatie van de planontwikkeling binnen onderhavig plangebied wordt geen exploitatieplan vastgesteld. Omdat alle gronden in eigendom zijn (of komen) van de gemeente zijn er geen kosten te verrekenen met andere eigenaren. Om deze reden is het opstellen van een exploitatieplan niet aan de orde.

Bijlagen toelichting

Bijlage 1 Stedenbouwkundige visie 2 december 2019

stedenbouwkundige visie

IT PRIKKEBOSK DAMWÂLD

gemeente dantumadiel

2 december 2019

ROENOM
ruimtelijke ontwikkeling • energie • omgeving

stedenbouwkundige visie

IT PRIKKEBOSK DAMWÂLD

Project
datum: 2-12-2019
versie: definitief
projectnummer: 19003

Roenom
Zaailand 106 - Offiz C-1
8911 BN Leeuwarden
www.roenom.nl

Opdrachtgever
Gemeente Dantumadiel

DE OPGAVE

In het zuidoosten van Damwâld ligt een karakteristiek stukje Friese Woudenlandschap: de Prikkebosk. Kenmerkend voor het gebied zijn de bebouwingslinten die de randen vormen en de houtsingels die er voor zorgen dat de percelen als landschappelijke kamers in het gebied liggen.

Voor de Prikkebosk heeft de gemeente Dantumadiel in het verleden al plannen gehad om woningen te bouwen. Ook in het woningbehoefte-onderzoek van 2018 komt naar voren dat de Prikkebosk wordt gezien als geschikte locatie voor woningen. Maar daarin blijkt ook, dat er bewoners zijn die wonen geen geschikte invulling vinden voor dit gebied.

Omdat de Prikkebosk veel kwaliteiten heeft en omdat er meerdere meningen zijn over de invulling ervan, heeft de gemeente besloten om samen met de omgeving na te denken over de planvorming. Hiervoor is een aantal maal gesproken met het dorp en zo zijn meerdere ideeën naar voren gekomen over de toekomst van dit aantrekkelijk stukje Damwâld.

De visie voor de Prikkebosk houdt rekening met de karakteristieken van het gebied, de woningbehoefte van het dorp én de wensen van de omwonenden.

Doniawei
Fermanjepaad
Plangebied
Dammeloane
T.E. Teunissenweg
Halepaad
Fermanjebosk

KARAKTERISTIEKEN VAN HET PLANGEBIED

De Prikkebosk heeft de typische kenmerken van het Friese Woudenlandschap: kleine percelen met houtsingels als afrastering. Deze houtsingels zorgen er voor dat de percelen als kamers in het landschap liggen. Oude kaarten van het gebied laten zien dat deze structuur al lang aanwezig is. Alleen net ten zuiden van het plangebied zijn delen van de singels verwijderd, waardoor een grotere ruimte is ontstaan. De beplanting van de houtsingels bestaat vooral uit elzen en lagere begroeiing. Onderdeel van de singels zijn de sloten die het gebied ontwateren. Dit gebeurt van noord naar zuid, omdat het terrein naar het zuiden toe een ruime meter afloopt.

De meeste percelen in het gebied worden nu gebruikt voor landbouw. Aan de randen worden enkele percelen gebruikt voor het kleinschalig houden van schapen, paarden of voor moestuintjes.

Het plangebied is min of meer de open ruimte die gelegen is achter de lintbebouwing van de Doniawei, de Dammeloane en het Fermanjepaad. De Doniawei is de oorspronkelijke weg door het landschap, waarlangs de dorpen die nu Damwâld vormen, zijn ontstaan. Dit is dan ook het meest dicht bebouwde lint van de drie.

De Dammeloane en het Fermanjeppaad zijn onderdeel van de rechte ontginningslijnen in zuidelijke richting, waardoor het kenmerkende Woudenlandschap is ontstaan. De Dammeloane is een doorgaande route en daarom breder en dichter bebouwd dan het Fermanjepaad. Het lint is echter wisselend open en dicht, waardoor het Prikkebosk tussen de bebouwing door te ervaren is. Het Fermanjepaad heeft veel meer het karakter van een pad door het bos, maar aan de noordzijde van dit pad zijn de ‘open’ kamers van het plangebied goed te ervaren.

Ten zuiden van het plangebied ligt het Halepaad, een door Damwâldsters gerestaureerd pad. Het Halepaad is een historische, spontaan ontstane route van aan elkaar gekoppelde informele paadjes. Nu loopt het Halepaad vanaf de Dammeloane naar de gereformeerde kerk, maar vroeger liep het nog veel verder door naar het oosten. Samen met de rechte bebouwingslinten Dammeloane en het Fermanjepaad vormt het Halepaad een onderdeel van de wandelrondjes die veel Damwâldsters maken. Een ander belangrijk deel van deze wandelrondjes is ook het Fermanjebosk dat ten zuidwesten van het plangebied is aangelegd eind jaren ‘70 van de vorige eeuw.

Plangebied vanaf Dammeloane

Fermanjepaad

Dammeloane

Plangebied vanaf het Fermanjepaad

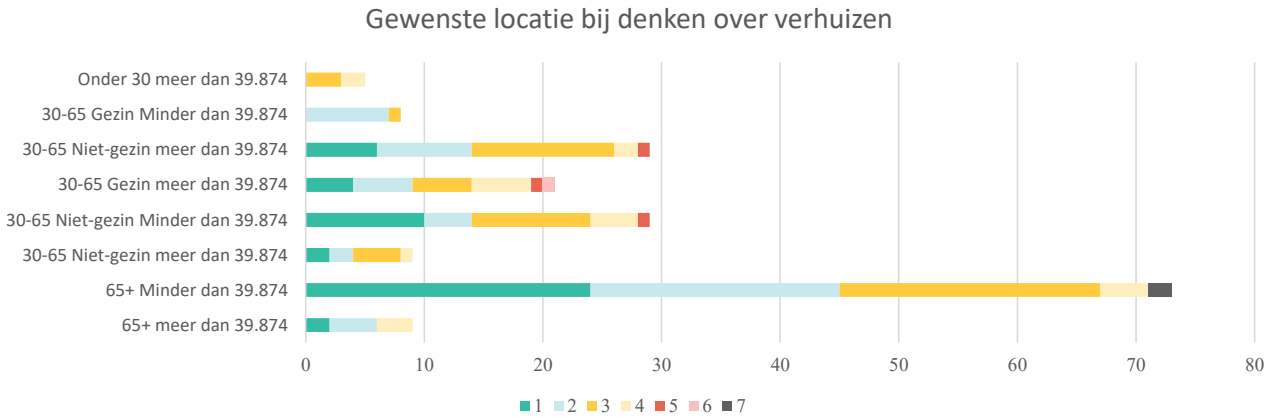
WONINGBEHOEFTE DAMWÂLD

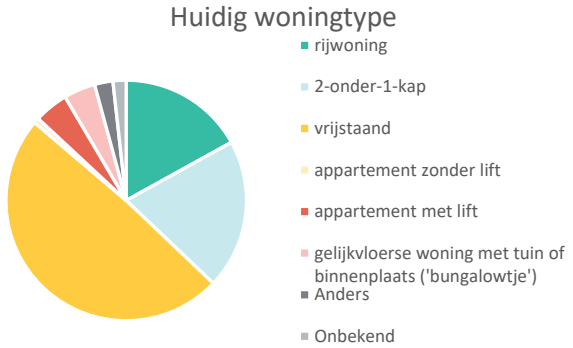
In 2018 heeft KAW een woningbehoefte-onderzoek gedaan in Damwâld. Dit bestond onder andere uit een enquête onder de inwoners en een onderzoek naar de bevolkingsontwikkeling.
Uit dit onderzoek blijkt dat voor Damwâld in elk geval de komende 10 jaar nog behoefte is aan 15 tot 85 woningen. Daarnaast is het dorp een regionaal (sub)centrum en heeft het een goed aanbod aan voorzieningen en woningen, die het dorp aantrekkelijk maken. Nieuwe woningen dragen bij aan het behoud van de centrumfunctie van het dorp.

Binnen het onderzoek zijn er meerdere locaties voor woningbouw onderzocht, waaronder locaties binnen het bestaand bebouwd gebied van Damwâld, zoals de Mûnetille en de vrijgekomen schoollocaties. Daarnaast zijn ook locaties buiten het dorp, zoals de Prikkebosk, onderzocht. Veel bewoners van Damwâld gaven in de enquête van het onderzoek aan de Prikkebosk als geschikte ‘nieuwe bouwlocatie’ te zien. Toch zijn er ook enkele bewoners die het als een locatie zien waar vooral niet gebouwd moet worden.

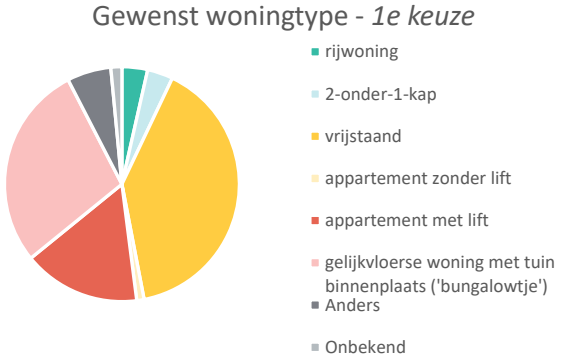
Voor de locaties binnen het dorp worden op dit moment concrete plannen gemaakt. Deze plekken lijken geschikt voor bepaalde doelgroepen zoals starters en ouderen. Bijvoorbeeld omdat hier de nodige voorzieningen dichtbij liggen. Op deze locaties is ruimte voor een deel van de woningbehoefte, in totaal circa 40 woningen. Potentieel ligt er behoefte voor meer woningen in Damwâld. Daarom komen ook locaties zoals de Prikkebosk in beeld en is een visie op de toekomst van dit gebied gewenst.

Op de locatie van de Prikkebosk is ruimte om buiten de basis-behoefte én voor andere doelgroepen te bouwen. Dit past ook bij het unieke karakter van het gebied. De gemeente heeft in het verleden al plannen gehad met veel woningen voor de Prikkebosk, maar omdat er nu minder behoefte is, voorziet de gemeente nu ongeveer 10 tot 20 woningen op deze locatie. Verder blijkt uit het onderzoek van KAW dat de Prikkebosk als locatie gewild is bij alle doelgroepen en vooral bij bewoners met een grote verhuiswens. Als geschikte woningtypes voor het gebied gaven bewoners vooral ‘vrijstaande koopwoningen’ aan, maar ook ‘gelijkvloerse koop-en huurwoningen’.

Het woningbehoefte-onderzoek van KAW uit 2018 laat zien, dat de Prikkebosk gewild is bij de meeste doelgroepen en daarom geen eenduidig profiel kent. De vraag naar typen woningen in Damwâld verschuift onder invloed van de vergrijzing naar gelijkvloerse woningen. Toch blijft een vrijstaande woning de grootste wens.

PROCES MET DE OMGEVING

Een belangrijke wens van de gemeente was dat de omgeving een stem zou krijgen bij de planvorming. De omgeving is op twee manieren betrokken bij deze visie:

1. In een werkgroep van (lokale) professionals, dorpsbelangen, omwonenden en de gemeente.
2. In een interactieve bijeenkomst met de direct omwonenden.

Met de werkgroep zijn ideeën besproken over de invulling van de locatie en over de uitwerking hiervan. Professionals kwamen onder andere met ideeën en voorbeelden voor bijzondere woningbouw en voor welke doelgroepen er kansen liggen. Dorpsbelangen vertegenwoordigden de belangen van de omwonenden en heel Damwâld en de gemeente stelde de randvoorwaarden voor de planontwikkeling.

Tijdens de omwonendenbijeenkomst is met zo'n 50 Damwâldsters gesproken over de kwaliteiten van het gebied, ideeën voor de invulling van het gebied met woningen en over ideeën waarmee het gebied nog meer ingevuld kan worden. Aan de hand hiervan hebben de bewoners hun eigen ideeën en wensen geschetst voor de Prikkebosk. Deze ideeën en schetsen zijn de input voor scenario's voor de Prikkebosk.

Deze scenario's zijn besproken in een tweede sessie met de werkgroep en uiteindelijk is gekozen voor een combinatie van verschillende opties. Uit de gesprekken kwam vooral naar voren dat de Prikkebosk plek moet bieden voor 'iets bijzonders' qua woningen, dat ten goede komt voor de ontwikkeling en het imago van Damwâld. De bestaande kwaliteiten van het gebied moeten zoveel mogelijk worden behouden en waar mogelijk versterkt. De omgeving wordt daarom niet aangepast ten behoeve van het wonen, maar de woningen worden ingepast in de bestaande structuren van het landschap. Dit zijn dan ook de hoofduitgangspunten van de planvorming.

RANDVOORWAARDEN EN HOOFDWENSEN

Uit de bewonersbijeenkomst en de werkgroep kwam veel input over de invulling van het gebied. Deze input is onder te verdelen in randvoorwaarden voor het gebied, wensen vanuit de omgeving en ideeën/concepten voor de planvorming.

Een harde randvoorwaarde is de bestaande riolering die door het gebied ligt, want hierop kan niet worden gebouwd. Daarnaast is het verkeerskundig ongewenst om een autoverbinding te creëren tussen de west- en oostkant van het plangebied. De bewoners langs de Dammeloane ervaren wateroverlast op hun kavels. De ontwikkeling van de Prikkebosk biedt mogelijk kansen om de waterhuishouding te verbeteren.

De wensen van de omwonenden zijn niet altijd verenigbaar met elkaar. Ook zijn er wensen die maar één keer genoemd zijn en/of weinig bijval krijgen. Daarentegen zijn er ook wensen die veelvuldig voorkomen of door iedereen onderschreven worden. Zo gaven veel mensen aan de nieuwe woningen graag op wat afstand van de huidige woningen te willen. De zone tussen oud en nieuw kan dan groener worden: minder landbouw, meer bomen of ecologisch beheer. Het uitbreiden van het wandelnetwerk of het aanleggen van ruiterpaden wordt als grote kans gezien. Meerdere omwonenden gaven aan wel wat extra grond bij hun kavel te willen. Om de tuin uit te breiden of om hobbymatig dieren te houden.

Meest genoemde wensen

- behoud elzensingels / landschapsstructuur
- ecologisch versterken gebied / geen mais
- nieuwe woningen op afstand bestaande woningen
- extra grond bij bestaande kavels

Kansen en randvoorwaarden

- uitbreiding wandelnetwerk
- verbetering waterhuishouding
- bestaande riolering
- geen doorgaande autoverbinding

OOK GENOEMD

Naast de hoofdwensen zijn veel andere ideeën geopperd. Bij een verdere uitwerking van de plannen kan gekeken worden of dit soort wensen passend zijn bij het totaalplaatje. Natuurlijk moet dan ook bekenen worden of er breder draagvlak voor is en of plannen (financieel) haalbaar zijn. Interessante ideeën waren onder andere:

- Het bos vergroten;
- Realisatie van een speelbos; een boartersplak;
- Voedselbos;
- Outdoorfitness;
- Moestuin uitbreiden;
- Wel koopwoningen maar niet met eigen grond, bijvoorbeeld Tiny Houses;
- Woonboerderij, meerdere woningen in één volume, bijvoorbeeld starters of seniorenwoningen in een soort boerderij.

PLANCONCEPTEN

Meerdere ideeën zijn aangedragen als woonconcepten. Niet altijd verenigbaar met elkaar, maar op grote lijnen is wel een richting te beschrijven.

De uitstraling van het wonen moet passen bij de omgeving.
Een landelijke stijl waarbij de woningen en infrastructuur opgaan in de bestaande landschappelijke kamers. Het mag best anders worden dan wat gebruikelijk is in Damwâld, maar kwaliteit en samenhang moeten voorop staan. Het ligt voor de hand om in de Prikkebosk vrijstaande woningen op ruime kavels te maken, maar de ruime opzet van het gebied biedt ook kansen voor bijzondere woonvormen of specifieke wensen. Omdat de realisatie waarschijnlijk wat verder weg in de toekomst ligt, zou het goed zijn om flexibiliteit in de plannen te houden.

Als er aandacht is voor kwaliteit, duurzaamheid, biodiversiteit en ecologie en wanneer mensen wat vrijheid krijgen om invulling te geven aan hun woonwens, dan kan hier een aantrekkelijke woonomgeving ontstaan die voor meerdere doelgroepen kansen biedt. Of dit nu mensen uit het dorp zelf zijn, of van buitenaf.

Kortom, de Prikkebosk is een aantrekkelijk gebied waar een kans ligt om kleinschalig iets bijzonders te maken.
Met ruimte voor zowel woningen, als voor andere ideeën. Met mogelijkheden voor meerdere doelgroepen.
Een plan dat goed ingepast wordt in de karakteristieke omgeving en een positieve ontwikkeling is voor heel Damwâld.

VISIE

VISIE OP DE PRIKKEBOSK

De opzet van het plan is om een bijzondere woonomgeving te creëren binnen de huidige structuren van het landschap. Hiervoor worden in vier van de landschappelijke kamers in de Prikkebosk woningen geplaatst. Eén van deze woonkavel-kamers wordt volledig gebruikt voor wonen. De andere drie worden slechts deels gebruikt. Dit wordt ook gedaan om de nieuwe woningen op afstand te houden van de bestaande woningen.

Er is nog geen definitieve verkaveling gemaakt, om aan te geven dat er ingespeeld kan worden op de toekomstige vraag. Het uitgangspunt is om kavels van 1.000 tot 1.800 m2 aan te bieden in de woonkavel-kamers. Per woonkavel-kamer staat aangegeven hoeveel woningen dit dan betreft. Voor het gehele plangebied gaat het dus om een totaal van 10 tot 19 woningen.

Het wonen krijgt een landelijke uitstraling door de kleinschaligheid, de landelijke architectuur en een afwisseling van wonen en agrarisch gebruik. Door het toepassen van eenvoudige verharding, weidehekken en lage beplanting voor de erfbegrenzing wordt het huidige karakter van het landschap zo min mogelijk aangetast.

Er ontstaan kansen om het wandelnetwerk uit te breiden en de waterhuishouding te verbeteren. Ook is er ruimte voor omwonenden om het perceel te vergroten of om hobbymatig dieren te houden.

- 3-5 zone voor woningen
- kampen / ecologisch beheer
- mogelijkheid voor uitbreiding tuinen
- hoofdpad
- ontsluiting door elzensingel
- opties wandelpaden
- hekwerk wonen - kampen
- klaphek
- bestaande riolering
- verbetering waterhuishouding

LANDELIJK WONEN

Er zal gestuurd worden op kwaliteit en samenhang in de architectuur van de woningen. Waarbij wordt ingezet op landelijke stijlen met een moderne uitstraling, zoals schuurwoningen of moderne toepassingen van riet en hout.

Afstemming is vooral nodig binnen één woonkavel-kamer.
Tussen de woonkavel-kamers onderling kunnen verschillen zijn.
Hierdoor ontstaan ook kansen voor afwijkende woonvormen.
Het uitgangspunt is vrijstaande woningen op ruime kavels, maar andere oplossingen zijn mogelijk zolang het beeld een landelijke uitstraling heeft en er afstemming is binnen de kamer. Met name op de twee noordelijke woonkavel-kamers kunnen voorstellen als een boerderij-achtig gebouw met meerdere woningen of een groepje Tiny Houses een plek krijgen. Dit is mede de reden dat het aantal woningen per kamer nog niet vastligt: zodat de mogelijkheid open blijft om bijzondere woonvormen toe te staan waar vraag naar is.

BUFFERZONE

De omwonenden van de Prikkebosk gaven aan graag een buffer te willen houden tussen de huidige woningen aan het Fermanjepaad, de Dammeloane, de Doniawei en de nieuwe woningen in de Prikkebosk. De bebouwingsvrije zone kan ingevuld worden met andere opties c.q. wensen. Het uitgangspunt hierbij is dat er geen hoogopgaande beplanting of bebouwing wordt toegevoegd, zodat de huidige landschappelijke kamers herkenbaar blijven.

Direct achter de bestaande tuinen liggen mogelijkheden voor de omwonenden om stukken land aan te kopen, waardoor zij hun tuin kunnen uitbreiden. Een voorwaarde hierbij is dat de inrichting van de tuin past bij het landschap en dat ook hier de afrastering natuurlijk overgaat in het landschap.

In het overige deel van de bufferzone kan de agrarische functie worden behouden, waarbij het accent verschuift van landbouw naar agrarisch natuur-/ ecologisch beheer en het kleinschalig, hobbymatig houden van dieren. Hiervoor kunnen er kampjes worden ingericht die worden afgesloten van de andere delen met houten weidehekken.

Voor andere wensen en ideeen, zoals een uitbreiding van de moestuintjes of het toevoegen van bos en outdoor fitness-faciliteiten, blijft potentieel ruimte beschikbaar. De gemeente kan in de uitwerking bepalen of aanvullende plannen van huidige en/ of toekomstige bewoners passend zijn bij de nieuwe functies en de karakteristiek van de Prikkebosk.

OVERGANGEN EN AFSCHEIDINGEN

De kracht van het plan is het huidige landschap. Bij de inrichting van de kavels kan veel gedaan worden om het landschap in zijn waarde te laten. Bijvoorbeeld door geen schuttingen toe te passen, maar lage heggen en lage beplanting. De ruime kavels bieden ook de mogelijkheid om helemaal geen erfafscheidingen toe te passen. Vooral waar de kavels grenzen aan het landelijk gebied is dit wenselijk. Hoe meer het lijkt alsof de woningen gewoon in het huidige landschap zijn neergezet, hoe aantrekkelijker het beeld.

Omdat er ook dieren worden gehouden op de agrarische gronden, zal afkadering van percelen nodig zijn. Door hiervoor alleen houten weidehekken toe te passen ontstaat een eenduidig en landelijk beeld. De weidehekken kunnen ook ingezet worden als begrenzing/ overgang van de kavels naar de agrarische gronden, waarbij de weide onder het hek doorloopt op de kavel.

Bewoners komen bij het Fermanjepaad het gebied binnen. Daar komt waarschijnlijk ook een weidehek. Door hier een verbijzondering aan/van het hek te maken, wordt de entree van het gebied gemarkeerd.

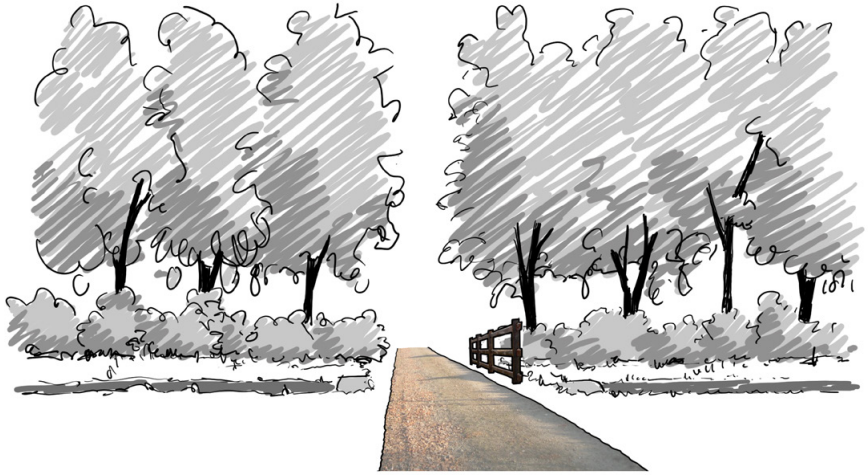

singel
uitbreiding tuinen
kamp
hekwerk
singel

De ontsluiting van de nieuwe woningen is aan de westzijde van het plangebied via het Fermanjepaad en de T.E. Teunissenwei. Het voor auto's toegankelijke hoofdpad krijgt een landelijke uitstraling door het toepassen van halfverharding. Het pad wordt smal gehouden zodat het zoveel mogelijk wegvalt in de omgeving. Op een aantal plekken kan het pad wat breder worden gemaakt, zodat auto's elkaar kunnen passeren. Bijvoorbeeld daar waar het pad de singels kruist, omdat dit al natuurlijke afremplekken zijn waar auto's even op elkaar wachten. Dit hoofdpad ontsluit ook een bestaande woning aan het Fermanjepaad.

In de zuidwestelijke woonkavel-kamer worden de kavels direct ontsloten op het hoofdpad. De andere woonkavel-kamers worden indirect ontsloten met doorgangen door de singels. Dit zijn duikers in de watergangen waaroverheen de kavelpaden liggen. Deze worden in dezelfde stijl als het hoofdpad uitgevoerd. Op de duikers kan een houten hek worden toegevoegd zodat het gevoel van een bruggetje ontstaat.

De Prikkebosk is nu nog ontoegankelijk, maar door de komst van de nieuwe ontwikkeling ontstaat een kans om het wandelnetwerk uit te breiden. Dit kan door een aantal verbindingen tussen het hoofdpad en de bestaande wandelroutes te maken. Bijvoorbeeld een schelpenpad richting het Fermanjebosk of naar de Dammeloane. Voor dit laatste kan bijvoorbeeld de rioleringstrook worden gebruikt, waarop toch niet gebouwd mag worden. Een andere optie is informeler: wandelaars de mogelijkheid geven om een weiland of kamp te doorkruisen. Dit kan doormiddel van zelfsluitende klaphekken.

Het plan biedt wandelaars een leuke aanvulling op de bestaande routes door een afwisseling van mooie woningen, de kampjes, het hoofdpad en wat informelere verbindingen.

VOORBEELD UITWERKING

Weidehekken vormen de overgang van priveterrein naar landschap.

Ecologisch agrarisch beheer met bijvoorbeeld kruidenrijke akkerranden.

Bijzondere woonvormen zijn mogelijk in een overeenkomende architectuurstijl. De twee noordelijke woonkavel-kamers lijken hier het meest geschikt voor.

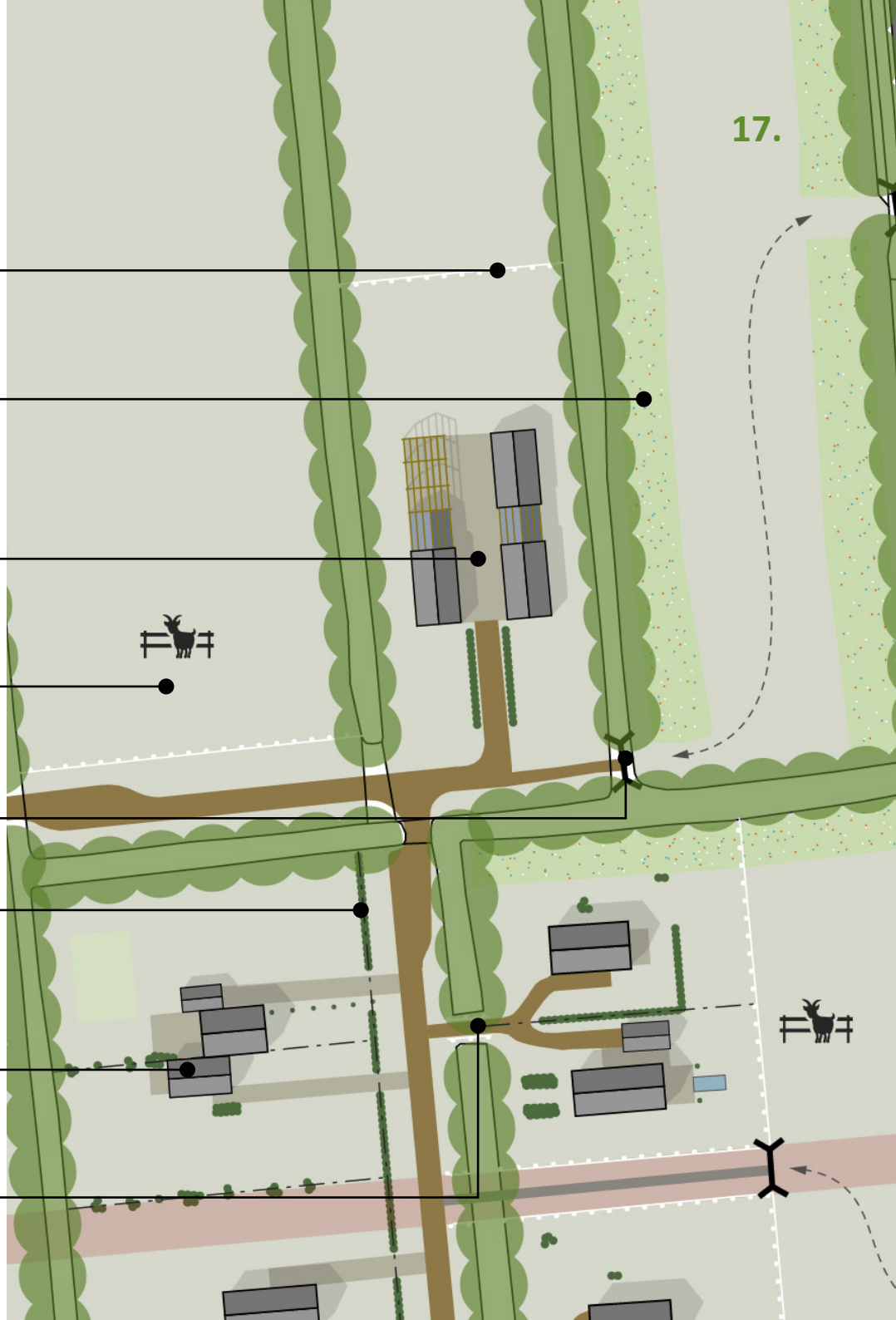
Afwisseling tussen kampen en woonkavel-kamers zorgt voor een landelijke uitstraling en gevarieerde omgeving.

Een informele wandelroute kan gecreëerd worden door klaphekken te plaatsen aan de rand van weides en geen pad aan te leggen.

Lage heggen en lage beplanting voor erfafscheidingen.

Vrijstaande woningen op kavels van circa 1.000 tot 1.800 m2 is het uitgangspunt, maar andere vormen zijn mogelijk, zoals een Kangoeroewoning.

Door kaveloontsluitingen te combineren hoeven er minder doorgangen door de singels te worden gemaakt.

HET VERVOLG

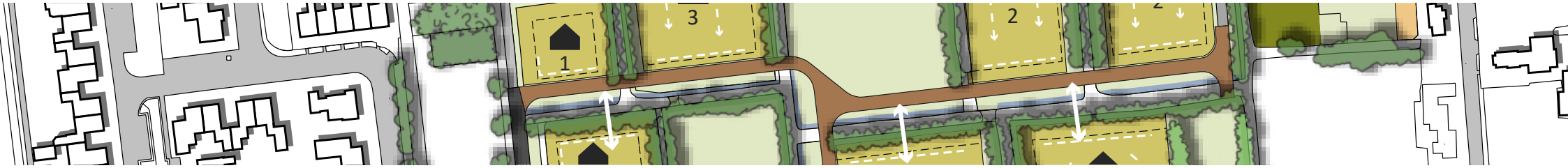
De hiervoor beschreven planinrichting is een visie voor het gebied, de uiteindelijke invulling van de Prikkebosk staat nog niet vast. De komende tijd gaat de gemeente hierover in gesprek met de omgeving, andere belanghebbenden en geïnteresseerde partijen. Zijn er bijvoorbeeld omwonenden die hun tuin willen uitbreiden? Zijn er mensen die graag dieren willen houden in de kampjes? Zijn er misschien nog andere invullingen te bedenken in de bufferzone?

Allemaal vragen waarmee de gemeente Dantumadiel de komende jaren aan de slag gaat. De volgende stap is om tot een breed-gedragen, uitgewerkt stedenbouwkundig plan te komen. Dit plan moet uiteindelijk leiden tot een aantrekkelijke woonomgeving waar Damwâld trots op kan zijn!

Bijlage 2 Stedenbouwkundig plan versie 12 september 2023

STEDENBOUWKUNDIG PLAN

PRIKKEBOSK DAMWÂLD

gemeente dantumadiel

12 september 2023

ROENOM
ruimtelijke ontwikkeling · energie · omgeving

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3
Het plangebied	3
Het proces	3
Leeswijzer	3
HOOFDSTUK 1: DE CONTEXT	**4**
Historische ontwikkeling van het landschap	5
Damwâld groeit	7
Huidige situatie	8
Recreatief gebruik en belemmeringen	10
Wensen uit de omgeving	11
Beleid	11
Woningbehoefte Damwâld	12
HOOFDSTUK 2: PLANUITGANGSPUNTEN	**13**
Het wonen wordt ingepast in het landschap	14
Uitbreiding recreatieve routes	15
Meer bomen en watergangen	15
Gebruik agrarische gronden	16
Uitgangspunten voor bijzondere woonvormen	17
Plankaart	18
HOOFDSTUK 3: STEDENBOUWKUNDIG PLAN	**19**
Profielen	20
Singels, water en (voedsel)bos	21
Verlichting	22
Wegen en ontsluitingen	23
Paden	23
Bermen middelste landschapskamer	24
Ontsluiting woonvlakken door de singels	24
De verkaveling van de woonvlakken	25
Verschillen tussen de woonvlakken	27
Voorbeeldverkavelingen	28
De woningen	29
Woningafmetingen	30
Aanvullende ideeën	31
COLOFON	
OVERZICHT REFERENTIEBEELDEN	

INLEIDING

Aan de oostzijde van Damwâld ligt een karakteristiek stukje Friese Woudenlandschap waar een plan wordt uitgewerkt voor het bouwen van maximaal twintig woningen: Prikkebosk. De gemeente heeft met omwonenden en vertegenwoordigers uit Damwâld nagedacht over de mogelijkheden hiervoor. Dit heeft eind 2019 geleid tot een globale visie voor Prikkebosk. Die visie houdt rekening met de woningbehoefte van het dorp, de wensen van omwonenden én de karakteristiek van dit aantrekkelijke gebied. Dit stedenbouwkundig plan is de uitwerking van die visie tot een concreet plan voor de aanleg van Prikkebosk.

HET PLANGEBIED

Prikkebosk is het gebied dat wordt begrensd door het Fermanjebosk en de linten Fermanjepaad, Doniawei en Dammeloane. De zuidgrens ligt iets ten zuiden van het Halepaad, ongeveer ter hoogte van het begin van de bebouwde kom aan de Dammeloane.

HET PROCES

Vanaf het opstellen van de visie voor het Prikkebosk is gekozen voor een gebiedsontwikkeling met een open procesmatige aanpak waarin de input van de omwonenden een belangrijke rol speelt. Na de visievorming in 2019 is in 2020 gewerkt aan een uitwerking van het stedenbouwkundig plan. Tijdens dit proces zijn de plannen in inloopavonden met de omwonenden besproken. Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd met omwonenden die interesse hebben in het uitbreiden van hun tuin, gebruik willen maken van de agrarische gronden of andere verzoeken hebben. Een eerste opzet is besproken met de provincie Fryslân en vanuit de input van de provincie zijn herzieningsvoorstellen opgesteld. In juli 2021 zijn deze voorstellen voorgelegd aan de omwonenden tijdens een inloopavond. De input van de provincie, in combinatie met de opgehaalde input tijdens de inloopavond, heeft geleid tot het voorliggende stedenbouwkundig ontwerp.

LEESWIJZER

Dit stedenbouwkundig plan is opgebouwd in drie delen. Het opent met een analyse van het plangebied en de opgave. Vervolgens wordt ingegaan op de manier waarop het plan reageert op deze context. Het derde hoofdstuk is de uitwerking van het stedenbouwkundig plan, waarin getoond wordt hoe het wonen, het landschap en de stedenbouwkundige elementen eruit gaan zien.

HOOFDSTUK 1
DE CONTEXT

BEPALEN VAN DE CONTEXT DOOR MIDDEL VAN
LANDSCHAPS-, BELEIDS- EN STEDENBOUWKUNDIGE ANALYSES

HISTORISCHE ONTWIKKELING VAN HET LANDSCHAP

Het landschap van de Noordelijke Friese Wouden is in de basis ontstaan door drie keileemplateau's met een laag dekzand en de laaggelegen geulen daar tussenin, die het water afvoerden. Tijdens het warmere Holoceen werd in de natte en lage delen veen gevormd. Waaronder door het gebied ten zuiden van Damwâld. Door de stijgende grondwaterspiegel ontstond later hoogveen, een proces dat rond het begin van de jaartelling was voltooid.

Op dit lege landschap verscheen al snel bewoning. De eerste sporen in de Noordelijke Friese Wouden dateren al van 8300 jaar voor onze jaartelling. Het waren vooral jagers en verzamelaars die geen vaste bewoning kende. Rond 4000 v.Chr. werden deze mensen boeren, die in permanente nederzettingen verbleven. Dit gebeurde eerst vooral op de hoger gelegen keileemruggen. Vanaf de 10e eeuw trokken de bewoners van de kleikweldergebieden massaal het veen in, ook naar de Noordelijke Friese Wouden. De vraag naar landbouwgrond en de stijging van de temperatuur – waardoor de natte veengebieden per boot toegankelijk werden – waren de oorzaak. Op grote schaal werd het veen ontwaterd om het geschikt te maken voor landbouw.

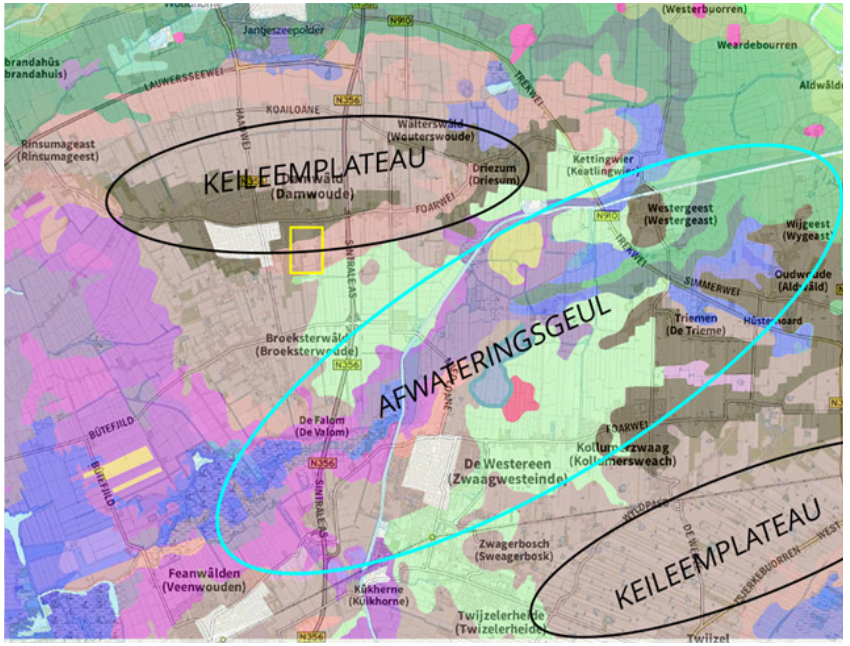
Aanvankelijk werd vanuit bestaande nederzettingen steeds meer veen omgezet in cultuurgrond. Door de veenafgraving waren lange, smalle percelen ontstaan. Op de zandgronden boven N.A.P. werden die niet door in de zomer droogvallende sloten maar door houtsingels van elzen gescheiden. Voor een snelle afwatering waren aan weerszijden wel greppels gegraven, vooral op plekken waar het ondoordringbare keileem aan de oppervlakte kwam. De houtsingels dienden als veekering en voor boerengeriefhout. In deze periode is de huidige verkavelingsstructuur en het singellandschap van Prikkebosk ontstaan.

Aesgama State.

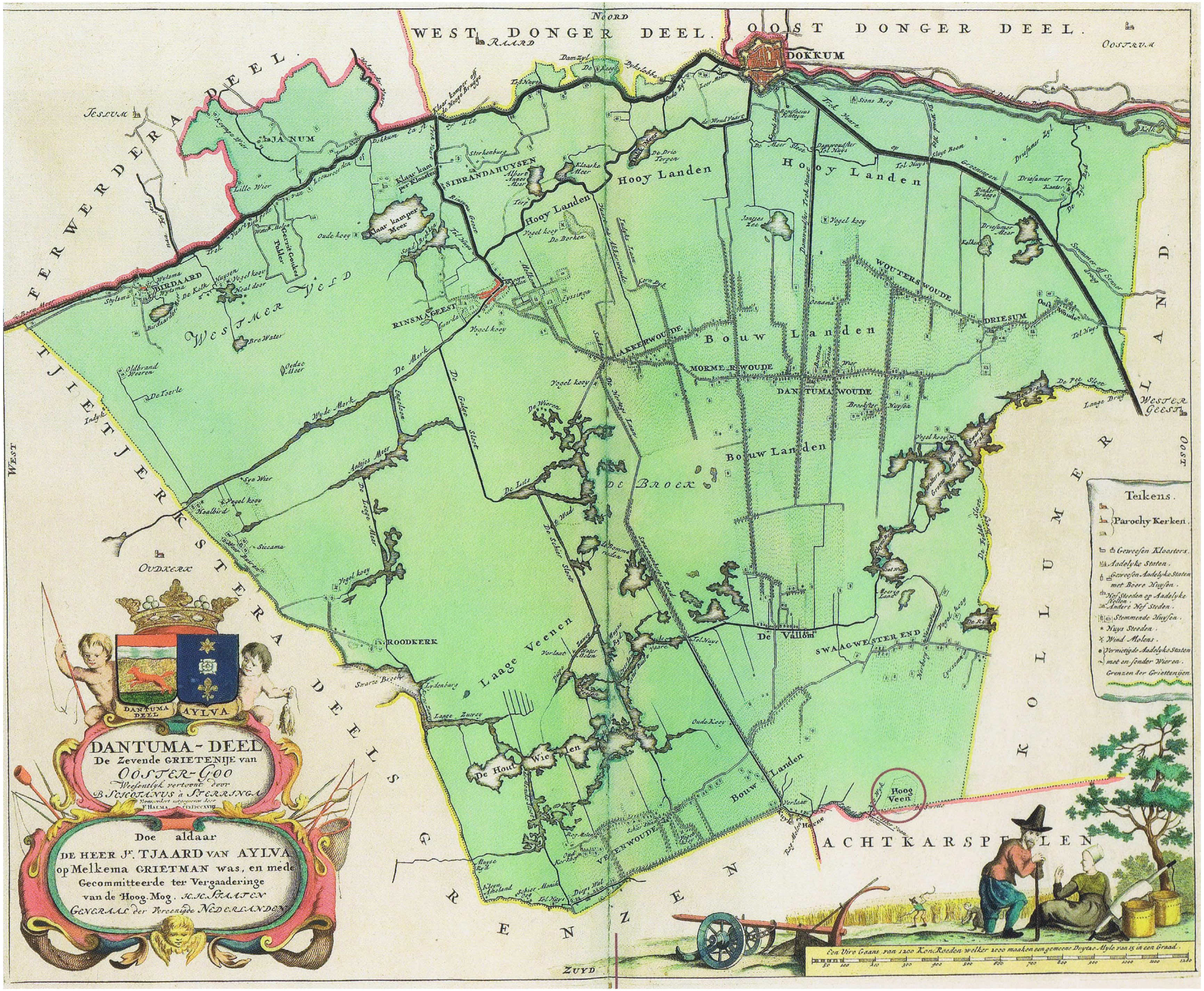
De combinatie van een slagenlandschap (lange, lineaire percelen) en een coulisselandschap (elzen en houtwallen) gaven de Friese Wouden al vroeg een uniek, intiem karakter. Dat laatste werd al snel onderkend en ontdekt door de adel en de stedelijke elite. Vanaf eind 17e eeuw vestigden zij zich, in de noordelijke delen vaak op de locaties van eerdere stinsen, op voorname huizen met parken. Een voorbeeld hiervan is de Aesgama State die vroeger aan de Doniawei stond. De noordoosthoek van het plangebied was onderdeel van de gronden van de state.

In het gebied aan de zuidkant van de zandrug, lagen meerdere zandkoppen in een soort rij parallel aan de Doniawei-Foarwei. Dit werd de Halen genoemd. Vanaf circa 1800 gingen hier ook mensen wonen. Na 1850 nam de bewoning op de Halen toe en kwamen her en der kleine wâldhuskes. Dankzij deze bewoning zijn tussen 1850 en 1950 de Halepaden ontstaan. Iedereen ging nog lopend voor een boodschap, naar school of naar de kerk en dit gebeurde informeel door de kortste routes door de landen te nemen. Zo ontstonden smalle zandpaden die, met de tijd aan elkaar gekoppeld, een tweede route door het landschap vormden. Door de ruilverkaveling in de jaren '70 zijn veel van de paden verdwenen. In het plangebied is echter vrij recent een deel van het Halepad teruggebracht.

Grondsoortenkaart met Prikkebosk in het gele rechthoekje.

6.

Grietenijkaart uit 1718 van Schotanus-Halma.

DAMWÂLD GROEIT

De dorpen bleven door de eeuwen heen doorgroeien. Ten zuiden van Dokkum lagen de dorpen Akkerwoude, Murmerwoude en Dantumerwoude tot diep in de 20ste eeuw, als een zandeiland, in een rij op de zandrug. De weg (Doniawei-Foarwei) over het hoge, droge deel van het keileemplateau fungeerde als ontginningsas. Het landschap was van oudsher al ontgonnen vanaf die hoge as. Boerderijen lagen langs de weg en de boeren ontwikkelden een landschap wat bestond uit boomwallen en houtsingels, die in de lagere delen overgingen in elzensingels, die uiteindelijk uitmondde in opstrekkende kavels met sloten waar het water in bleef staan. Vanuit de ontginningsassen over het hogere deel ontstonden laantjes die op hun beurt ook weer bouwassen werden. Bijvoorbeeld de Dammeloane en het Fermanjepaad.

Op het kaartbeeld is te zien hoe het wonen in het landschap stapsgewijs groeit. Tot ver in de 20e eeuw alleen op de zandrug en soms langs de ontginningsassen in zuidelijke richting. Dit verandert vanaf de jaren ‘60, wanneer een eerste grote uitleglocatie wordt gevormd in het gebied ten westen van de Haadwei en ten zuiden van de Foarwei. Vanaf de jaren ‘80 wordt er uitgebreid in alle kwadranten die liggen om het kruispunt van de Haadwei en de Foarwei-Doniawei. In deze periode is ook de woonbuurt ten westen van Prikkebosk aangelegd, met als belangrijkste ontsluitingsweg de T.E. Teunissenwei. Het idee was toen nog, om deze weg op termijn door te trekken door het plangebied en van Prikkebosk een vergelijkbare woonbuurt te maken. In die jaren wordt aan de zuidkant van deze uitbreiding het Fermanjebosk aangelegd, als bosrand van het dorp.

Vandaag de dag zien we dat Damwâld fors gegroeid is en dat daarmee grote delen van het singellandschap zijn verdwenen. Toch zijn er rond het dorp nog verschillende resten van het kenmerkende singellandschap aanwezig. Deze singels vormen afgesloten kamers met een typerende maatvoering. De zo gevormde kavels zijn tussen de 35 en 75 meter breed en variëren in lengte tussen de 170 en 220 meter. Op de hogere delen worden de singels gevormd door opgaande bomen, (eik, berk, beuk, esdoorn) met een stevige heesterlaag (meidoorn, lijsterbes, vlier, hazelaar, sleedoorn). In een enkel geval staat deze beplanting iets verhoogd ten opzichte van het naastgelegen kavel. In dat geval is er sprake van een Dykswal. Verder van de hogere delen vinden we een ander type singel die voornamelijk bestaat uit els met daartussen overblijvende soorten als berk, eik of meidoorn. Dit zijn de elzensingels. Elzen zijn goede groeiers en de singels werden dan ook regelmatig “afgezet” om het hout. De singels werden dus om de zeven tot tien jaar teruggerooid, waarbij de elzen even onder kniehoogte werden afgezaagd. Op deze wijze ontstonden ondoordringbare elzensingels.

begin 20e eeuw

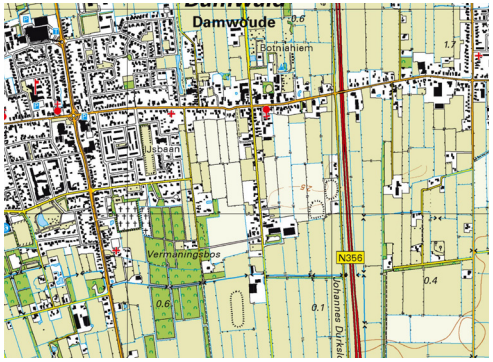
halverwege 20e eeuw

jaren ‘60

jaren ‘80

recent

luchtfoto nu

HUIDIGE SITUATIE

Prikkebosk bestaat voor het grootste deel nog steeds uit de originele singelstructuur met de landschapskamers. Alleen aan de zuidkant van het plangebied zijn delen van de singels verwijderd, waardoor een grotere ruimte is ontstaan. Onderdeel van de singels zijn de sloten en greppels die het gebied ontwateren. De afwatering verloopt in zuidelijke richting, het maaiveld loopt een ruime meter af van noord naar zuid.

De Doniawei vormt de noordelijke grens van Prikkebosk. Ter hoogte van Prikkebosk is het bebouwingslint redelijk gesloten met aan elkaar grenzende kavels. Hier en daar is tussen de woningen door, door de tuinen heen, het achterliggende gebied te ervaren. De Dammeloane vormt de oostelijke begrenzing van het plangebied. Het is een doorgaande verkeersroute en daarom breder en dichter bebouwd dan het Fermanjepaad. Het lint is echter wisselend open en dicht, waardoor Prikkebosk op een aantal plekken tussen de bebouwing door te ervaren is. Het Fermanjepaad heeft veel meer het karakter van een pad door het bos, maar aan de noordzijde van dit pad zijn de ‘open’ kamers van het plangebied goed te ervaren. Aan dit pad staan kleine groepjes woningen in een landelijke setting.

Het Fermanjebosk begrenst de zuidwestkant van het plangebied. Het bos vervult een belangrijke rol in de woonbeleving van Damwâld. Het wordt recreatief veel gebruikt voor wandelen, fietsen en paardrijden en het zorgt voor een natuurlijke en aantrekkelijke uitstraling van deze rand van het dorp. In het zuiden van het plangebied en deels door het bos heen ligt het ‘herstelde’ Halepaad, een door Damwâldsters gerestaureerd zandpad. Het is onderdeel van recreatieve routes van en naar het Fermanjebosk.

De singels in het gebied zijn op dit moment relatief hoog, omdat ze al vele jaren niet zijn teruggezet. De gronden in de kamers worden voornamelijk agrarisch gebruikt. Op een aantal plaatsen staat dit gebruik in dienst van omwonenden en houden zij hier bijvoorbeeld paarden op.

Beeld vanaf het Fermanjepaad op de noordwestelijke landschapskamer.

Doniawei, op een plek waar het achterliggende gebied te ervaren is.

Het Halepaad in het Fermanjebosk.

Lintbebouwing aan het Fermanjepaad.

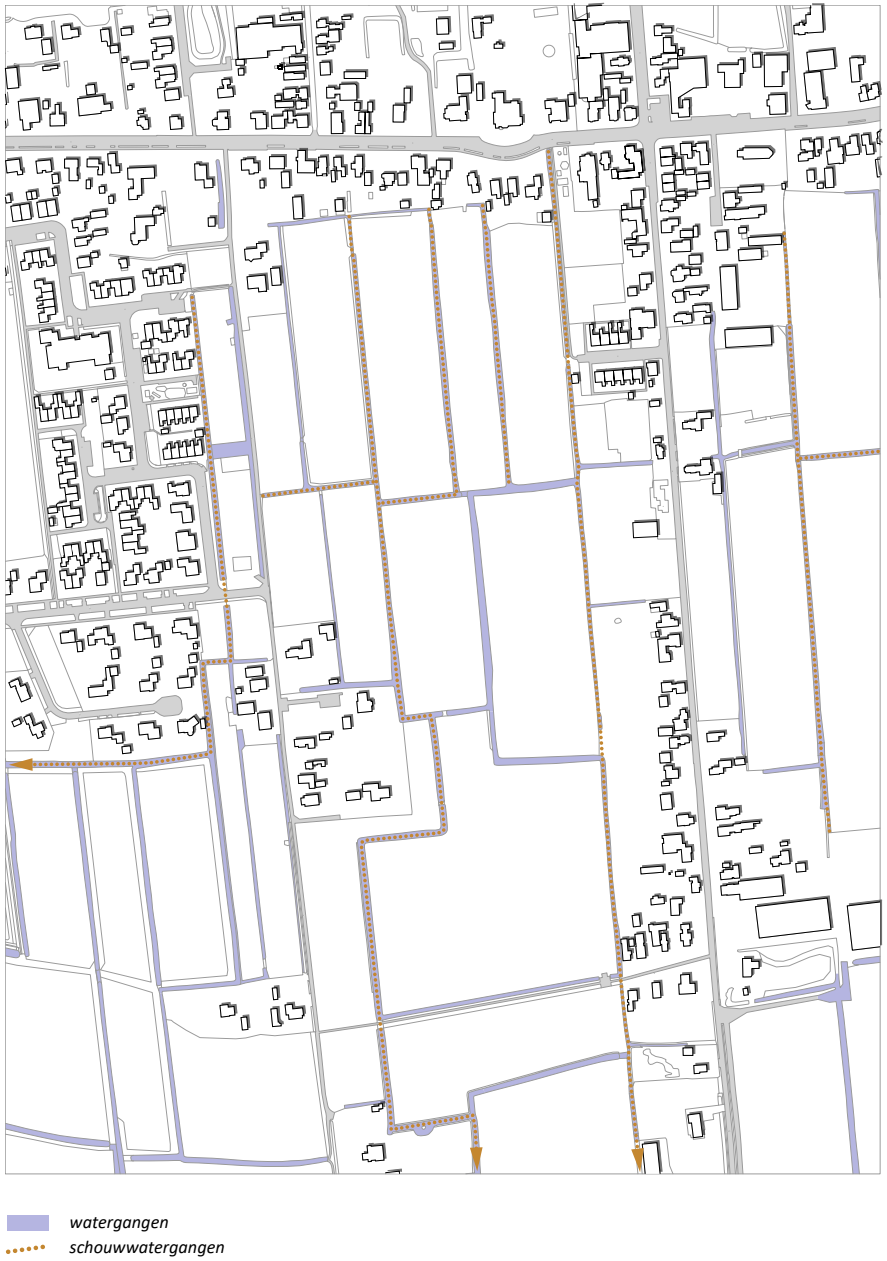
Landschapskamer in de noordoosthoek van het plangebied.

Grote landschapskamer ten noorden van het Halepaad.

Status van de singels in het plangebied.

Status van de watergangen in het plangebied.

RECREATIEF GEBRUIK EN BELEMMERINGEN

Samen met de rechte bebouwingslinten Dammeloane en het Fermanjepaad vormt het Halepaad een onderdeel van de wandelrondjes die veel Damwâldsters maken. Een ander belangrijk deel van deze wandelrondjes is ook het Fermanjebosk, dat ten zuidwesten van het plangebied eind jaren ‘70 is aangelegd.

De Dammeloane is onderdeel van een menroute (route voor paard en wagen). Ruiters zonder wagen kunnen ook het Halepaad op richting het Fermanjebosk.

Op dit moment zijn er door het plangebied heen geen wegen of paden aanwezig. Ten behoeve van de nieuwe woningen zal een weg worden aangelegd. Dit is een aanleiding om wel doorgaande langzaamverkeersverbindingen te maken. Zo’n verbinding kan bijvoorbeeld de speeltuin en het trapveldje in de noordoosthoek en het trapveldje ten westen van het plangebied met elkaar verbinden.

Het is niet wenselijk om een oost-westverbinding voor de auto’s te maken. Gemotoriseerd verkeer dient alleen via de T.E. Teunissenwei de nieuwe woonbuurt in te komen en te verlaten, zodat er geen sluiproutes ontstaan.

Door het gebied ligt een riool waarop niet mag worden gebouwd.

WENSEN UIT DE OMGEVING

Tijdens het opstellen van de visie zijn de eerste wensen uit de omgeving opgehaald. In 2020 en 2021 hebben omwonenden specifieker aangegeven wat ze wilden. De wensen van de omwonenden zijn niet altijd verenigbaar met elkaar. Ook zijn er wensen die maar één keer genoemd zijn en/of weinig bijval krijgen. Daarentegen zijn er ook wensen die veelvuldig voorkomen of door iedereen onderschreven worden. Zo gaven veel mensen aan de nieuwe woningen graag op wat afstand van de huidige woningen te willen. De zone tussen oud en nieuw kan dan groener worden: minder landbouw, meer bomen of ecologisch beheer. Het uitbreiden van het wandelnetwerk of het aanleggen van ruiterpaden wordt als grote kans gezien. Meerdere omwonenden gaven aan wel wat extra grond bij hun kavel te willen. Om de tuin uit te breiden of om hobbymatig dieren te houden.

Naast de hoofdwensen zijn veel andere ideeën geopperd. Bij een verdere uitwerking van de plannen kan gekeken worden of dit soort wensen passend zijn bij het totaalplaatje. Natuurlijk moet dan ook bekeken worden of er breder draagvlak voor is en of plannen (financieel) haalbaar zijn. Interessante ideeën waren onder andere:

- Het bos vergroten;
- Realisatie van een speelbos; een boartersplak;
- Voedselbos;
- Outdoor fitness;
- Moestuin uitbreiden;
- Wel koopwoningen maar niet met eigen grond, bijvoorbeeld Tiny Houses;
- Woonboerderij, meerdere woningen in één volume, bijvoorbeeld starters of seniorenwoningen in een soort boerderij.

Fermanjepaad 9A is destijds gerealiseerd met zicht op de ontwikkeling van Prikkebosk. Daarom is deze woning niet naar het Fermanjepaad, maar naar het achterliggende gebied georiënteerd. De ontwikkeling van Prikkebosk biedt de kans om deze woning aan de oostzijde te ontsluiten.

BELEID 11.

Er is beleid bij zowel de provincie als de gemeente waaraan het plan voor Prikkebosk wordt getoetst. Het bestemmingsplan is de plek waarop hier voornamelijk wordt ingegaan. In deze alinea worden alleen de beleidspunten genoemd die een direct effect hebben op de opzet van het stedenbouwkundig plan. Het zijn aspecten waar het ontwerp rekening mee moet houden.

Verordening Romte - provincie Fryslân
De verordening geeft aan dat ontwikkelingen in het buitengebied aansluitend aan Bestaand stedelijk gebied moeten worden gerealiseerd.

Grutsk op 'e Romte
Prikkebosk valt binnen de Noordelijke Wouden. Grutsk beschrijft een aantal stedenbouwkundige uitgangspunten die bepalend zijn voor de herkenbaarheid van het gebied en daarom moeten worden gerespecteerd in het ontwerp. Dit zijn:

- De kleinschaligheid van het gebied met hoge dichtheid aan opstrekkende percelen (richting aan het landschap gevend) grensbeplanting van houtwallen en elzensingels ('in' de slootrand) en een dicht netwerk van kleinschalige infrastructuur (zandpaden en sloten);
- De houtwallen bevinden zich op de hogere zandgronden en vormen samen een landschappelijke structuur die van belang is in stand te houden;
- De samenhang van historische wegen met bebouwingslinten en rijke schakeringen aan wegbeplanting in verschillende vormen: singels, bomen, hagen.
- De herkenbaarheid en beleefbaarheid van het natuurlijke reliëf in de vorm van de dekzandrug;
- De verbinding tussen de linten en het landschap versterken door het niet dicht te bouwen van openingen in het lint. Zo blijven de singels en houtwallen ook vanuit het bebouwingslint herkenbaar en beleefbaar. Nieuwe en historische bebouwing wordt op een evenwichtige wijze met elkaar verbonden.

Bossenstrategie, ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en gezamenlijke provincies, november 2020
De bossenstrategie is een uitwerking van een afspraak in het Klimaatakkoord. Met meer bomen kan er meer koolstof uit het broeikasgas CO2 worden vastgelegd, wordt de natuur versterkt en kan worden bijgedragen aan het herstellen van de biodiversiteit. De doelstelling van de bossenstrategie geeft aan, dat er wordt verkend hoe in 2030 in Nederland 10% procent meer bos kan worden gerealiseerd. Dit betekent een toename van 37.000 hectare bos, waarvan 9.000 hectare buiten Natuurnetwerk Nederland gerealiseerd. De provincie vraagt alle gemeenten hieraan bij te dragen.

WONINGBEHOEFTE DAMWÂLD

In 2018 is een woningbehoefte-onderzoek uitgevoerd. Dit liet zien dat voor de komende jaren een lichte toename van de woningbehoefte wordt verwacht in Damwâld. Het Woningmarktonderzoek stuurt aan op een breed aanbod aan woningtypen in een bandbreedte tussen de 45 en 65 woningen als standaardbehoefte met daar bovenop een aanvullende (boven)regionale vraag van 20 woningen.

Binnen en tegen Damwâld liggen meerdere potentiële nieuwe woonlocaties. Een deel daarvan zijn de vrijgekomen schoollocaties. Voor de locaties binnen het dorp worden op dit moment plannen gemaakt, variërend van zeer concreet tot schetsfase. Deze plekken lijken geschikt voor bepaalde doelgroepen zoals starters en ouderen. Bijvoorbeeld omdat hier de nodige voorzieningen dichtbij liggen. Op de locaties binnen het bestaand stedelijk gebied is ruimte voor het invullen van de standaardbehoefte.

Prikkebosk wordt gezien als bijzonder woonproject waar de aanvullende (boven)regionale vraag wordt bediend. In Prikkebosk is ruimte om buiten de basisbehoefte én voor andere doelgroepen te bouwen. De gemeente heeft in het verleden al plannen gehad met veel woningen voor Prikkebosk, maar omdat er nu minder behoefte is, voorziet de gemeente nu maximaal 20 woningen op deze locatie.

Verder blijkt uit het onderzoek van KAW dat Prikkebosk als locatie gewild is bij alle doelgroepen en vooral bij bewoners met een grote verhuiswens. Als geschikte woningtypes voor het gebied gaven bewoners vooral ‘vrijstaande koopwoningen’ aan, maar ook ‘gelijkvloerse koop-en huurwoningen’. De uitkomsten van het woningbehoefte-onderzoek passen bij het unieke karakter van het gebied. Kenmerken die elkaar kunnen versterken. Er wordt daarom bewust ingezet op bijzondere woonvormen: kwalitatief hoogwaardig en met een bijzondere uitstraling of bijzonder in zijn samenhang en/of relatie met de omgeving. Maar er is ook plek voor conventionelere kavels. Daarnaast kan er gebruik worden gemaakt van de omliggende agrarische gronden voor hobbymatige doeleinden.

Dit maakt Prikkebosk tot een kleinschalig, landschappelijk en bijzonder woongebied. Met mogelijkheden voor zowel de lokale markt, als voor een ieder met nieuwe woonideeën. Er liggen kansen om unieke woonwensen te vervullen, met woonplannen die opgaan in en gebruik maken van de kwaliteiten van het Woudenlandschap.

Potentiële woonlocaties in en tegen het bestaand stedelijk gebied van Damwâld

HOOFDSTUK 2
PLANUITGANGSPUNTEN

UITGANGSPUNTEN VOOR DE PLANONTWIKKELING
MET UITLEG OVER HOE HET PLAN REAGEERT OP DE CONTEXT

HET WONEN WORDT INGEPAST IN DE KAMERS

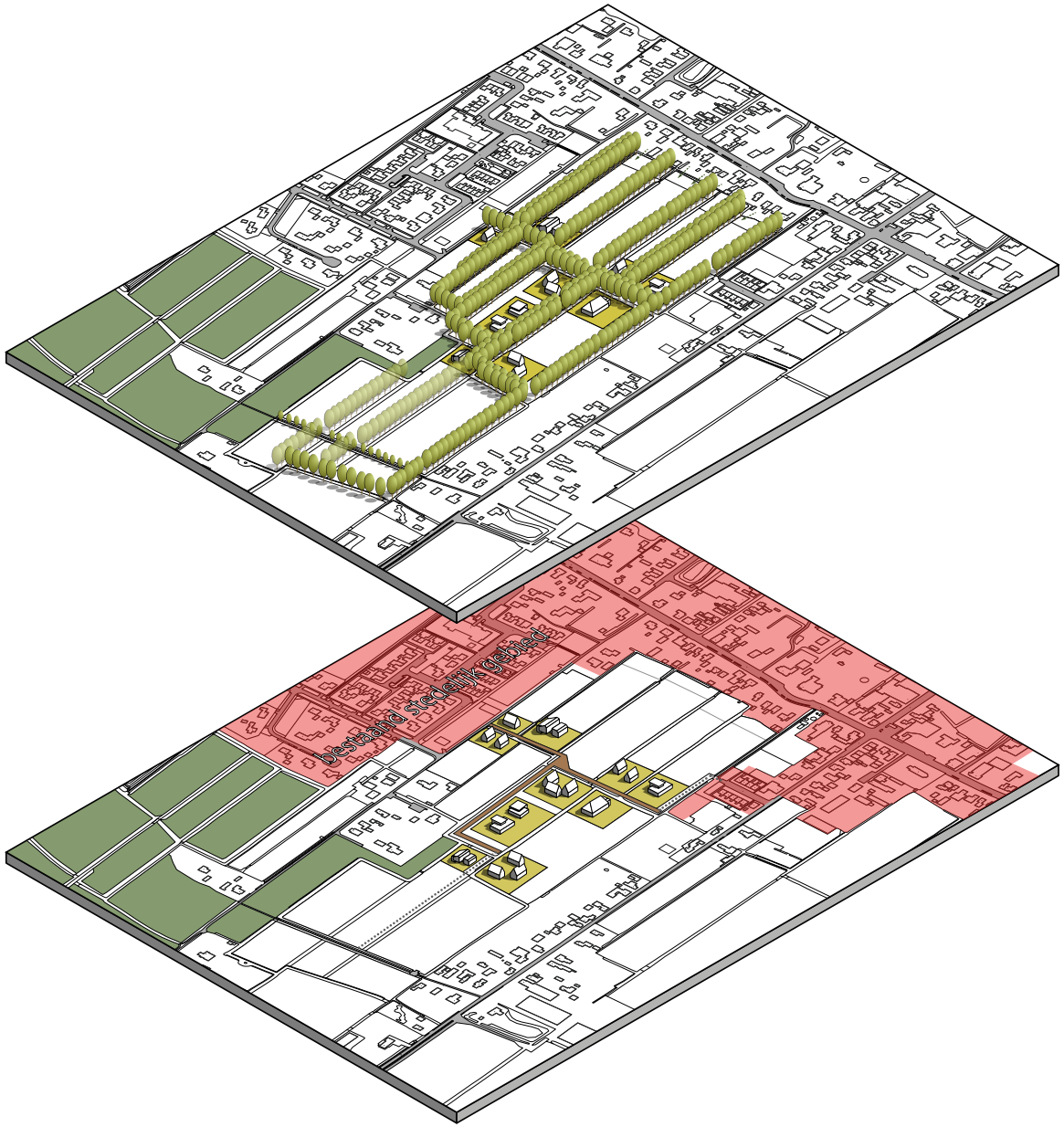
De bestaande structuren en kwaliteiten van het gebied zijn het allerbelangrijkste. Dat betekent vooral het behouden van het landelijke karakter. De structuur van het landschap wordt dus niet aangepast ten behoeve van het wonen, maar de woningen worden ingepast in de bestaande structuur van het landschap.
De woningen geven de indruk ‘te gast zijn’ in het landschap.

Het gebied behoudt een landelijke uitstraling door de singels, de kleinschaligheid, een landelijke architectuur en een afwisseling van wonen en extensief agrarisch beheer/hobbymatig agrarisch gebruik. Door het toepassen van eenvoudige afrasteringen, spaarzame beplanting en zo weinig mogelijk verharding en verlichting wordt het karakter van het landschap behouden.

Er wordt expliciet niet gekozen voor de verdichting van de bestaande linten, zoals uitbreiden aan het Fermanjepaad of bouwen direct achter het lint aan de Doniawei. Dit om de huidige open ruimtes en beleefbaarheid van het landschap vanaf deze linten in stand te houden. Gekozen wordt voor een nieuw lint dat de dwarssingels in oost-westrichting volgt en aan beide uiteinden aansluit op het bestaand stedelijk gebied van Damwâld.

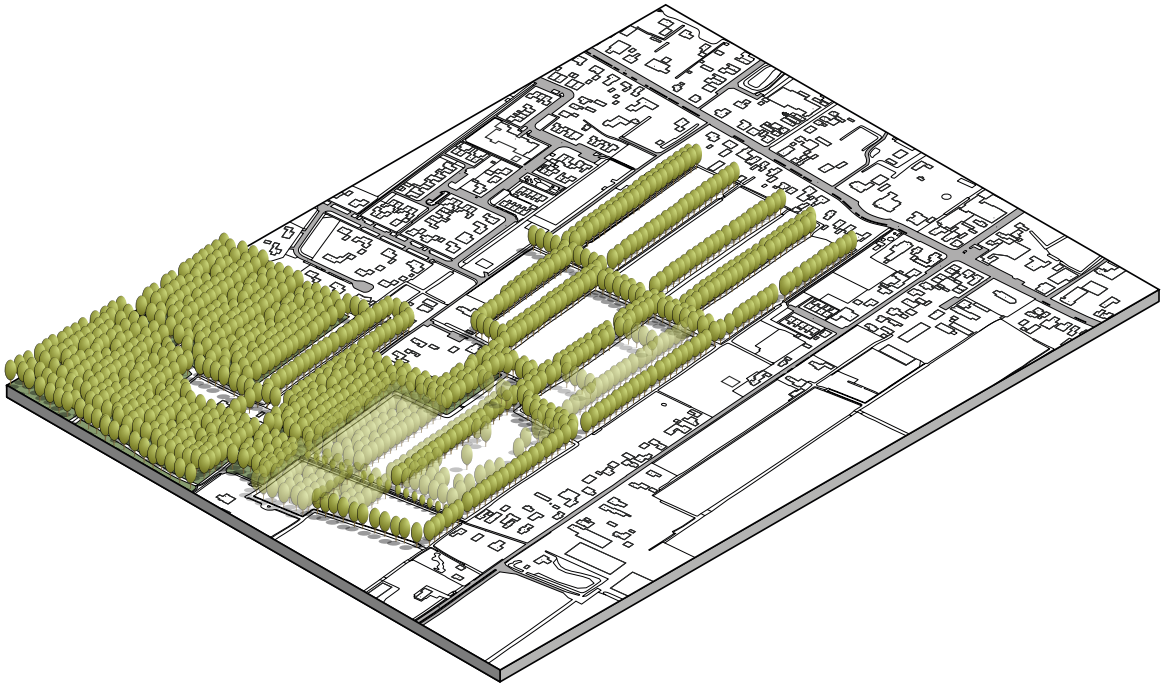
Omdat dit lint meerdere landschapskamers doorkruist, staan de woningen gezamenlijk aan de weg, maar liggen zij in verschillende landschapskamers. Per kamer is een woonvlak gedefinieerd, waarop één of meerdere woningen komen. Een paar kamers blijven onbebouwd, om open ruimtes te behouden met doorzichten op het agrarische landschap. De woningen staan hier op de koppen van de landschapskamers en gaan zowel een relatie aan met de weg als met het achterliggende weiland.

Aansluitend aan het noordelijke lint en de woonvlakken hieraan, komt een tweede weg in zuidelijke richting. Deze weg ligt langs de randen van de middelste landschapskamer van Prikkebosk. Zij ontsluit nog eens drie woonvlakken en de woning aan Fermanjepaad 9A. Het wonen ligt zo aansluitend aan elkaar, maar heeft toch overal een relatie met het landschap.

UITBREIDING RECREATIEVE ROUTES

Aan het uiteinde van de wegen is ruimte gecreëerd om te draaien en keren. Ook sluiten hier paden aan voor niet-gemotoriseerd verkeer, waardoor nieuwe wandel-, men- en fietsverbindingen ontstaan en het recreatieve wandel- en mennetwerk wordt uitgebreid. Het pad aan de noordoostzijde is primair bedoeld voor langzaamverkeer, maar kan gebruikt worden door de hulpdiensten bij calamiteiten. Zo is Prikkebosk wel van twee zijden te benaderen door de hulpdiensten en kunnen fietsers en wandelaars van de speeltuin aan de Doniawei naar het speelveld aan de T.E. Teunissenwei gaan, maar kan Prikkebosk niet gebruikt worden als autosluiproute.

MEER BOMEN EN WATERGANGEN

Aan de zuid- en oostzijde van Prikkebosk worden nieuwe singels aangelegd en de slecht onderhouden singels hersteld. Aan de zuidzijde komen de twee verdwenen singels en greppels/watergangen terug. Hierdoor worden de oude landschappelijke structuren in het zuidelijke deel van het plangebied hersteld. De hoofdontwatering wordt verlengd in noordelijke richting, wat gaat zorgen voor een verbetering van de waterhuishouding van het gebied.

Het Fermanjebosk kan worden uitgebreid in oostelijke richting. Daarmee wordt een bijdrage gedaan aan de bossenstrategie en het vervult een wens uit de omgeving. De uitbreiding van het bos wordt ingezet als een vergroting van het recreatieve netwerk en de recreatieve beleving van het Fermanjebosk. De aanleg van een voedselbos behoort tot de mogelijkheden.

GEBRUIK AGRARISCHE GRONDEN

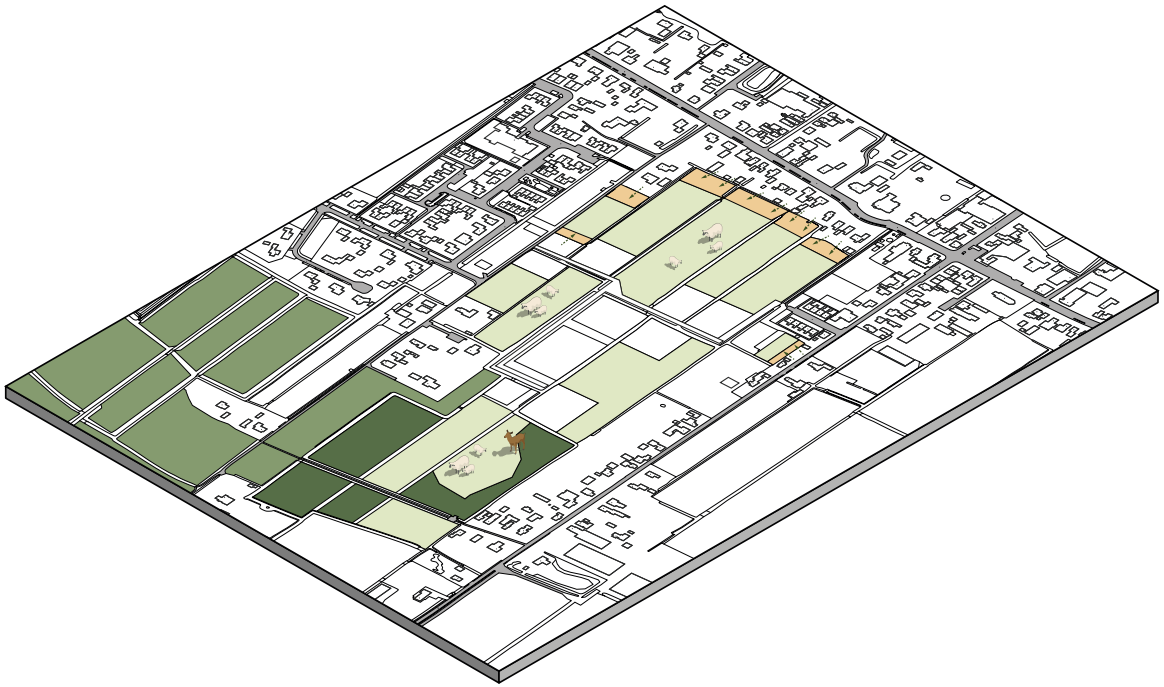
De omwonenden zijn geinteresseerd in het gebruik van de overige, agrarische gronden. Voor nieuwe bewoners kan dit ook interessant zijn.

Veel bewoners aan de Doniawei hebben aangegeven dat zij hun tuin willen uitbreiden. Zolang de structuur van het landschap en daarom de singels worden behouden, kan hieraan worden meegewerkt. Het plangebied bestaat uit noord-zuidgerichte landschapskamers. Op de koppen van een deel van deze kamers staan bestaande woningen, bijvoorbeeld aan de Doniawei. Tuinuitbreidingen zijn landschappelijk mogelijk wanneer:

1. de tuinuitbreiding plaatsvindt in een landschappelijke kamer waar op de kop bestaande woningen staan en;
2. de tuinuitbreiding over de gehele breedte van de landschappelijke kamer plaatsvindt.

Er dient dus per landschappelijke kamer een nieuwe rechte overgang tussen tuinen en agrarische grond te komen. Dit betekent dat per kamer alle tuinen even diep moeten worden uitgebreid. Daarnaast dient de nieuwe grens tussen de tuinen en het landschap als één geheel te worden vormgegeven. Op een aantal plekken zal dit onder andere het verplaatsen van de watergang betekenen, want een goede waterhuishouding moet worden behouden. Afstemming tussen de buren binnen één landschappelijke kamer over de gewenste diepte van de uitbreiding is daarom nodig.

De overige percelen, gelegen tussen de nieuwe kavels en de bestaande linten langs de randen van Prikkebosk, behouden hun huidige uitstraling en agrarisch karakter. Waarbij wordt ingezet op meer extensief beheer en het hobbymatig gebruik door zowel de nieuwe als de bestaande bewoners. Het beoogde beeld is dus weilanden tussen de singels, waarop hobbymatig bijvoorbeeld paarden of schapen worden gehouden.

UITGANGSPUNTEN VOOR BIJZONDERE WOONWENSEN

De uitkomsten van het woningbehoefte-onderzoek passen bij het unieke karakter van Prikkebosk: de vraag naar vrijstaande woningen, kwaliteit, een landelijke setting en levensloopbestendig wonen kan hier ingevuld worden. In Prikkebosk is namelijk voldoende ruimte voor grote kavels in een landelijke omgeving. Waarbij gebruik kan worden gemaakt van de omliggende agrarische gronden voor hobbymatige doeleinden. Dit biedt kansen voor zowel de lokale markt als breder. Er liggen kansen om unieke woonwensen te vervullen, met woonplannen die opgaan in en gebruik maken van de kwaliteiten van het singellandschap. Daarom wordt er bewust ingezet op bijzondere woonvormen: kwalitatief hoogwaardig en met een bijzondere uitstraling of bijzonder in zijn samenhang en/of relatie met de omgeving.

Het is niet de bedoeling om vooraf precies te bepalen hoe dit wonen eruit komt te zien, maar om dit met een open blik aan te bieden aan de markt. Dit betekent dat er unieke woonconcepten kunnen komen, maar ook dat er gekozen kan worden voor een meer traditionele oplossing. Omdat er verschillende woonvlakken ontstaan, van elkaar gescheiden door singels, kunnen er oplossingen per woonvlak worden uitgewerkt. Wel zijn er enkele spelregels nodig om het wonen te organiseren en positioneren. Een goede basis waarbinnen vrijheid mogelijk is.

Het belangrijkste uitgangspunt is dat de woningen aan de wegen liggen en gericht zijn op de openbare ruimte. De noordelijke weg kent aan beide zijden lintbebouwing. De zuidelijk weg wordt voornamelijk aan één zijde begeleid door bebouwing. De woningen staan met een voorzijde naar de weg. Het maakt niet uit of dit nu de voorkant van een vrijstaande woning is of van een ensemble van woningen. Een bijkomend voordeel van dit uitgangspunt is, dat de woonvlakken in de basis een traditionele opzet hebben en altijd conventioneel verkaveld kunnen worden.

Er wordt ingezet op bijzondere woonvormen. Woningen kunnen binnen een woonvlak worden samengebracht tot een ensemble. Bijvoorbeeld als groepje rondom een centrale plek, maar gezamenlijk één volume van meerdere woningen vormen kan ook.

Gericht zijn op de openbare ruimte betekent op een aantal plekken dat woningen en erven op meerdere zijdes worden gericht. Bijvoorbeeld bij het kruispunt van de twee wegen of bij het Fermanjepaad. Op dit soort plekken is aandacht nodig voor de hoeksituatie.

Een tweede uitgangspunt is dat het wonen dient te reageren op de aard van het woonvlak. Sommige woonvlakken liggen bijvoorbeeld op de kop van een landschapskamer. De woningen en de erfinrichting kunnen hier de richting van de landschapskamer benadrukken en doorzichten vrijlaten waardoor de kamer te ervaren is vanaf de weg. Andere woonvlakken liggen meer omsloten door singels, waardoor een doorzicht minder van belang is, maar bijvoorbeeld meer aandacht kan zijn voor het groeperen van de woningen op het woonvlak.

Als derde uitgangspunt is het is de bedoeling, dat de woningen de indruk geven ‘te gast zijn’ in het landschap. Dit geldt zowel voor de vrijstaande woningen als voor ensembles van woningen. Er zijn verschillende ‘trucs’ waarmee dit kan worden bereikt. Er zijn oplossingen in de manier waarop de woning zelf is vormgegeven, maar er zijn ook oplossingen door middel van de erfinrichting.

De woning te gast laten zijn in het landschap is deels bedoeld als bescherming van het beeld van het landschap, maar kan ook zorgen voor een bijzondere woonervaring, waarbij het landschap onderdeel wordt van het leven binnen.

PLANKAART

LEGENDA

- woonvlakken voor een maximaal totaal van 20 woningen
- 2 beoogd aantal woningen per woonvlak
- 5* beoogd aantal van vijf woningen verdeeld over deze twee woonvlakken
- strook vrij te houden van bebouwing/obstakels (o.a. ten behoeve van onderhoud singels)
- voorzijde kavels c.q. duidelijke gerichtheid woningen op deze zijde

- uitbreiding bestaande tuinen (verzoek omwonenden)
- hobbymatig agrarisch gebruik
- bestaande moestuinen
- bestaand speelveld/speeltuin
- bestaande gebouwen

- bestaande singels en bos
- nieuwe of herstelde elzensingels en nieuw bos
- toegang door elzensingel
- ontsluiting Fermanjepaad 9A

- bestaande wegen en paden
- asfaltverbreding Fermanjepaad
- klinkerweg
- fiets- en voetpad en noodontsluiting hulpdiensten
- keervlak van grastegels
- verbreding watergang

STEDENBOUWKUNDIGE UITGANGSPUNTEN

① De bestaande singels in het gebied worden behouden en versterkt. In oost-westrichting volgt het nieuwe lint de bestaande singelstructuur. Nieuwe woningen worden in de landschappelijke kamers geplaatst.

② Langs de singels wordt een strook vrijgehouden ten behoeve van het onderhoud aan de singels.

③ Een deel van het Fermanjepaad wordt verbreed om Prikkebosk aan te sluiten op de T.E. Teunissenwei.

④ Aan de oostkant wordt een voet- en fietsverbinding naar de R. de Breestrjitte aangelegd, welke tevens dienst doet als noodontsluiting voor de hulpdiensten.

⑤ Ten zuiden van en direct achter de bebouwing langs de hoofdontsluiting liggen nog drie woonvlakken. Deze worden ontsloten via een tweede weg die de bestaande singels volgt.

⑥ Het zuidelijke pad ontsluit ook de bestaande woning Fermanjepaad 9A.

⑦ Aan het einde van de zuidelijke weg een vlak grastegels ten behoeve van het opstellen van hulpdiensten en het keren van de vuilniswagen.

⑧ Bij bestaande woonpercelen, gelegen aan de kopse kanten van landschapskamers, wordt de optie geboden om tuinen uit te breiden.

⑨ De gronden tussen de bestaande en nieuwe kavels worden verkocht voor agrarisch gebruik.

⑩ In het zuidelijke deel van het plangebied wordt het bos uitgebreid met dichte bospercelen en smalle open percelen omkaderd door singels.

⑪ Twee oude singels met watergangen worden teruggebracht.

⑫ Langs één van de singels komt een wandel-/ruiterpad dat het woongebied verbindt met het Halepaad.

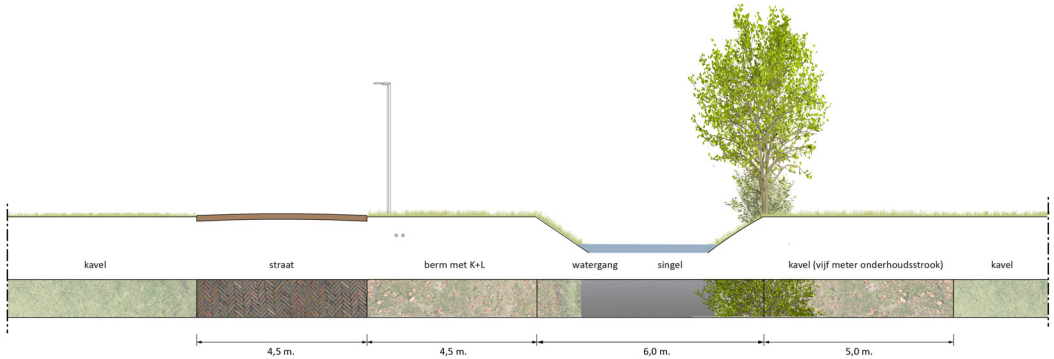
PRINCIPES WOONVLAKKEN

- Kavels gericht op de noordelijke weg met aandacht voor de hoek/zijkant gericht op het Fermanjepaad.
- Kavels gericht op de noordelijke weg met aandacht voor doorkijken en richting van de landschappelijke kamer.
- Woningen vormen samen een groep/eenheid.
- Woningen vormen samen een groep/eenheid dat als geheel gericht is op de noordelijke weg.
- Kavels gericht op de zuidelijke weg met een ondergeschikte positionering tov de woningen aan het lint.
- Woning positioneert zich als zichtbaar element door een opening in de nieuwe singel/erfbeplanting.

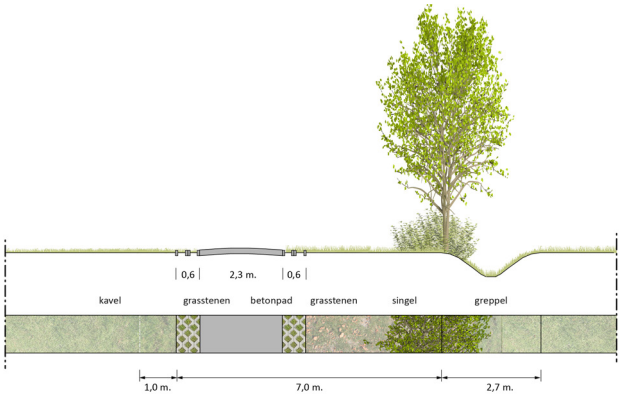

HOOFDSTUK 3

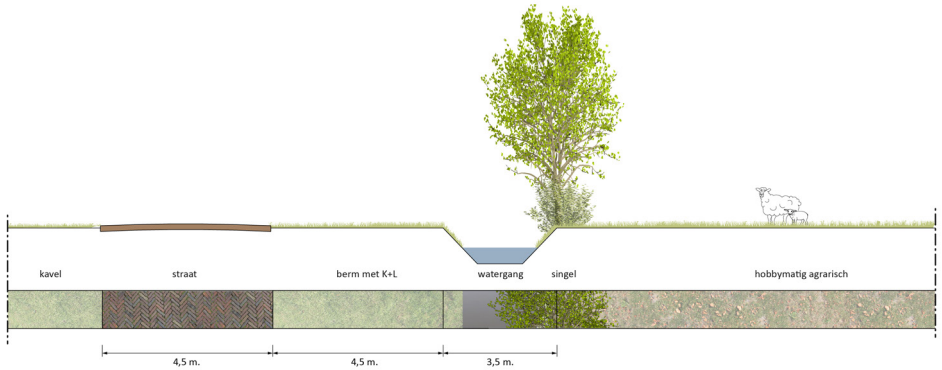
STEDENBOUWKUNDIG PLAN

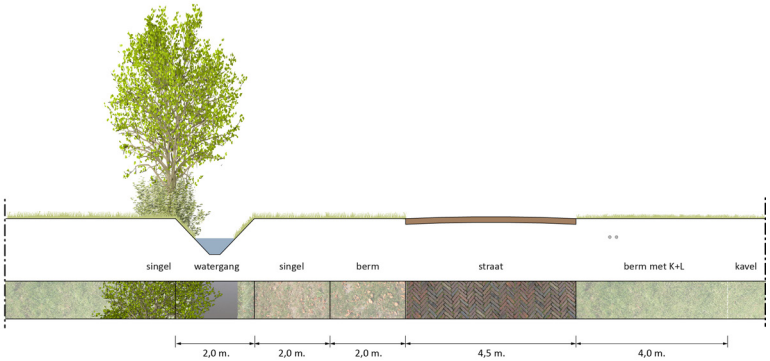
Profiel A-A' - oostelijke deel noordelijke weg

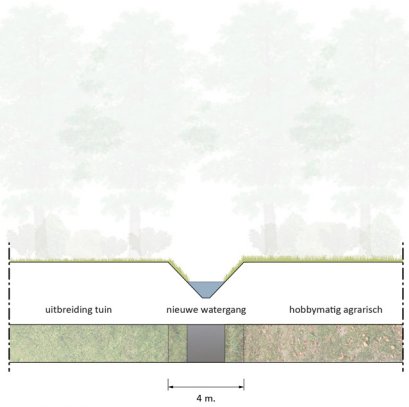
Profiel D-D' - betonpad

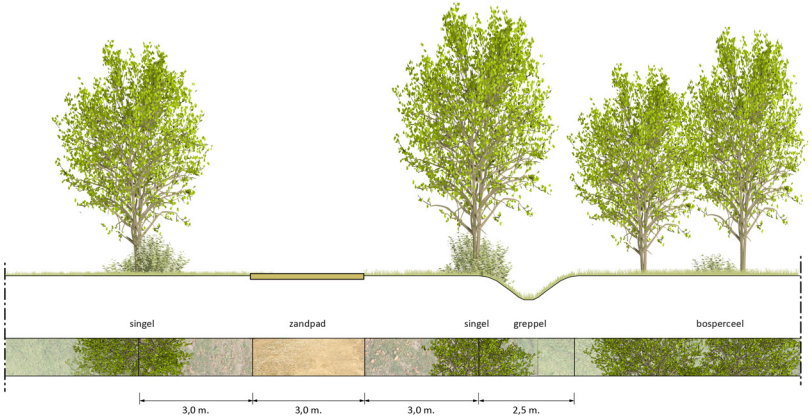
Profiel B-B' - westelijke deel noordelijke weg

Profiel E-E' - zuidelijke weg

Profiel C-C' - overgang uitbreiding tuinen naar weiland

Profiel F-F' - zandpad

SINGELS, WATER EN (VOEDSEL)BOS

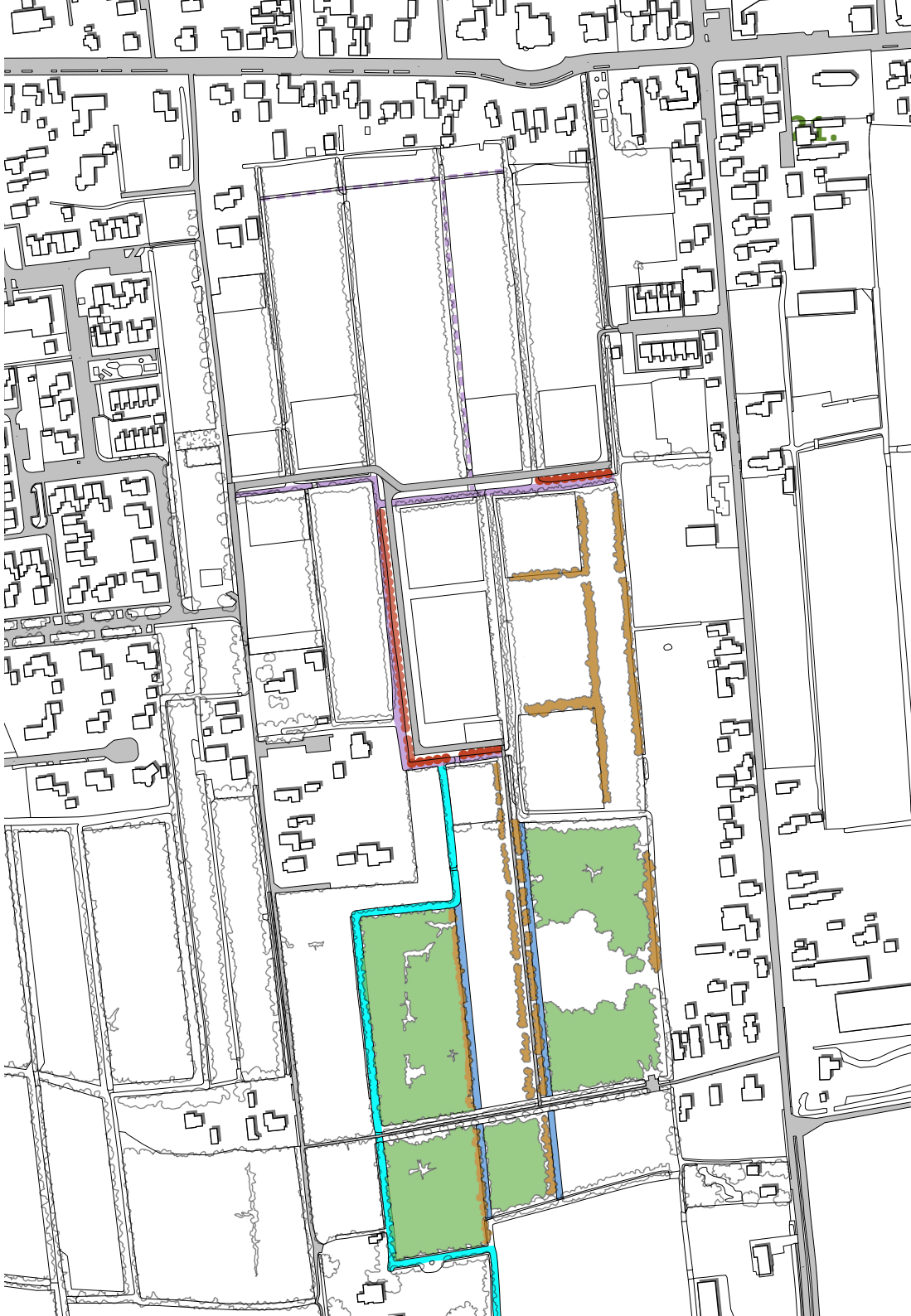
De singels bestaan uit bomen en onderbegroeïng langs de watergangen. Zij zijn essentieel voor zowel het karakter als de ecologie van Prikkebosk. De bestaande singels worden daarom zoveel mogelijk behouden en waar nodig versterkt. Daarnaast wordt een aantal nieuwe singels aangelegd, als onderdeel van de uitbreiding van het bos en het terugbrengen van twee historische singels. De bestaande singels, greppels en watergangen worden nagelopen en krijgen een onderhoudscyclus.

Ter verbetering van de waterhuishouding wordt een centrale watergang aangewezen die wat wordt verbreed en waarin water tijdelijk kan worden vastgehouden. Waar nodig wordt hiervoor aan één zijde de singel verwijderd. Deze watergang ligt langs de nieuwe wegen waardoor regelmatig onderhoud mogelijk is. Daarnaast zal ook één van de greppels/watergangen richting het noorden als centrale watergang gaan dienen. In combinatie met een goede afwatering ten zuiden van de tuinen en/of tuinuitbreidingen, die hier op aansluit.

Aan de zuidzijde van het plangebied komt het oude verkavelingspatroon terug en dit wordt gebruikt voor de uitbreiding van het Fermanjebosk. Hierbij wordt dezelfde stijl als het Fermanjebosk gehanteerd: de landschappelijke structuur wordt behouden, waarbij de bestaande kamers worden gevuld met bomen. Daarnaast zijn er smalle kamers met langgerekte weilandjes, die veelal aan de randen van het bos liggen en een relatie aangaan met het wonen. Dit beeld wordt ook doorgezet langs de oostzijde van het plangebied, waardoor er bij de zuidoostelijke woonvlakken ook een aantal nieuwe singels komen, in combinatie met het herstel van een slecht onderhouden bestaande singel. Eén van de terug te brengen singels wordt uitgevoerd als een dubbele singel met daar tussenin een zandpad.

De nieuwe singels zijn in principe Elzensingels, maar er wordt gekeken naar een combinatie met meer besdragende struiken/onderbegroeïng, zoals dit in het verleden meer voorkwam. Ecologisch interessant vanwege de schuil- en voedselmogelijkheden voor vogels en kleine dieren. Voor de beplanting en bomen in de bospercelen wordt aansluiting gezocht bij het beeld en de soorten in het Fermanjebosk. Zowel de uitwerking van de singels als de bosuitbreiding wordt in overleg met Staatsbosbeheer opgepakt.

- *verbreden watergang*
- *singels verwijderen tbv verbreding*
- *bestaande hoofdontwatering*
- *bosuitbreiding*
- *indicatie centrale watergang noordzijde*
- *nieuwe greppels*
- *nieuwe en te herstellen singels*

VERLICHTING

De singels en watergangen vormen de ecologische ruggengraat van Prikkebosk. Zo gebruiken vleermuizen de singels als routes waar langs zij vliegen. Behalve het behoud van de singels is het ook noodzakelijk om het onderhoud van de singels goed af te stemmen. Bijvoorbeeld door elke keer maar een deel van de singels te snoeien, zodat dieren de mogelijkheid hebben om (tijdelijk) naar andere singels te verplaatsen.

Vleermuizen zijn beschermde dieren die gevoelig zijn voor licht. Langs de nieuwe weg worden daarom alleen lantaarns geplaatst bij de kruispunten. Er wordt gekozen voor vleermuisvriendelijke verlichting. Deze geeft amberkleurig licht dat scherp gericht is op de weg en weinig verstrooiing geeft. Daarnaast hebben deze armaturen de mogelijkheid om bij het in- en uitschakelen langzaam op te komen en te doven of alleen aan te gaan als weggebruikers in de buurt komen door middel van een bewegingssensor.

Bij de inrichting van de erven is het wenselijk om zo min mogelijk of geen buitenverlichting toe te passen. Ook kan nagedacht worden over het beperken van het uitstralen van licht vanuit de woningen.

Vleermuisvriendelijk La Foglia-armatuur.

WEGEN EN ONTSLUITING

De ontsluiting van Prikkebosk gaat via de T.E. Teunissenwei richting het westen naar de Haadwei. Ten behoeve hiervan wordt een stukje Fermanjepaad verbreed. Het afsluitingspaaltje, dat ervoor zorgt dat het Fermanjepaad geen doorgaande route voor auto's is, wordt naar het noorden verplaatst. De kruising van de T.E. Teunissenwei naar het Fermanjepaad is nu nog gemaakt van klinkers. Dit wordt ook meegeasfalteerd, waardoor het asfalt van het Fermanjepaad geheel doorloopt en het Fermanjepaad als eigen lijn in het landschap herkenbaar is.

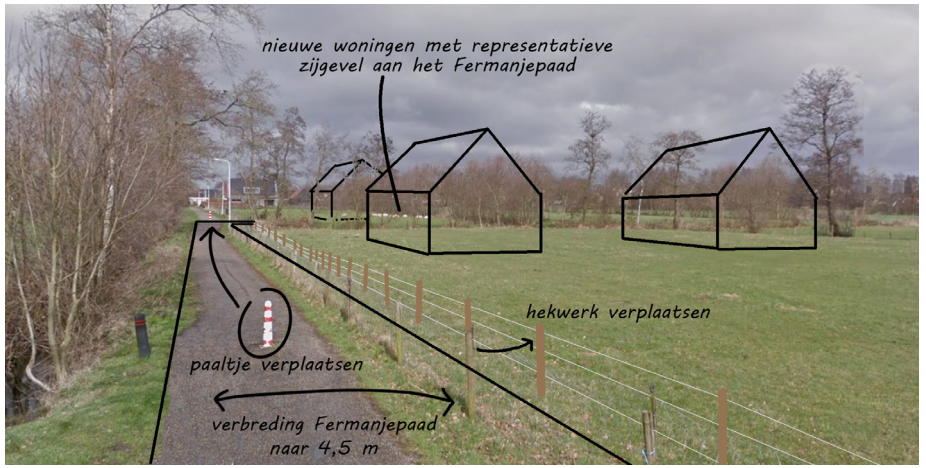
De wegen van Prikkebosk krijgen een zo minimaal mogelijk profiel van 4,5 meter breed, uitgevoerd in roodbruine klinkers. Zij volgen de bestaande singelstructuren. De noordelijke weg (profielen A-A' en B-B') geeft alleen aan de westzijde toegang voor gemotoriseerd verkeer, zodat er geen sluiproutes ontstaan. De zuidelijke weg (profiel E-E') eindigt tussen de woonvlakken. Voor gemotoriseerd verkeer is Prikkebosk dus een doodlopende weg. Ten behoeve van vrachtverkeer, hulp- en afvaldiensten zijn er een aantal plekken om te keren. Het kruispunt tussen de beide wegen is ruim genoeg opgezet om te draaien en steken. Bij het betonpad is de toegang tot het weiland aan de zuidzijde een plek om te steken. Aan het einde van de zuidelijke weg komt een keervlak van grastegels.

PADEN

Aan de oostzijde komt een smal betonpad voor langzaamverkeer (profiel D-D'), dat Prikkebosk aansluit op de Rommert de Breestrjitte. Wandelaars, paarden en fietsers kunnen dus wel door Prikkebosk heen, auto's niet. Dit pad is echter zo ingericht, dat het bij calamiteiten gebruikt kan worden door de hulpdiensten.

Aan de zuidzijde wordt een zandpad (profiel F-F') aangelegd naar het Halepaad. Aan weerszijden komt een singel. Hierdoor ontstaat ten westen van het pad een langgerekt, half-besloten landschapskamer, vergelijkbaar met de bestaande kamer ten westen van het Fermanjepaad. Het pad zorgt voor een uitbreiding van het netwerk aan recreatieve routes in en rond het Fermanjebosk.

- *asfaltverbreding Fermanjepaad*
- *klinkerweg*
- *betonpad naar Rommert de Breestrjitte*
- *zandpad naar het Halepaad*
- *keervlak van grasstenen*

Beoogde verbreding Fermanjepaad

Overzicht aan te leggen wegen en paden

BERMEN MIDDELSTE LANDSCHAPSKAMER

In de middelste kamer komen twee woonvlakken en de zuidelijke weg. Anders als aan het noordelijke lint, ligt het woonvlak hier niet direct tegen de weg aan. Daarnaast worden de twee woonvlakken van elkaar gescheiden door een smalle strook waar de riolering ligt. In deze landschapskamer zijn dus brede bermen en grasstroken aanwezig. Het eerder genoemde keervlak ligt ook in zo'n brede grasstrook.

Deze stroken worden extensief beheerd en ingezaaid met een gras-/kruiden-mengsel. Dit verhoogt de biodiversiteit van de bermen. Door zorgvuldig tijdstippen en locaties te kiezen dat er wordt gemaaid, zijn er gedurende een langere periode bloeiende bloemen en planten beschikbaar voor insecten.

Referentiebeeld keervlak van grasstenen.

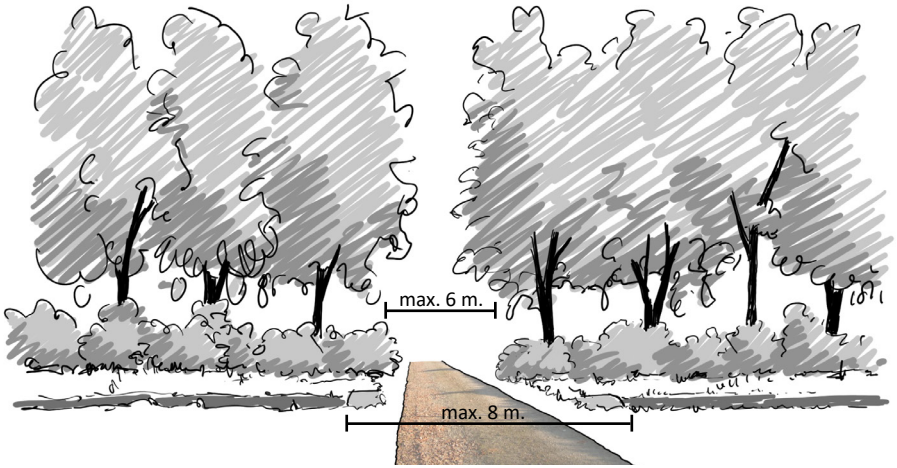
ONTSLUITING WOONVLAKKEN DOOR DE SINGELS

De zuidelijke weg ontsluit naast drie woonvlakken ook de bestaande woning aan Fermanjepaad 9A. Zowel hier, als op een aantal plekken bij de woonvlakken, zullen doorgangen door de singels moeten komen om de woningen te ontsluiten. Dit wordt tot een minimum beperkt door per woonvlak maar één doorgang toe te staan. Daarnaast mogen de doorgangen niet te breed worden. Uitgangspunt is een opening van maximaal 6 meter in de singel. De duiker die daarachter ligt om de watergang over te steken mag niet breder worden dan 8 meter inclusief de taluds.

Bij het verkavelen van de woonvlakken dient dus rekening te worden gehouden met de enkele doorgang door de singels. Wat gevolgen heeft voor de wijze waarop de woningen in de woonvlakken kunnen worden gepositioneerd.

Bestaande bloemen- en kruidenrijke akkerrand langs het Fermanjepaad.

Smalle doorgang door de singel naar een woonvlak.

DE VERKAVELING VAN DE WOONVLAKKEN

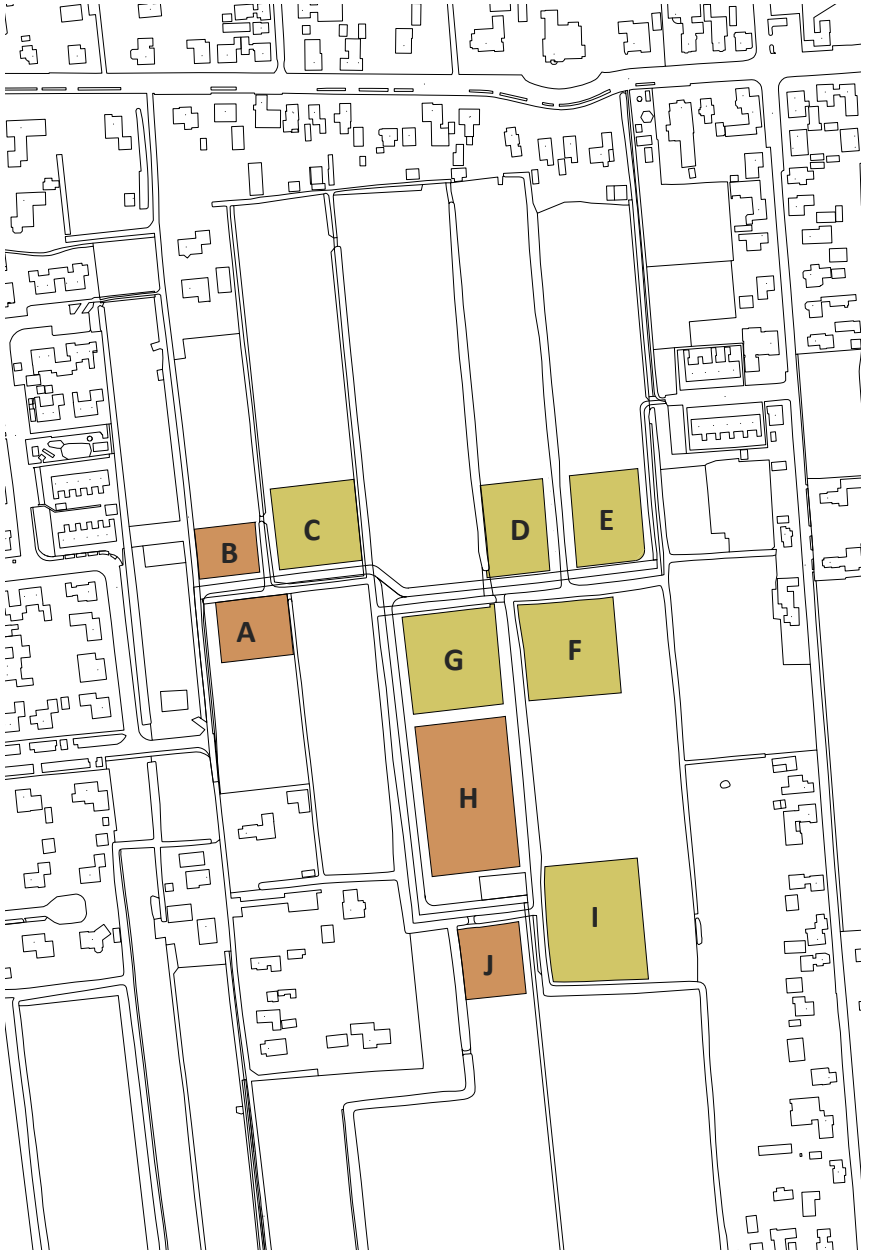
In beginsel worden er maximaal 20 woningen gebouwd in Prikkebosk. Omdat de gemeente niet vooraf wil bepalen hoe dat wonen eruit gaat zien en ruimte wil laten voor nieuwe oplossingen, wordt het gebied in eerste instantie niet vooraf verkaveld. Er blijft ruimte om dit later te bepalen, wanneer de concrete plannen voor de woningen in beeld komen. Toch is er al een onderverdeling in het wonen aanwezig, doordat de woonvlakken van elkaar gescheiden worden door de singels. Per woonvlak is daarom op de plankaart een richtlijn gegeven hoeveel woningen er in het vlak kunnen komen. De oppervlaktes van de kavels liggen gemiddeld op 1.000 á 1.100 m2, maar gaat waarschijnlijk variëren van 500 m2 tot 3.000 m2.

In theorie kunnen alle woonvlakken traditioneel worden verkaveld. Ze hebben allen de potentie om te worden verdeeld in naast elkaar liggende kavels met een ontsluiting en voorzijde aan de straat. Voor een deel van de woonvlakken is dit zelfs de primaire oplossingsrichting. Het zijn woonvlakken die zo klein zijn dat het één kavel is en/of op een stedenbouwkundige plek ligt die vraagt om een meer traditionele opzet. Dit is de vorm van verkaveling die in de omgeving bijna overal voorkomt. Voor inspiratie kan dus worden gekeken naar de lintbebouwing aan de Doniawei, de Dammeloane en het Fermanjepaad:

- de woningen staan naast elkaar met de voorzijde aan de weg en vormen gezamenlijk een lint door het landschap;
- de toegang tot het erf is vanaf de straat door een voortuin met representatieve uitstraling/open karakter;
- de woning is het belangrijkste en meest prominente gebouw en staat dus vooraan, de bijgebouwen zijn hier ondergeschikt aan.

Lintbebouwing aan het Fermanjepaad: de woningen staan vooraan op de kavels en de voortuinen hebben een representatieve uitstraling.

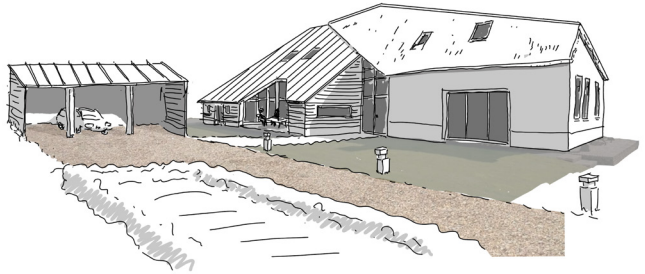

Uitgangspunt voor de oranje woonvlakken is een traditionele verkaveling. Op de gele zijn traditionele en bijzondere verkavelingen/woonvormen mogelijk.

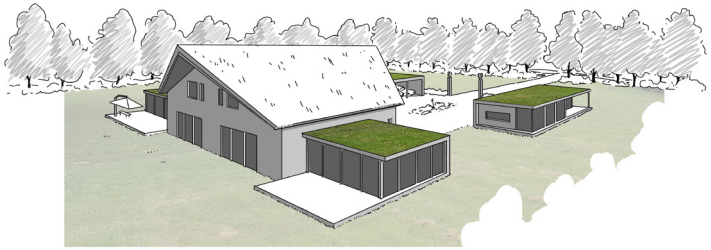
Omdat de woonvlakken van elkaar gescheiden worden door singels zijn er ook verschillen tussen de woonvlakken mogelijk. Elk woonvlak ligt min of meer in zijn eigen landschappelijke ruimte. Het is daarom mogelijk om bijzondere woonvormen in te passen, met verkavelingen die afwijken van de traditionele opzet van ‘woningen naast elkaar in een lint’. Er zijn twee manieren waarop ensembles van woningen worden gecreëerd:

1. De woningen worden samengebracht in één bouwvolume, waarmee een groter ogend gebouw ontstaat. Zo’n groter gebouw kan een nieuwe vorm zijn, maar kan ook refereren aan voorbeelden uit de omgeving, zoals een state of een boerderij.
2. De woningen zijn vrijstaand en worden als één ensemble gepositioneerd en vormgegeven. De woningen worden hierbij bijvoorbeeld gegroepeerd rondom een centrale plek, of staan op een bepaalde manier gepositioneerd op het woonvlak, waardoor ruimte overblijft voor een gezamenlijk gebruik.

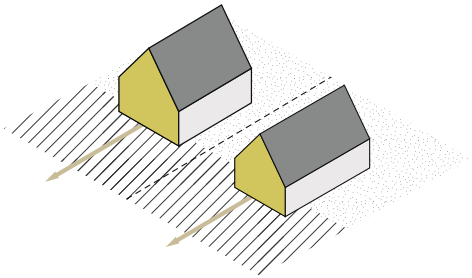
Hoewel ensembles kunnen afwijken van de traditionele lintverkaveling, zijn de woonvlakken waarop zij komen wel onderdeel van het lint en moeten zij een relatie aangaan met het lint. Belangrijk voor een ensemble is, dat de woningen onderling en de erfinrichting op elkaar worden afgestemd én dat zij gezamenlijk een positie innemen aan het lint. Wanneer de woningen samen één bouwvolume vormen, ligt dit voor de hand. Dan gaan veelal dezelfde principes op als bij vrijstaande woningen: er is een voorzijde richting de straat en de gecombineerde woningen vormen het belangrijkste gebouw en dat presenteert zich ook zo. Voor gegroepeerde woningen gelden vergelijkbare principes, maar dan voor het ensemble als geheel. De woningen staan bijvoorbeeld aan een centrale ruimte, met een duidelijke centrale zichtas die voor verbinding met de straat zorgt. Het gehele ensemble (gebouwen én erfinrichting samen) heeft dus een voorkant, kleinere (bij)-gebouwen zijn ondergeschikt en het geheel heeft een duidelijk afleesbare vorm en opzet. Door afstemming in de hoofdvorm en architectuur van de verschillende gebouwen ontstaat een aantrekkelijk totaalbeeld.

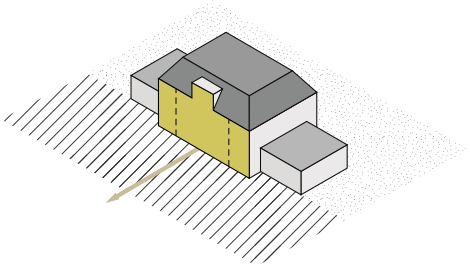
Voorbeeld van een ensemble dat refereert aan een voorbeeld uit de omgeving, in dit geval een agrarisch erf.

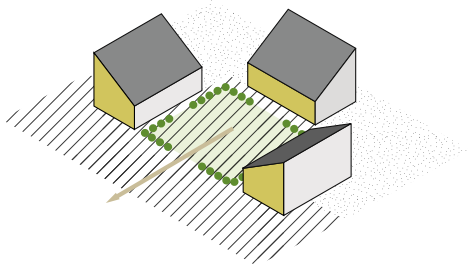
Voorbeeld van een moderner ogend ensemble, met een knipoog naar een state.

Bij lintbebouwing staan de vrijstaande gebouwen naast elkaar met de voorzijde naar de straat.

Wanneer de woningen samen één bouwvolume vormen gelden veelal dezelfde principes als voor een vrijstaande woning.

Een groepje woningen kan ook gericht zijn op de straat en een voor- en achtererf krijgen.

VERSCHILLEN TUSSEN DE WOONVLAKKEN

De woonvlakken liggen veelal in hun eigen landschapskamer en aan twee verschillende wegen. Binnen de kamers nemen ze verschillende posities in ten opzichte van die kamer en de woonvlakken liggen verschillend gepositioneerd ten opzichte van de wegen, waardoor elk woonvlak een andere ruimtelijke relatie aangaat met de omgeving. Zo zijn er woonvlakken die maar aan één zijde aan een weg liggen en daarom een duidelijke voorkant hebben. Maar er zijn ook woonvlakken met meerdere oriëntaties. Voor sommige woonvlakken is de relatie met een naastgelegen weiland van belang, terwijl andere woonvlakken helemaal niet aan een weiland liggen en volledig omsloten worden door singels.

Op de plankaart staat globaal aangegeven wat de uitgangspunten per woonvlak zijn. Dit is gebaseerd op de volgende stedenbouwkundige uitgangspunten:

- De woningen/woonvlakken langs de noordelijke weg vormen een lint en zijn daarom met hun voorzijde gericht op de weg.
- De woonvlakken bij het Fermanjepaad (A+B), het kruispunt met de zuidelijke weg (G) en bij het betonpad (E) staan op een hoeksituatie en de woningen op deze woonvlakken dienen op deze hoek te reageren met een representatieve zijkant,
- De woonvlakken aan de noordzijde van de noordelijke weg en woonvlak A liggen op de koppen van landschapskamers. Aan de achterzijde grenzen deze woonvlakken aan het weiland. De bebouwing en de inrichting van de kavels reageren hierop, bijvoorbeeld door doorzichten vrij te houden, door een open overgang van weiland naar kavel en/of door de bebouwing in de richting van de landschapskamer te plaatsen.
- Naar de woonvlakken F, G en I mag maar één toegang door de singels komen, daarom zullen de woningen hier meer rondom één centrale plek of een centrale toegang worden gepositioneerd. Dit wordt versterkt doordat deze woonvlakken geen open relatie met een weiland hebben en meer omsloten zijn door bijvoorbeeld singels.
- De zuidelijke weg wordt begeleid door woningen, daarom wordt woonvlak H traditioneel verkaveld, zodat de woningen naast elkaar aan de weg komen te staan. De meest zuidelijke woning ligt op een hoeksituatie en krijgt aan de zuidkant ook een representatief erf/gevel.
- Woonvlak J grenst aan de zuidkant aan een langgerekt weiland en gaat hier een relatie mee aan, vergelijkbaar met de relatie die de woningen aan het Fermanjepaad aan gaan met zulke weilanden. De woning kijkt hier op uit, er is een doorzicht, of een vergelijkbare oplossing.

PRINCIPES WOONVLAKKEN

Kavels gericht op de noordelijke weg met aandacht voor de hoek/zijkant gericht op het Fermanjepaad.

Kavels gericht op de noordelijke weg met aandacht voor doorkijken en richting van de landschappelijke kamer.

Woningen vormen samen een groep/eenheid.

Woningen vormen samen een groep/eenheid dat als geheel gericht is op de noordelijke weg.

Kavels gericht op de zuidelijke weg met een ondergeschikte positionering tov de woningen aan het lint.

Woning positioneert zich als zichtbaar element door een opening in de nieuwe singel/erfbeplanting.

VOORBEELDVERKAVELINGEN

Verkaveling maximaal traditioneel.

Verkaveling half-om-half.

Verkaveling gemaximaliseerd met ensembles.

DE WONINGEN

In Prikkebosk komen vrijstaande woningen en ensembles van woningen. Dit laatste kunnen gegroepeerde vrijstaande woningen zijn of woningen die samen een groter bouwvolume vormen. De woningen mogen uit één of twee lagen bestaan, met een kap of plat afgedekt.

Kenmerkend voor Prikkebosk is de landelijke ligging en de relatie die de woningen en de erfinrichting met de landelijke omgeving aangaan. Voor het beeld van de bebouwing wordt ingezet op landelijke stijlen met een moderne uitstraling. Voorbeelden hiervan zijn:

- schuurwoningen, oftewel eenvoudige langgerekte volumes van één laag met een relatief flauw zadeldak;
- een moderne vertaling van traditionele gebouwen/gebouw-ensembles uit de lokale omgeving, zoals woningen van één laag met een kap, wâldhuskes, states en boerenerven. Voor ensembles kunnen de grotere voorbeelden, zoals states en boerenerven als inspiratie dienen;
- eenvoudige (ensembles van) moderne kantige bouwvolumes, zoals bungalows met een plat dak, eventueel met een kleiner volume op de verdieping;
- Tiny Houses.

Het is de bedoeling dat de woningen de indruk geven, dat ze te gast zijn in het landschap. Dit geldt zowel voor de vrijstaande woningen als voor ensembles. Er zijn verschillende ‘trucs’ waarmee dit kan worden bereikt. Er zijn oplossingen in de manier waarop de woning zelf is vormgegeven, maar er zijn ook oplossingen door middel van de erfinrichting.

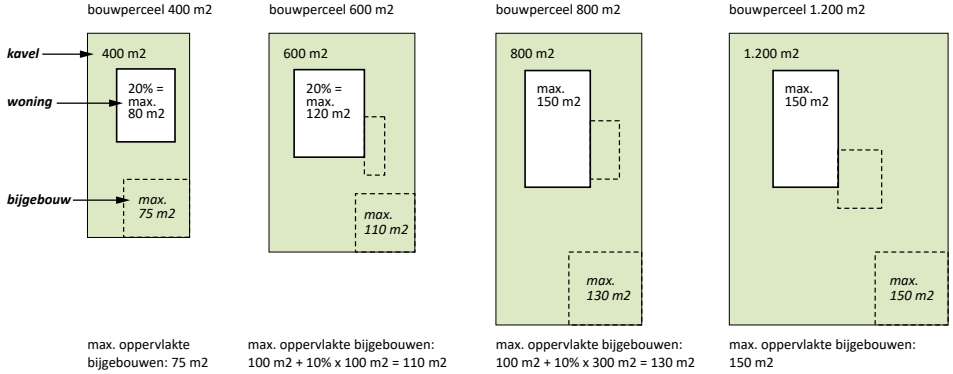
De ultieme vorm van ‘de woning te gast in het landschap’ is om helemaal geen erfinrichting toe te passen en de omgeving letterlijk tegen de woning aan te laten lopen. Een andere manier is om de woning en de buitenruimtes als één geheel vorm te geven en aansluitend aan elkaar te maken. Het geheel wordt dan als één entiteit in het landschap geplaatst. Dit werkt ook goed voor ensembles van woningen. Er kunnen erfinrichtingselementen worden ingezet om dit effect te versterken. Bijvoorbeeld door het geheel te omkaderen met een border, hekje of lage haag, of door de hoeken te markeren met beplanting. Een laatste voorbeeld om de woning los te trekken van het landschap, is door het wat op te tillen, door de begane grondvloer wat hoger te maken dan het maaiveld.

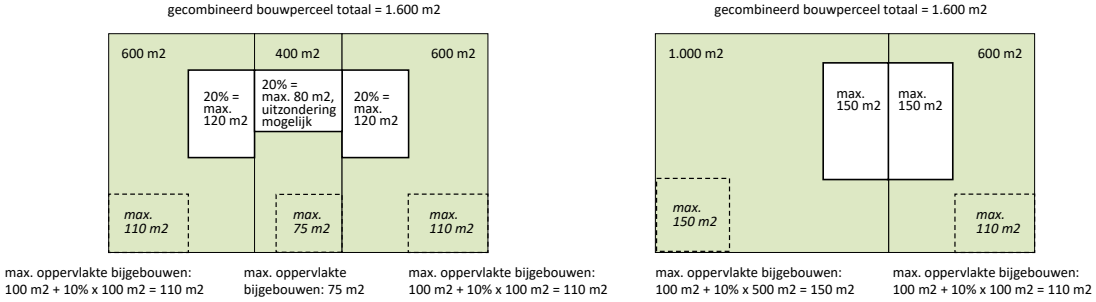
WONINGAFMETINGEN

Er worden een aantal maximale maten gehanteerd voor de oppervlaktes en de hoogtes van de woningen en de bijgebouwen, met als doel om relatief open en groene kavels te creëren. Voor het hoofdgebouw/de woning geldt dat de maximale oppervlakte niet meer mag zijn dan 20% van de oppervlakte van het bouwperceel. Met als aanvullende regel een maximale oppervlakte van 150 m².

Wanneer woningen worden gecombineerd/geschakeld tot één ensemble, geldt dezelfde 20%-regel: de oppervlakte van een woning mag niet meer zijn dan 20% van het bouwperceel. Met ook weer met een maximum oppervlakte van 150 m² per woning. Bij het schakelen kan de situatie ontstaan dat één van de woningen op een wat kleiner bouwperceel komt, terwijl het wel wenselijk is om de woningen in het ensemble even groot te maken. Zie het voorbeeld linksonder. In dat geval is er de ruimte om een uitzondering te maken, wanneer dit ruimtelijk passend is en geen belemmeringen oplevert voor de omgeving.

Uitleg maximale oppervlaktes bij vrijstaande woningen

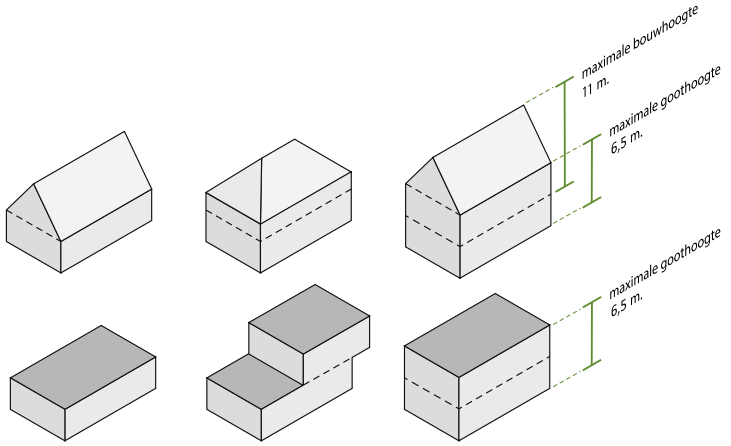

Uitleg maximale oppervlaktes bij geschakelde woningen

Bijgebouwen mogen ook aan het hoofdgebouw worden gebouwd, dus de begane grond van de woning kan groter worden dan het hiervoor gegeven maximum. Maar dit deel van een woning mag dus niet hoger worden dan één laag.

Per woning mag een maximaal totaaloppervlakte aan bijgebouwen komen van:
1. 75 m² bij een bouwperceel dat niet groter is dan 500 m²;
2. 100 m² bij een bouwperceel groter dan 500 m², plus 10% van het deel van het bouwperceel dat groter is dan 500 m², tot een maximum van in totaal 150 m².

Voor de hoofdgebouwen geldt een maximum goothoogte van 6,5 meter en een maximale bouwhoogte van 11 meter. Wat resulteert in maximaal twee lagen met een plat dak of maximaal twee lagen met een kap. Voor bijgebouwen is de maximale goothoogte 3 meter en de maximale bouwhoogte 6 meter.

Woningen worden één of twee lagen met een kap of plat afgedekt.

AANVULLENDE IDEEËN

Tijdens de planvorming is een aantal ideeën opgekomen, die een verrijking voor Prikkebosk kunnen zijn. Ideeën vanuit de omgeving en van de gemeente die nog niet volledig tot wasdom zijn gekomen en daarom niet als vast gegeven zijn opgenomen in het stedenbouwkundig plan. Wel worden ze gezien als een interessante aanvulling, waarvoor te zijner tijd de ruimte kan worden geboden als zij vruchtbaar en inpasbaar blijken.

Een idee is al genoemd in de inleiding, omdat het opkwam tijdens de visievorming in de gesprekken met de omwonenden. Het aanleggen van een voedsel-/plukbos. Het is goed voorstelbaar om één van de nieuw aan te leggen bospercelen als een voedselbos uit te voeren. Dus mocht er een organisatievorm of samenwerkingsverband ontstaan die hiermee aan de slag wil, dan is de gemeente bereid om over de uitvoering hiervan mee te denken. Naast de organisatievorm en de financiele haalbaarheid moet ook rekening worden gehouden met stedenbouwkundige aspecten zoals bereikbaarheid, mogelijkheden om te parkeren of fietsen te stallen en het wel of niet toevoegen van ondersteunende bebouwing.

Een ander idee is een lokaal initiatief om een herten- of dierenkamp aan te leggen op één van de percelen. Dit als onderdeel van de uitbreiding van het bos, met in het midden van het perceel een open plek. Met bijvoorbeeld een kleine, landelijke waterpartij waar de dieren kunnen drinken. Een vergelijkbaar idee voor een Paddock Paradise (natuurlijke manier van houden van paarden) lijkt hier wel wat op.

Een laatste mogelijkheid is, om ruimte te bieden voor starterswoningen. De ruimtelijke opzet van de kamers, waarin ook geschakelde ensembles mogelijk zijn, leent zich ook voor een invulling van een wat groter geschakeld volume met startersappartementen. Bijvoorbeeld als een erf met enkele ‘rijtjeswoningen’ in de schuur en wat meer woningen geschakeld tot een soort boerderij. Het zou een verrijking kunnen zijn voor Prikkebosk, omdat het concreet invulling geeft aan de mogelijkheid voor bijzondere woonvormen.

Idee herten-/dierenkamp

Idee Paddock Paradise

COLOFON

Opgesteld door Roenom

adres: Zaailand 106 - Offiz C-1
Leeuwarden

e-mail: info@roenom.nl

website: www.roenom.nl

In opdracht van gemeente Dantumadiel

e-mail: info@dantumadiel.frl
onder vermelding van Prikkebosk

telefoon: algemeen nummer (0519) 29 88 88

website: www.dantumadiel.frl/prikkebosk

Versie

Definitief 12 september 2023

OVERZICHT REFERENTIEBEELDEN

Architectenbureau Drijvers Oisterwijk	www.drijvers-oisterwijk.nl	p. 29 / onder
Architektenburo Van Ruth B.V.	www.ruthbv.nl	p. 17 / rechts
Hertenkamp Bloemendaal		p. 31 / boven
Koppens architecten	www.koppensarchitecten.nl	p. 29 / bovenste 2 rechts
Maas architecten	www.maasarchitecten.nl	p. 17 / linksboven p. 29 / linksboven
Manta North / Compact Housing	www.mantanorth.com	p. 17 / linksonder
Paddock Paradise Stedendriehoek		p. 31 / onder
Roenom	www.roenom.nl	p. 29 / 2e van boven links

gemeente dantumadiel

ROENOM
ruimtelijke ontwikkeling • energie • omgeving

Bijlage 3 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

DAMWÂLD - PRIKKEBOSK

GEMEENTE DANTUMADIEL

Vormvrije m.e.r.-beoordeling

26 april 2022

RHO ADVISEURS

RHO ADVISEURS

DATUM	26 april 2022
KENMERK	20200433
PROJECT	Damwâld - Prikkebosk
PROJECTLEIDER	ing. E. Venema
OPDRACHTGEVER	Gemeente Dantumadiel
AUTEUR	S. Lie
STATUS	Definitief

Inhoud

1. Inleiding 5

1.1 Aanleiding 5
1.2 Wat houdt een m.e.r.- beoordeling in? 5
1.3 Leeswijzer 6

2. Plaats en omvang van het project 7

2.1 Plaats van het project 7
2.2 Kenmerken van het project 10

3. Kenmerken van de milieueffecten 13

3.1 Verkeer en parkeren 13
3.2 Geluid 14
3.3 Bodem en water 14
3.4 Natuur 15
3.5 Luchtkwaliteit 17
3.6 Risico's op zware ongevallen of rampen en risico's voor de menselijke gezondheid 17
3.7 Cultuurhistorie en archeologie 18
3.8 Aanlegwerkzaamheden 18
3.9 Mitigerende maatregelen 18

4. Conclusie 19

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

In het zuidoosten van Damwâld ligt een karakteristiek stukje Friese Woudenlandschap: Prikkebosk. Voor Prikkebosk heeft de gemeente Dantumadiel in het verleden al plannen gehad om woningen te bouwen. In een woningbehoefteonderzoek van 2018 komt al naar voren dat Prikkebosk wordt gezien als geschikte locatie voor woningen. In 2019 is in samenspraak met de omgeving verder nagedacht over de invulling van deze locatie. Dit heeft geresulteerd in de stedenbouwkundige visie Prikkebosk Damwâld (d.d.2 december 2019). Deze visie voor de Prikkebosk houdt rekening met de karakteristieken van het gebied, de woningbehoefte van het dorp én de wensen van de omwonenden. De stedenbouwkundige visie uit 2019 is vervolgens uitgewerkt tot een stedenbouwkundig plan (d.d. 20 september 2021). De opzet van dit plan is om een bijzondere woonomgeving te creëren binnen de huidige structuren van het landschap. In het stedenbouwkundig plan wordt uitgegaan van maximaal 20 woningen, die geplaatst worden in tien woonvlakken ('landschappelijke kamers'). Dit stedenbouwkundig plan vormt de basis voor het onderhavige bestemmingsplan. De stedenbouwkundige visie uit 2019 en het stedenbouwkundig plan uit 2021 zijn opgenomen als bijlage 1 en bijlage 2 bij de toelichting van het bestemmingsplan.

Deze ontwikkeling is niet mogelijk op basis van het geldende bestemmingsplan. Om de ontwikkeling juridisch-planologisch toch te kunnen regelen, is een nieuw bestemmingsplan opgesteld.

In het Besluit milieueffectrapportage is opgenomen dat de aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject m.e.r.-beoordelingsplichtig is in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een oppervlakte van 100 hectare of meer, 2.000 of meer woningen of een bedrijfsvloeroppervlakte van 200.000 m^2 of meer (Besluit milieueffectrapportage, Bijlage onderdeel D11.2). De beoogde ontwikkeling betreft de realisatie van maximaal 20 woningen. Hiermee blijft de ontwikkeling ruim onder de drempelwaarde. Dit betekent dat een zogenaamde 'vormvrije m.e.r.-beoordeling' noodzakelijk is waarin dit document in voorziet.

1.2 Wat houdt een m.e.r.- beoordeling in?

In een m.e.r.- beoordeling wordt getoetst of een m.e.r. procedure doorlopen moet worden. De wettelijke regeling voor de m.e.r.-beoordeling gaat uit van het principe 'nee, tenzij'. Dat wil zeggen, een volwaardige m.e.r.-procedure is alleen noodzakelijk als sprake is van 'belangrijke nadelige gevolgen' die het betreffende project voor het milieu kan hebben. Daarbij moet het bevoegd gezag rekening houden met de omstandigheden zoals aangegeven in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling, te weten:

- de plaats van het project;
- de omvang van het project;
- de kenmerken van de potentiële milieueffecten (in samenhang met de eerste twee criteria).

Het bevoegd gezag dient een m.e.r-beoordelingsbeslissing te nemen, waarin wordt aangegeven of wel of geen MER nodig is, gelet op de omvang van het project, de plaats van het project en de kenmerken van de potentiële (milieu)effecten en mogelijke mitigerende maatregelen. Deze beslissing wordt als bijlage bij het bestemmingsplan opgenomen.

1.3 Leeswijzer

Deze m.e.r.-beoordelingsnotitie:

- beschrijft in hoofdstuk 2 de plaats en omvang van het project;
- licht in hoofdstuk 3 de verwachte effecten voor de verschillende milieueffecten toe;
- geeft ten slotte in hoofdstuk 4 de conclusie weer voor de m.e.r.-beoordeling.

Bij de analyse in hoofdstuk 2 en 3 is gebruik gemaakt van informatie uit de onderzoeken welke te vinden zijn in de bijlagen van het bestemmingsplan.

2. PLAATS EN OMVANG VAN HET PROJECT

2.1 Plaats van het project

Het plangebied van dit bestemmingsplan is circa 6 ha groot en is gelegen aan de oostzijde van de kern Damwâld. De locatie ligt ten zuiden van de Doniawei, de doorgaande weg door Damwâld. In westelijke richting sluit deze doorgaande weg aan op de N361. In oostelijke richting kruist de Doniaweg de Centrale As (de N356). Figuur 2.1 geeft de ligging van het plangebied weer.

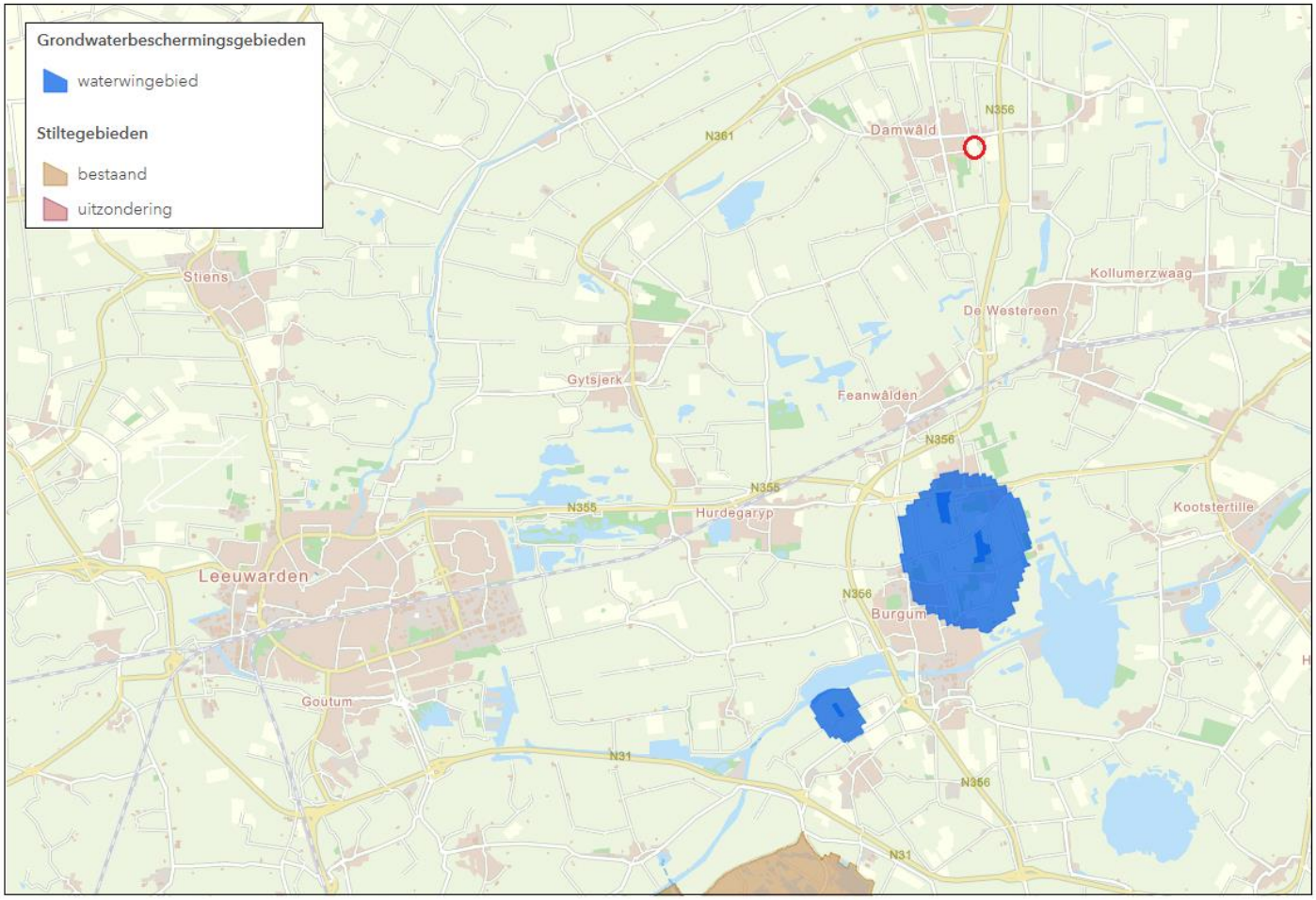

Figuur 2.1 Begrenzing bestemmingsplan Damwâld-Prikkebosk

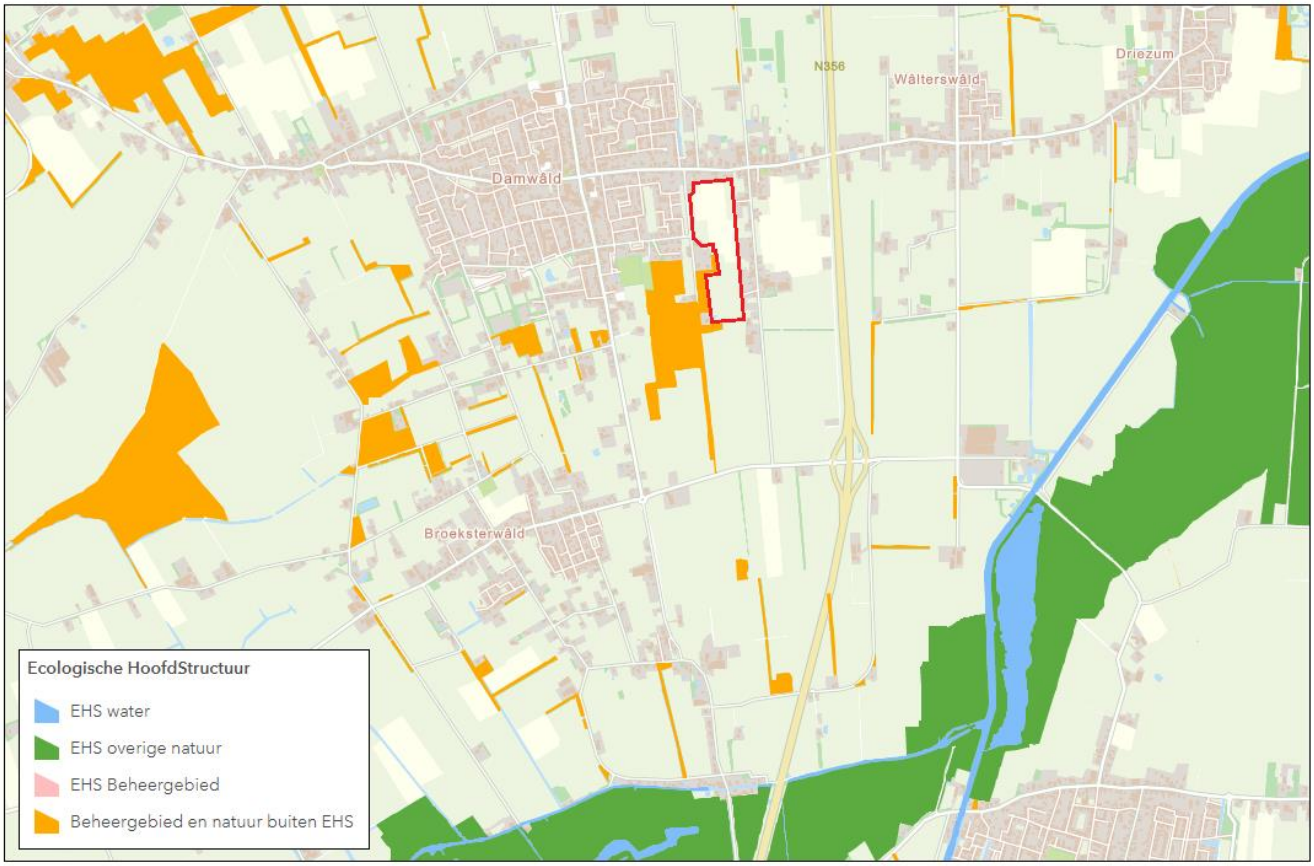
Bijzondere gebieden en het opnamevermogen van het natuurlijk milieu

Overeenkomstig het vigerende bestemmingsplan 'Damwoude-Kom', vastgesteld op 10 februari 2007, heeft het plangebied geen archeologische dubbelbestemming. De advieskaart ijzertijd-middeleeuwen van FAMKE (Friese Archeologische Monumentenkaart Extra) geeft aan dat voor het gehele plangebied een karterend onderzoek 3 van toepassing is: dit betekent dat bij ingrepen van meer 5.000 m² een historisch en karterend onderzoek moet worden verricht. De advieskaart steentijd-bronstijd geeft aan dat voor het noordelijk gedeelte van het plangebied een karterend onderzoek 1 nodig is bij ingrepen van meer dan 500 m². Voor het zuidelijk gedeelte is een quickscan nodig bij ingrepen van meer dan 5.000 m² .

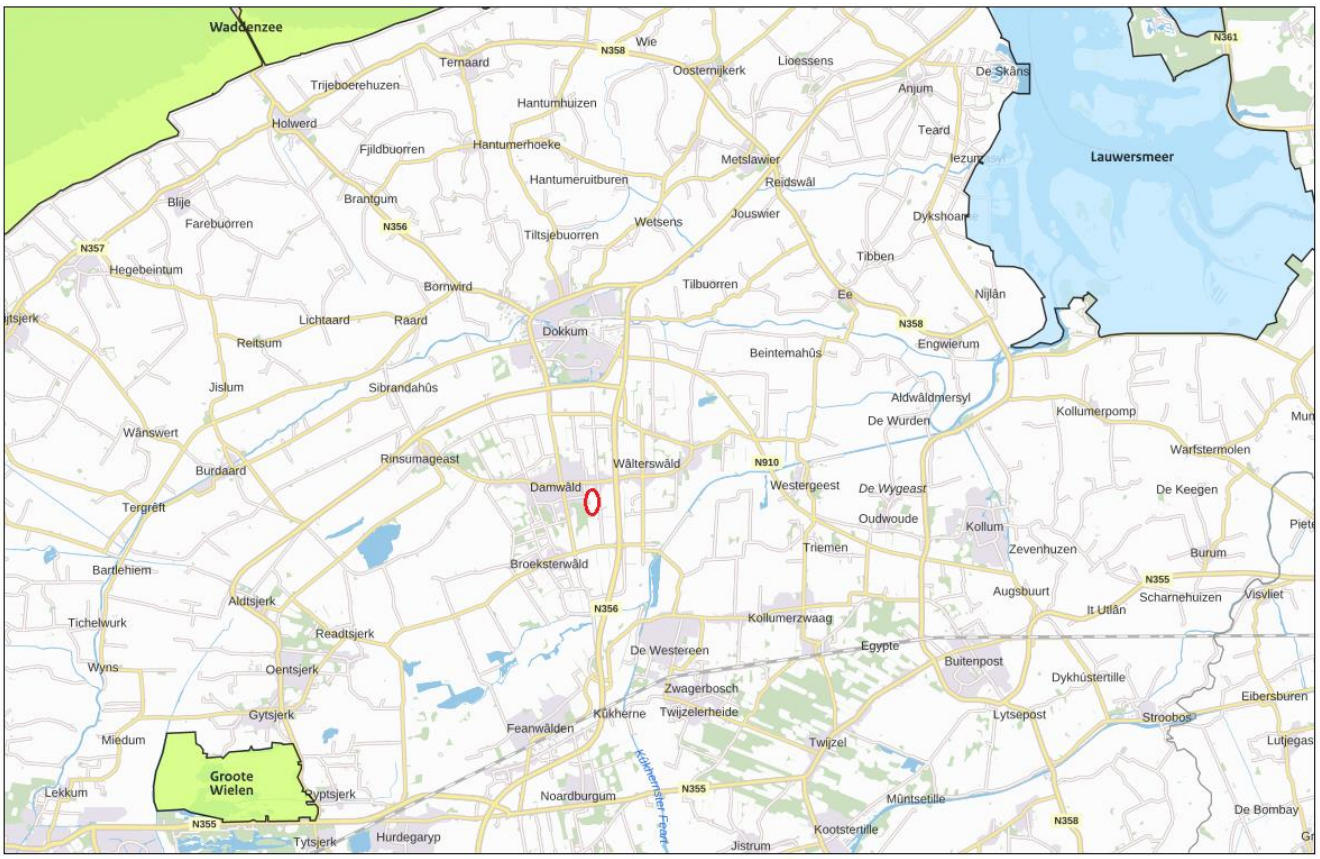
Het plangebied is niet gelegen in een kwetsbaar gebied en/of een gebied met beschermde status zoals grondwaterbeschermingsgebieden (zie figuur 2.2). Ook bevindt het plangebied zich niet in een stiltegebied (zie figuur 2.2). Het plangebied vormt geen onderdeel van een natuur- of groengebied met een beschermde status, zoals Natura 2000 of Natuurnetwerk Nederland. De dichtstbijzijnde delen van het Natuurnetwerk grenzen ten westen van het plangebied (zie figuur 2.3). Het dichtstbijzijnde stikstofgevoelige Natura 2000-gebied 'Groote Wielen' bevindt zich op circa 9 kilometer (zie figuur 2.4).

Figuur 2.2 Grondwaterbeschermingsgebieden en stiltegebieden nabij de planlocatie (rode cirkel) (bron: Provincie Friesland)

Figuur 2.3 Ecologische Hoofdstructuur nabij de planlocatie (rode cirkel) (bron: Provincie Friesland)

Figuur 2.4 Natura 2000 nabij het plangebied (rode cirkel) (bron: AERIUS Calculator)

2.2 Kenmerken van het project

Visie op Prikkebosk

Een belangrijk vertrekpunt voor de planvorming rond Prikkebosk is dat de omgeving niet wordt aangepast aan het wonen, maar dat de woningen worden ingepast in de bestaande structuur. Doel is -in samenspraak met omwonenden- een bijzondere woonklimaat te creëren. Daarnaast dient het gebied z'n landelijke uitstraling te behouden door de singels, kleinschaligheid, een landelijke architectuur en door een afwisseling van wonen en hobbymatig agrarisch gebruik.

De opzet van het plan is om een bijzondere woonomgeving te creëren binnen de huidige structuren van het landschap. Hiervoor worden in 10 zogenaamde 'landschappelijke kamers' in Prikkebosk woningen gesitueerd. De nieuwe woningen worden voornamelijk geconcentreerd in het midden van het plangebied, langs de oost-west verlopende ontsluiting. Op deze manier blijft er voldoende afstand tot aan de bestaande woningen aan de Doniawei.

Er wordt geen definitieve verkaveling gemaakt, zodat optimaal ingespeeld kan worden op de toekomstige vraag. Het uitgangspunt is om kavels met een gemiddelde omvang van 1.100 m^2 aan te bieden in de woonkavel-kamers. Per woonkavel-kamer staat aangegeven hoeveel woningen dit maximaal betreft. Voor het gehele plangebied kunnen er binnen de 10 'kamers' maximaal 20 woningen worden gerealiseerd.

Het wonen krijgt een landelijke uitstraling door de kleinschaligheid, de landelijke architectuur en een afwisseling van wonen en agrarisch gebruik. Door het toepassen van eenvoudige verharding, weidehekken en lage beplanting voor de erfbegrenzing wordt het huidige karakter van het landschap zo min mogelijk aangetast. Er ontstaan kansen om het wandelnetwerk uit te breiden en de waterhuishouding te verbeteren. Ook is er ruimte voor omwonenden om het perceel te vergroten of om hobbymatig dieren te houden.

In het zuidelijk gedeelte vindt in het kader van de plannen met betrekking tot klimaatadaptatie bosaanleg plaats. Deze nieuwe bospercelen sluiten aan bij de al bestaande bospercelen in het zuidelijk gedeelte en vormen zo een groene afronding van de nieuwe woonwijk.

Sturen op kwaliteit

Er zal gestuurd worden op kwaliteit en samenhang in de architectuur van de woningen, waarbij wordt ingezet op landelijke stijlen met een moderne uitstraling, zoals schuurwoningen of moderne toepassingen van riet en hout. Afstemming is vooral nodig binnen één woonkavel-kamer. Tussen de woonkavel-kamers onderling kunnen verschillen zijn. Hierdoor ontstaan ook kansen voor afwijkende woonvormen. Het uitgangspunt is vrijstaande woningen op ruime kavels, maar andere oplossingen zijn mogelijk zolang het beeld een landelijke uitstraling heeft en er afstemming is binnen de kamer. Het aantal woningen per kamer ligt nog niet vast zodat de mogelijkheid open blijft om bijzondere woonvormen toe te staan wanneer daar vraag naar is. Om te kunnen sturen op kwaliteit is een beeldkwaliteitsplan (BKP) opgesteld. Dit BKP is opgenomen als bijlage 3 bij de toelichting van het bestemmingsplan.

Stedenbouwkundige uitgangspunten

Voor de toekomstige ontwikkeling van het nieuwe woongebied Prikkebosk zijn de volgende stedenbouwkundige uitgangspunten geformuleerd:

- De bestaande singels in het gebied worden behouden en versterkt. In oost-west richting volgt de hoofdontsluiting van het plan de bestaande singelstructuur. Nieuwe woningen worden in de landschappelijke kamers geplaatst.
- Langs de singels wordt een strook vrijgehouden ten behoeve van het onderhoud van de singels.
- Een deel van het Fermanjepaad wordt verbreed om de hoofdontsluiting aan te sluiten op de T.E. Teunissenwei.
- Aan de oostkant wordt een voet- en fietsverbinding naar de R. de Breestrjitte aangelegd, welke tevens dienst doet als noodontsluiting voor de hulpdiensten.

- Ten zuiden van en direct achter de bebouwing langs de hoofdontsluiting liggen nog drie woonvlakken. Deze worden ontsloten via een secundair pad dat de bestaande singels volgt.
- Het secundaire pad ontsluit ook de bestaande woning Fermanjepaad 9A.
- Aan het einde van het secundaire pad een vlak grastegels ten behoeve van het opstellen van hulpdiensten en het keren van de vuilniswagen.
- Bij bestaande woonpercelen, gelegen aan de kopse kanten van de landschapskamers, wordt de optie aangeboden om tuinen uit te breiden.
- De gronden tussen de bestaande en nieuwe kavels worden verkocht voor agrarisch gebruik.
- In het zuidelijke deel van het plangebied wordt het bos uitgebreid met dichte bospercelen en smalle open percelen omkaderd door singels.
- Twee voormalige watergangen worden teruggebracht.
- Langs één van de singels komt een wandel-/ruiterpad die het woongebied verbindt met het Halepaad.
- Een verzoek voor een herten-/dierenkamp kan worden ingepast als een open plek in het bos.
- Een verzoek voor een voedselbos kan worden verkend als invulling van de nieuwe bospercelen.

Principes woonvlakken

Op de plankaart van het stedenbouwkundig plan zijn woonvlakken aangegeven met daarbinnen aangegeven het aantal woningen per woonvlak. Per woonvlak zijn inrichtingsprincipes aangegeven. Onderscheid is gemaakt in:

- Kavels gericht op de hoofdontsluiting met aandacht voor de hoek/zijkant gericht op het Fermanjepaad.
- Kavels gericht op de hoofdontsluiting met aandacht voor doorkijken en richting van de landschappelijke kamer.
- Woningen vormen samen een groep/eenheid.
- Woningen vormen samen een groep/eenheid dat als geheel gericht is op de hoofdontsluiting.
- Kavels gericht op de secundaire ontsluiting met een ondergeschikte positionering ten opzichte van de woningen aan de hoofdontsluiting.
- Woning positioneert zich als zichtbaar element door een opening in de nieuwe singel/erfbeplanting.

Figuur 2.5 Stedenbouwkundig plan inclusief legenda, 7 maart 2022. Bron: Roenom

Verontreiniging, hinder, risico van zware ongevallen en rampen, risico's voor de menselijke gezondheid
Deze thema's komen mede aan bod in het volgende hoofdstuk.

Cumulatie met andere projecten
Voor zover bekend zijn er geen redelijkerwijs te verwachten toekomstige ontwikkelingen in de buurt waarmee cumulatie verwacht kan worden.

3. KENMERKEN VAN DE MILIEUEFFECTEN

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste milieueffecten van de beoogde ontwikkeling beschreven. Het is gebruikelijk de milieueffecten van de beoogde situatie te vergelijken met de referentiesituatie. De referentiesituatie bestaat uit de huidige situatie inclusief autonome ontwikkelingen. De effectbeoordeling in dit hoofdstuk is gebaseerd op de informatie uit het bestemmingsplan dat voor de beoogde ontwikkeling is opgesteld.

3.1 Verkeer en parkeren

Ontsluiting

De locatie wordt ontsloten via een west-oost lopende verbindingsweg die aansluit op het bestaande noord-zuid verlopende wegenpatroon van het Fermanjepaad aan de westzijde- en de Dammeloane aan de oostzijde van het plangebied. Het Fermanjepaad en de Dammeloane sluiten in noordelijke richting vervolgens aan op de Doniawei, de doorgaande weg door Damwâld. In westelijke richting sluit de Doniawei aan op de N361. In oostelijke richting kruist de Doniaweg de Centrale As (de N356). De locatie is daarmee goed bereikbaar. De Doniawei zal de toename van verkeer als gevolg van de ontwikkeling op Prikkebosk -gezien de lage bebouwingsdichtheid (maximaal 20 woningen) goed af kunnen wikkelen.

Verkeersgeneratie

Op basis van 20 grondgebonden vrijstaande woningen bedraagt het aantal verkeersbewegingen ten hoogste 172 per etmaal (lichte motorvoertuigen). Dit is berekend op basis van CROW-kentallen (publicatie 381), zie tabel 3.1. Voor de rijroutes en rijrichtingen is het heersende verkeersbeeld van belang. Het wegverkeer gaat op in het heersende verkeersbeeld als het qua rij- en stopgedrag en intensiteit niet meer te onderscheiden is van het overige wegverkeer. Voor wat betreft de lengte van de rijroutes is uitgegaan van twee rijroutes vanaf het plangebied naar de Doniawei en de Haadwei. Het wegverkeer is evenredig verdeeld over deze twee rijroutes.

Tabel 3.1 Verkeersgeneratie beoogde ontwikkeling

Woningtype	Aantal woon-eenheden	Kencijfer CROW per	Verkeersgeneratie per etmaal
Koop, vrijstaand	20	8,6	172,0

Parkeren

Volgens de parkeerkencijfers van het CROW moeten voor vrijstaande koophuizen in niet stedelijke gebieden minimaal 1,9 (rest bebouwde kom) á 2 (buitengebied) parkeerplaatsen voorhanden zijn. De gemeente vraagt bij nieuwe ontwikkelingen het parkeren op eigen terrein te realiseren. Uitgaande van een parkeernorm van 2 parkeerplaatsen per woning zijn er binnen het plangebied 40 parkeerplaatsen nodig. Gezien de oppervlakte uit te geven grond (circa 2 ha) en een gemiddelde kaveloppervlakte van 1.100 m^2 kan er ruimschoots aan deze norm worden voldaan. Hiermee kunnen negatieve effecten vanuit het aspect verkeer en parkeren uitgesloten worden.

3.2 Geluid

De woningen zijn geluidgevoelige objecten. De meeste wegen rondom het plangebied vallen in een 30 km/uur-zone. Daarom hebben deze wegen geen wettelijk geluidszone. Formeel vallen de nieuwe woningen in Prikkebosk wel in de geluidszone van de Doniaweg, maar gelet op de afstand tot die weg (meer dan 200 meter) is hier geen overschrijding van de geluidsnorm te verwachten. Vanuit het aspect geluid worden geen negatieve effecten verwacht.

Uitstralingseffect
Voor toetsing van het uitstralingseffect bestaat geen wettelijk kader. Als uitgangspunt wordt gehanteerd dat bij een toename van de verkeersomvang met meer dan 40% sprake is van een geluidstoename van meer dan 1,5 dB (wat voor het menselijk oor hoorbaar is). Gezien de beperkte verkeersgeneratie van 172 mvt/etmaal zal er geen sprake zijn van een geluidstoename. Relevante negatieve uitstralingseffecten naar de omgeving zijn dan ook uitgesloten.

3.3 Bodem en water

Bodem
Het plangebied betreft een onverdachte locatie, die in het verleden in gebruik is geweest als agrarisch gebied. Het bodemloket laat geen bijzonderheden zien op deze locatie (zie www.bodemloket.nl/kaart). Er hebben in het verleden geen (bedrijfs)activiteiten plaatsgevonden die extra aandacht verdienen omdat ze de bodemkwaliteit beïnvloed kunnen hebben. In het kader van de aanvragen omgevingsvergunning zal een bodemonderzoek worden uitgezet. Met de beoogde ontwikkeling worden geen bodemvervuilende functies mogelijk gemaakt. Negatieve effecten kunnen vanuit het aspect bodem uitgesloten worden.

Water
Via www.dewatertoets.nl is het plan op 11 november 2021 aangemeld bij het Wetterskip Fryslân (Dossiercode 00002659). Zie bijlage 4 van het bestemmingsplan. Hieruit blijkt dat de normale procedure gevolgd moet worden. Het plan heeft invloed op de waterhuishouding en/of raakt de belangen van het waterbeheer.

Toename verharding
Door ruimtelijke ontwikkelingen neemt de hoeveelheid verhard oppervlak toe met als gevolg een versnelde afvoer van hemelwater. Het is nodig om deze versnelde afvoer te compenseren om de waterberging in een gebied in stand te houden. Dit geldt ook voor toevoegen van oppervlakteverharding die wel past binnen het bestemmingsplan, maar waarvan de grond al meer dan vijf jaar braak ligt en waar in het verleden niet voor gecompenseerd is.

Het is niet toegestaan zonder watervergunning neerslag versneld tot afvoer te laten komen indien daarbij meer dan 200 m^2 onverharde grond in stedelijk gebied en 1500 m^2 in landelijk gebied wordt bebouwd of verhard. Er geldt een vrijstelling van de vergunningsplicht wanneer wordt voldaan aan de compensatieregels genoemd in dit wateradvies. De meest voorkomende manier van compenseren is het graven van extra oppervlaktewater. Bij het graven van extra oppervlaktewater wordt de volgende compensatienorm gehanteerd:

- Boezem 5%, dit heeft alleen betrekking op de Friese boezem;
- Polder 10%,
- Vrij afstromend, alternatieve maatregelen.

Uiteraard is het toepassen van alternatieve maatregelen in het plan ook mogelijk. Indien er niet wordt gecompenseerd door extra oppervlaktewater te graven waarbij bovenstaande percentages worden gehanteerd of indien er geen overeenstemming plaatsvindt in de watertoetsprocedure over alternatieve maatregelen dan dient een watervergunning bij het waterschap te worden gevraagd.

Voor de locatie Prikkebosk geldt dat de toename van het verhard oppervlakte circa 8.500 m^2 betreft (circa 2.480 m^2 wegen en circa 20 x 300 m^2= 6.000 m^2 aan bebouwing). Er worden twee nieuwe watergangen gegraven, met in totaal een oppervlakte van 900 tot 950 m^2 aan nieuw oppervlaktewater. Uitgaande van een compensatienorm van 10% wordt er met deze twee nieuwe watergangen voldaan aan de compensatienorm. Dit is dus ruim voldoende om aan de compensatieverplichting te voldoen. Hiermee heeft de beoogde ontwikkeling heeft geen negatieve effecten voor de waterhuishoudkundige situatie.

3.4 Natuur

Soortenbescherming

Omdat het hier een ruimtelijke ingreep betreft, dient een toetsing te worden uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb). Zo dient te worden onderzocht of als gevolg van de uitvoering van het plan sprake is van effecten op wettelijk beschermde soorten flora en fauna en/of natuurgebieden (Natura 2000), alsook in het kader van houtopstanden. Om hierin inzicht te krijgen wordt in eerste instantie een ecologische quickscan uitgevoerd. Bij dit onderzoek wordt een inschatting gemaakt van de (mogelijk) binnen de invloedssfeer van het project aanwezige beschermde natuurwaarden en de effecten van de voorgenomen plannen op deze waarden. De ecologische quickscan is opgenomen als bijlage 5 bij de toelichting van het bestemmingsplan.

Deze ecologische beoordeling geeft, voor zover mogelijk, antwoord op de volgende vragen:

1. Komen binnen het plangebied (biotopen van) onder de Wnb beschermde soorten voor?
2. Komen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde natuurgebieden voor?
3. Wat zijn de mogelijke effecten van de werkzaamheden op deze beschermde natuurwaarden en -gebieden, zowel tijdens de realisatie als na afloop hiervan?
4. Voor welke soorten en hun leefgebied wordt de wet mogelijk overtreden en in hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
5. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkomen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Effectbespreking en aanbevelingen

Het project kan doorgang vinden binnen de kader van de Wet natuurbescherming, mits men zich houdt aan de hieronder volgende aanbevelingen.

Algemene broedvogels

Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden komen waarschijnlijk vogels tot broeden waarvan de nesten alleen tijdens de broedtijd beschermd zijn. Geadviseerd wordt om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor het broedseizoen wordt over het algemeen de periode van 15 maart – 15 juli aangehouden. Afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden kunnen soorten echter eerder of later in het jaar tot broeden komen. Wat voor deze soorten van belang is, is of er sprake is van een broedgeval. Zo ja, dan is deze altijd beschermd.

Zorgplicht

Er kunnen soorten voorkomen in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt in geval van schade aan deze soorten (bv veldmuis). Op deze soorten is wel de zorgplicht van toepassing. Deze kan tot uiting worden gebracht door zo te werken dat dieren de kans krijgen om te vluchten naar habitat buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden of dieren (zoals vrijgestelde amfibieën) naar een dergelijke habitat te verplaatsen.

Natuurnetwerk Nederland
In het zuidwestelijke deel van het plangebied wordt mogelijk een wandelpad gerealiseerd binnen een gebied dat onder het NNN valt. Geadviseerd wordt om dit wandelpad in overleg met bevoegd gezag te realiseren en om negatieve effecten op het NNN voor zover mogelijk te voorkomen. Hieraan kan worden voldaan door bijvoorbeeld een onverhard wandelpad te realiseren, in plaats van een verhard wandelpad. Hierdoor kan de inzet van mobiele werktuigen en de verstoring op het gebied als gevolg hiervan worden voorkomen. Tevens wordt geadviseerd om de kap van bomen voor de eventuele realisatie van dit wandelpad te voorkomen.

Overzicht vervolgstappen
Het planvoornemen kan zonder bezwaren doorgang vinden binnen de kaders van de vigerende natuurwetgeving, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- Broedvogels: Werken buiten het broedseizoen (grofweg 15 maart-15 juli). Wanneer dit niet mogelijk is, dient voor aanvang van de werkzaamheden een broedvogelcheck uitgevoerd te worden.
- Licht beschermde en vrijgestelde soorten: Naleven van de zorgplicht.
- Natuurnetwerk Nederland: Eventueel wandelpad realiseren in overleg met bevoegd gezag (Provincie Fryslân), onverhard maken en tevens de kap van bomen voorkomen.
- Houtopstanden: Er is mogelijk sprake van een meld en/of herplantingsplicht.

Met het in acht nemen van de vervolgstappen kunnen negatieve effecten uitgesloten worden.

Gebiedsbescherming
Naar aanleiding van de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 met betrekking tot het Programma Aanpak Stikstof wordt bij vrijwel ieder plan stilgestaan bij de mogelijke stikstofemissie en het effect daarvan op Natura 2000-gebieden.

Woningbouwplannen of vergelijkbare projecten kunnen leiden tot een toename van de stikstofdepositie ter plaatse van stikstofgevoelige habitattypen in een Natura 2000-gebied. Deze toename van de stikstofdepositie kan het gevolg zijn van bouwwerkzaamheden in de aanlegfase (bijvoorbeeld als gevolg van de aanvoer van bouwmaterialen naar en grondverzet op de bouwplaats). Het gebruik van de woningen (de gebruiksfase) kan ook leiden tot een toename van de stikstofdepositie. Deze toename kan bijvoorbeeld het gevolg zijn van het gebruik van gas en het autoverkeer van bewoners en bezoekers van de woningen. Hieronder wordt nader ingegaan op de stikstofdepositie van het plan in de aanleg- en gebruiksfase.

Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn)
De Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) regelt een vrijstelling van de vergunningplicht in artikel 2.7 lid 2 Wnb voor de aanlegfase van bouwwerkzaamheden. Deze vrijstelling geldt alleen voor de effecten als gevolg van stikstofdepositie en niet voor eventuele andere effecten als gevolg van het project op Natura-2000 gebieden. De vrijstelling is verder uitgewerkt in het Besluit stikstofreductie en natuurverbetering (Bsn). De Wsn en Bsn zijn per 1 juli 2021 in getreden. Hierdoor hoeft een berekening van de aanlegfase niet uitgevoerd te worden.

Bij kleine stedelijke ontwikkelingsprojecten, zoals woningbouwplannen, gemengde stedelijke functies of solitaire bedrijven met een beperkte milieubelasting geldt dat er in de gebruiksfase alleen vanuit verkeer enige stikstofemissie te verwachten, aangezien er vanaf nu gasloos gebouwd moet worden.

Berekening stikstofdepositie gebruiksfase
Binnen het plangebied van dit bestemmingsplan zullen maximaal 20 nieuwe woningen worden gerealiseerd. De nieuwe eenheden zullen gasloos worden verwarmd en kennen derhalve geen gebouwemissies van stikstof. In de gebruiksfase is er

wel sprake van verkeersbewegingen per eenheid met mogelijk relevante stikstofeffecten op nabijgelegen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.

Met het programma AERIUS Calculator (versie 2020) is een berekening uitgevoerd om de gevolgen qua stikstofdepositie in beeld te brengen en te toetsen of de eventuele toename past binnen de eisen die gelden op grond van de Wet natuurbescherming. De memo 'Berekening stikstofdepositie' inclusief bijlagen is opgenomen als bijlage 6 bij de toelichting.

Uit de berekeningen blijkt dat de stikstofdepositie nergens hoger is dan afgerond 0,00 mol/ha/jaar en er derhalve geen relevant effect is. Negatieve effecten in de vorm van vermesting en verzuring zijn derhalve niet aan de orde. De aanleg- en exploitatiefase zijn in dezelfde berekening meegenomen. De effecten van het wegverkeer zijn in de AERIUS-calculator zowel via het SRM-II model als het OPS-model berekend. Hierdoor zijn de effecten van het wegverkeer over een grotere afstand dan 5 kilometer berekend. Voor dit plan geldt geen vergunningplicht op basis van de Wet natuurbescherming (Wnb). Negatieve effecten kunnen uitgesloten worden.

3.5 Luchtkwaliteit

In dit plan wordt de realisatie van maximaal 20 woningen toegestaan. Het aantal vervoersbewegingen die de voorgestane ontwikkeling met zich mee brengt is veel geringer dan het aantal vervoersbewegingen ten gevolge van de toetsing vrijgestelde categorieën zoals hierboven genoemd. De conclusie is dan ook dat de voorgestane ontwikkeling dit plangebied, niet in betekenende mate bijdraagt aan de verslechtering van de luchtkwaliteit.

Daarnaast blijkt dat er geen sprake is van overschrijding van luchtkwaliteitsnormen binnen de provincie. (Bron: Luchtkwaliteit Provinciale wegen, prognose 2020). Problemen aangaande de luchtkwaliteit, zoals overschrijdingen van een grenswaarde, worden, gelet op de voorgenomen ontwikkeling en de bestaande luchtkwaliteit, dan ook niet verwacht. Op basis van artikel 5.16, lid 1, aanhef en onder c kan het project zonder nader onderzoek doorgang vinden. De voorgestane ontwikkeling wordt dan ook niet belemmerd door het aspect luchtkwaliteit.

3.6 Risico's op zware ongevallen of rampen en risico's voor de menselijke gezondheid

Externe veiligheid
Overeenkomstig de professionele risicokaart waarin relevante risicobronnen getoond worden, zijn er geen risicovolle inrichtingen met een externe werking. Ook vindt er in de omgeving geen transport van gevaarlijke stoffen plaats via de weg, het water of door buisleidingen. Met de beoogde ontwikkeling worden geen risicovolle bronnen mogelijk gemaakt. Hiermee worden geen negatieve effecten verwacht vanuit het aspect externe veiligheid.

Risico's op rampen door klimaatverandering
Met de beoogde ontwikkeling vindt er toename van verharding plaats, ter compensatie wordt er oppervlaktewater aangelegd. Ten gevolge van de beoogde ontwikkelingen nemen risico's op rampen door klimaatadaptatie hiermee niet toe.

Risico's voor de menselijke gezondheid
Uit toetsing van de verschillende milieuthema's op het gebied van leefomgevingskwaliteit blijkt dat de beoogde ontwikkeling niet leidt tot een belangrijke toename van risico's voor de menselijke gezondheid. Er wordt voldaan aan de normen voor geluid, bodem, externe veiligheid en luchtkwaliteit. Een significant effect op de risico's voor de menselijke gezondheid is daarmee uitgesloten.

3.7 Cultuurhistorie en archeologie

Cultuurhistorie

Aan het landschap als geheel kan een cultuurhistorische betekenis worden toegekend. De locatie Prikkebosk heeft de typische kenmerken van het Friese Woudenlandschap: kleine percelen met houtsingels als afrastering. Deze houtsingels zorgen er voor dat de percelen als 'kamers' in het landschap liggen. Oude kaarten van het gebied laten zien dat deze structuur al lang aanwezig is. Het landschap en de singels zijn daarmee onderdeel van de cultuurhistorie. De opzet van het plan is om een bijzondere woonomgeving te creëren binnen de huidige structuren van het landschap. Met de structuur van de houtsingels wordt in de planontwikkeling van de woonkavels dan ook rekening gehouden. De bestaande houtsingels zijn op de verbeelding aangeduid. Aan deze aanduiding is een beschermende regeling gekoppeld. Hiermee kunnen negatieve effecten uitgesloten worden.

Archeologie

Op de FAMKE (Friese Archeologische Monumentenkaart Extra) is het bodemarchief zo goed mogelijk in kaart gebracht. De FAMKE bestaat uit twee advieskaarten, één voor de periode steentijd - bronstijd (3.000 – 800 v Chr), en één voor de periode ijzertijd - middeleeuwen (800 v Chr – 1.500 n Chr). De adviezen die voor de verschillende zones in Fryslân gegeven worden variëren van ‘streven naar behoud' tot ‘geen nader onderzoek nodig'. Deze adviezen geven aan welke vervolgstappen noodzakelijk zijn om op een verantwoorde manier om te gaan met het bodemarchief in een nieuw te maken bestemmingsplan, een bestemmingsplanwijziging, een ontgronding of een sanering.

De advieskaart ijzertijd-middeleeuwen geeft aan dat voor het gehele plangebied een karterend onderzoek 3 van toepassing is: dit betekent dat bij ingrepen van meer 5.000 m² een historisch en karterend onderzoek moet worden verricht.

De advieskaart steentijd-bronstijd geeft aan dat voor het noordelijk gedeelte van het plangebied een karterend onderzoek 1 nodig is bij ingrepen van meer dan 500 m². Voor het zuidelijk gedeelte is een quickscan nodig bij ingrepen van meer dan 5.000 m².

Het archeologisch onderzoek is uitgezet. Mocht hieruit blijken dat mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn, zullen deze genomen worden. Negatieve effecten vanuit het aspect archeologie kunnen hiermee uitgesloten worden.

3.8 Aanlegwerkzaamheden

Gelet op de tijdelijkheid van de aanlegwerkzaamheden kunnen blijvende negatieve milieueffecten uitgesloten worden. Tevens zal vanwege de kleinschaligheid ook geen sprake zijn van significante negatieve milieueffecten, zoals geluid- en stofoverlast, ten tijde van de werkzaamheden.

3.9 Mitigerende maatregelen

Voor dit plan zijn de volgende mitigerende maatregelen noodzakelijk:

- Voor de locatie Prikkebosk geldt dat de toename van het verhard oppervlakte circa 8.500 m^2 betreft (circa 2.480 m^2 wegen en circa 20 x 300 m^2= 6.000 m^2 aan bebouwing). Er worden twee nieuwe watergangen gegraven, met in totaal een oppervlakte van 900 tot 950 m^2 aan nieuw oppervlaktewater. Uitgaande van een compensatienorm van 10% wordt er met deze twee nieuwe watergangen voldaan aan de compensatienorm.
- Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden komen waarschijnlijk vogels tot broeden waarvan de nesten alleen tijdens de broedtijd beschermd zijn. Geadviseerd wordt om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Er kunnen soorten voorkomen in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt in geval van schade aan deze soorten (bv veldmuis). Op deze soorten is wel de zorgplicht van toepassing

4. CONCLUSIE

Uit de informatie in deze notitie blijkt dat het plangebied niet is gelegen in kwetsbaar gebied en/of gebied met een beschermde status. Verder leiden de aard en omvang van het project niet tot belangrijke nadelige milieugevolgen. Het doorlopen van een volledige m.e.r.-procedure is niet noodzakelijk.

Bijlage 4 Archeologisch onderzoek

DE | STEEKPROEF
archeologisch onderzoeks- en adviesbureau

Damwâld, Prikkebosk

(Gemeente Dantumadiel, Fr.)

Een Archeologisch Bureauonderzoek &
Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O)

Definitief

Steekproefrapport 2022-01/09

DE STEEKPROEF
archeologisch onderzoeks- en adviesbureau

Damwâld, Prikkebosk

(Gemeente Dantumadiel, Fr.)

Een Archeologisch Bureauonderzoek &
Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O)

Definitief

Steekproefrapport 2022-01/09

DE STEEKPROEF
archeologisch onderzoeks- en adviesbureau

Damwâld, Prikkebosk
(Gemeente Dantumadiel, Fr.)
Een Archeologisch Bureauonderzoek &
Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O)

Een onderzoek in opdracht van
Rho Adviseurs voor Leefruimte

Steekproefrapport 2022-01/09
ISSN 1871-269X
Status: **Definitief**

auteurs: J.S. van der Heul MA (KNA-archeoloog, actor reg. nr. 7284 0015) en drs. R. Exaltus (senior KNA-archeoloog/prospector, actor reg. nr. 9290 9010)

autorisatie: dr. J. Jelsma (senior KNA-archeoloog/prospector, actor reg. nr. 3545 3178)

bevoegde overheid: gemeente Dantumadiel,
dhr. P. Braam d.d. 2 februari 2022

De Steekproef bv werkt volgens de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie 4.1 en SIKB-BRL 4000.
Voor dit onderzoek gelden protocollen 4002 & 4003.
Foto's en tekeningen zijn gemaakt door
De Steekproef, tenzij anders vermeld.

© De Steekproef bv, februari 2022

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt zonder bronvermelding.

De Steekproef bv aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

De Steekproef bv Archeologisch Onderzoeks- en Adviesbureau

adres	Hogeweg 3, 9801 TG Zuidhorn
telefoon	050 – 5779784
internet	www.desteekproef.nl
e-mail	info@desteekproef.nl
kvk	02067214

DE STEEKPROEF
archeologisch onderzoeks- en adviesbureau

Inhoud

Samenvatting

Administratieve gegevens van het plangebied

1. Inleiding....1

- 1.1 Aanleiding en doel (KNA 4.1: LS01)....1
- 1.2 Locatie (KNA 4.1: LS01, LS02)....4

2. Bureauonderzoek (KNA 4.1: LS06)....5

- 2.1 Bronnen....5
- 2.2 Fysische geografie (KNA 4.1: LS04)....5
- 2.3 Archeologie (KNA 4.1: LS04)....9
- 2.4 Historische geografie (KNA 4.1: LS03)....12
- 2.5 Archeologisch verwachtingsmodel (KNA 4.1: LS05)....16

3. Veldonderzoek (KNA 4.1: VS05)....17

- 3.1 Methoden en technieken (KNA 4.1: VS01)....17
- 3.2 Resultaten veldwerk (KNA 4.1: VS02, VS03)....19

4. Conclusies en advies (KNA 4.1: VS07)....20

Gebruikte bronnen
Lijst van Figuren en Tabellen

Appendix I: Archeologische periodes
Appendix II: Boorstaten
Appendix III: Laagbeschrijvingen

Samenvatting

In opdracht van Rho Adviseurs is een archeologisch onderzoek uitgevoerd voor een terrein nabij de Prikkebosk te Damwâld (Damwoude), gemeente Dantumadiel, provincie Fryslân. Aanleiding voor het onderzoek is een wijziging in het bestemmingsplan om de bouw van twintig woningen mogelijk te maken.

De voorgenomen bebouwing van het terrein kan tenminste plaatselijk, aantasting van de bodem veroorzaken. Hierdoor zullen eventueel aanwezige archeologische resten verloren gaan.

Volgens het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel geldt voor het plangebied een middelhoge- tot hoge kans op resten van bewoning uit de periode steentijd tot en met bronstijd op relatieve dekzandhoogten en tevens op resten van ontginningssporen uit de late middeleeuwen tot nieuwe tijd.

Om het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel te toetsen zijn verspreid over het plangebied 94 gutsboringen uitgevoerd. Op het noordelijke deel van het plangebied zijn deze gezet in een dichtheid van twaalf boringen per hectare en op de overige delen in een dichtheid van zes boringen per hectare.

Uit de resultaten van het booronderzoek blijkt dat de ondergrond van het plangebied uit dekzand bestaat waarin nauwelijks nog sporen van de oorspronkelijke bodemvorming herkenbaar zijn. In slechts vier van de 94 boringen zijn resten van podzolvorming aangetroffen in de vorm van een (restant van) een BC-horizont. In zes van de overige boringen is in de top van het dekzand een A-horizont aanwezig, zoals deze gewoonlijk ontstaat in de beginperiode van veenvorming. De oorspronkelijke bodemvorming lijkt verloren te zijn gegaan ten gevolge van ontginningswerkzaamheden en het afgraven van zand. De bodem in het plangebied is gemiddeld tot een diepte tussen de 70 en 80 centimeter beneden het maaiveld verstoord. Dit maakt de kans op de aanwezigheid van behoudenswaardige archeologische resten in het plangebied erg klein.

Tevens heeft de inspectie van molshopen in de zones met nog deels intacte podzolbodems (resten van BC-vorming) geen archeologische indicatoren opgeleverd. Dergelijke indicatoren zijn ook niet aangetroffen tijdens de zorgvuldige inspectie van de top van het dekzand in de boorkernen. Zelfs houtskooldeeltjes, die gewoonlijk in een ruime spreiding rond steentijdvindplaatsen voorkomen, ontbreken volledig.

selectie-advies door senior KNA-prospector drs. R.P. Exaltus
De bodem in het plangebied is tot een diepte van 80 centimeter verstoord. Intacte podzolbodems zijn niet aangetroffen. Archeologische indicatoren ontbreken volledig.

Gezien het bovenstaande geven de resultaten van het onderzoek geen aanleiding tot archeologisch vervolgonderzoek. Evenmin zijn archeologische resten aangetroffen waarmee tijdens de verdere planvorming rekening zou moeten worden gehouden.

In alle gevallen blijft onverminderd van kracht dat indien tijdens toekomstig graafwerk in het plangebied toch archeologische vondsten worden gedaan of archeologische grondsporen worden aangetroffen, hiervan direct melding dient te worden gemaakt bij de minister conform de Erfgoedwet 2015, artikel 5.10 & 5.11. Wij adviseren dit te doen bij de gemeente Dantumadiel.

selectiebesluit bevoegde overheid
De bevoegde overheid, de gemeente Dantumadiel, heeft dit rapport getoetst. Op 2 februari 2022 liet dhr. P. Braam (beleidsmedewerker ruimtelijke ontwikkelling gemeente Noardeast-Fryslân, namens gemeente Dantumadiel) weten bovengenoemd selectieadvies over te nemen. Voor het nieuwe bestemmingsplan kan de nevenbestemming 'archeologie' vervallen.

Administratieve gegevens van het plangebied

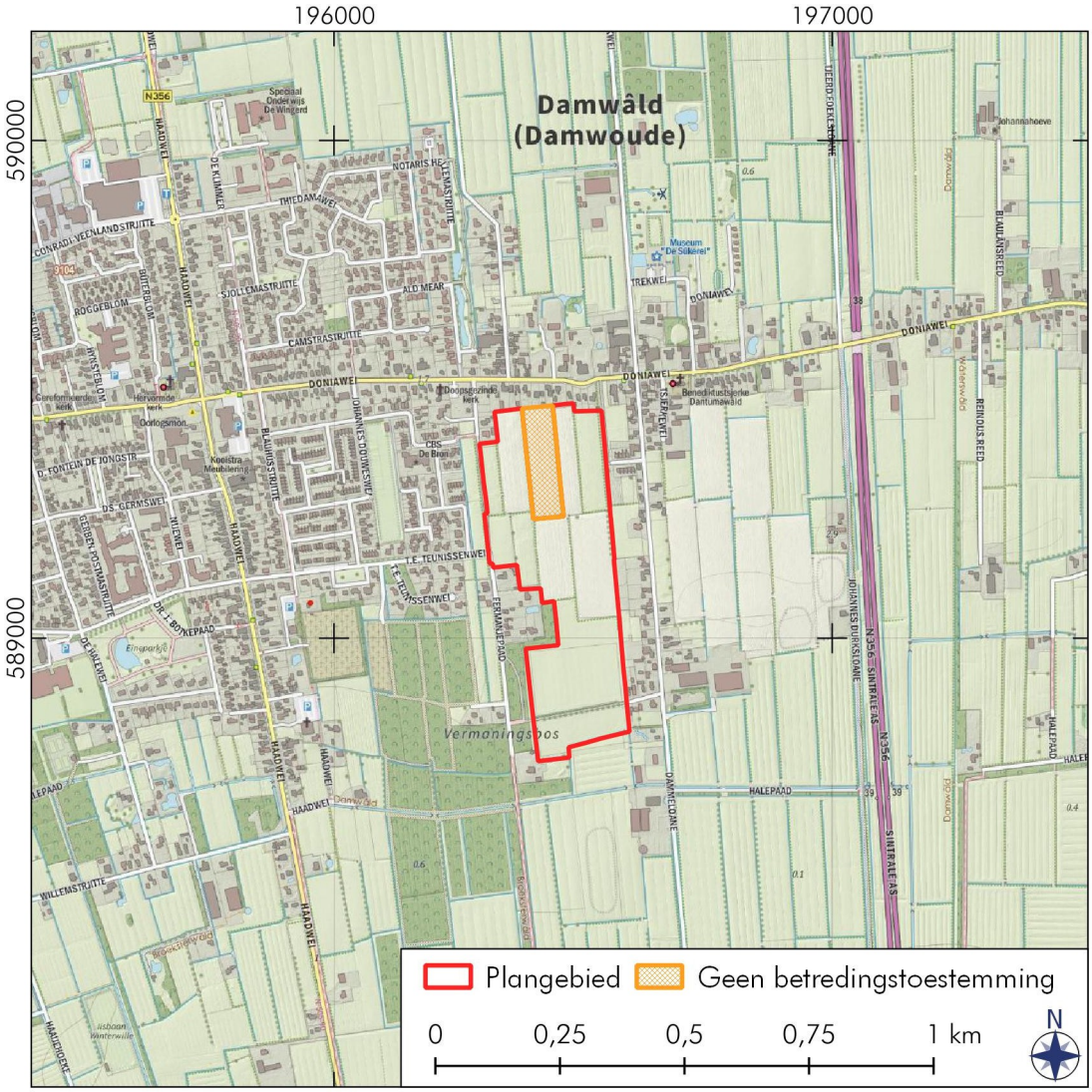
Provincie	Fryslân
Gemeente	Dantumadiel
Plaats	Damwâld
Toponiem	Prikkebosk
Kaartblad	6B
Centrumcoördinaten plangebied	196.463 / 589.122
Bestemmingsplan	Bestemmingsplan Damwâld: geen dubbelbestemming Herziening bestemmingsplan Bûtengebiet Dantumadiel: geen dubbelbestemming
Afmetingen	12,55 hectare
NAP-hoogte maaiveld	Circa 0,8 tot 2,7 meter boven NAP
Huidig grondgebruik	Weilanden en akkers
Soort onderzoek	bureauonderzoek & inventariserend veldonderzoek
Opdrachtgever	Rho Adviseurs voor Leefruimte
Uitvoerder	De Steekproef
Bevoegde overheid	gemeente Dantumadiel
Steekproef projectcode	2022-01/09
Onderzoeksmeldingsnummer	5149676100
Datum veldwerk	januari 2022
Maximale diepte onderzoek	200 centimeter onder maaiveld
Beheer en plaats documentatie	De Steekproef bv / Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed / DANS / Noordelijk Archeologisch Depot / DINO-loket (boorgegevens)

1. Inleiding

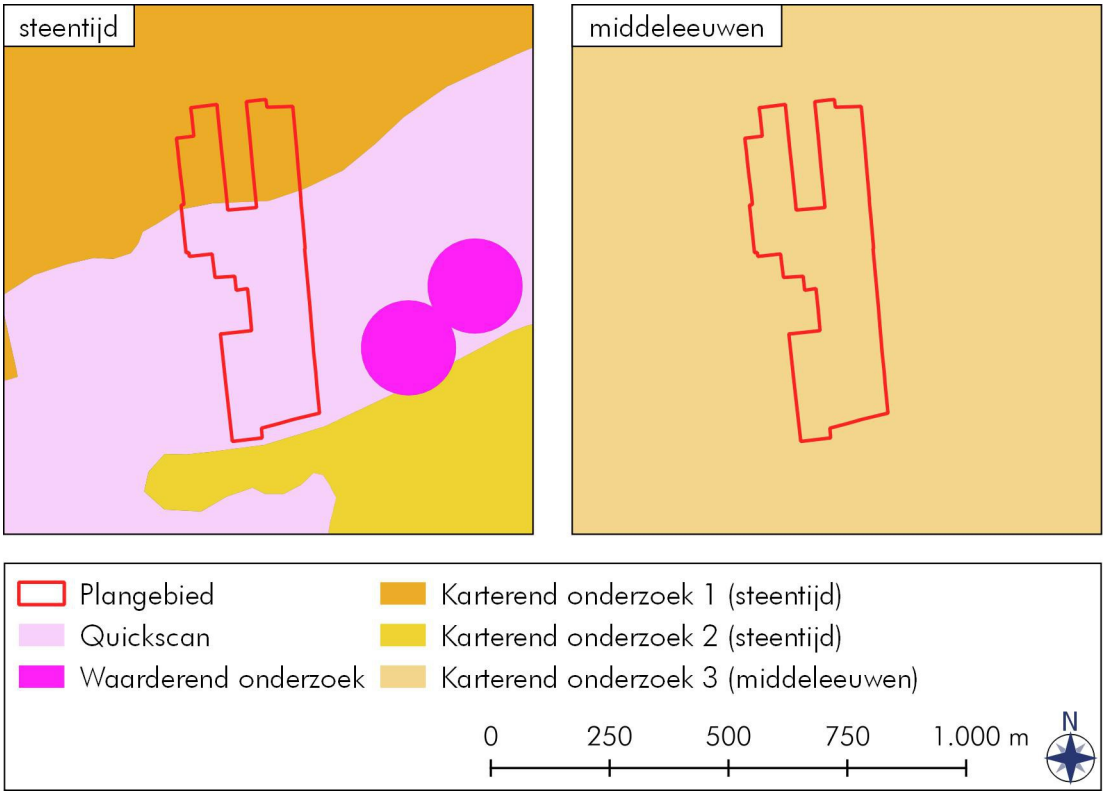
1.1 Aanleiding en doel (KNA 4.1: LS01)

In opdracht van Rho Adviseurs is een archeologisch onderzoek uitgevoerd voor een terrein nabij de Prikkebosk te Damwâld (Damwoude), gemeente Dantumadiel, provincie Fryslân (zie Figuur 1). Aanleiding voor het onderzoek is een wijziging in het bestemmingsplan zodat er twintig woningen op het terrein kunnen worden gebouwd. Het plangebied heeft een totale oppervlakte van circa 12,5 hectare. In de huidige bestemmingsplannen (Damwâld en Bûtengebiet Dantumadiel) is er geen dubbelbestemmingswaarde archeologie van toepassing. Op de Friese Archeologische MonumentenKaart Extra (FAMKE) ligt het noordelijk deel in een zone waar voor de periode steentijd karterend onderzoek 1 wordt geadviseerd (12 boringen per hectare) (zie Figuur 2). Voor het zuidelijk deel wordt voor deze periode een quickscan geadviseerd. Voor de periode middeleeuwen wordt voor het hele plangebied karterend onderzoek 2 geadviseerd (12 boringen per hectare). Voor de bouw van de woningen zal graafwerk nodig zijn voor onder meer de aanleg van funderingen en leidingen dat doorgaans tot een diepte reikt van ongeveer 0,8 meter. Als in het gebied archeologische waarden aanwezig zijn in de bodem, dan kunnen die door het graafwerk worden vernietigd. Het doel van het onderzoek is om vast te stellen wat de kans is op de aanwezigheid van archeologische resten.

Het onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek door middel van boringen. Het doel van het bureauonderzoek is het opstellen van een archeologisch verwachtingsmodel van het gebied aan de hand van beschikbare fysisch-geografische, archeologische en historisch-geografische informatie. Tijdens het veldonderzoek is dit verwachtingsmodel getoetst. Daartoe zijn de opbouw en gaafheid van de bodem bepaald en is gezocht naar archeologische indicatoren.

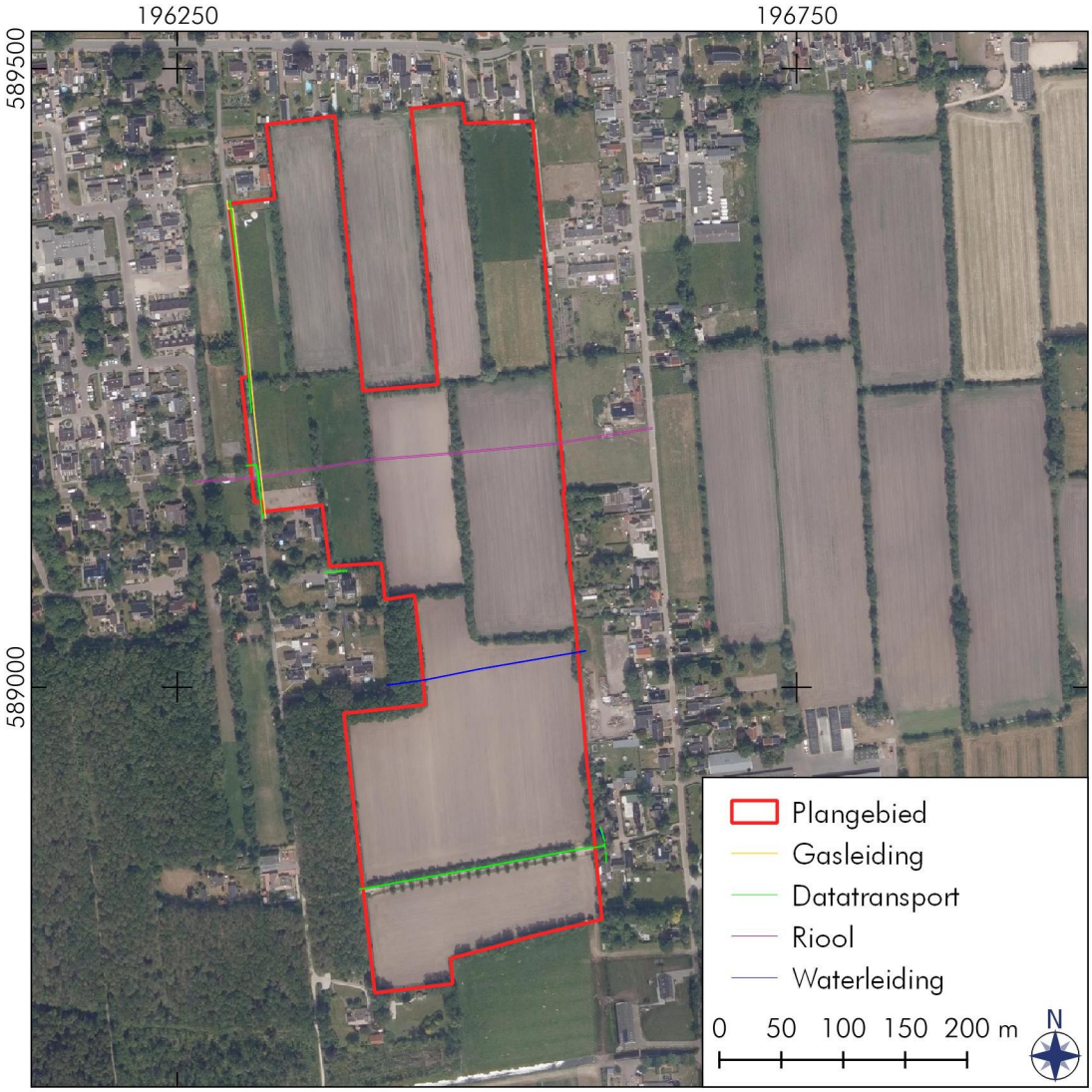
Figuur 1: Damwâld, Prikkebosk: Uitsnede van de topografische kaart. Het plangebied (rood omlijnd) ligt ten zuiden van het bewoningslint aan de Doniawei en bestaat hoofzakelijk uit weilanden en akkers. Voor het kavel aan de noordzijde (oranje gearceerd) is geen betredingstoestemming, hier zal geen onderzoek worden uitgevoerd. Bron: Opentopo.

Figuur 2: Damwâld, Prikkebosk: Uitsnede van de Friese Archeologische MonumentenKaart Extra (FAMKE). Voor de periode steentijd wordt voor het noordelijk deel van het plangebied karterend onderzoek 1 geadviseerd. Voor het zuidelijk deel wordt een quickscan geadviseerd. Ten oosten van het plangebied liggen twee zones waar vuurstenen zijn gevonden en waar waarderend onderzoek wordt geadviseerd. Voor de periode middeleeuwen wordt voor het hele plangebied karterend onderzoek 2 geadviseerd. Bron: Friese Archeologische MonumentenKaart Extra (FAMKE).

1.2 Locatie (KNA 4.1: LS01, LS02)

Het plangebied ligt ten zuiden van de bebouwing langs de Doniawei. Het bestaat uit weilanden en akkers die liggen tussen het Fermenjepaad in het westen en de Dammeloane in het oosten. De weilanden en akkers zijn van elkaar gescheiden door sloten en heggen. Aan de zuidzijde wordt het plangebied doorsneden door het Halepaad. Volgens het Kabels en Leidingen InformatieCentrum (KLIC) ligt er langs dit pad een datakabel en lopen er kabels en leidingen langs het Fermenjepaad (zie Figuur 3). Verder naar het noorden wordt het plangebied doorsneden door een waterleiding en een riool (KLIC meldingen 22G010106 en 22G010110).

Figuur 3: Damwâld, Prikkebosk: Luchtfoto van het het plangebied. Het plangebied bestaat uit weilanden en akkers. Langs de oostzijde liggen enkele kabels en leidingen. Ook wordt het plangebied op drie plaatsen doorsneden door verschillende leidingen. Bron: Publieke Dienstverlening op de Kaart (PDoK).

2. Bureauonderzoek (KNA 4.1: LS06)

2.1 Bronnen

Tijdens het bureauonderzoek is de bestaande relevante kennis van het plangebied verzameld. De gebruikte bronnen voor het onderzoek staan aan het eind van dit rapport. Één van de bronnen is ARCHIS 3, het archeologisch registratie- en informatiesysteem van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). Deze databank is toegankelijk voor organisaties die werkzaam zijn in de archeologie. Het bevat een GIS-systeem waarin onder meer een archeologische kaart en aardkundige kaarten geraadpleegd kunnen worden. Een andere bron is Publieke Dienstverlening op de Kaart (PDOK), een dienst van de overheid met open-datasets van actuele geo-informatie.

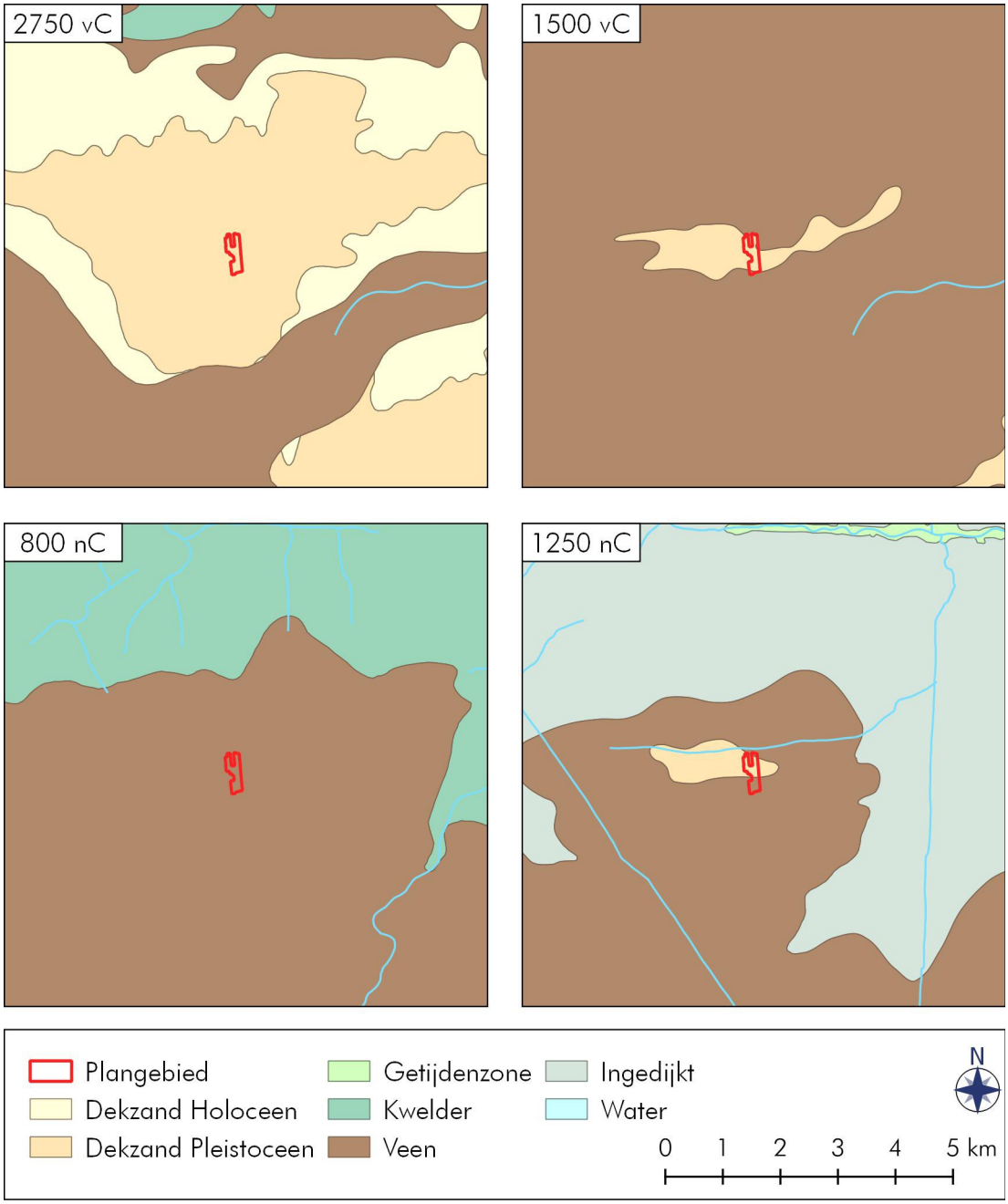
2.2 Fysische geografie (KNA 4.1: LS04)

Het plangebied ligt van oorsprong in een pleistoceen dekzandgebied. Tijdens het Holoceen (zie Appendix I) steeg de zeespiegel door het opwarmen van de aarde. Hierdoor kwam de kustlijn verder landinwaarts te liggen en stagneerde de waterafvoer. In de lagere natte delen van het landschap begon veen te groeien (zie Figuur 4). Het veen groeide zeer geleidelijk, maar zou uiteindelijke ook de hoogste delen van het landschap in de omgeving van het plangebied bedekken. Voorafgaand aan de veenvorming konden er in het dekzandlandschap jager-verzamelaars rondtrekken. Uit de periode mesolithicum (zie Appendix I) worden er doorgaans kampementen aangetroffen op de hogere en droge plekken nabij water. De veenvorming zal in eerste instantie nog een gunstig jacht- en visggebied zijn geweest voor de jager-verzamelaars. Tijdens het neolithicum begon de mens zich op vaste plaatsen te vestigen. Ook deze eerste boerennederzettingen worden doorgaans op de hogere en droge plekken aangetroffen. Vanaf circa 1500 vC was het veen zo sterk gegroeid dat het gebied van Damwâld als een eiland in een uitgestrekt veengebied lag. Hoewel bewoning niet onmogelijk was, zal de geïsoleerde en moeilijk toegankelijk locatie ervoor hebben gezorgd de de mens het gebied heeft verlaten. Kort hierna zal het hele gebied zijn bedekt met veen.

Pas in de middeleeuwen keerde de mens terug. Vanuit het noordelijk terpengebied begon men met het ontginnen van het veen. Hierdoor kwam het oorspronkelijk dekzandlandschap weer vlak aan het maaiveld te liggen. De zandgronden waren echter minder vruchtbaar zijn en werden (voornamelijk in de nieuwe tijd) voorzien van bemesting (door heideplaggen, terpaarde en mest), waardoor esgronden ontstonden. Dergelijke bemesting kan het oorspronkelijke dekzandniveau hebben afgedekt (esdek). Op de bodemkaart zijn dergelijke bodems aanwezig in het noordelijk deel van het plangebied. Deze zijn aangegeven met met hoge zwarte enkeerdgronden (code zEZ23, zie Figuur 5). Het zuidelijk deel van het plangebied bestaat uit laarpodzolgronden (code cHn21, zie Figuur 5). In deze gronden is de top van de bodem veelal sterk humeus door de bemesting. De aanduiding van *laar* geeft aan dat gronden mogelijk lagere liggen.

Op de hoogtekaart van het plangebied (zie Figuur 6) ligt het noordelijk deel hoger (circa 2,7 meter NAP) dan het zuidelijk deel (circa 0,8 meter NAP). Het abrupte hoogteverschil van het lagere zuidelijk deel ten opzichte van de aangrenzende percelen lijkt te wijzen op een afgegraven of geëgaliseerde grond.

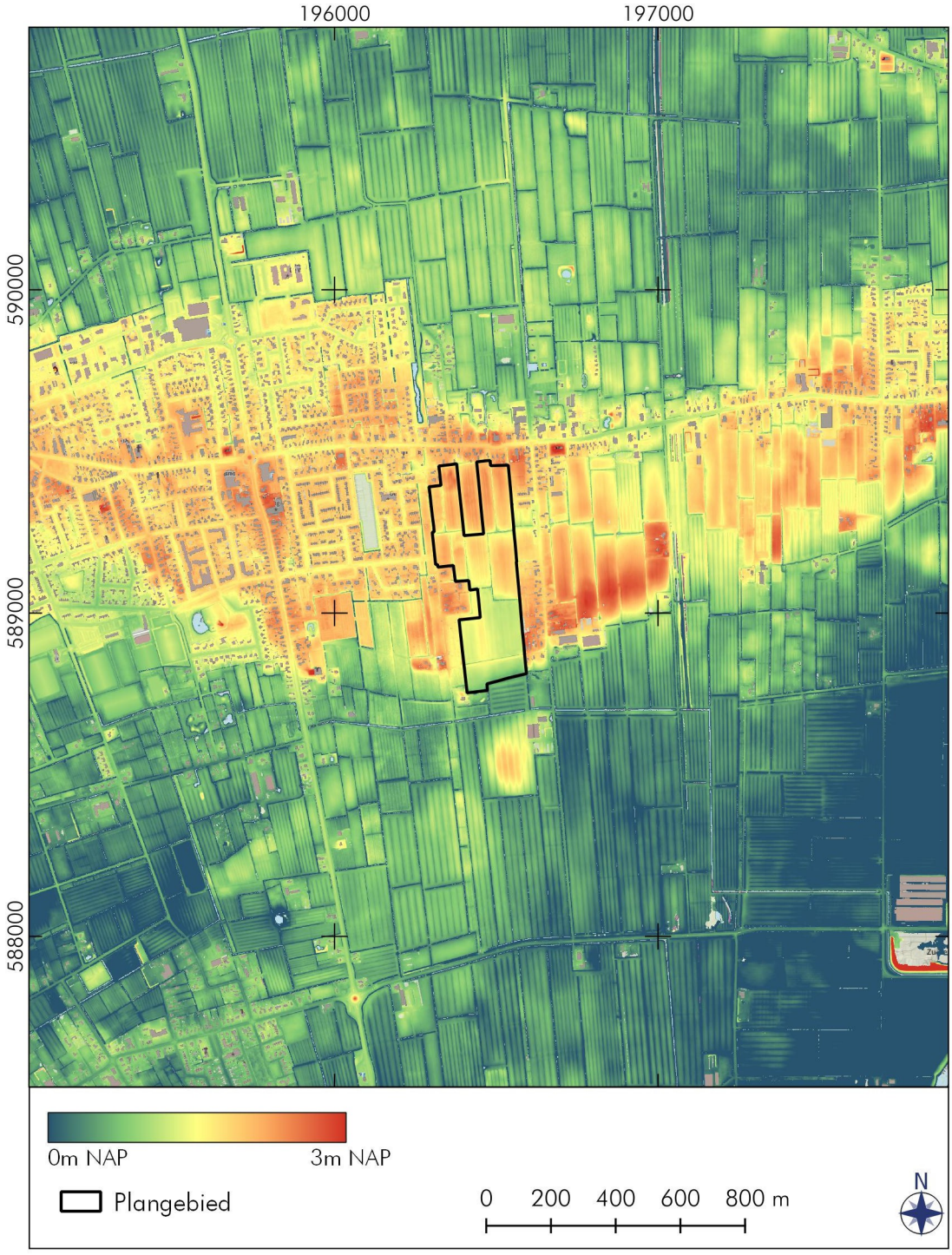
Op de geomorfologische kaart (niet afgebeeld) is het noordelijk deel van het plangebied niet gekarteerd. Het zuidelijk deel bestaat uit grondmorenewelvingen (code L11).

Figuur 4: Damwâld, Prikkebosk: Paleogeografische kaarten van het plangebied. Het plangebied lag van oorsprong op een pleistocene zandrug die vanaf 1500 vC geleidelijk bedekt werd met veen. Vanaf de middeleeuwen werd het veen ontgonnen. Bron: Vos et al. 2018.

Figuur 5: Damwâld, Prikkebosk: Bodemkaart van het plangebied. Het noordelijk deel bestaat uit hoge zwart enkeerdgronden (zEZ23). Het zuidelijk deel bestaat uit laarpodzolgronden (cHn21). Bron: Publieke Dienstverlening op de Kaart (PDoK)

Figuur 6: Damwâld, Prikkebosk: Hoogtekaart van de omgeving van het plangebied. De hogere gronden (circa 2,7 meter NAP) in het noordelijk deel zijn duidelijk te zien. Het abrupte hoogteverschil van het lagere zuidelijk deel (circa 0,8 meter NAP) ten opzichte van de aangrenzende percelen lijkt te wijzen op een afgegraven of geëgaliseerde grond. Bron: Actueel Hoogtebestand Nederland 3.

2.3 Archeologie (KNA 4.1: LS04)

De locaties van de bekende archeologische waarden in de omgeving zijn in Figuur 7 weergegeven. Een korte omschrijving van deze waarden staat in Tabel 1.

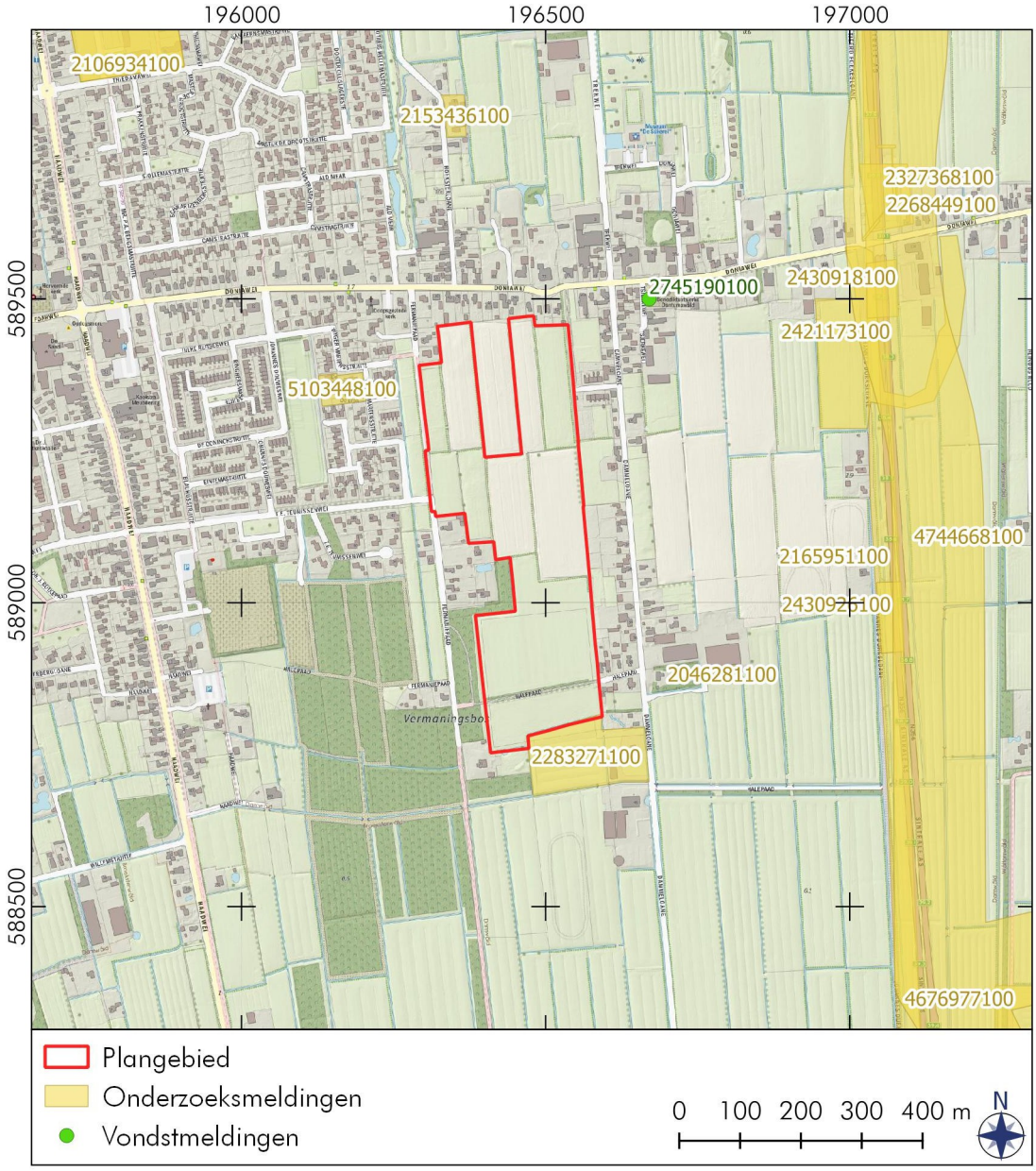
In het plangebied zelf heeft geen eerder onderzoek plaatsgevonden en zijn geen vondsten gedaan. In de omgeving zijn meerdere booronderzoeken uitgevoerd. De resultaten van deze onderzoeken toonden veelal aan dat de bodem plaatselijk was vestoord tot in de C-horizont (onderzoeksmeldingen 2046281100, 2106918100, 2153436100 en 5103448100). Voor de onderzoeken waar de bodem minder sterk verstoord was bleek de bodem te nat te zijn geweest in de prehistorie waardoor de kans op bewoningsresten zeer laag was (onderzoeksmeldingen 2283271100, 2421173100 en 2421173100). Voor de onderzoeken langs de Centrale As (N356) werden er (na booronderzoek) proefsleuven gegraven op de locaties van historische boerderijplaatsen (onderzoeksmeldingen 2327368100 en 2430918100). Hierbij werden geen behoudenswaardige archeologische resten aangetroffen.

Ten noordoosten van het plangebied is één vondstmelding bekend. Het betreft de melding van de opgraving aan de kerk van Damwâld. Bij de opgraving werd geconstateerd dat de tufstenen kerk gefundeerd was op een ingegraven laag (in het dekzand) van zwerfkeien. Tufstenen kerken dateert vanaf de 12e eeuw nC.

Op de FAMKE zijn twee vuursteenvindplaatsen bekend (zie Figuur 2). Deze bevinden zich op de hogere gronden circa 200 – 350 meter ten oosten van het plangebied.

Tabel 1: Damwâld, Prikkebosk: Archeologische waarden in de omgeving van het plangebied, voor de locatie zie Figuur 7.

Zaaknr.	Omschrijving
Vondstmelding	
2745190100	Melding van de opgraving nabij de kerk in 1963. De oude funderingssleuven werden aangetroffen. De tufstenen kerk is gefundeerd op zwerfkeien. Datering vanaf de 12e eeuw nC.
Onderzoeksmeldingen	
2046281100	Booronderzoek Dammelaan 11. Bodem verstoord tot in de C-horizont, geen verder onderzoek geadviseerd. Jelsma en Groen-Lubbers 2003.
2106918100	Booronderzoek Zorgcampus. Geen restant van een esdek, bodem tot in de C-horizont verstoord. Geen verder onderzoek geadviseerd. Buitenhuis 2006.
2106934100	Idem als 2106918100.
2153436100	Booronderzoek Hoeksterlaan. De top bestond uit een deels vestoord esdek. De top van de podzolbodem was aangeploegd tot in de B/C horizont. Omdat er geen archeologische indicatoren zijn aangetroffen werd verder onderzoek niet geadviseerd. Tulp 2007.
2165951100	Booronderzoek Centrale As. In de delen waar archeologische waarden werden aangetroffen en waar pingoruïnes liggen werd vervolgonderzoek geadviseerd. Exaltus en De Neef 2007.
2268449100	Booronderzoek Doniaweg 123. In het gebied zouden er resten van een boerderij en stinswier aanwezig zijn. Op basis van het booronderzoek kon het terrein niet worden gewaardeerd. Om inzicht in de aard te krijgen werd een proefsleuvenonderzoek geadviseerd. Nijdam 2009.
2283271100	Booronderzoek Dammeloane. Bodem bestond uit een verstoorde, natte beekeerdgrond. Gebied zal in het verleden te nat zijn geweest voor bewoning. Geen verder onderzoek geadviseerd. Buitenhuis 2010.
2327368100	Proefsleuvenonderzoek Doniaweg 123. Bij het proefsleuvenonderzoek werd geen behoudenswaardige vindplaats aangetroffen. Molthof 2012.
2421173100	Booronderzoek Centrale As, tijdelijke omleiding Doniaweg. De bodem bestaat uit beekeerdgronden en dekzand zonder podzol. Gebied te nat geweest voor bewoning. Geen verder onderzoek noodzakelijk. Krol 2013.
2430918100	Proefsleuvenonderzoek boerderijplaatsen. Er werden geen behoudenswaardige resten van oude boerderijen aangetroffen. Verder onderzoek werd niet geadviseerd. Centrale As. Krol 2014.
2430926100	Idem als 2430918100.
4744668100	Bureauonderzoek tracé voor aansluiting windenergiegebied op elektriciteitsnet. Voor het relevante deel (Borgum midden) werd geadviseerd om de bekende archeologische vindplaatsen te vermijden. Koeman 2020.
2421173100	Booronderzoek Martensstrjitte 22. Bodem is sterk verstoord en lijkt te nat te zijn geweest voor prehistorische bewoning. Geen verder onderzoek geadviseerd. Bongers 2021.

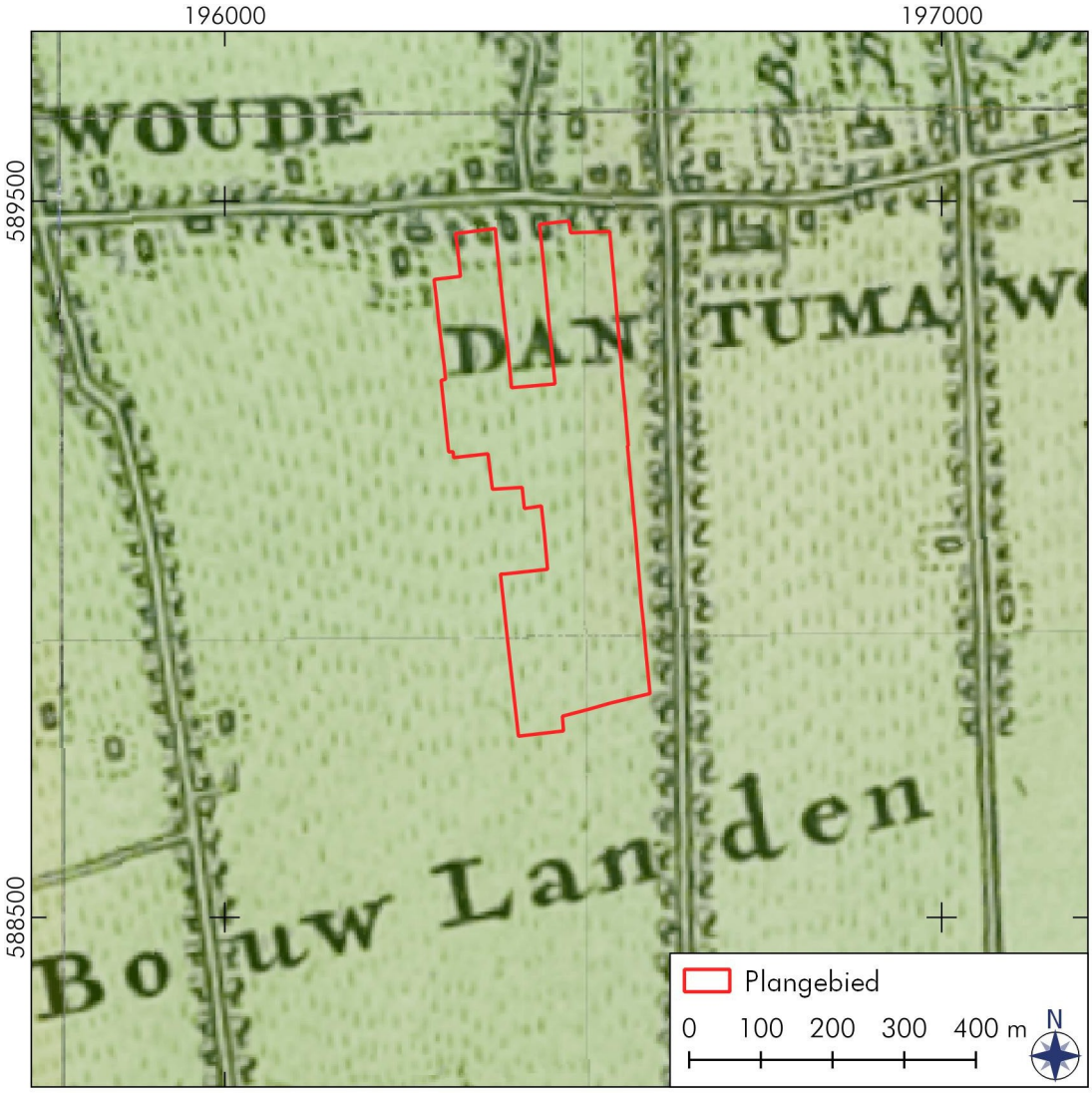

Figuur 7: Damwâld, Prikkebosk: Archeologische waarden in de omgeving van het plangebied. In geel zijn de locaties weergegeven waar in het verleden al onderzoek heeft plaatsgevonden. Bij de groene stip zijn is in 1963 een opgraving uitgevoerd bij de kerk. De vuursteenvindplaatsen die op de FAMKE staan zijn niet gemeld in Archis. Voor omschrijving van de waarden zie Tabel 1. Bron: ARCHIS 3.

2.4 Historische geografie (KNA 4.1: LS03)

De plaatsnaam Damwâld stamt uit 1971 en is een samenvoeging van de dorpen Dantumawoude, Akkerwoude en Murmerwoude. Het plangebied ligt ten zuiden van Dantumawoude, waarvan de kerk uit de 12e eeuw dateert (zie paragraaf 2.3). Het dorp is een streekdorp dat langs de Doniawei is ontstaan in de middeleeuwen. Op de kaart van het Dantumadeel uit de Atlas van Schotanus van 1718 is vrijwel alle bewoning nog langs deze weg geconcentreerd (zie Figuur 8). De ontgonnen veengebieden ten zuiden van de bebouwing, ter plaatse van het plangebied, werden als bouwland gebruikt. In het begin van de 19e eeuw is er een enkele boerderij ten zuiden van het plangebied aanwezig en liggen er circa acht gebouwen langs de Dammeloane (zie Figuur 9). De bouwlanden bestonden volgens HISGIS uit weilanden, bouwlanden en een moestuin (noordoostelijke percelen). Op een kaart uit de Atlas van Eekhoff uit 1847 (niet afgebeeld) is de verkaveling ter plaatse van het plangebied sterk vergelijkbaar met eerdere kadastrale minuutplan. De percelen met een moestuin worden hier als pleziertuin (*Plaisierhove)* aangeduid.

In het begin van de 20e eeuw is het Halepaad zichtbaar in het zuidelijk deel van het plangebied. Pas in de jaren zeventig van de 20e eeuw zijn er drie gebouwen weergegeven in het meest noordwestelijk gelegen perceel (zie Figuur 10). Deze gebouwen zijn na 1981 gesloopt. In dezelfde perioden zijn de twee zuidoostelijk gelegen percelen samengevoegd. Mogelijk dat hierbij ook het terrein is geëgaliseerd (zoals in paragraaf 2.2 is opgemerkt).

Figuur 8: Damwâld, Prikkebosk: Uitsnede van de kaart van Dantumadeel uit de Atlas van Schotanus uit 1718. Het plangebied ligt ten zuiden van de bebouwing van van Dantumawoud en wordt aangeduid als bouwland. Bron: Friesland op de Kaart.

Figuur 9: Damwâld, Prikkebosk: Uitsnede van de kadastrale minuutplan uit 1811-1832. Volgens HISGIS (gedigitaliseerde kadastergegevens) bestaat het plangebied uit bouwlanden, weilanden en moestuin (noordoostelijk deel). Er zijn geen aanwijzingen voor bebouwing in het plangebied. Bron: Beeldbank Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.

Figuur 10: Damwâld, Prikkebosk: Uitsneden van de topografische kaarten uit 1910, 1930, 1960 en 1980. Op de kaart van 1910 is in het zuidelijk deel va het plangebied het Halepaad voor het eerste te zien. Vanaf de jaren dertig worden e langs de hoofdwegen buiten het plangebied huizen gebouwd. Tot 1980 zijn er echter geen gebouwen zichtbaar in het plangebied. In 1980 zijn er drie gebouwen aanwezig in het noordwestelijk perceel. In dezelfde periode zijn de twee zuidoostelijke percelen samengevoegd. Mogelijk is hierbij het terrein geëgaliseerd. Bron: Topotijdreis.

2.5 Archeologisch verwachtingsmodel (KNA 4.1: LS05)

Het plangebied ligt in een dekzandgebied waarin door veen overdekte archeologische waarden aanwezig kunnen zijn uit de periode steentijd tot bronstijd. Deze kunnen bestaan uit resten van kampen en nederzettingen die voornamelijk op de hogere en drogere plekken van het landschap zullen hebben gelegen. Mogelijke indicatoren bestaan uit bewerkt vuursteen, aardewerk, houtskoolresten, botresten en podzolbodems. Het dekzandniveau kan mogelijk nog afgedekt zijn door een veenrestant en/of door latere bemesting (esdek). Vanaf de IJzertijd tot en met Romeinse tijd lijkt het plangebied geen geschikte vestigingsplek te zijn geweest voor mensen door de aanwezigheid van een veenmoeras.

Vanaf de middeleeuwen werd het veen ontgonnen. Mogelijk kunnen er nog resten aanwezig zijn die in verband kunnen worden gebracht met deze ontginningsperiode. Dergelijke resten worden voornamelijk verwacht in nog eventueel aanwezige veenlagen en kunnen onder meer bestaan uit cultuurlagen, aardewerkscherven, bouwmateriaal, botresten, hout en metaal.

Het gebied lijkt vanaf de middeleeuwen ook in gebruik te zijn geweest als bouwland. De middeleeuwse veenontginningen kunnen het onderliggende dekzand al hebben aangetast. Recente verstoringen kunnen veroorzaakt zijn door landbouwactiviteiten (ploegen, aanleggen sloten/drainage). De percelen in het zuidelijk deel lijken te zijn geëgaliseerd.

Tijdens het booronderzoek wordt de bovenstaande verwachting getoetst. Hierbij wordt de gaafheid van de bodem bepaald waarbij wordt vastgesteld of er nog archeologische waarden aanwezig kunnen zijn in het plangebied.

Tabel 2: Damwâld, Prikkebosk: specificatie archeologische verwachting.

datering:	**paleolithicum – bronstijd**	**middeleeuwen – nieuwe tijd**
complextype:	kampen, nederzetting	veenontginningsresten, kavelsloten
locatie:	hele plangebied, zandkoppen	hele plangebied
diepteligging:	in het dekzand	vanaf het maaiveld, veenlagen
omvang:	vanaf enkele tientallen meters	vanaf enkele tientallen meters
gaafheid en conservering:	mogelijk afgedekt door veen/esdek	kans op organische conservering in veen
uiterlijke kenmerken:	podzolbodems, vuursteen, (verbrand) bot, houtskoolresten, aardewerk (vanaf neolithicum)	cultuurlagen, aardewerkscherven, bouwmateriaal, botresten, hout, metaal
mogelijke verstoringen:	Landbouwactiviteiten, egalisatie, veenontginningen	landbouwactiviteiten, egalisatie, veenontginningen

3. Veldonderzoek (KNA 4.1: VS05)

3.1 Methoden en technieken (KNA 4.1: VS01)

Het veldwerk is uitgevoerd op 15 en 17 januari 2022. In het plangebied zijn in het totaal 94 boringen gezet. Op het noordelijke deel van het plangebied zijn de boringen gezet met een dichtheid van twaalf boringen per hectare en op de overige delen met een dichtheid van zes boringen per hectare. De boringen zijn uitgevoerd met een zandguts met een diameter van twee centimeter. De boordieptes variëren tussen 80 centimeter en twee meter beneden het maaiveld. De opgeboorde grond is onderzocht door deze laagsgewijs af te snijden in de guts. De boringen zijn beschreven volgens de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode (ASB). De locaties en hoogtes van de boringen zijn ingemeten met behulp van een GPS. De ligging van de boorpunten is weergegeven in Figuur 12.
De resultaten van de boringen zijn opgenomen in de Appendix in de vorm van boorstaten en laagbeschrijvingen. Een veldkartering was niet mogelijk door de begroeiing van het plangebied met gras. Wel waren op het noordelijke deel molshopen aanwezig die zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

Figuur 11: Damwâld, Prikkebosk: Molshopen op het noordelijke deel van het plangebied. De tijdens het veldonderzoek aanwezige molshopen zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

Figuur 12: Damwâld, Prikkebosk: Boorpuntenkaart

3.2 Resultaten veldwerk (KNA 4.1: VS02, VS03)

Bovenin de boringen ligt een rommelig en humusrijk zandpakket dat uit brokken zand van wisselend humusgehalte bestaat. De dikte hiervan loopt uiteen van ongeveer twintig centimeter op de boorpunten 28 en 30 tot meer dan een meter op de boorpunten 6, 7, 8, 9, 16, 17 en 36. Gemiddeld is dit pakket zestig tot zeventig centimeter dik. Op de boorpunten 11, 32, 51, 60, 61, 66, 67, 71, 81 en 90, gaat deze rommelige toplaag direct over in het schone, geelgrijze zand van de C-horizont. Op de meeste van de overige boorpunten is tussen de humusrijke toplaag en de C-horizont nog een pakket vergraven zand aangetroffen dat bestaat uit geel zand met daarin brokken humeus zand (zie Figuur 13). De dikte hiervan loopt uiteen van minder dan tien centimeter 12, 38, 44, 79, 83, 84 en 89, tot ongeveer veertig centimeter in de boringen 28, en 58. Hieronder is altijd direct het schone geelgrijze zand van de C-horizont aanwezig.

Figuur 12: Damwâld, Prikkebosk: Het overwegend uit geel zand bestaande pakket sterk vergraven zand zoals dit op de meeste boorpunten tussen de humusrijke toplaag en de C-horizont is aangetroffen.

Nergens in het plangebied is nog intact veen aangetroffen. Wel is op de boorpunten 15, 18, 33, 34, 35, 37 en 39, onder de humusrijke toplaag een vijf tot tien centimeter dik pakket moerig zand waargenomen. De moerigheid van dit zand is veroorzaakt door de aanwezigheid van sterk veraarde plantenresten; waarschijnlijk veen. Dit wordt bevestigd door een pakket zwak humeus, doorworteld zand direct onder de moerige laag op de boorpunten 15, 18, 35, 37 en 39. Een dergelijke doorwortelde dekzandtop (A-horizont) zonder resten van podzolvorming, is kenmerkend voor slecht ontwaterde dekzandbodems die in het verleden overgroeid zijn geraakt met veen. Op de boorpunten 31 en 92 is wel een dergelijke A-horizont aangetroffen maar ontbreken hierboven sporen van het voormalige veen. Resten van podzolvorming zijn in het plangebied zijn slechts aangetroffen op de boorpunten 13, 24, 52 en 53. Het betreft het onderste deel van een BC-horizont.

Ondanks de zorgvuldige inspectie van de gutskernen zijn in de top van het zand nergens in het plangebied archeologische indicatoren aangetroffen. Zelfs houtskooldeeltjes, die gewoonlijk in een ruime spreiding rond steentijdvindplaatsen voorkomen, ontbreken volledig.

4. Conclusies en advies (KNA 4.1: VS07)

In opdracht van Rho Adviseurs is een archeologisch onderzoek uitgevoerd voor een terrein nabij de Prikkebosk te Damwâld (Damwoude), gemeente Dantumadiel, provincie Fryslân. Aanleiding voor het onderzoek is een wijziging in het bestemmingsplan om de bouw van twintig woningen mogelijk te maken.

De voorgenomen bebouwing van het terrein kan tenminste plaatselijk, aantasting van de bodem veroorzaken. Hierdoor zullen eventueel aanwezige archeologische resten verloren gaan.

Volgens het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel geldt voor het plangebied een middelhoge- tot hoge kans op resten van bewoning uit de periode steentijd tot en met bronstijd op relatieve dekzandhoogten en tevens op resten van ontginningssporen uit de late middeleeuwen tot nieuwe tijd. Om het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel te toetsen zijn verspreid over het plangebied 94 gutsboringen uitgevoerd. Op het noordelijke deel van het plangebied zijn deze gezet in een dichtheid van twaalf boringen per hectare en op de overige delen in een dichtheid van zes boringen per hectare.

Uit de resultaten van het booronderzoek blijkt dat de ondergrond van het plangebied uit dekzand bestaat waarin nauwelijks nog sporen van de oorspronkelijke bodemvorming herkenbaar zijn. In slechts vier van de 94 boringen zijn resten van podzolvorming aangetroffen in de vorm van een (restant van) een BC-horizont. In zes van de overige boringen is in de top van het dekzand een A-horizont aanwezig, zoals deze gewoonlijk ontstaat in de beginperiode van veenvorming. De oorspronkelijke bodemvorming lijkt verloren te zijn gegaan ten gevolge van ontginningswerkzaamheden en het afgraven van zand. De bodem in het plangebied is gemiddeld tot een diepte tussen de 70 en 80 centimeter beneden het maaiveld verstoord. Dit maakt de kans op de aanwezigheid van behoudenswaardige archeologische resten in het plangebied erg klein.

Tevens heeft de inspectie van molshopen in de zones met nog deels intacte podzolbodems (resten van BC-vorming) geen archeologische indicatoren opgeleverd. Dergelijke indicatoren zijn ook niet aangetroffen tijdens de zorgvuldige inspectie van de top van het dekzand in de boorkernen. Zelfs houtskooldeeltjes, die gewoonlijk in een ruime spreiding rond steentijdvindplaatsen voorkomen, ontbreken volledig.

selectie-advies door senior KNA-prospector drs. R.P. Exaltus

De bodem in het plangebied is tot een diepte van 80 centimeter verstoord. Intacte podzolbodems zijn niet aangetroffen. Archeologische indicatoren ontbreken volledig.

Gezien het bovenstaande geven de resultaten van het onderzoek geen aanleiding tot archeologisch vervolgonderzoek. Evenmin zijn archeologische resten aangetroffen waarmee tijdens de verdere planvorming rekening zou moeten worden gehouden.

In alle gevallen blijft onverminderd van kracht dat indien tijdens toekomstig graafwerk in het plangebied toch archeologische vondsten worden gedaan of archeologische grondsporen worden aangetroffen, hiervan direct melding dient te worden gemaakt bij de minister conform de Erfgoedwet 2015, artikel 5.10 & 5.11. Wij adviseren dit te doen bij de gemeente Dantumadiel.

selectiebesluit bevoegde overheid

De bevoegde overheid, de gemeente Dantumadiel, heeft dit rapport getoetst. Op 2 februari 2022 liet dhr. P. Braam (beleidsmedewerker ruimtelijke ontwikkelling gemeente Noardeast-Fryslân, namens gemeente Dantumadiel) weten bovengenoemd selectieadvies over te nemen. Voor het nieuwe bestemmingsplan kan de nevenbestemming 'archeologie' vervallen.

Gebruikte bronnen

AHN-Viewer. www.AHN.nl. Actueel Hoogtebestand Nederland. Rijkswaterstaat, Adviesdienst Geo-informatie en ICT.

ARCHIS 3. www.test.zoeken.cultureelerfgoed.nl

Bongers, J.M.G. 2021. *Damwâld, Wyger Martensstrjitte 22 (Gemeente Dantumadiel, Fr.) Een Archeologisch Bureauonderzoek & Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O) Verkennende en Karterende Fase.* Steekproefrapport 2021-07/03. De Steekproef, Zuidhorn.

Buitenhuis, H. 2006. *Een archeologisch bureau-onderzoek en een inventariserend veldonderzoek (IVO) bij het ontwikkelingsplan Zorgcampus te Damwoude, gemeente Dantumadeel (Fr.).* ARC-Rapport 2006-10. ARC, Groningen.

Buitenhuis, H. 2010. *Een archeologisch bureau-onderzoek en inventariserend veldonderzoek door middel van boringen aan de Dammeloane te Damwoude, gemeente Dantumadeel (F).* ARC-Rapport 2010-96. ARC, Groningen.

Bosch, J.H.A. 2008. *Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode versie 1.1.* Deltares-rapport 2008-U-R0881/A.

Exaltus R. en W. de Neef 2007. *De Centrale As: Noor en Midden (Fr.) Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek.* Steekproefrapport 2007-07/06. De Steekproef, Zuidhorn.

FAMKE. Friese Archeologische Monumentenkaart Extra. www.fryslan.frl/home/kaarten_3208/item/archeologische-kaart-famke_739.html

Friesland op de Kaart, https://www.frieslandopdekaart.nl/home/

Jelsma, J. en N. Groen-Lubbers 2003. *Een inventariserend archeologisch veldonderzoek aan de Dammelaan te Damwoude, gemeente Dantumadeel.* Steekproefrapport 2003-11/06. De Steekproef, Zuidhorn.

Koeman, S.M. 2020. *Bureauonderzoek: Archeologie op land Net op zee Ten noorden van de Waddenzee.* KSP-rapport 19543, KSP Archeologie, Duiven.

Krol, T.N. 2013. *Archeologisch bureau- en booronderzoek Centrale As, tijdelijk omleiding Doniawei en perceel AKW00O 575 (Dwarsloane) te Damwâld, gemeente Dantumadiel (FR)* . MUG-rapport 2013-83. MUG, Leek.

Krol, T.N. 2014. *Archeologisch proefsleuvenonderzoek div boerderijplaatsen Centrale As.* MUG-rapport 2014-23. MUG, Leek.

Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie 4.1. www.SIKB.nl. 2018. Centraal College van Deskundigen Archeologie.

Molthof, H.M. 2013. *Onderzoeksgebied Doniaweg 123 te Damwoude, gemeente Dantumadeel; archeo¬logisch vooronderzoek: een waarderend proefsleuvenonderzoek.* RAAP-rapport 2549. RAAP, Weesp.

Nijdam, L. 2010. *Doniaweg 123 te Damwoude gemeente Dantumadeel.* ADC-rapport 228. ADC ArcheoProjecten, Amersfoort.

Ruimtelijke plannen. www.ruimtelijkeplannen.nl

Opentopo. www.opentopo.nl

Publieke Dienstverlening Op de Kaart. www.pdok.nl

Tulp, C. 2007. *Damwoude, Hoeksterlaan 24-32 (Fr.) Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek.* Steekproefrapport 2007-04/10. De Steekproef, Zuidhorn.

Topottijdreis. www.topotijdreis.nl

Vos, P., M. van der Meulen, H. Weerts en J. Bazelmans 2018: *Atlas van Nederland in het Holoceen. Landschap en bewoning vanaf de laatste ijstijd tot nu*, Amsterdam (Prometheus).

Lijst van figuren en tabellen

Figuren

1 Topografische kaart
2 FAMKE
3 Luchtfoto plangebied met KLIC
4 Paleogeografische reconstructies
5 Bodemkaart
6 Hoogtekaart
7 Archeologische waarden in de omgeving (archis)
8 Uitsnede Schotanus
9 Kadastrale minuutplan 1811-1832
10 Topografische kaarten uit de twintigste eeuw
11 Foto van het plangebied en geïnspecteerde molshopen
12 Boorplan
13 Boorkern

Tabellen

1 Archeologische waarden in de omgeving
2 Specificatie archeologische verwachting

Appendix I: Archeologische periodes

paleolithicum:	
paleolithicum vroeg:	tot 300.000 BP
paleolithicum midden:	300.000 - 35.000 BP
paleolithicum laat:	35.000 BP - 8.800 vC
paleolithicum laat A:	35.000 - 18.000 BP
paleolithicum laat B:	18.000 BP - 8.800 vC
mesolithicum:	
mesolithicum vroeg:	8.800 - 7.100 vC
mesolithicum midden:	7.100 - 6.450 vC
mesolithicum laat:	6.450 - 4.900 vC
neolithicum:	
neolithicum vroeg:	5.300 - 4.200 vC
neolithicum vroeg A:	5.300 - 4.900 vC
neolithicum vroeg B:	4.900 - 4.200 vC
neolithicum midden:	4.200 - 2.850 vC
neolithicum midden A:	4.200 - 3.400 vC
neolithicum midden B:	3.400 - 2.850 vC
neolithicum laat:	2.850 - 2.000 vC
neolithicum laat A:	2.850 - 2.450 vC
neolithicum laat B:	2.450 - 2.000 vC
bronstijd:	
bronstijd vroeg:	2.000 - 1.800 vC
bronstijd midden:	1.800 - 1.100 vC
bronstijd midden A:	1.800 - 1.500 vC
bronstijd midden B:	1.500 - 1.100 vC
bronstijd laat:	1.100 - 800 vC
ijzertijd:	
ijzertijd vroeg:	800 - 500 vC
ijzertijd midden:	500 - 250 vC
ijzertijd laat:	250 - 12 vC
romeinse tijd:	
romeinse tijd vroeg:	12 vC - 70 nC
romeinse tijd vroeg A:	12 vC - 25 nC
romeinse tijd vroeg B:	25 - 70 nC
romeinse tijd midden:	70 - 270 nC
romeinse tijd midden A:	70 - 150 nC
romeinse tijd midden B:	150 - 270 nC
romeinse tijd laat:	270 - 450 nC
romeinse tijd laat A:	270 - 350 nC
romeinse tijd laat B:	350 - 450 nC
middeleeuwen:	
middeleeuwen vroeg:	450 - 1.050 nC
middeleeuwen vroeg A:	450 - 525 nC
middeleeuwen vroeg B:	525 - 725 nC
middeleeuwen vroeg C:	725 - 900 nC
middeleeuwen vroeg D:	900 - 1.050 nC
middeleeuwen laat:	1.050 - 1.500 nC
middeleeuwen laat A:	1.050 - 1.250 nC
middeleeuwen laat B:	1.250 - 1.500 nC
nieuwe tijd:	
nieuwe tijd vroeg:	1.500 - 1.650 nC
nieuwe tijd midden:	1.650 - 1.850 nC
nieuwe tijd laat:	1.850 – heden

pleistoceen:	2,5 miljoen - 10.000 BP
elsterien	475.000 - 410.000 BP
saalien	200.000 - 130.000 BP
weichselien	116.000 - 10.000 BP
holoceen:	10.000 - heden

vC = voor Christus
nC = na Christus
BP = before present; present = 1950

Algemeen

Steentijd (tot 2000 vC)
De steentijd is opgedeeld in het paleolithicum, mesolithicum en neolithicum. Het paleolithicum (oude steentijd) wordt vooral gekenmerkt door de ijstijden. Na het laatpaleolithicum verbetert het klimaat. Vindplaatsen uit het late paleolithicum zijn vooral te herkennen aan concentraties vondstmateriaal (bewerkt en/of verbrand vuursteen, houtskool) met weinig en moeilijk te herkennen grondsporen zoals kuilen, paalgaten en houtskoolconcentraties die mogelijk wijzen op haardplaatsen.

Vondsten uit het mesolithicum of midden steentijd, gekenmerkt door sporen en vondsten van rondtrekkende jagers en verzamelaars, bestaan voornamelijk uit bewerkt vuursteen, verbrande hazelnootdoppen en houtskoolfragmenten. Mesolithische grondsporen zijn vooral oppervlakte-haarden en haardkuilen. In een natte omgeving kunnen ook werktuigen van gewei of hout bewaard zijn gebleven. Voorbeelden hiervan zijn geweibijlen, bogen, visfuiken, etc.

In het neolithicum (nieuwe steentijd) werden dieren gehouden en in het neolithicum werd eveneens akkerbouw bedreven. Grondsporen uit deze periode kunnen bestaan uit paalgaten van bijvoorbeeld boerderijen, resten van beschoeiingen, greppels, (afval)kuilen en haardplaatsen. Aardewerk komt in deze tijd voor, evenals bewerkt (vuur)steen en geslepen bijlen.

Metaaltijden (2000-12 vC)
In de bronstijd en ijzertijd kwam bemesting en wisselbouw binnen de akkerbouw voor.

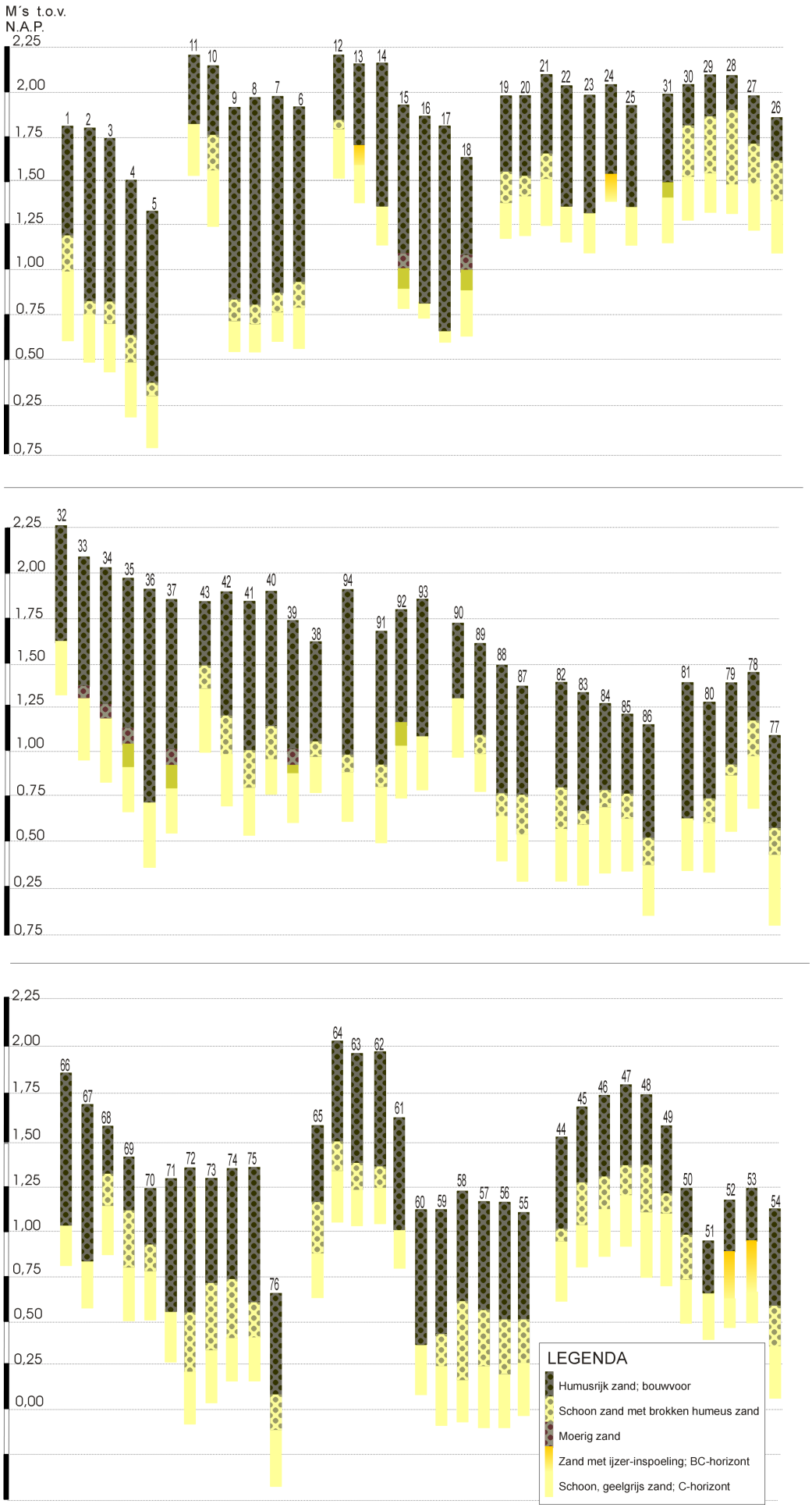
Sporen uit de bronstijd en ijzertijd kunnen bestaan uit kuilen, paalgaten van boerderij-plattegronden, bijgebouwen of spiekers, waterkuilen of -putten, erf- ofakkerafscheidingen en sporen van akkerbewerking zoals de kruiselings getrokken voren van een eergetouw. Houtskool kan duiden op de aanwezigheid van haarden voor voedselbereiding of het bakken van aardewerk. Ook kunnen er restanten gevonden worden die duiden op metaalbewerking, zoals stukken ovenwand, brons- of ijzerslakken, sintels, mallen, smeltkroezen, metaal bedoeld voor omsmelten, etc.

Vondsten kunnen verder bestaan uit bijvoorbeeld metalen voorwerpen of voorwerpen van aardewerk zoals vaatwerk, maar ook slingerkogels, rammelaars, spinklosjes en weefgewichten.

Romeinse tijd (12 vC-450 nC)
In de romeinse tijd vormde de Rijn de noordelijke grens van het romeinse rijk. Langs deze grens, de *limes*, werden grensposten, nederzettingen en wegen gebouwd. In het noorden van Nederland zijn ook romeinse vondsten gedaan, maar dit zijn voornamelijk losse vondsten als romeinse munten, mantelspelden en scherven romeins aardewerk.

Middeleeuwen en nieuwe tijd (450 nC-heden)
Na een afname in de bevolkingsdichtheid aan het einde van de romeinse tijd en de periode erna, steeg deze weer in het begin van de middeleeuwen. Vondsten uit de middeleeuwen en later bestaan voornamelijk uit scherven aardewerk, waaronder importaardewerk, munten en metalen voorwerpen (zoals mantelspelden, spijkers), resten van aardewerkproductie, metaalbewerking, wolbewerking etc. Belangrijke gebouwen (bijvoorbeeld kerken en borgen) werden van baksteen / kloostermoppen gebouwd.

Appendix II Boorstaten

Appendix III Laagbeschrijvingen

Boorbeschrijving volgens ASB 5.2																				
Boor Nr	Coördinaten	LDO	Lithologie						Kleur				Overige kenmerken							AIS
			GD	BK	BV	BZ	BS	BH	HK	TK	IK	VLK	CO	PLH	VS	SST	BHN	BI	GI	
1	196.326	63	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.377	82	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		120	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
2	196.329	98	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.348	105	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		130	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
3	196.332	92	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.319	104	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		130	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
4	196.335	90	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.288	103	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		130	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
5	196.339	97	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.258	104	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		130	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
6	196.354	98	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.270	113	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		140	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
7	196.315	113	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.301	121	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		140	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
8	196.348	118	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.333	128	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		145	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
9	196.343	110	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.361	121	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		140	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
10	196.340	42	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.497	60	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		95	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
11	196.336	42	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.426	70	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
12	196.366	40	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.440	44	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		70	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
13	196.369	46	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.395	58	Z				1		OR								BC		DEZ	
		80	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
14	196.374	82	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.364	105	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
15	196.377	83	Z		1			3	BR	GR		GE						BOV		
	589.336	94	Z					3	BR	ZW	DO			2				VRG		
		103	Z				1	1	GR		LI			DW						
		140	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
16	196.380	105	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.327	130	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
17	196.383	115	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.298	140	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
18	196.387	55	Z		1			3	BR	GR		GE						BOV		
	589259	62	Z					3	BR	ZW	DO			2				VRG		
		75	Z				1	1	GR		LI			DW						
		100	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
19	196.448	43	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.454	62	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		80	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
20	196.451	45	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.424	56	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		80	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
21	196.455	44	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.392	62	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		85	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
22	196.458	69	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.360	100	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
23	196.461	67	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		

	589.332	100	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
24	196.465	52	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.300	65	Z				1		OR								BC		DEZ	
		95	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
25	196.468	56	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.269	80	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
26	196.493	26	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.284	48	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		80	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
27	196.490	28	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.316	50	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		80	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
28	196.487	19	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.349	64	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		80	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
29	196.483	25	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.381	51	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		80	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
30	196.480	23	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.410	53	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		80	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
31	196.475	50	Z		1			3	BR	GR		GE						BOV		
	589.443	58	Z				1	1	GR		LI			DW						
		85	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
32	196.505	62	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.435	90	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
33	196.510	92	Z		1			3	BR	GR		GE						BOV		
	589.402	97	Z					3	BR	ZW	DO			2				VRG		
		130	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
34	196.514	95	Z		1			3	BR	GR		GE						BOV		
	589370	103	Z					3	BR	ZW	DO			2				VRG		
		135	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
35	196.519	103	Z		1			3	BR	GR		GE						BOV		
	589.337	112	Z					3	BR	ZW	DO			2				VRG		
		123	Z				1	1	GR		LI			DW						
		150	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
36	196.522	113	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.304	150	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
37	196.524	78	Z		1			3	BR	GR		GE						BOV		
	589.271	90	Z					3	BR	ZW	DO			2				VRG		
		98	Z				1	1	GR		LI			DW						
		130	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
38	196.542	52	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.287	57	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		80	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
39	196.538	68	Z		1			3	BR	GR		GE						BOV		
	589.332	76	Z					3	BR	ZW	DO			2				VRG		
		80	Z				1	1	GR		LI			DW						
		120	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
40	196.540	70	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.300	88	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		110	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
41	196.536	77	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.365	96	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		130	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
42	196.533	67	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.398	79	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		115	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
43	196.531	37	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.444	44	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		80	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
44	196.542	48	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.251	56	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		90	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
45	196.546	41	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.312	65	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		90	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
46	196.550	43	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.373	63	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		85	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
47	196.553	42	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.433	58	Z					1	GE	GR		BR						VRG		

		85	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
48	196.557	37	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.498	62	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		100	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
49	196.561	35	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.557	46	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		80	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
50	196.564	23	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.618	47	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		70	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
51	196.570	27	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.678	55	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
52	196.574	27	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.738	48	Z				1		OR								BC		DEZ	
		70	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
53	196.578	26	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.799	50	Z				1		OR								BC		DEZ	
		70	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
54	196.582	52	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	588.858	70	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		100	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
55	196.547	57	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	588.882	80	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		110	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
56	196.541	65	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	588.861	94	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		120	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
57	196.537	58	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	588.902	88	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		125	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
58	196531	60	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.943	102	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		130	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
59	196.526	59	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	588.983	82	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		115	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
60	196.521	70	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.018	100	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
61	196.517	62	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.149	80	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
62	196.512	63	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.188	70	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		90	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
63	196.507	60	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.232	72	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		90	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
64	196.503	54	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.274	68	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		95	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
65	196.499	42	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.233	67	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		90	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
66	196.458	81	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.213	105	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
67	196.462	83	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.170	110	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
68	196.466	25	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.122	43	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		70	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
69	196.471	28	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.081	58	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		85	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
70	196.475	30	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.040	43	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		70	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
71	196.479	69	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.004	100	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
72	196.484	76	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	588.963	108	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		140	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
73	196.487	56	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	588.922	92	Z					1	GE	GR		BR						VRG		

		120	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
74	196.491	60	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	588.882	91	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		20	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
75	196.495	69	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	588.843	92	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		115	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
76	196.499	54	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	588.803	80	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		105	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
77	196.458	47	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	588.784	62	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		100	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
78	196.447	23	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	588.825	44	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		75	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
79	196.442	42	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	588.866	48	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		80	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
80	196.436	50	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	588.909	62	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		90	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
81	196.433	70	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	588.950	100	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
82	196.394	55	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	588.960	76	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		105	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
83	196.399	62	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	588.917	68	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		100	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
84	196.405	45	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	588.873	54	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		90	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
85	196.410	42	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	588.829	54	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		85	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
86	196.414	58	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	588.784	72	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		100	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
87	196.421	58	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.091	77	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		105	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
88	196.417	67	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.132	77	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		105	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
89	196.414	46	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.174	58	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		80	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
90	196.408	40	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.214	70	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
91	196.365	69	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.233	82	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		110	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
92	196.370	60	Z		1			3	BR	GR		GE						BOV		
	589.175	70	Z				1	1	GR		LI			DW						
		100	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
93	196.374	70	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.144	100	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	
94	196.322	87	Z		1			2	BR	GR		GE						BOV		
	589.204	95	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
		120	Z				1		GE	GR	LI						C		DEZ	

Betekenis van de afkortingen:
LDO – Onderzijde boortraject
Lithologie:

GD – Onverharde sedimenten: G = grind, K = klei, L = leem, V = veen en Zgr = grof zand, KL = keileem KZ = keizand, BST = baksteen
Bijmengsels: BK = bijmengsel klei, BS = bijmengsel silt, BZ =bijmengsel zand, BG= bijmengsel grind, BH = bijmengsel humus. Betekenis toegevoegde cijfers: 1 = zwak, 2 = matig, 3 = sterk en 4 = uiterst.

Kleur:

HK = hoofdkleur, BL = blauw, BR = bruin, GE = geel, GN = groen, GR = grijs, OL = olijf, OR =oranje, PA = paars, RO = rood, RZ = roze, WI = wit, ZW = zwart.
TK = Tweede kleur (kleurafkortingen als boven).
IK = Intensiteit kleur: LI = licht en DO = donker
VLK = Vlekken (V): 2^{e} en 3^{e} letter is kleurafkorting als boven, 1 = weinig, 2 = matig , 3= veel

Overige kenmerken:

CO = Consistentie (C): ZSL-zeer slap, SLA-slap, MSL-matig slap, MST-matig stevig, STV-stevig
PLH = plantenresten (PL0 = geen, PL1 = spoor, PL2 = weinig, PL3 = veel); DW= doorworteld
SST = Sedimentaire structuren; EZL = enkele zandlaagjes, VL = veenlaagjes, KL = kleilaagjes
BHN = Bodemhorizont; Bhc = C-horizont, Bh = B(humus)-horizont, Bhbc = BC-horizont
BI = Bodemkundige interpretaties; BOV = Bouwvoor, VRG = vergraven
GI = Geologische interpretaties; Hol = Hollandveen, DEZ = dekzand
AIS = Archeologische indicatoren; Bst = Baksteen, Hk = houtskool, P = baksteenpuin en mortel, bot, F = fosfaatvlekken

Bijlage 5 Aanvraag digitale watertoets

Resultaat van de check gedaan op 11-11-2021

Digitale watertoets in

De watertoets helpt u om aan de hand van de locatie van uw ruimtelijke plan en een aantal vragen te toetsen of u de belangen van het Waterschap raakt. Indien dit het geval is krijgt u tekst en uitleg over het vervolg proces.

VOOR DE ACTIVITEIT DIGITALE WATERTOETS IN DE GEMEENTE IS OP BASIS VAN DE GEGEVEN ANTWOORDEN NODIG:

1. Normale procedure
2. Advies aanbrengen toename verharding
3. Advies dempen en graven van oppervlaktewater

OP BASIS VAN ONDERSTAANDE LOCATIE

VRAGEN EN ANTWOORDEN UIT DE CHECK

1. Gaat het plan uitsluitend over de functiewijziging van bestaande bebouwing zonder fysieke aanpassing van bebouwing en ruimte?
   - nee

2. Verwacht je een toename van verharding in het plan?
   - ja

3. Is er sprake van een toename van lozing van verontreinigd water op het oppervlaktewater?
   - nee

4. Wordt het oppervlaktewaterpeil in het plangebied ook gewijzigd?
   - nee

5. Wordt er oppervlaktewater gegraven en/of gedempt?
   - ja

6. Ga je tijdelijk of permanent op de ingetekende locatie grondwater onttrekken?
   - nee

7. Raak je de laag primaire waterkeringen?
   - nee

8. Raak je de laag regionale en/of lokale waterkeringen?
   - nee

9. Raak je de laag hoofdwateren?
   - nee

10. Raak je de laag rioolwaterpersleidingen?
    - nee

11. Raak je de laag Grondwaterbeschermingsgebied?
    - nee

12. Raak je de laag Kaderichtlijn water?
    - nee

13. Raak je de laag vrij voor de boezem?
    - nee

14. Raak je de laag waterzuiveringsobject?
    - nee

DETAILS

1. Normale procedure

Voor je plan moet je de normale procedure met advies volgen. We verzoeken je het plan kenbaar te maken bij Wetterskip Fryslân via de knop ‘Direct aanvragen’.

Wat moet ik doen?

Wij vragen je om het plan bij ons in te dienen. Dit kun je doen via de knop ‘Direct aanvragen’ in het overzicht, in te loggen en hiermee de procedure af te ronden.

Uit de door jou ingevulde gegevens blijkt dat je plan grote invloed heeft op het water of de wateraspecten (zoals dijken, gemalen, stuwen of persleidingen) in de omgeving.

Onder ‘details’ van de samenvatting aanvraag staat aangegeven waar je per onderdeel rekening mee moet houden. Dit moet je verwerken in je ruimtelijk plan of besluit. We nemen contact met je op wanneer er nog een aanvulling nodig is op dit wateradvies.

Daarnaast moet je in je plan een onderdeel opnemen over de ‘toename verharding’. Kijk bij ‘Achtergrondinformatie’ wat wij van je verwachten.

Waar moet ik op letten?

Voor sommige werkzaamheden heb je een watervergunning nodig. Bijvoorbeeld als je een sloot wilt dempen, afvalwater wilt lozen op oppervlaktewater of grondwater wilt onttrekken. Soms is het doen van een melding voldoende. Via Omgevingsloket online www.omgevingsloket.nl kun je nagaan of je een watervergunning nodig hebt of een melding moet doen (vergunningcheck). Je kunt hier ook meteen de vergunning aanvragen of de melding doen.

Achtergrondinformatie

Watertoets

De watertoets zorgt ervoor dat in alle ruimtelijke plannen aandacht wordt besteed aan veiligheid, kwaliteit én kwantiteit van water. Als richtlijn bij het beoordelen van ruimtelijke plannen werken we met de Leidraad Watertoets. Hierin staat voor alle wateraspecten uitgangspunten omschreven waar je rekening mee moet houden. Ook is er informatie te vinden over de te nemen maatregelen. Je kunt de leidraad vinden via deze link: www.wetterskipfryslan.nl/vergunningen-wetten-en-regels/online-watertoets-voor-nieuwe-plannen

Toename verharding

Wij willen je verzoeken om in de waterparagraaf de volgende passage op te nemen over het onderdeel toename verharding. Door ruimtelijke ontwikkelingen neemt de hoeveelheid verhard oppervlak toe met als gevolg een versnelde afvoer van hemelwater. Het is nodig om deze versnelde afvoer te compenseren om de waterberging in een gebied in stand te houden. Dit geldt ook voor toevoegen van

oppervlakteverharding die wel past binnen het bestemmingsplan, maar waarvan de grond al meer dan vijf jaar braak ligt en waar in het verleden niet voor gecompenseerd is.

Het is niet toegestaan zonder watervergunning neerslag versneld tot afvoer te laten komen indien daarbij meer dan 200 m2 onverharde grond in stedelijk gebied en 1500 m2 in landelijk gebied wordt bebouwd of verhard. Er geldt een vrijstelling van de vergunningsplicht wanneer wordt voldaan aan de compensatieregels genoemd in dit wateradvies. De meest voorkomende manier van compenseren is het graven van extra oppervlaktewater. Bij het graven van extra oppervlaktewater hanteren wij de volgende compensatienorm:

- Boezem 5%, dit heeft alleen betrekking op de Friese boezem;
- Polder 10%,
- Vrij afstromend, alternatieve maatregelen.

Uiteraard is het toepassen van alternatieve maatregelen in het plan ook mogelijk. Afhankelijk van de maatregel kunnen andere normen gelden dan hier vermeld. Zie de ‘Leidraad watertoets’ voor meer informatie over compenserende maatregelen of neem contact op met ons. Indien er niet wordt gecompenseerd door extra oppervlaktewater te graven waarbij bovenstaande percentages worden gehanteerd of indien er geen overeenstemming plaatsvindt in de watertoetsprocedure over alternatieve maatregelen dan dient een watervergunning bij het waterschap te worden gevraagd.

Bekijk ook de ‘Leidraad Watertoets’ voor meer informatie over maatregelen die je kunt treffen om te compenseren. Als je niet compenseert dan moet je een watervergunning aanvragen voor het snel afvoeren van regenwater.

Klimaat

Om ook in de toekomst prettig te kunnen wonen, werken en recreëren moeten steden en dorpen ingericht worden met het oog op de toekomst. Zo is het mogelijk om het bebouwd gebied beter bestand te maken tegen hevige regenbuien, periodes van droogte en hitte en de gevolgen van een mogelijke overstroming. Meer informatie hierover kun je vinden op ‘De Friese klimaatatlas’: www.frieseklimaatatlas.nl

Privacyverklaring

Nadere informatie over de verwerking van je gegevens en je rechten vind je op https://www.wetterskipfryslan.nl/over-de-site/privacyverklaring

DETAILS

2. Advies aanbrengen toename verharding

Je gaat verharding aanbrengen.

Wat moet ik doen?

We verzoeken je om het plan bij ons aan te vragen, via de blauwe knop ‘Direct aanvragen’ in het overzicht op de vorige pagina

Waar moet ik op letten?

Neemt het aantal vierkante meters toe ten opzichte van de bestaande bebouwing en bedraagt deze toename meer dan 200 m2 in de bebouwde kom (stedelijk gebied) of 1500 m2 buiten de bebouwde kom (landelijk gebied) dan geldt de vergunningsplicht. Dit geldt ook voor toevoegen van oppervlakteverharding die wel past binnen het bestemmingsplan, maar waarvan de grond al meer dan vijf jaar braak ligt en waar in het verleden niet voor gecompenseerd is.

Achtergrondinformatie

Meer informatie hierover kun je vinden in de Leidraad Watertoets (onder andere paragraaf 4.3.6) https://www.wetterskipfryslan.nl/documenten/vergunningen-wetten-en-regels/leidraad-watertoets_2013.pdf

DETAILS

3. Advies dempen en graven van oppervlaktewater

Je gaat oppervlakte dempen of graven.

Wat moet ik doen?

We verzoeken je om na te gaan via de vergunningchecker of je een vergunning moet aanvragen, een melding moet doen of zo aan de slag mag. Daarnaast kunt je checken welke gemeentelijke regels gelden

Waar moet ik op letten?

Voor het dempen van oppervlaktewater is het beleid van Wetterskip Fryslân dat dit voor 100% gecompenseerd moet worden in hetzelfde peilgebied.

Achtergrondinformatie

Meer informatie hierover kun je vinden in de Leidraad Watertoets (onder andere paragraaf 4.3.5) https://www.wetterskipfryslan.nl/documenten/vergunningen-wetten-en-regels/leidraad-watertoets_2013.pdf en op onze site: https://www.wetterskipfryslan.nl/vergunningen-wetten-en-regels/vergunning-check-meteen-of-maak-een-afspraak

Bijlage 6 Quickscan Wnb

2020

Quickscan Wet Natuurbescherming

Realisatie Woningen Prikkebosk te Damwâld

FaunaX

COLOFON

BUREAU FAUNAX
Badweg 40 B
8401 BL Gorredijk
0513-435024
info@faunax.nl
www.faunax.nl
Lid van Netwerk Groene Bureaus

Quickscan Wet Natuurbescherming
Realisatie Woningen Prikkebosk te Damwâld

Gorredijk, mei 2020

In opdracht van:
Rho Adviseurs

Uitvoering:
Bureau FaunaX

Veldwerk en rapportage:
Dhr. R. Fokker

Autorisatie:
Dhr. J. Groen

Foto's voorpagina:
Impressie van het plangebied

© Bureau FaunaX. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding:
Bureau FaunaX (2020). Quickscan Wet Natuurbescherming. Rho Adviseurs/ Realisatie Woningen Prikkebosk te Damwâld. Rapport 20091. Bureau FaunaX, Gorredijk.

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau FaunaX heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer deze rapportage, op wat voor manier dan ook, wordt aangepast en/of aangevuld door een partij anders dan Bureau FaunaX, verliest deze rapportage zijn validiteit en geldigheid. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING 1

1.1 Aanleiding 1

1.2 Doel 2

1.3 Onderzoeksopzet 2

1.4 Karakteristiek plangebied en planvoornemen 3

2 RESULTATEN QUICKSCAN 4

2.1 Flora 4

2.2 Vogels 4

2.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten 4

2.2.2 Overige (broed)vogelsoorten 6

2.3 Zoogdieren 6

2.3.1 Vleermuizen 6

2.3.2 Overige zoogdieren 7

2.4 Reptielen en amfibieën 9

2.5 Vissen 11

2.6 Ongewervelden 11

2.7 Gebiedsbescherming 11

2.7.1 Stikstofgevoeligheid 12

2.8 Houtopstanden 13

3 SAMENVATTING EN CONCLUSIES 14

3.1 Overzicht beschermde soorten 14

3.2 Effectbespreking en aanbevelingen 14

3.2.1 Algemene broedvogels 14

3.2.2 Zorgplicht 14

3.2.3 NatuurNetwerk Nederland 14

3.3 Overzicht vervolgstappen 15

4 LITERATUUR EN BRONNEN 16

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING ..... - 1 -

Wnb Soortbescherming ..... - 1 -

Vogels en verstoring ..... - 1 -

Vrijgestelde soorten provincie Fryslân ..... - 1 -

Voorwaarden vrijstellingen ..... - 2 -

Zorgplicht art 1.11 Wnb ..... - 3 -

Wnb Gebiedsbescherming ..... - 3 -

Natura 2000-gebieden ..... - 3 -

Wnb Houtopstanden ..... - 3 -

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Men is voornemens maximaal 20 nieuwbouw woningen te realiseren verdeeld over meerdere agrarische percelen nabij het Prikkebosk te Damwâld.

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid, onder meer in relatie tot de natuurwetgeving. Voor meer informatie over de Wet natuurbescherming en de handelswijze wordt verwezen naar Bijlage I.

Zo dient te worden onderzocht of als gevolg van de uitvoering van het plan sprake is van effecten op wettelijk beschermde soorten flora en fauna en/of natuurgebieden (Natura 2000), alsook in het kader van houtopstanden. Om hierin inzicht te krijgen wordt in eerste instantie een ecologische quickscan uitgevoerd. Bij dit onderzoek wordt een inschatting gemaakt van de (mogelijk) binnen de invloedssfeer van het project aanwezige beschermde natuurwaarden en de effecten van de voorgenomen plannen op deze waarden.

Figuur 1.1. Het plangebied te Damwâld (Bronnen: Rho Adviseurs, www.google.com/maps).

1.2 Doel

Deze ecologische beoordeling geeft, voor zover mogelijk, antwoord op de volgende vragen:

1. Komen binnen het plangebied (biotopen van) onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten voor?
2. Komen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde natuurgebieden voor?
3. Wat zijn de mogelijke effecten van de werkzaamheden op deze beschermde natuurwaarden en -gebieden, zowel tijdens de realisatie als na afloop hiervan?
4. Voor welke soorten en hun leefgebied wordt de wet mogelijk overtreden en in hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
5. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkomen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in hoofdstuk 4.

1.3 Onderzoeksopzet

Soorten
In opdracht van Rho Adviseurs heeft Bureau FaunaX het planvoornemen door middel van een ecologische quickscan getoetst aan de natuurwetgeving. Deze quickscan heeft bestaan uit een bureaustudie en een veldbezoek gebaseerd op ecologisch inzicht (*expert judgement*). Een ecologische quickscan of beoordeling is meestal de eerste stap van ecologisch onderzoek en is bedoeld om een inschatting te maken van de mogelijke effecten op eventueel aanwezige beschermde flora en fauna en/of natuurgebieden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het veldonderzoek voor deze quickscan is uitgevoerd op maandag 27 april 2020 en vond plaats onder zachte weersomstandigheden (11C, windkracht 2, zeer licht bewolkt). Dit onderzoek bestond uit een visuele inspectie van het plangebied, waarbij is gelet op de aanwezigheid van (of sporen van) beschermde soorten en op de eventuele aanwezigheid van geschikt leefgebied van deze soorten.

Gebieden - Natura 2000
Behalve dat onderzocht wordt welke soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen voorkomen, wordt ook gecontroleerd of er sprake kan zijn van negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt middels een grove analyse op basis van de geplande werkzaamheden en de relevante afstand tot de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden.

Houtopstanden
Onder de Wet natuurbescherming worden ook houtopstanden beschermd. Er wordt gecontroleerd in welke mate er sprake is van kap en of hier een meld- en/of herplantingsplicht aan de orde kan zijn.

Overige gebiedsbescherming
Naast de Wet natuurbescherming zijn er nog meer regelgevingen die ingaan op het beschermen van de natuur in Nederland. Dit zijn veelal provinciale stukken, al dan niet als uitvoeringsorgaan vanuit rijksbeleid. Het gaat hierbij om regelgeving omtrent de Ecologische Hoofdstructuur, ganzengedooggebieden en weidevogelgebieden. Deze toetsing stipt kort aan of er sprake kan zijn van een conflict tussen de provinciale regelgevingen en het geplande initiatief.

1.4 Karakteristiek plangebied en planvoornemen

Het plangebied ligt zuidoostelijk binnen de bebouwde kom van Damwâld en bestaat uit meerdere rechthoekige percelen met een agrarische invulling. De velden worden van elkaar gescheiden door sloten en bomenrijen. De bomenrijen bestaan veelal uit elzen met enkele wilgen. Aan de zuidzijde van het plangebied ligt het Prikkebosk, waarvan een klein gedeelte onderdeel uitmaakt van het plangebied. De omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door de bebouwde kom van Damwâld, evenals agrarisch gebied doorkruist door sloten en boomwallen en het Prikkebosk.

Het planvoornemen bestaat uit het realiseren van maximaal 20 nieuwbouw woningen op een gedeelte van de percelen. Hiernaast bestaat de mogelijkheid voor het realiseren van tuinen op overige delen van deze percelen. Binnen het planvoornemen zullen enkele ontsluitingen door de bomenrijen en sloten worden aangelegd, welke als paden tussen de percelen zullen functioneren. Aan de oostzijde van het plangebied wordt de waterhuishouding verbeterd. Het hekkelen van de sloten aan deze zijde van het plangebied is hier naar alle waarschijnlijkheid onderdeel van.

Figuur 1.2. impressie van het plangebied

2 RESULTATEN QUICKSCAN

2.1 Flora

In het plangebied zijn soorten aangetroffen als Engels raaigras, grote brandnetel, paardenbloem, madeliefje, braam (spec.), ridderzuring, fluitenkruid en kleefkruid. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen, noch is het geschikte biotoop hiervoor aanwezig. De onder de Wnb beschermde plantensoorten stellen veelal kritische eisen aan hun standplaatsen. Aan deze eisen wordt binnen het plangebied niet voldaan.

Figuur 2.1. Impressie van de flora in het plangebied met v.l.b.n.r.o.: paardenbloem, braam (spec.), kleefkruid en madeliefje.

- De aanwezigheid van beschermde plantensoorten kan uitgesloten worden op basis van habitateigenschappen.

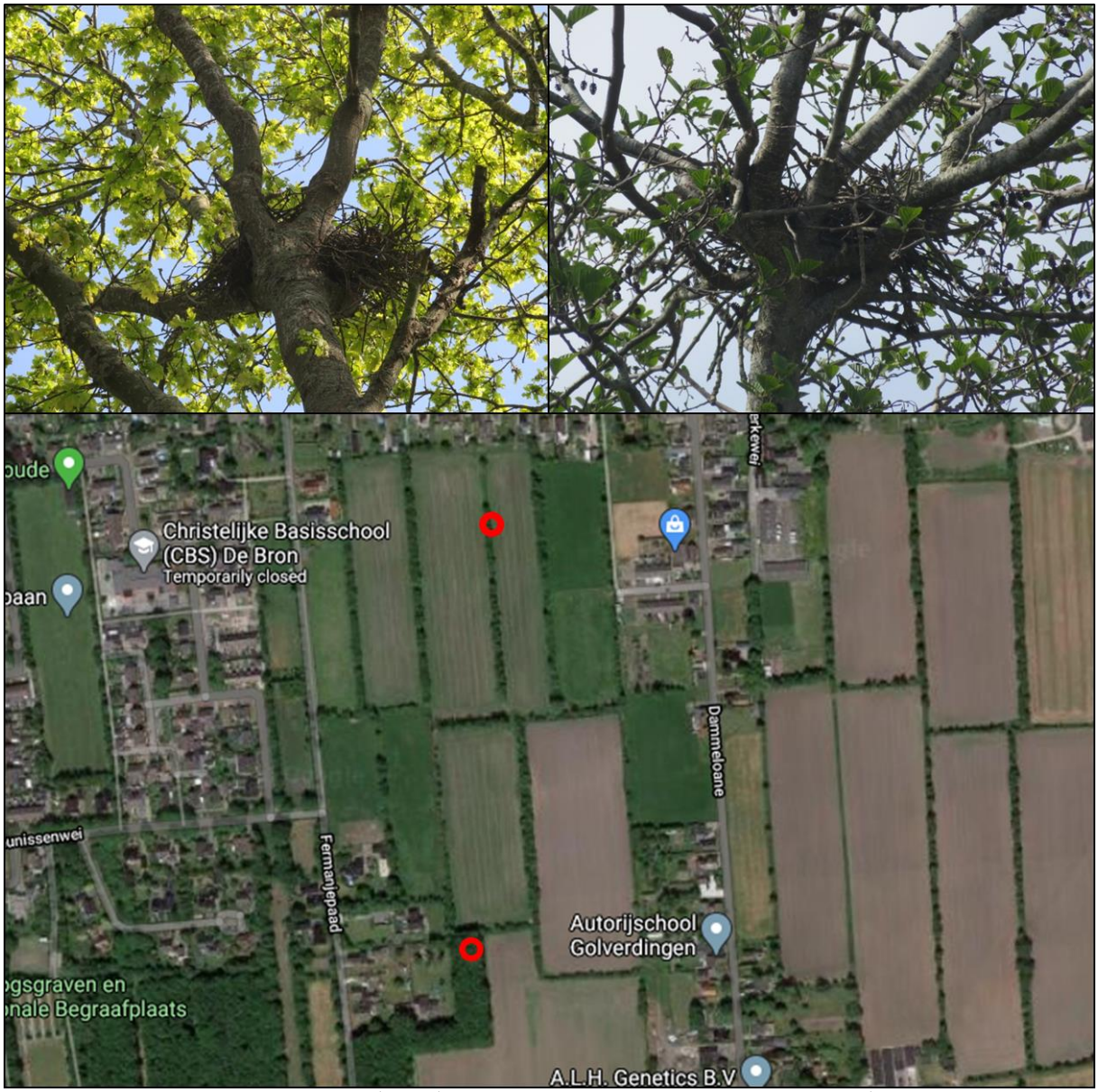
2.2 Vogels

2.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Nesten van vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn bevinden zich over het algemeen in volgroeide bomen en/of bossen, zoals ooievaarsnesten of horsten van roofvogels. Vaak worden oude kraaien- of eksternesten gebruikt door roofvogels en uilen. De bomen binnen en vlak buiten het plangebied zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van boomnesten. Ten tijde van het veldbezoek zijn in het plangebied twee boomnesten aangetroffen, waarvan één in het zuidelijk gelegen gedeelte van het Prikkebosk en één in een noordelijk gelegen elzensingel (figuur 2.2). Beide nesten betroffen resten van oude nesten en waren ten tijde van het veldbezoek niet in gebruik.

Rond beide nesten zijn geen sporen van gebruik door roofvogels (uitwerpselen en braakballen) aangetroffen. Hoewel het broedseizoen voor veel soorten reeds is begonnen, kunnen diverse soorten, zoals sperwers en boomvalken nog tot broeden komen. Rond de nesten zijn echter geen sporen van recente bouw aangetroffen, zoals verse takken of bladeren. Gezien de huidige staat van de nesten is het onwaarschijnlijk dat deze nog voor het einde van het broedseizoen in gebruik genomen zullen worden. De aanwezigheid van jaarrond beschermde boomnesten binnen het plangebied kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Het plangebied is tevens gecontroleerd op jaarrond beschermde nesten van vogels die over het algemeen in bebouwing tot broeden komen; kerkuil, huismus en gierzwaluw. Binnen de invloedsfeer van de voorgenomen werkzaamheden zijn echter geen kunstmatige bouwwerken aanwezig. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van bovengenoemde soorten binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.2. De aangetroffen boomnesten (boven) en de locaties hiervan binnen het plangebied (onder, bron: www.google.com/maps).

- De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten binnen de invloedsfeer van de voorgenomen werkzaamheden kan op voorhand worden uitgesloten.

2.2.2 Overige (broed)vogelsoorten

Naast de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten is het plangebied ook beoordeeld op waarden voor broedvogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. De nesten van deze soorten zijn uitsluitend beschermd tijdens het broedproces. Het plangebied biedt veel mogelijkheden voor diverse soorten broedvogels. Zo kunnen houtduiven en kraaiachtigen tot broeden komen in elzensingels en het gedeelte van het Prikkebosk binnen het plangebied.

- Binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden kunnen vogels tot broeden komen waarvan de nesten geen jaarronde bescherming genieten, maar wel beschermd zijn tijdens het broedseizoen.

2.3 Zoogdieren

2.3.1 Vleermuizen

Vleermuizen verblijven in Nederland over het algemeen in bomen, in gebouwen of in andere kunstmatige bouwwerken. De bomen binnen het plangebied zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van geschikte boomholten. Binnen het plangebied zijn op diverse locaties boomholten aangetroffen (figuur 2.3). Alle aangetroffen boomholten zijn echter op basis van nadere inspectie ongeschikt gevonden als verblijfplaatsen van vleermuizen. De boomholten liepen veelal niet voldoende door in de bomen. Boomholten die wel groot genoeg waren, liepen niet naar boven door binnen de boom. Wanneer een boomholte niet naar boven doorloopt binnen een boom, is deze ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, doordat deze aan de binnenzijde blootgesteld is aan neerslag. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in boomholten binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

Binnen het plangebied zijn geen kunstmatige bouwwerken aanwezig. Ook de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in kunstmatige bouwwerken binnen het plangebied kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

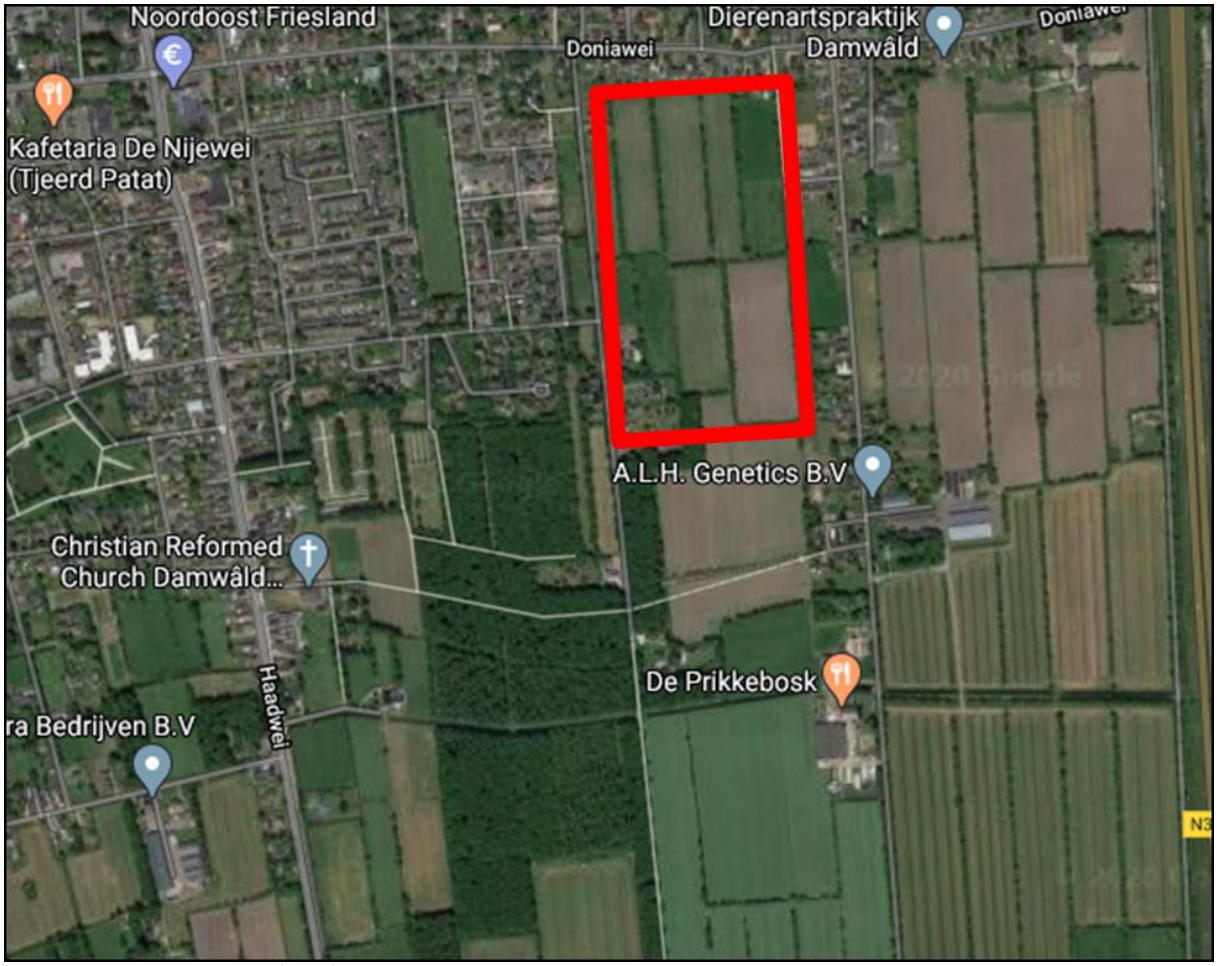

Figuur 2.3. aangetroffen (ongeschikte) boomholten binnen het plangebied.

Naast verblijfplaatsen van vleermuizen, kunnen ook vliegroutes en/of foerageergebieden van vleermuizen een beschermde status hebben als deze van essentieel belang zijn voor het in stand houden van een verblijfplaats. Als vliegroute worden, afhankelijk van de soort, waterlichamen, bosranden, bomenlanen of gebouwen gebruikt.

De elzensingels binnen het plangebied vormen mogelijk een vliegroute voor diverse soorten vleermuizen tussen de bebouwde kom van Damwâld en het zuidelijk gelegen Prikkebosk (figuur 2.4). De omgeving biedt echter dusdanig veel alternatieven in de vorm van bomen- en huizenrijen dat er binnen het plangebied geen sprake is van een essentiële vliegroute.

Het plangebied vormt mogelijk ook een onderdeel van een groter foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen. Ook in dit geval biedt de directe omgeving van het plangebied voldoende alternatieven en kan ook de aanwezigheid van een essentieel foerageergebied op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.4. Het plangebied (rood) vormt mogelijk een vliegroute tussen Damwâld en het zuidelijk gelegen bos. De omgeving biedt echter alternatieven.

- De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op essentiële foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.3.2 Overige zoogdieren

Op basis van verspreidingsgegevens (bron: NDFF) en habitateigenschappen kan de aanwezigheid van soorten als otter en boommarter binnen het plangebied op voorhand worden uitgesloten. In de omgeving van het plangebied zijn enkele waarnemingen van waterspitsmuizen bekend (figuur 2.5). Op basis van de afwezigheid van geschikte oever- en watervegetatie in de sloten binnen het plangebied, is het grootste gedeelte hiervan ongeschikt bevonden als leefgebied van waterspitsmuizen.

Het enige geschikte gedeelte bevindt zich aan de zuidoostzijde binnen het plangebied en bestaat uit een deel van een sloot met suboptimale watervegetatie. Aan beide zijden van dit gedeelte van de sloot zijn echter delen gevonden welke niet jaarrond waterhoudend zijn (figuur 2.6). Naar alle waarschijnlijkheid is ook het geschikte gedeelte niet (volledig) jaarrond waterhoudend. Hierdoor vormt slechts een zeer klein stuk (enkele meters) van de betreffende sloot suboptimaal leefgebied voor waterspitsmuizen. De kans dat er in dit kleine stukje waterspitsmuizen aanwezig zijn is dusdanig klein dat het voorkomen van een vitale populatie onwaarschijnlijk is.

Figuur 2.5. Waarnemingen van waterspitsmuizen (groen omlijnd) in de omgeving van het plangebied (rood) (bron: NDFF).

Figuur 2.6. Een klein suboptimaal geschikt leefgebied voor waterspitsmuizen (links), welke aan beide zijden niet jaarrond waterhoudend is (rechts).

Binnen het plangebied kunnen wel andere, lichter beschermde zoogdieren voorkomen, zoals de veldmuis. Hoewel deze soort is vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, dient men zich wel te houden aan de zorgplicht (zie bijlage I).

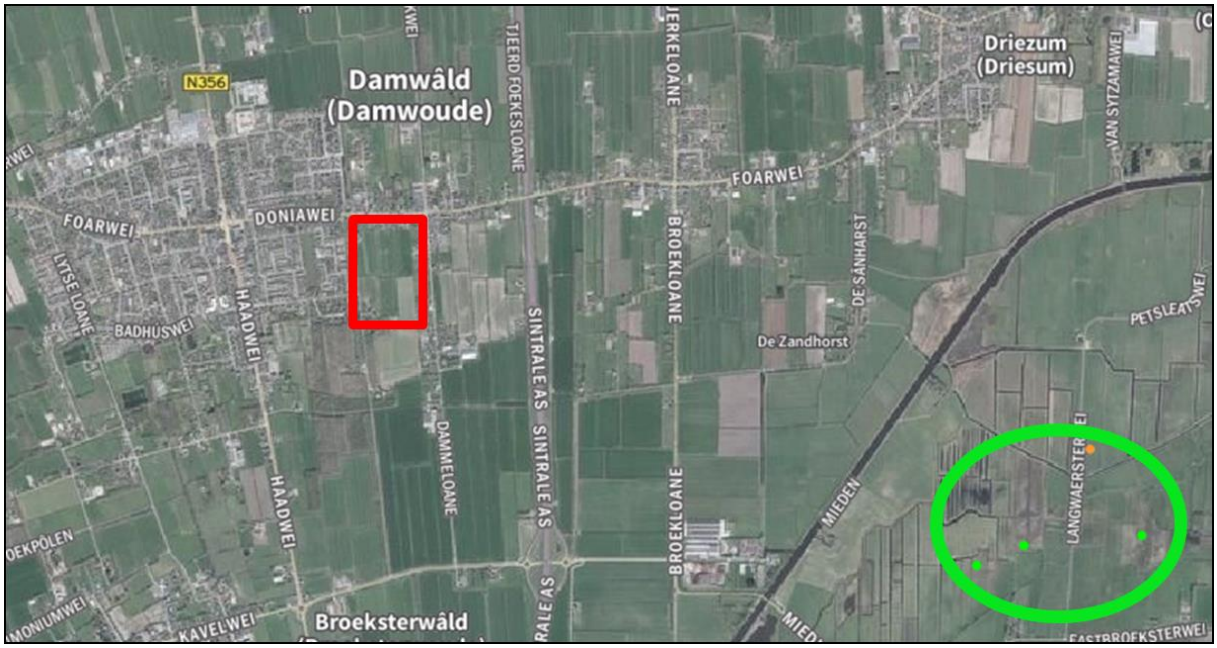
- De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van overige beschermde zoogdieren kan op voorhand worden uitgesloten.
- In het plangebied kunnen wel andere licht beschermde soorten voorkomen, zoals de veldmuis. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen, maar geldt wel de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.4 Reptielen en amfibieën

Het plangebied is tevens gecontroleerd op waarden voor beschermde reptielen en amfibieën. Op basis van verspreidingsgegevens (bron: NDFF) en habitateigenschappen kan op voorhand worden uitgesloten dat binnen het plangebied beschermde reptielen voorkomen.

In het gebied Zwagermieden ten oosten van het plangebied zijn enkele waarnemingen van heikikker bekend (figuur 2.7). Echter, binnen het plangebied is geen geschikt leefgebied aangetroffen voor deze soort, doordat de oevers van de sloten veelal steil aflopen. Hiernaast valt een groot gedeelte van de sloten binnen het plangebied naar alle waarschijnlijkheid enkele maanden per jaar droog. De aanwezigheid van leefgebied van de heikikker binnen het plangebied kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Ook de aanwezigheid van andere soorten beschermde amfibieën, zoals poelkikker en rugstreeppad binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (bron: NDFF) en habitateigenschappen.

Figuur 2.7. Waarnemingen van heikikker (groen omlijnd) in de omgeving van het plangebied (rood) (bron: NDFF).

Binnen het plangebied kunnen andere lichter beschermde (vrijgestelde) amfibieën voorkomen, zoals de bruine kikker. Hoewel deze soorten voor ruimtelijke ingrepen zijn vrijgesteld binnen de provincie Fryslân, dient men zich wel te houden aan de voor deze soorten geldende zorgplicht.

- De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde reptielen en amfibieën kan op voorhand worden uitgesloten.
- In het plangebied komen wellicht beschermde soorten voor, zoals de bruine kikker. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen, maar geldt wel de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.5 Vissen

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor de in Nederland voorkomende groep beschermde zoetwatervissen. De enige soort welke redelijkerwijs binnen het plangebied kan voorkomen is de grote modderkruiper. Echter, op basis van het ontbreken van geschikte oever- en watervegetatie, de afwezigheid van waarnemingen in de omgeving (bron: NDFF) en doordat een groot deel van de sloten binnen het plangebied niet jaarrond waterhoudend zijn kan de aanwezigheid van de grote modderkruiper binnen het plangebied op voorhand worden uitgesloten.

- De aanwezigheid van leefgebied van beschermde zoetwatervissen binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

2.6 Ongewervelden

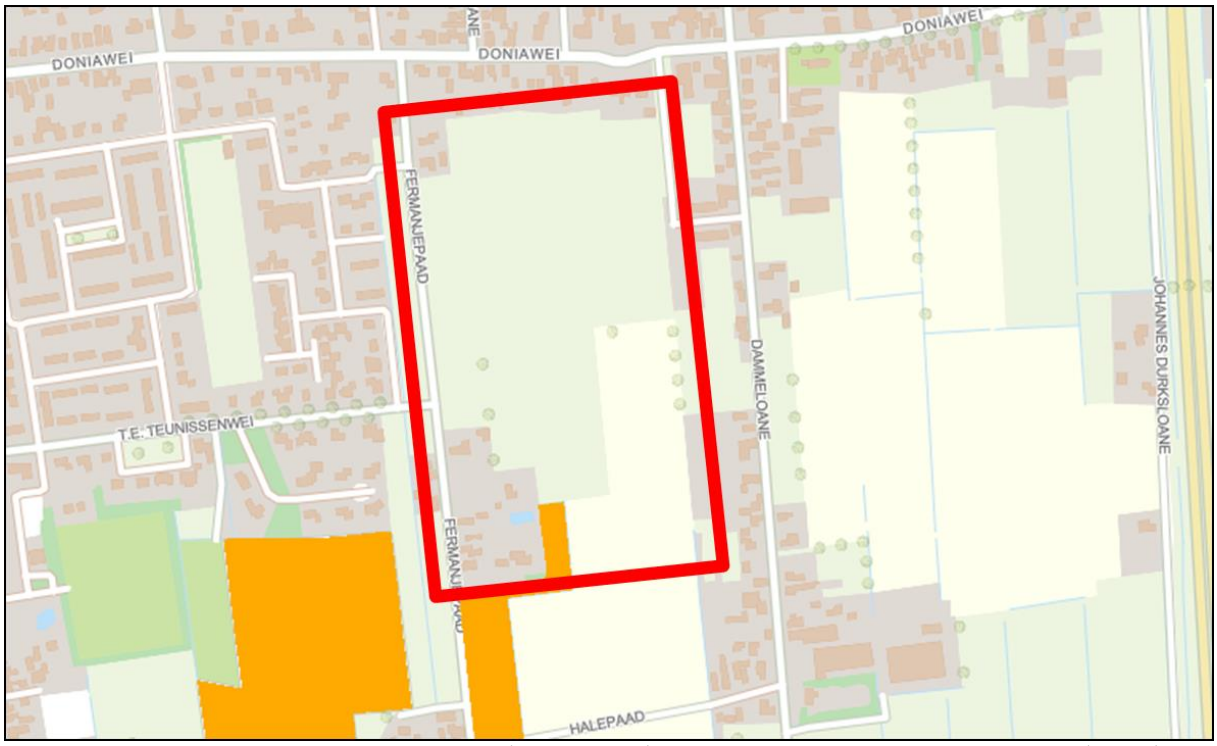
Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde ongewervelden kan op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (NDFF) en habitateigenschappen. Door het ontbreken van geschikt voortplantingswater binnen het plangebied kunnen negatieve effecten op beschermde libellen(larven) op voorhand worden uitgesloten. Het voorkomen van andere beschermde ongewervelden kan worden uitgesloten, bijvoorbeeld op basis van de afwezigheid van waardplanten van beschermde vlindersoorten.

- De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde ongewervelden kan op voorhand worden uitgesloten.

2.7 Gebiedsbescherming

Tijdens de bureaustudie is een enkele vorm van gebiedsbescherming naar voren gekomen die betrekking heeft op het plangebied. Het plangebied valt niet onder het Natura2000 en is niet aangewezen als weidevogelkansgebied of ganzenfoerageergebied (bron: Kaartenkijkdoos Provincie Fryslân).

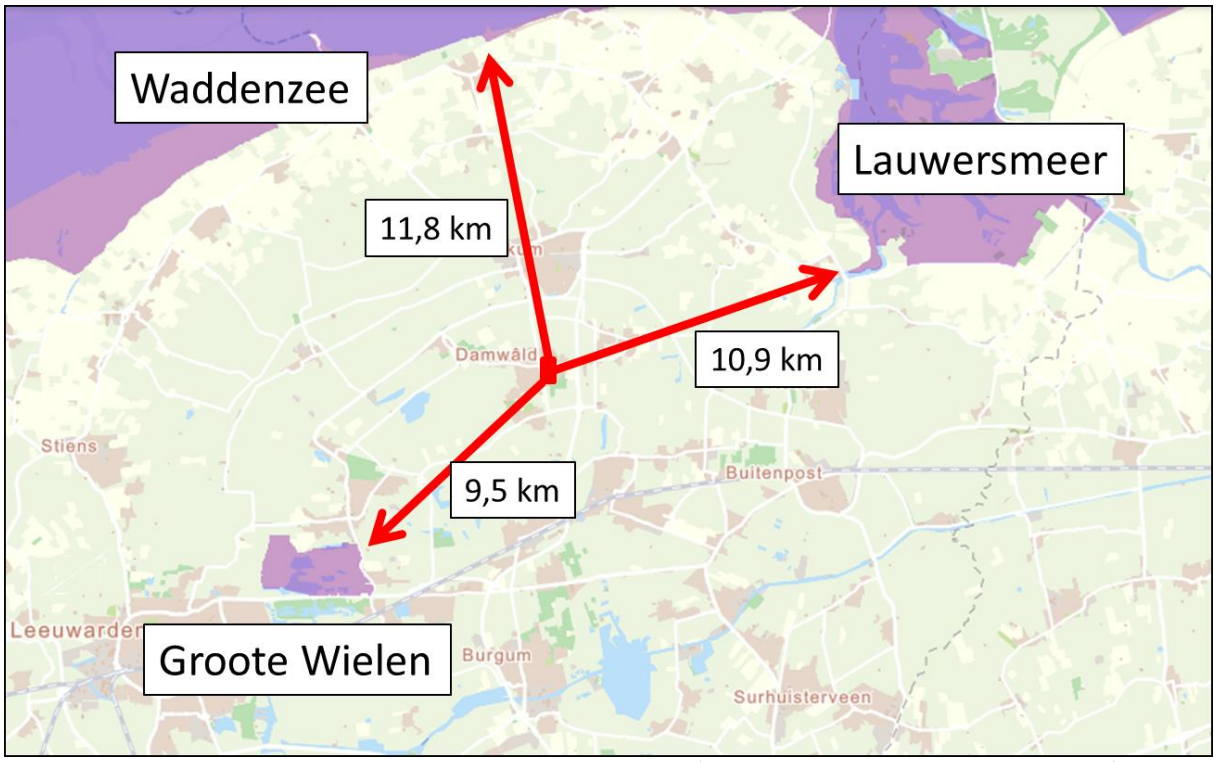
Binnen het planvoornemen wordt er in een gedeelte van het Prikkebosk, zuidelijk binnen het plangebied, mogelijk een wandelpad gerealiseerd (figuur 1.3). Het Prikkebosk valt onder het NatuurNetwerk Nederland (NNN, voormalige EHS) (figuur 2.8). Doordat het planvoornemen zich in dit gebied beperkt tot het realiseren van een wandelpad, kunnen negatieve effecten op NNN mogelijk worden voorkomen. Geadviseerd wordt om dit eventuele wandelpad in overleg met bevoegd gezag (provincie Fryslân) te realiseren en om deze onverhard te maken. Hierdoor is het niet nodig om mobiele werktuigen in te zetten en kan verstoring als gevolg hiervan worden voorkomen. Tevens wordt geadviseerd om bij het realiseren van het wandelpad geen bomen te kappen. Wanneer hieraan wordt voldaan kunnen negatieve effecten op het NNN naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.8. Een klein gedeelte van het plangebied (rood omlijnd) valt onder het NatuurNetwerk Nederland (oranje) (bron: Kaarkenkijkdoos Provincie Fryslân).

2.7.1 Stikstofgevoeligheid

Het plangebied ligt hemelsbreed op circa 9,5 km, 10,9 km en 11,8 km afstand van de Natura2000 gebieden Groote Wielen, Lauwersmeer en Waddenzee (respectievelijk, figuur 2.9). Tijdens de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden (diverse verbouw- en herstelwerkzaamheden) komt er naar alle waarschijnlijkheid extra stikstof vrij door bijvoorbeeld het inzetten van vrachtvervoer. Vanwege de afstand tot de dichtstbijzijnde Natura2000 gebieden kunnen naar ons inzicht negatieve effecten op Natura2000 gebieden als gevolg van extra stikstofuitstoot op voorhand worden uitgesloten. De provincie Fryslân is echter bevoegd gezag in dezen en bepaalt of het uitvoeren van een Aeriusberekening benodigd is.

Figuur 2.9. Natura2000 gebieden in de omgeving van het plangebied (bron: Kaartenkijkdoos Provincie Fryslân).

- Een klein gedeelte van het plangebied valt onder het NatuurNetwerk Nederland. Wanneer de realisatie van het betreffende eventuele wandelpad in overleg met bevoegd gezag worden uitgevoerd, het pad onverhard wordt gemaakt en er geen bomen worden gekapt, kunnen negatieve effecten naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op Natura2000 gebieden als gevolg van extra stikstofuitstoot kunnen naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten.

2.8 Houtopstanden

Als er een (deel van een) houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m_2) of een (deel van een) bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Binnen het planvoornemen worden delen van de bestaande elzensingels verwijderd. Er is derhalve mogelijk sprake van een meld- en/of herplantingsplicht. Informeer bij de gemeente Dantumadeel voor meer informatie hierover.

- Er is mogelijk sprake van een meld- en/of herplantingsplicht

3 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

3.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfsplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn alleen die soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus, en waarop eventueel in de toekomst geplande werkzaamheden van negatieve invloed kunnen zijn.

Tabel 3.1 Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna, en overige partijen in en rond het plangebied.

Soortgroep	Soort	Aanwezigheid	Art. 3.1	Art. 3.5	Art. 3.10	Vrijgesteld	Advies
Vogels	Algemene broedvogels	Mogelijk	**X**				**Werken buiten broedseizoen.**
Alle		Ja				**X**	Zorgplicht

Overige partij	Aandachtspunt	Advies
NatuurNetwerk Nederland	Werkzaamheden binnen NNN	**Eventuele realisatie van het wandelpad binnen het NNN in overleg met bevoegd gezag. Dit wandelpad tevens onverhard maken en geen bomen kappen.**
Houtopstanden	Meld- en/of herplantingsplicht	Informeer bij de gemeente Dantumadeel

3.2 Effectbespreking en aanbevelingen

Het project kan naar ons inzien doorgang vinden binnen de kader van de Wet natuurbescherming, mits men zich houdt aan de hieronder volgende aanbevelingen.

3.2.1 Algemene broedvogels

Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden komen waarschijnlijk vogels tot broeden waarvan de nesten alleen tijdens de broedtijd beschermd zijn. We adviseren om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor het broedseizoen wordt over het algemeen de periode van 15 maart-15 juli aangehouden. Afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden kunnen soorten echter eerder of later in het jaar tot broeden komen. Wat voor deze soorten van belang is, is of er sprake is van een broedgeval. Zo ja, dan is deze altijd beschermd.

3.2.2 Zorgplicht

Er kunnen soorten voorkomen in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt in geval van schade aan deze soorten (bv veldmuis). Op deze soorten is wel de zorgplicht van toepassing. Deze kan tot uiting worden gebracht door zo te werken dat dieren de kans krijgen om te vluchten naar habitat buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden of dieren (zoals vrijgestelde amfibieën) naar een dergelijke habitat te verplaatsen. Voor de voorwaarden waaraan vrijstellingen moeten voldoen wordt verwezen naar Bijlage I.

3.2.3 NatuurNetwerk Nederland

In het zuidwestelijke deel van het plangebied wordt mogelijk een wandelpad gerealiseerd binnen een gebied dat onder het NNN valt. Geadviseerd wordt om dit wandelpad in overleg met bevoegd gezag te realiseren en om negatieve effecten op het NNN voor zover mogelijk te voorkomen.

Hieraan kan worden voldaan door bijvoorbeeld een onverhard wandepad te realiseren, in plaats van een verhard wandelpad. Hierdoor kan de inzet van mobiele werktuigen en de verstoring op het gebied als gevolg hiervan worden voorkomen. Tevens wordt geadviseerd om de kap van bomen voor de eventuele realisatie van dit wandelpad te voorkomen.

3.3 Overzicht vervolgstappen

Het planvoornemen kan zonder bezwaren doorgang vinden binnen de kaders van de vigerende natuurwetgeving, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- **Broedvogels:** Werken buiten het broedseizoen (grofweg 15 maart-15 juli). Is dit niet mogelijk? → dan voor aanvang werkzaamheden broedvogelcheck uit laten voeren.
- **Licht beschermde en vrijgestelde soorten:** Naleven van de zorgplicht.
- **NatuurNetwerk Nederland:** Eventueel wandelpad realiseren in overleg met bevoegd gezag (Provincie Fryslân), onverhard maken en tevens de kap van bomen voorkomen.
- **Houtopstanden:** Er is mogelijk sprake van een meld en/of herplantingsplicht. Informeer bij de gemeente Dantumadeel voor meer informatie hierover.

4 LITERATUUR EN BRONNEN

Literatuur

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (red), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Natuur van Nederland 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Bronnen internet

Google maps
https://www.google.com/maps

Synbiosis
https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=1&id=n2k19&topic=gevoeligheid

Natura2000 gebieden Nederland
https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/GoogleMapsZoek2.aspx

Kaarten provinciale natuurbeheerplannen Bij12
https://flamingo.bij12.nl/pnl-viewer/app/PNLNatuurbeheerplan

NationaleDatabank Flora en Fauna (NDFF)
https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal

Kaartenkijkdoos Provincie Fryslân
https://www.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=14fdb7eae5844c479140f89c88abddd3

Ravon
http://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie

Sovon
https://www.sovon.nl/nl

Verspreidingsatlas planten FLORON
http://www.verspreidingsatlas.nl/planten

Zoogdiervereniging
www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in drie delen: soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Wnb Soortbescherming

De Wet natuurbescherming draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd.

De Wet natuurbescherming verdeelt beschermde soorten in twee groepen, de Europees beschermde soorten en de nationaal beschermde soorten. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 3.1 en 3.5). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige (nationaal) beschermde soorten (art. 3.10). Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Habitatrichtlijnsoorten. Ook zijn de belangen waaronder ontheffing aangevraagd mag worden, voor de nationaal beschermde soorten uitgebreider dan voor de habitatrichtlijnsoorten.

Vogels en verstoring

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt dat het verboden is om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Dit is echter niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Dit kan dus ook tijdens het broedseizoen het geval zijn, als kan worden aangetoond of beargumenteerd dat de verstoring geen negatieve effecten heeft op (de kansen van) het broedsucces. Of dit van toepassing is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw, eieren of jongen) en de mate van verstoring. Een ter zake kundige ecoloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als wezenlijke verstoring. In aanvulling op bovenstaande wordt er door de provincies een lijst met vogelsoorten gehanteerd, waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten. Binnen deze categorie wordt onderscheid gemaakt in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en vogels met *mogelijk* jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Vrijgestelde soorten provincie Fryslân

Hoewel de Wet natuurbescherming een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de via de Verordening Wet natuurbescherming door de provincie Fryslân vrijgestelde soorten (zoogdieren en amfibieën). De verordening van de Provinciale Staten van Fryslân is te vinden op https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2016-6515.html.

Tabel 1. Vrijgestelde soorten Verordening Wet natuurbescherming provincie Fryslân.

Zoogdieren	*Amfibieën*
Aardmuis	Bastaardkikker
Bosmuis	Bruine kikker
Bunzing	Gewone pad
Dwergmuis	Kleine watersalamander
Dwergspitsmuis	Meerkikker
Egel	
Gewone bosspitsmuis	
Haas	
Hermelijn	
Huisspitsmuis	
Konijn	
Ree	
Rosse woelmuis	
Steenmarter	
Tweekleurige bosspitsmuis	
Veldmuis	
Vos	
Wezel	
Woelrat	

Voorwaarden vrijstellingen

Zoals gezegd zijn de vrijstellingen onder het bevoegd gezag van de provincie Fryslân, en zijn hiermee geen onderdeel van de Wet natuurbescherming zelf. De provincie heeft de soorten zoals die genoemd zijn in bovenstaande tabel niet zonder meer vrijgesteld, hier zijn voorwaarden aan verbonden. Ten eerste is het van belang dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Ten tweede gelden de vrijstellingen niet in alle situaties. Deze zijn alleen van toepassing als de geplande werkzaamheden onder één van de volgende noemers vallen:

a. in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
b. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
c. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
d. in het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Ten derde is een aantal specifieke voorwaarden opgesteld (Bijlage I van de Verordening). Hierbij geldt dat indien sprake is van vangen of doden, alleen gebruik mag worden gemaakt van de in de verordening genoemde middelen en methoden. Dit is vooral van toepassing bij de vrijgestelde zoogdieren. Indien deze in winterslaap zijn en ze worden gevangen, dan moet alles er aan gedaan worden om ervoor te zorgen dat de overlevingskansen niet worden verminderd als gevolg van het vangen en verplaatsen. Voor amfibieën is het belangrijk te vernemen dat indien deze in winterslaap zijn, het niet is toegestaan ze te vangen (en verplaatsen).

Indien bovengenoemde soorten voorkomen binnen een plangebied, is een ontheffing voor deze soort dus niet nodig.

Zorgplicht art 1.11 Wnb

Echter, dit is niet nodig omdat nog steeds een inspanning wordt geleverd om deze soorten zo min mogelijk schade te doen, zoals is omschreven in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming, meer algemeen bekend als de zorgplicht. Hoewel overtredingen niet strafbaar zijn gesteld, kan het uitvoeren van de zorgplicht wel worden gehandhaafd door toepassing van een bestuursdwang. Dat betekent dat de uitvoerende gedwongen kan worden herstelacties uit te voeren.

Wnb Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) en Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden

Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor, of verband houden met, het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden (Vogel- en/of Habitatrichtlijngebieden) en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen vanuit de Wet natuurbescherming getoetst te worden. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een N2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering (mogelijk) negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het N2000-gebied is aangewezen.

Wnb Houtopstanden

De Boswet is in 2015 gewijzigd en per 1 januari 2017 opgenomen in de nieuwe Wet Natuurbescherming. Die wet zal op den duur weer (beleidsneutraal) in de Omgevingswet opgenomen worden. De, voor gemeenten, belangrijkste wijziging van de wet is de beperking in het stellen van regels ten aanzien van houtopstanden buiten de begrenzing zoals aangegeven op de kaart Begrenzing Bebouwde kom Boswet. Dit heeft effect op o.a. gemeentelijk kapbeleid. De provincie heeft, als bevoegd gezag, een provinciale verordening opgesteld voor de uitvoering van de Wet Natuurbescherming. Dat is in overleg met de Friese gemeenten gedaan.
De APV, afd. 3 Het bewaren van houtopstanden, oftewel de kapverordening, vormt de basis voor het nader uitgewerkte kapbeleid. Tevens zijn in de APV regels opgenomen ten aanzien van de Bomenlijst.

De bescherming van arealen bos en houtopstanden valt dus onder de Wnb, mochten deze groter zijn dan 10 are (1000 m²) of bestaan uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom. De gemeente hanteert soms voor ‘buiten de bebouwde kom’ een andere begrenzing dan voor de Weg- en verkeerswet. Bij twijfel kan hierover bij de gemeente informatie worden aangevraagd. Als de houtopstand groter dan 10 are is of bestaat uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom, dan is er een meld- en herplantingsplicht van hetzelfde areaal bos binnen drie jaar na het kappen hiervan. Niet alle boomsoorten vallen onder deze wetgeving. Populieren, wilgen, essen of elzen die zijn bedoeld voor de productie als biomassa zijn uitgezonderd, indien tenminste een keer per tien jaar wordt geoogst, de beplanting na 1 januari 2013 is aangelegd en aan een aantal beplantingseisen is voldaan. Ook kerstbomen die niet ouder zijn dan twintig jaar, kweekgoed, fruitbomen en windschermen om boomgaarden zijn uitgezonderd.

NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur

Strikt genomen valt de EHS/NNN niet onder de Wet natuurbescherming aangezien dit bepaald wordt door de provincies en niet door het Rijk.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) maakt onderdeel uit van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De provincies krijgen echter zelf de gelegenheid om dit naar eigen inzicht zo goed mogelijk aan te wijzen, inrichten en beheren.

Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van het NNN plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.

Bijlage 7 Stikstofberekening

RHO ADVISEURS - MEMO

DATUM 18-09-2023
KENMERK 20210433
VAN M.A. Bulthuis
B. de Groot

PROJECT Damwoude – It Prikkebosk
OPDRACHTGEVER Roenom

STIKSTOFEMISSIE EN DEPOSITIE

1. INLEIDING

Aanleiding
In opdracht van Roenom is een stikstofdepositieberekening uitgevoerd voor de aanleg- en exploitatiefase van woningbouw in Damwoude ter plaatse van it Prikkebosk. In deze berekening is rekening gehouden met verkeersbewegingen en de inzet van diesel aangedreven materieel.

Naar aanleiding van de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 met betrekking tot het Programma Aanpak Stikstof wordt bij vrijwel ieder plan stilgestaan bij de mogelijke stikstofemissie en het effect daarvan op Natura 2000-gebieden.

De Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn)
Per 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) en het Besluit stikstofreductie en natuurverbetering (Bsn) in werking getreden. De Wsn en de Bsn regelt een vrijstelling voor de vergunningsplicht in artikel 2.7 lid 2 Wnb voor de aanlegfase van bouwwerkzaamheden. Dit is de vergunningplicht voor Wnb-projecten. Deze vrijstelling geldt alleen voor de effecten als gevolg van stikstofdepositie en niet voor eventuele andere effecten als gevolg van het project op Natura-2000 gebieden. De Wsn en de Bsn regelt slechts **indirect** een vrijstelling voor de aanlegfase van Wnb-plannen en dus voor bestemmingsplannen. Omdat de Wsn en Bsn slechts **indirect** een vrijstelling voor de aanlegfase van Wnb-plannen en bestemmingsplannen regelt, zou indien gewenst de aanlegfase toch in het kader van een goede ruimtelijke ordening kunnen worden meegenomen. In het voorliggende onderzoek is de aanlegfase in het kader van een goede ruimtelijke ordening meegenomen in de berekening.

Planvoornemen
Het doel is om in it Prikkebosk woningbouw te realiseren, waarbij de woningen worden ingepast in de bestaande structuur. Hierbij dient het gebied zijn landelijke uitstraling te behouden in de vorm van singels, kleinschaligheid en landelijke architectuur. In it Prikkebosk is ruimte voor maximaal 20 grondgebonden vrijstaande woningen. De woonkavels hebben elk een oppervlakte van 1.000 tot 1.800 m^2. In het zuiden van het plangebied wordt nieuw bos aangelegd.

2. AERIUS-CALCULATOR EN UITGANGSPUNTEN

2.1 AERIUS, versie 2022.2

Met behulp van de nieuwe release van het rekenprogramma AERIUS-calculator (2022.2) is gekeken naar de depositie op de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden (automatische berekening). Vanuit de AERIUS-calculator is vervolgens een PDF-bestand met resultaten gegenereerd. In figuur 1 is het plangebied met de daaromheen liggende Natura 2000-gebieden weergegeven. Het plangebied ligt op meer dan 5 kilometer afstand van Natura 2000-gebied de Waddenzee.

2.2 Exploitatiefase

Voor het project wordt uitgegaan van een gasloze woningen. Er is derhalve geen emissie vanwege het verstoken van aardgas binnen de woningen.

Op basis van 20 grondgebonden vrijstaande woningen bedraagt het aantal verkeersbewegingen ten hoogste 172 per etmaal (lichte motorvoertuigen). Dit is berekend op basis van CROW-kentallen (publicatie 381), zie tabel 1. Voor de rijroutes en rijrichtingen is het heersende verkeersbeeld van belang. Het wegverkeer gaat op in het heersende verkeersbeeld als het qua rij- en stopgedrag en intensiteit niet meer te onderscheiden is van het overige wegverkeer. Voor wat betreft de lengte van de rijroutes is uitgegaan van twee rijroutes vanaf het plangebied naar de Doniawei en de Haadwei. Het wegverkeer is evenredig verdeeld over deze twee rijroutes.

De emissie vanwege het wegverkeer is eerst middels AERIUS bepaald op in totaal 9,9 kg NO_x per jaar en 0,6 kg NH_3 per jaar voor lichte motorvoertuigen. Omdat wegverkeer niet verder wordt berekend dan 5 kilometer van het plangebied en het meest nabijgelegen stikstofgevoelig Natura 2000-gebied de Waddenzee op grotere afstand ligt, is het brontype daarna aangepast naar “Anders” waarbij deze emissies handmatig zijn ingevoerd. Hierbij is een emissiehoogte van 0,3 meter (hoogte uitlaat) en de temporele variatie “licht verkeer” gehanteerd. Op deze wijze wordt de verkeersbijdrage ook op afstanden verder dan 5 kilometer berekend.

Tabel 1: Verkeersgeneratie exploitatiefase

Woningtype	Aantal woon-eenheden	Kencijfer CROW per	Verkeersgeneratie per etmaal
Koop, vrijstaand	20	8,6	172,0

2.3 Aanlegfase

Om te verkennen welke effecten kunnen optreden tijdens de aanlegfase is een berekening uitgevoerd. Voor het dieselgebruik is uitgegaan van ervaringsgegevens elders. Het aantal verkeersbewegingen in de aanlegfase bedraagt nooit meer dan het aantal in de exploitatiefase, maar is wel afzonderlijk opgenomen in de berekening.

De volgende uitgangspunten voor de aanlegfase zijn gehanteerd:

1. Voor de aanlegfase wordt uitgegaan van 400 verkeersbewegingen (zware motorvoertuigen) per jaar voor de aan- en afvoer van materiaal en materieel. Dit zijn 20 verkeersbewegingen per woning per jaar. Ook zijn er 200 verkeersbewegingen (zware motorvoertuigen) voor de aanvoer van beplanting. Voor het vervoer van personeel zijn er 10 verkeersbewegingen per etmaal. Aangezien het wegverkeer niet verder wordt berekend dan 5 kilometer van het plangebied is de emissie van het wegverkeer in de aanlegfase op dezelfde manier berekend als voor het wegverkeer in de exploitatiefase, zie hiervoor paragraaf 2.2. De emissie van het wegverkeer in de aanlegfase bedraagt 0,4 kg NO_x en 0,0 kg NH_3 voor lichte motorvoertuigen. Voor zware motorvoertuigen bedraagt de emissie van het wegverkeer 0,9 kg NO_x en 0,0 kg NH_3, waarbij een emissiehoogte van 2,5 meter en een temporele variatie “zwaar verkeer” is gehanteerd. Voor de rijroute van het wegverkeer is uitgegaan van een route in de richting de Doniawei.
2. De aanlegfase van de woningen valt te splitsen in de voorbereiding-/grondwerk en de bouwfase. Gedurende voorbereiding-/grondwerk vindt het bouw- en woonrijp maken plaats. Het gaat hier om de aanleg van de funderingen, rioleringen,

bekabeling, wegen, bestrating, straatmeubilair en groenvoorzieningen. Gedurende de bouwfase vindt de daadwerkelijke constructie van de woningen plaats.

3. Voor het beplanten van boom- en struikgewassen is geen dieselmaterieel benodigd.
4. Uit metingen van TNO blijkt dat werktuigen een substantieel deel van de tijd stationair draaien: het aandeel stationair draaien varieerde bij de metingen aan vier werktuigen tussen de 18% en 57% van de totale draaitijd (TNO, R10465). Voor de Klimaat- en Energieverkenning 2019 is door TNO uitgegaan van gemiddeld 30% van de tijd stationair draaien (TNO, P12134). Voor deze berekening is ook uitgegaan dat 70% van de draaiuren de motor belast is en 30% van de draaiuren onbelast is (stationair draait). Gedurende het voorbereiding-/grondwerk en de bouwfase draait het materieel gedurende respectievelijk 144 en 96 uren stationair.

Tabel 2: uitgangspunten dieselverbruik materieel aanlegfase woningen

activiteit	klasse	dieselverbruik [liter/uur]	uren/dag	aantal dagen/ woning	totaal diesel-verbruik [liter]
Grondgebonden woningen (20 stuks)					
voorbereiding/grondwerk	stage IV, 130-300 kW	20	8	3	9.600
bouwfase	stage IV, 75-130 kW	10	8	2	3.200
Totaal					12.800

Omdat het materieel verspreid over het bouwterrein wordt ingezet is de emissie ingevoerd als vlakbron in het plangebied.

3. RESULTATEN EN CONCLUSIE

In het bijgevoegde PDF-bestand is de ligging van de bronnen en het resultaat weergegeven. Uit de berekeningen blijkt dat de stikstofdepositie nergens hoger is dan afgerond 0,00 mol/ha/jaar en er derhalve geen relevant effect is. Negatieve effecten in de vorm van vermesting en verzuring zijn derhalve niet aan de orde. De aanleg- en exploitatiefase zijn in dezelfde berekening meegenomen. De effecten van het wegverkeer zijn in de AERIUS-calculator zowel via het SRM-II model als het OPS-model berekend. Hierdoor zijn de effecten van het wegverkeer over een grotere afstand dan 5 kilometer berekend. Voor dit plan geldt geen vergunningplicht op basis van de Wet natuurbescherming (Wnb).

Figuur 1 Plangebied met de daaromheen liggende Natura 2000-gebieden

Projectberekening

Dit document geeft een overzicht van de invoer en rekenresultaten van een Projectberekening met AERIUS Calculator. De berekening is uitgevoerd binnen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, op rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant, en waar tevens sprake is van een overbelaste of bijna overbelaste situatie voor stikstof.

- Overzicht
- Samenvatting situaties
- Resultaten
- Detailgegevens per emissiebron

Deze PDF is een digitaal bestand dat weer in te lezen is in AERIUS. Meer toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via:
www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers

Contactgegevens

Rechtspersoon	Rho Adviseurs
Inrichtingslocatie	-, - Damwoude

Activiteit

Omschrijving	Prikkebosk
Toelichting	aanleg- en exploitatiefase

Berekening

AERIUS kenmerk	RbJFHHEENzF3
Datum berekening	18 september 2023, 15:53
Rekenconfiguratie	Wnb-rekengrid

Totale emissie

	Rekenjaar	Emissie NH_3	Emissie NO_x
Situatie 1 verkeer 'normaal' - Beoogd	2024	3,6 kg/j	433,7 kg/j

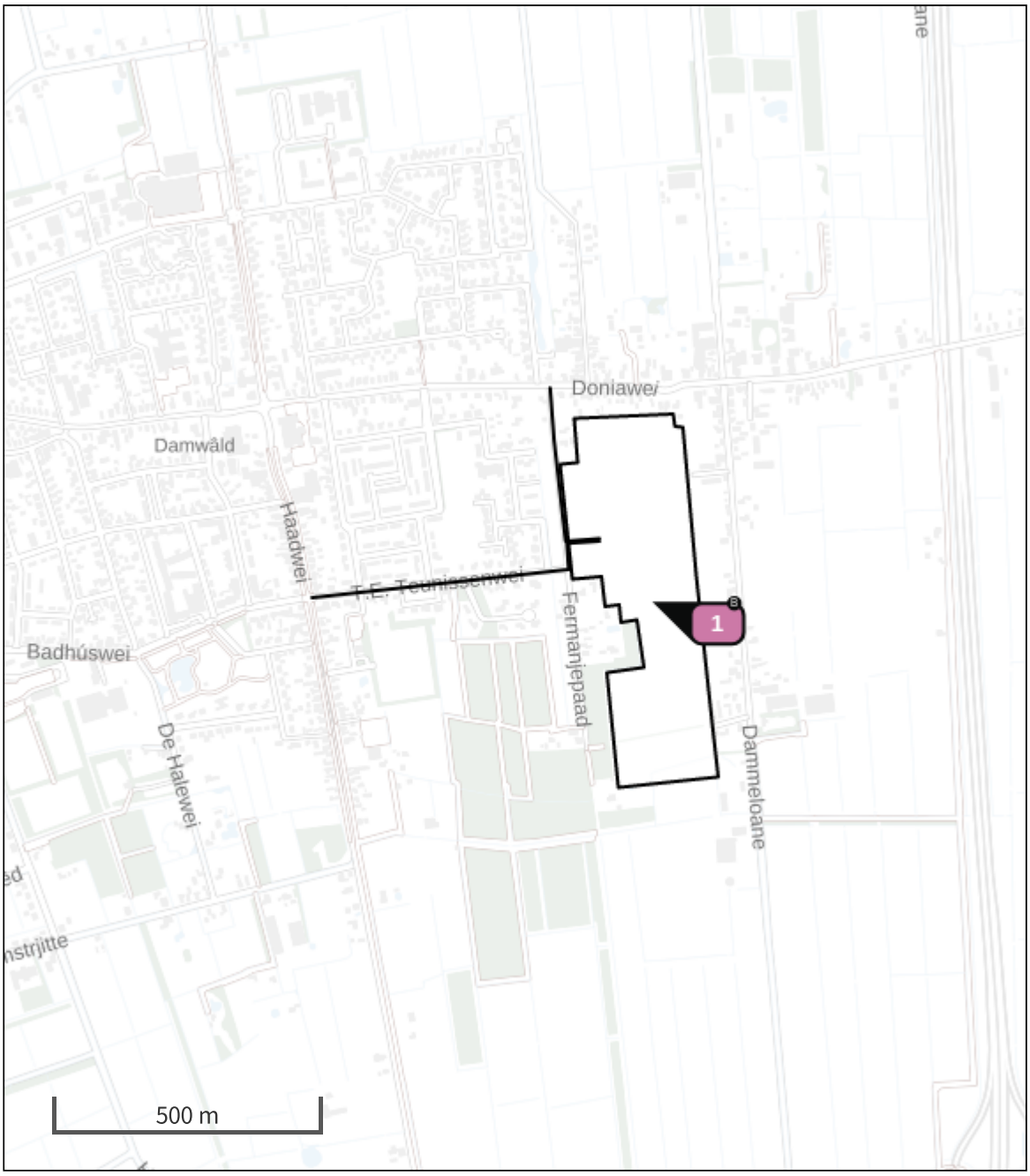
Resultaten

	Hoogste bijdrage	Hexagon	Gebied
Situatie 1 verkeer 'normaal' - Beoogd	-		
Gekarteerd oppervlak met toename (ha)	-		
Gekarteerd oppervlak met afname (ha)	-		
Grootste toename	-		
Grootste afname	-		

Situatie 1 verkeer 'normaal' (Beoogd), rekenjaar 2024

Emissiebronnen	Emissie NH_3	Emissie NO_x
1 Mobiele werktuigen | Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning | Bron 1 Aanlegfase Materieel	3,1 kg/j	425,7 kg/j
Verkeersnetwerk	0,5 kg/j	8,0 kg/j

Hoogste af- en toename op (bijna) overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden.

- Habitatrichtlijn
- Vogelrichtlijn
- Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn
- Niet bepaald
- Grootste toename (projectberekening)
- Grootste afname (projectberekening)
- Hoogste totaal (achtergrond + projectberekening)

De letters bij de bronlabels op de kaart geven bij welke type situaties de bronnen horen: beoogde situatie (B), referentiesituatie (R) en/of salderingssituatie (S).

Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "Situatie 1 verkeer 'normaal'" (Beoogd) incl. saldering e/o referentie

	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Totaal	-	-	-	-	-	-

Situatie 1 verkeer 'normaal', Rekenjaar 2024

1 Mobiele werktuigen | Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning

Naam	Bron 1 Aanlegfase Materieel	NO_x	425,7 kg/j
		NH_3	3,1 kg/j
Locatie	X:196470,31 Y:589110,9		
Oppervlakte	13,56 ha		

Naam	Stageklasse	Brandstof-verbruik	Draaiuren	AdBlue verbruik	Stof	Emissie
Voorbereiding-/grondwerk	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	9600 l/j	491 u/j	0 l/j	NO_x	319,3 kg/j
					NH_3	2,3 kg/j
Bouwfase	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	3200 l/j	164 u/j	0 l/j	NO_x	106,4 kg/j
					NH_3	0,8 kg/j

2 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 2 Aanlegfase Verkeer				NO_x	1,1 kg/j
Locatie	X:196293,74 Y:589338,05	Type scherm	-	-	NO_2	0,3 kg/j
Lengte	357,88 m	Hoogte	-	-	NH_3	35,8 g/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Afstand tot de weg	-	-		
Rijrichting	Beide richtingen					
Tunnelfactor	1					
Type hoogteligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Verkeer	Max. snelheid	Aantal voertuigbewegingen	In file
Licht verkeer	Voorgeschreven factoren	10,0 p/etmaal	0,0 %
Middelzwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/etmaal	0,0 %
Zwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/etmaal	0,0 %
Busverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/etmaal	0,0 %
Licht verkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/jaar	0,0 %
Middelzwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/jaar	0,0 %
Zwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	600,0 p/jaar	0,0 %
Busverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/jaar	0,0 %

3 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 3 Exploitatiefase Verkeer Route Doniawei				NO_x	2,6 kg/j
Locatie	X:196293,74 Y:589338,05	Type scherm	-	-	NO_2	0,6 kg/j
Lengte	357,88 m	Hoogte	-	-	NH_3	0,2 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Afstand tot de weg	-	-		
Rijrichting	Beide richtingen					
Tunnelfactor	1					
Type hoogteligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Verkeer	Max. snelheid	Aantal voertuigbewegingen	In file
Licht verkeer	Voorgeschreven factoren	86,0 p/etmaal	0,0 %
Middelzwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/etmaal	0,0 %
Zwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/etmaal	0,0 %
Busverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/etmaal	0,0 %

4 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Bron 4 Exploitatiefase Verkeer Route Haadwei				NO_x	4,4 kg/j
Locatie	X:196124,17 Y:589150,21	Type scherm	-	-	NO_2	1,0 kg/j
Lengte	602,97 m	Hoogte	-	-	NH_3	0,3 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Afstand tot de weg	-	-		
Rijrichting	Beide richtingen					
Tunnelfactor	1					
Type hoogteligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Verkeer	Max. snelheid	Aantal voertuigbewegingen	In file
Licht verkeer	Voorgeschreven factoren	86,0 p/etmaal	0,0 %
Middelzwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/etmaal	0,0 %
Zwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/etmaal	0,0 %
Busverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/etmaal	0,0 %

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van

AERIUS versie	2022.2_20230808_506285819f
Database versie	2022.2_506285819f

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/

Projectberekening

Dit document geeft een overzicht van de invoer en rekenresultaten van een Projectberekening met AERIUS Calculator. De berekening is uitgevoerd binnen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, op rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant, en waar tevens sprake is van een overbelaste of bijna overbelaste situatie voor stikstof.

- Overzicht
- Samenvatting situaties
- Resultaten
- Detailgegevens per emissiebron

Deze PDF is een digitaal bestand dat weer in te lezen is in AERIUS. Meer toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via:
www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers

Contactgegevens

Rechtspersoon	Rho Adviseurs
Inrichtingslocatie	-, - Damwoude

Activiteit

Omschrijving	Prikkebosk
Toelichting	aanleg- en exploitatiefase

Berekening

AERIUS kenmerk	Ro7Q38zWyP9U
Datum berekening	18 september 2023, 15:55
Rekenconfiguratie	Wnb-rekengrid

Totale emissie

	Rekenjaar	Emissie NH_3	Emissie NO_x
Situatie 2 verkeer 'anders' - Beoogd	2024	3,7 kg/j	435,9 kg/j

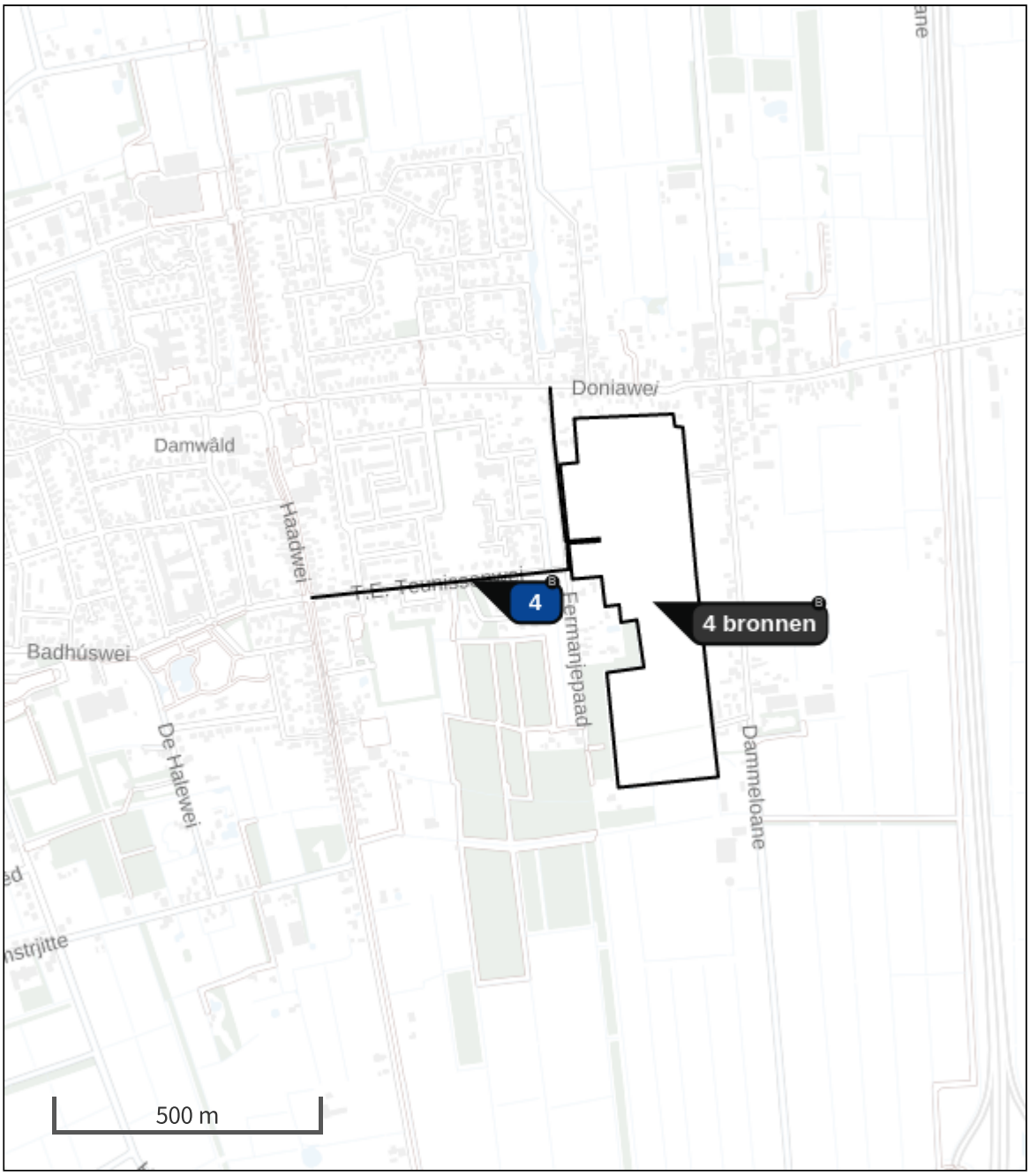
Resultaten

	Hoogste bijdrage	Hexagon	Gebied
Situatie 2 verkeer 'anders' - Beoogd	-		
Gekarteerd oppervlak met toename (ha)	-		
Gekarteerd oppervlak met afname (ha)	-		
Grootste toename	-		
Grootste afname	-		

Situatie 2 verkeer 'anders' (Beoogd), rekenjaar 2024

Emissiebronnen	Emissie NH_3	Emissie NO_x
1 Mobiele werktuigen | Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning | Bron 1 Aanlegfase Materieel	3,1 kg/j	425,7 kg/j
2 Anders... | Anders... | Bron 2 Aanlegfase Licht Verkeer	-	0,4 kg/j
3 Anders... | Anders... | Bron 3 Exploitatiefase Verkeer Route Doniawei	0,2 kg/j	3,3 kg/j
4 Anders... | Anders... | Bron 4 Exploitatiefase Verkeer Route Haadwei	0,4 kg/j	5,6 kg/j
5 Anders... | Anders... | Bron 5 Aanlegfase Zwaar Verkeer	-	0,9 kg/j

Hoogste af- en toename op (bijna) overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden.

- Habitatrichtlijn
- Vogelrichtlijn
- Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn
- Niet bepaald
- Grootste toename (projectberekening)
- Grootste afname (projectberekening)
- Hoogste totaal (achtergrond + projectberekening)

De letters bij de bronlabels op de kaart geven bij welke type situaties de bronnen horen: beoogde situatie (B), referentiesituatie (R) en/of salderingssituatie (S).

Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "Situatie 2 verkeer 'anders' " (Beoogd) incl. saldering e/o referentie

	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Totaal	-	-	-	-	-	-

Situatie 2 verkeer 'anders' , Rekenjaar 2024

1 Mobiele werktuigen | Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning

Naam	Bron 1 Aanlegfase Materieel	NO_x	425,7 kg/j
		NH_3	3,1 kg/j
Locatie	X:196470,31 Y:589110,9		
Oppervlakte	13,56 ha		

Naam	Stageklasse	Brandstof-verbruik	Draaiuren	AdBlue verbruik	Stof	Emissie
Voorbereiding-/grondwerk	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	9600 l/j	491 u/j	0 l/j	NO_x	319,3 kg/j
					NH_3	2,3 kg/j
Bouwfase	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	3200 l/j	164 u/j	0 l/j	NO_x	106,4 kg/j
					NH_3	0,8 kg/j

2 Anders... | Anders...

Naam	Bron 2 Aanlegfase Licht Verkeer	Uittreedhoogte	0,3 m	NO_x	0,4 kg/j
		Warmteinhoud	0,000 MW		
Locatie	X:196293,74 Y:589338,05				
Lengte	357,88 m				
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd				
Temporele variatie	Licht Verkeer				

3 Anders... | Anders...

Naam	Bron 3 Exploitatiefase Verkeer Route Doniawei	Uittreedhoogte	0,3 m	NO_x	3,3 kg/j
		Warmteinhoud	0,000 MW	NH_3	0,2 kg/j
Locatie	X:196293,74 Y:589338,05				
Lengte	357,88 m				
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd				
Temporele variatie	Licht Verkeer				

4 Anders... | Anders...

Naam	Bron 4 Exploitatiefase Verkeer Route Haadwei	Uittreedhoogte	0,3 m	NO_x	5,6 kg/j
		Warmteinhoud	0,000 MW	NH_3	0,4 kg/j
Locatie	X:196124,17 Y:589150,21				
Lengte	602,97 m				
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd				
Temporele variatie	Licht Verkeer				

5 Anders... | Anders...

Naam	Bron 5 Aanlegfase Zwaar Verkeer	Uittreedhoogte	2,5 m	NO_x	0,9 kg/j
		Warmteinhoud	0,000 MW		
Locatie	X:196293,74 Y:589338,05				
Lengte	357,88 m				
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd				
Temporele variatie	Zwaar Verkeer				

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van

AERIUS versie	2022.2_20230808_506285819f
Database versie	2022.2_506285819f

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 plan:
het bestemmingsplan Damwâld - Prikkebosk met identificatienummer NL.IMRO.1891.BpDwPrikkebosk-ON01 van de gemeente Dantumadiel;

1.2 bestemmingsplan:
de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbijbehorende bijlagen;

1.3 aan-huis-verbonden beroep of bedrijf:
een dienstverlenend beroep of bedrijf, dat in of bij een woning wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate de woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is;

1.4 aanduiding:
een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.5 aanduidingsgrens:
de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;

1.6 agrarisch bedrijf:
een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen (houtteelt daaronder begrepen) en/of het houden van dieren;

1.7 bebouwing:
één of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

1.8 bebouwingspercentage:
een in de regels aangegeven percentage, dat de grootte van het deel van het terrein of perceel aangeeft dat maximaal mag worden bebouwd;

1.9 bestaand:
a. ten aanzien van de bij of krachtens de Woningwet of de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht aanwezige bouwwerken, en de werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden: bestaand ten tijde van de eerste terinzagelegging van dit plan;
b. ten aanzien van het overige gebruik: bestaand ten tijde van het van kracht worden van dit plan;

1.10 bestemmingsgrens:
de grens van een bestemmingsvlak;

1.11 bestemmingsvlak:
een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.12 bouwen:
het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk;

1.13 bouwgrens:
de grens van een bouwvlak;

1.14 bouwlaag:
een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke bouwhoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en zolder;

1.15 bouwperceel:
een aaneengesloten stuk grond, waarop krachtens het plan een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.16 bouwperceelgrens:
een grens van een bouwperceel;

1.17 bouwvlak:
een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijn toegelaten;

1.18 bouwwerk:
elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct, hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond;

1.19 cultuurgrond
grasland, akkerbouw- en tuinbouwgronden, die bedrijfsmatig voor grondgebonden agrarische bedrijfsactiviteiten, dan wel hobbymatig in gebruik zijn;

1.20 cultuurhistorische waarden:
de aan een bouwwerk of een gebied toegekende waarden, gekenmerkt door het beeld dat is ontstaan door het gebruik dat de mens in de loop van de geschiedenis van dat bouwwerk of dat gebied heeft gemaakt;

1.21 dak:
iedere bovenbeëindiging van een gebouw;

1.22 detailhandel:
het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen die die goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit;

1.23 dienstverlenend bedrijf en/of dienstverlenende instelling:
bedrijf of instelling waarvan de werkzaamheden bestaan uit het verlenen van economische en maatschappelijke diensten aan derden, waaronder zijn begrepen kapperszaken, schoonheidsinstituten, fotostudio's en naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijven en inrichtingen, evenwel met uitzondering van een garagebedrijf en een seksinrichting;

1.24 dienstverlening:
het verlenen van economische en maatschappelijke diensten aan derden;

1.25 eerste bouwlaag:
de bouwlaag op de begane grond;

1.26 erf
een al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw;

1.27 erfbeplanting:
opgaande beplanting, zijnde bomen en struiken, die een scherm vormt op de grens van een bouwperceel waarop bebouwing voorkomt, en welke beplanting mede bepalend is voor de inpassing van de betreffende bebouwing in het landschap;

1.28 extensieve dagrecreatie
die vormen van recreatie die in hoofdzaak zijn gericht op natuur- en landschapsbeleving zoals wandelen en fietsen en die in principe plaatsvinden tussen zonsopgang en zonsondergang, met daarbij behorende voorzieningen zoals picknickplaatsen, bewegwijzerings- en informatieborden;

1.29 gebouw:
elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.30 geluidsbelasting:
de geluidsbelasting vanwege een weg;

1.31 geluidsgevoelige functies:
in een gebouw of op een terrein aanwezige functies die maken dat een gebouw of terrein als geluidsgevoelig object wordt aangemerkt;

1.32 geluidsgevoelige objecten:
gebouwen welke dienen ter bewoning of andere geluidsgevoelige gebouwen of terreinen, zoals bedoeld in de Wet geluidhinder en/of het Besluit Geluidhinder;

1.33 grondgebonden agrarische bedrijfsvoering:
een agrarische bedrijfsvoering waarbij voldoende grond aanwezig is om in hoofdzaak de mestafzet en voerwinning te verwezenlijken, op de wijze van een melkrundveebedrijf, een melkgeitenhouderijbedrijf, een schapenhouderijbedrijf, een akkerbouwbedrijf, een vollegronds tuinbouwbedrijf, een productiegericht paardenhouderijbedrijf, en naar de aard daarmee gelijk te stellen agrarische bedrijf;

1.34 hoofdgebouw:
een gebouw dat, gelet op de bestemming, als het belangrijkste bouwwerk op een bouwperceel kan worden aangemerkt;

1.35 horecabedrijf:
een bedrijf of instelling, waar bedrijfsmatig dranken en/of etenswaren voor gebruik ter plaatse worden verstrekt en/of waarin bedrijfsmatig logies wordt verstrekt, een en ander al dan niet in combinatie met een vermaaksfunctie, met uitzondering van een erotisch getinte vermaaksfunctie;

1.36 horecaterras:
een al dan niet overdekt terras, behorende bij een al dan niet zelfstandig horecabedrijf en zich bevindend in de directe nabijheid van het betreffende bedrijf;

1.37 huishouden
persoon of groep personen die een huishouding voert, waarbij sprake is van onderlinge verbondenheid en continuïteit in de samenstelling ervan; daaronder niet begrepen kamerverhuur;

1.38 internetdetailhandel:
detailhandel waarbij het te koop aanbieden van goederen plaatsvindt via het internet en de levering alleen geschiedt per post of koeriersdiensten;

1.39 kampeermiddel:
een mobiel en/of demontabel kampeermiddel en/of vast kampeermiddel dan wel enig ander onderkomen of enig ander voertuig of gewezen voertuig of gedeelte daarvan, een en ander voor zover deze onderkomens of voertuigen geheel of ten dele blijvend zijn bestemd of opgericht dan wel worden of kunnen worden gebruikt voor recreatief nachtverblijf;

1.40 kantoor:
een gebouw, dat dient voor de uitoefening van administratieve werkzaamheden en werkzaamheden die verband houden met het doen functioneren van (semi-)overheidsinstellingen, het bankwezen, en naar de aard daarmee gelijk te stellen instellingen;

1.41 kap:
een dakafdekking onder een hoek van meer dan 5° met het horizontale vlak;

1.42 kas:
een gebouw, waarvan de wanden en het dak geheel of grotendeels bestaan uit glas of ander lichtdoorlatend materiaal, dienend tot het kweken van vruchten, bloemen of planten;

1.43 kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten:
de in bijlage 2 genoemde bedrijvigheid, dan wel naar de aard en de invloed op de omgeving daarmee gelijk te stellen bedrijvigheid, die door zijn beperkte omvang in of bij een woning met behoud van de woonfunctie kan worden uitgeoefend;

1.44 kleinschalige duurzame energiewinning
energie die gewonnen wordt uit kleinschalige perceelsgebonden bronnen, waarbij weinig tot geen schadelijke milieueffecten optreden bij winning en omzetting en die in onuitputtelijke hoeveelheden beschikbaar is, zoals zon, wind, water, aard- en omgevingswarmte;

1.45 landschappelijke waarden:
waarden in verband met de verschijningsvorm van een gebied en de aanwezigheid van waarneembare structuren en/of elementen in dat gebied;

1.46 niet-grondgebonden agrarische bedrijfsvoering:
een agrarische bedrijfsvoering die hoofdzakelijk in gebouwen plaatsvindt;

1.47 nutsgebouw:
een gebouw ten behoeve van een nutsvoorziening, waaronder in ieder geval worden begrepen transformatorhuisjes, pompstations, gemalen en telefooncellen;

1.48 nutsvoorziening:
een voorziening ten behoeve van milieuvoorzieningen, de telecommunicatie, de waterhuishouding, natuurbeheer en de gas-, water- en elektriciteitsdistributie alsmede soortgelijke voorzieningen van openbaar nut, waaronder in ieder geval wordt verstaan bergbezinkbassins, centrale voorzieningen voor de afvalinzameling en zendmasten;

1.49 ondergeschikte bebouwing
hieronder wordt de volgende bebouwing verstaan:
- ondergeschikte gebouwen of delen van gebouwen;

1.50 ondergeschikte gebouwen of delen van gebouwen
hieronder wordt de volgende bebouwing verstaan:
- een gebouw dat als afzonderlijke ruimte dan wel als vergroting van een bestaande ruimte is gebouwd aan een hoofdgebouw, waarmee het in directe verbinding staat, welk gebouw onderscheiden kan worden van het hoofdgebouw en dat in architectonisch opzicht ondergeschikt is aan de hoofdvorm;
- een op zichzelf staand gebouw, dat gelet op de bestemming en door zijn ligging en/of architectonische verschijningsvorm ondergeschikt is aan een op hetzelfde bouwperceel gelegen hoofdgebouw;

1.51 overkapping:
een bouwwerk, geen gebouw zijnde, dat een overdekte ruimte vormt zonder wanden dan wel met ten hoogste één wand;

1.52 peil:
a. voor een bouwwerk op een perceel waarvan de hoofdtoegang direct aan de weg grenst: de hoogte van de weg ter plaatse van die hoofdtoegang;

b. voor een bouwwerk op een perceel waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de hoogte van het terrein ter hoogte van die hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;
c. indien in of op het water wordt gebouwd: het Nieuw Amsterdams Peil;
d. in het geval de hoogte van het terrein op een perceel grote verschillen vertoont: de door burgemeester en wethouders bepaalde hoogte;

1.53 perceelgrens:
de grens van een bouwperceel;

1.54 prostitutie:
het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen voor of met een ander tegen vergoeding;

1.55 recreatief medegebruik:
een recreatief gebruik van gronden dat ondergeschikt is aan de functie van de bestemming waarbinnen dit recreatieve gebruik is toegestaan;

1.56 seksinrichting:
de voor het publiek toegankelijke besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in de omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch/pornografische aard plaatsvinden.
Onder seksinrichting wordt in ieder geval verstaan: een prostitutiebedrijf, alsmede een erotische massagesalon, een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater of een parenclub, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.57 speelvoorziening:
een voorziening waar gelegenheid wordt geboden om te kunnen spelen, zoals een speeltuin of speelweide, een trapveld of een speelkooi of een daarmee vergelijkbare voorziening;

1.58 verkoopvloeroppervlakte:
de voor het publiek zichtbare en toegankelijke (besloten) winkelruimte ten behoeve van de detailhandel;

1.59 voldoende parkeergelegenheid
Van voldoende parkeergelegenheid is sprake, indien wordt voldaan aan de gemiddelde parkeernormering zoals opgenomen in de rij 'weinig stedelijk' en rest bebouwde kom, aanwezigheidspercentages en berekeningsaantallen zoals opgenomen in CROW publicatie 317 en 381. Op het moment dat de CROW een opvolger van de hiervoor genoemde publicatie publiceert, wordt deze 'opvolger' gehanteerd voor het bepalen of sprake is van voldoende parkeergelegenheid.

1.60 voorgevel:
de naar de weg gekeerde gevel van een gebouw, of indien een perceel met meer dan één zijde grenst aan een weg, de als zodanig door burgemeester en wethouders aan te wijzen gevel;

1.61 voorgevelrooilijn:
a. langs een wegzijde met een regelmatige of nagenoeg regelmatige ligging van de voorgevels van de bestaande bebouwing: de evenwijdig aan de as van de weg gelegen lijn, welke, zoveel mogelijk aansluitend aan de ligging van de voorgevels van de bestaande bebouwing, een zoveel mogelijk gelijkmatig beloop van de rooilijn overeenkomstig de richting van de weg geeft;

b. langs een wegzijde waarlangs geen bebouwing als onder a bedoeld aanwezig is en waarlangs mag worden gebouwd:
    1. bij een wegbreedte van ten minste 10 meter, de lijn gelegen op 15 meter uit de as van de weg;
    2. bij een wegbreedte geringer dan 10 meter, de lijn gelegen op 10 meter uit de as van de weg;

1.62 voorkeursgrenswaarde:
de maximale waarde voor de geluidbelasting, zoals deze rechtstreeks kan worden afgeleid uit de Wet geluidhinder en/of het Besluit geluidhinder;

1.63 woning:
een complex van ruimten, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één afzonderlijk huishouden;

1.64 woonhuis
een gebouw dat één woning omvat en dat in de verschijningsvorm als een eenheid beschouwd kan worden;

1.65 wonen
de nagenoeg zelfstandige bewoning van een woning conform het begrip woning;

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de afstand tot de (zijdelingse) perceelgrens:
tussen de (zijdelingse) grenzen van een bouwperceel en enig punt van het op dat bouwperceel voorkomend gebouw, waar die afstand het kortst is;

2.2 de bouwhoogte van een bouwwerk:
vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig bouwwerk met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.3 de dakhelling:
langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak;

2.4 de goothoogte van een bouwwerk:
vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;

2.5 de inhoud van een bouwwerk:
tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

2.6 de oppervlakte van een bouwwerk, niet bedoeld een overkapping:
tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk;

2.7 de oppervlakte van een overkapping:
tussen de buitenwerkse constructiedelen, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Agrarisch - Woudenlandschap

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Agrarisch - Woudenlandschap' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. agrarisch gebruik, met uitzondering van boom-/sierteelt, houtteelt en bollenteelt;
b. het behoud, het herstel en de ontwikkeling van natuurvriendelijke oevers langs watergangen;
c. landschappelijke inpassing van bebouwing en/of erfbeplanting;
d. ter plaatse van de aanduiding 'houtsingel' uitsluitend voor een houtsingel;
e. fiets-, wandel-, ontsluitings- en ruiterpaden en extensieve dagrecreatie;
f. de waterhuishouding;
g. bos en bebossing, uitsluitend voor zover de gronden zijn aangeduid met 'bos';
h. het houden van hobbydieren.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Gebouwen en overkappingen

a. Op of in deze gronden mogen geen gebouwen en overkappingen worden gebouwd.

3.2.2 Overige bouwwerken, geen gebouwen en overkappingen zijnde

Voor het bouwen van overige bouwwerken, geen gebouwen en overkappingen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag ten hoogste 1,50 meter bedragen;
b. de bouwhoogte van andere overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, mag ten hoogste 3,00 m bedragen.

3.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, en de inrichting van de in lid 3.1 mogelijk gemaakte functies ten behoeve van:

a. een samenhangend straat- en bebouwingsbeeld;
b. een goede woonsituatie
c. de sociale veiligheid;
d. de verkeersveiligheid;
e. de milieusituatie;
f. de ruimtelijke en cultuurhistorische waarden;
g. de landschappelijke waarden;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden en bouwwerken;

met inachtname van het in bijlage 1 opgenomen Beeldkwaliteitsplan Prikkebosk.

3.4 Specifieke gebruiksregels

3.4.1 Strijdig gebruik

Tot een gebruik in strijd met het bestemmingsplan wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik als tuin;
b. het opslaan van mest en (vee)voer.

3.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

3.5.1 Verbod

Het is verboden om zonder een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het wijzigen van de verkavelingsstructuur, die mede wordt bepaald door het slotenpatroon en ter plaatse van de aanduiding 'houtsingel' door houtsingels, waarbij onder wijzigen wordt begrepen het geheel of gedeeltelijk verwijderen van houtsingels ter plaatse van de aanduiding 'houtsingel';
b. het aanleggen en wijzigen van beschoeiingen, kaden en dijken;
c. het afgraven, ophogen en egaliseren van gronden meer dan 50 cm;
d. het aanleggen, verwijderen en/of verharden van wegen, voet-, fiets- en ruiterpaden en bijbehorende voorzieningen of het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen.

3.5.2 Uitzonderingen op verbod

Het in 3.5.1 vervatte verbod is niet van toepassing op:

a. werken en werkzaamheden die het normale onderhoud en/of de normale exploitatie betreffen;
b. het verwijderen van een houtsingel ter plaatse van de aanduiding 'houtsingel' voor het realiseren van ten hoogste 2 dammen in iedere lange zijde van een perceel met een breedte van ten hoogste 10 m per dam, mits 75% van de oorspronkelijke lengte van de houtsingel resteert;
c. het verwijderen van een houtsingel ter plaatse van de aanduiding 'houtsingel' in iedere korte zijde van een perceel met een breedte van ten hoogste 10 m per dam, mits 75% van de oorspronkelijke lengte van de houtsingel resteert;
d. werken en werkzaamheden die reeds in uitvoering zijn dan wel krachtens een verleende vergunning reeds mogen worden uitgevoerd op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan;
e. het realiseren van in- en uitritten voor zover gelegen buiten de aanduiding 'houtsingel'.

3.5.3 Afwegingskader

Een in 3.5.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend indien geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het straat- en bebouwingsbeeld;
b. de milieusituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de gebruiksmogelijkheden van nabijgelegen gronden;
e. het landschappelijke karakter van het patroon van boomsingels en waterlopen en waterpartijen en/of andere landschappelijke waarden en de waterhuishoudkundige betekenis van de waterlopen en waterpartijen;

en:

f. wordt voldaan aan het in bijlage 1 opgenomen Beeldkwaliteitsplan Prikkebosk.

Artikel 4 Groen

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groenvoorzieningen in de vorm van opgaand groen en grasperken;
b. speelterreinen en speelvoorzieningen;
c. moestuinen;

met daaraan ondergeschikt:

d. openbare nutsvoorzieningen;

met de daarbij behorende:

e. waterlopen en waterpartijen;
f. wegen en paden;
g. bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde.

4.2 Bouwregels

a. Op of in deze gronden mogen geen gebouwen en overkappingen worden gebouwd.
b. Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen en overkappingen zijnde geldt dat de bouwhoogte niet meer dan 3 meter mag bedragen.

4.3 Nadere eisen

Burgemeester en Wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats van bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, ten behoeve van:

a. een samenhangend straat- en bebouwingsbeeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de sociale veiligheid;
e. de milieusituatie;
f. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

met inachtname van:

g. het in bijlage 1 opgenomen Beeldkwaliteitsplan Prikkebosk.

4.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

a. Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegd gezag:
    1. waterlopen en waterpartijen te dempen;
    2. houtsingels te rooien of te kappen.
b. De in sub a bedoelde omgevingsvergunning is niet vereist voor normaal onderhoud en beheer.
c. De in sub a bedoelde omgevingsvergunning mag slechts worden verleend indien door uitvoering van het werk of de werkzaamheid geen onevenredige afbreuk wordt gedaan of zal worden gedaan aan het landschappelijke karakter van het patroon van boomsingels en waterlopen en waterpartijen en de waterhuishoudkundige betekenis van de waterlopen en waterpartijen.
d. De in sub a bedoelde omgevingsvergunning mag slechts worden verleend indien door uitvoering van het werk of

de werkzaamheid geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het besloten karakter van het landschap en de daarbij behorende opstrekkende kavelstructuur.

Artikel 5 Tuin

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Tuin' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. tuinen en erven behorende bij de op de aangrenzende gronden gelegen hoofdgebouwen;
b. paden;

5.2 Specifieke gebruiksregels

5.2.1 Strijdig gebruik

a. het opslaan van mest en (vee)voer.

5.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

5.3.1 Verbod

Het is verboden om zonder een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het wijzigen van de verkavelingsstructuur, die mede wordt bepaald door het slotenpatroon, waarbij onder wijzigen wordt begrepen het geheel of gedeeltelijk dempen, verbreden, verdiepen of aanleggen van watergangen;
b. het aanleggen en wijzigen van beschoeiingen, kaden en dijken;
c. het graven, dempen of wijzigen van waterpartijen zoals vijvers;
d. het afgraven, ophogen en egaliseren van gronden meer dan 50 cm;
e. het aanleggen, verwijderen en/of verharden van wegen, voet-, fiets- en ruiterpaden en bijbehorende voorzieningen of het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen.

5.3.2 Afwegingskader

Een in 5.3.1 bedoelde omgevingsvergunning mag slechts worden verleend indien geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het straat- en bebouwingsbeeld;
b. de milieusituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de gebruiksmogelijkheden van nabijgelegen gronden;
e. het landschappelijke karakter van het patroon van boomsingels en waterlopen en waterpartijen en/of andere landschappelijke waarden en de waterhuishoudkundige betekenis van de waterlopen en waterpartijen;

en wordt voldaan aan het in bijlage 1 opgenomen Beeldkwaliteitsplan Prikkebosk.

Artikel 6 Verkeer - Verblijf

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer - Verblijfsgebied' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. (woon)straten;
b. paden;
c. parkeervoorzieningen;

met daaraan ondergeschikt:

d. groenvoorzieningen;
e. openbare nutsvoorzieningen;
f. speelvoorzieningen;
g. waterlopen en waterpartijen;

met de daarbijbehorende:

h. overkappingen;
i. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

6.2 Bouwregels

a. Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van overkappingen mag niet meer bedragen dan 3 meter;
c. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde mag, anders dan rechtstreeks ten behoeve van de geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer, niet meer bedragen dan 3 meter.

6.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats van overkappingen en van bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, en de inrichting van het gebied ten behoeve van:

a. een samenhangend straat- en bebouwingsbeeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de sociale veiligheid;
d. de verkeersveiligheid;
e. de milieusituatie;
f. de ruimtelijke en cultuurhistorische waarden;
g. de landschappelijke waarden;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden en bouwwerken.

met inachtname van:

i. het in bijlage 1 opgenomen Beeldkwaliteitsplan Prikkebosk.

Artikel 7 Wonen

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor ‘Wonen’ aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wonen;
b. ter plaatse van de aanduiding 'houtsingel' uitsluitend voor een houtsingel;

met daaraan ondergeschikt

c. een aan-huis-verbonden beroep of bedrijf, zoals genoemd in de bij deze regels in bijlage 2 opgenomen Lijst-aan-huis verbonden beroep of bedrijf;

met de daarbij behorende:

d. groenvoorzieningen;
e. openbare nutsvoorzieningen;
f. parkeervoorzieningen;
g. tuinen, erven en terreinen;
h. waterlopen en waterpartijen

met de daarbij behorende:

i. groenvoorzieningen;
j. openbare nutsvoorzieningen;
k. parkeervoorzieningen;
l. tuinen, erven en terreinen;
m. waterlopen en waterpartijen;
n. bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde.

7.2 Bouwregels

7.2.1 Algemeen

Op of in de tot Wonen bestemde gronden mogen uitsluitend worden gebouwd:

a. hoofdgebouwen;
b. ondergeschikte bebouwing;
c. bouwwerken, geen gebouwen en overkappingen zijnde;

7.2.2 Hoofdgebouwen

Voor het bouwen van hoofdgebouwen gelden de volgende regels:

a. een hoofdgebouw mag uitsluitend binnen een bouwvlak worden gebouwd;
b. het aantal woningen per bouwvlak mag niet meer bedragen dan het bestaande aantal dan wel het aangegeven aantal ter plaatse van de aanduiding 'maximum aantal wooneenheden';
c. de goothoogte van een hoofdgebouw mag niet meer bedragen dan 3,5 meter, dan wel de bestaande goothoogte indien deze meer is;

d. de bouwhoogte van een hoofdgebouw mag niet meer bedragen dan 9 meter, dan wel de bestaande bouwhoogte indien deze meer is ;
e. de dakhelling van een hoofdgebouw mag niet minder bedragen dan 30°.

7.2.3 Ondergeschikte bebouwing

Voor het bouwen van ondergeschikte bebouwing bij hoofdgebouwen gelden de volgende regels:

a. ondergeschikte bebouwing dient ten minste 1 meter achter (de lijn welke kan worden getrokken in het verlengde van) de naar de weg gekeerde gevels van het hoofdgebouw te worden gebouwd, dan wel op ten minste de bestaande afstand achter (de lijn welke kan worden getrokken in het verlengde van) de naar de weg gekeerde gevels van het hoofdgebouw, indien deze minder is dan 1 meter;
b. de gezamenlijke oppervlakte van de ondergeschikte bebouwing per hoofdgebouw bedraagt:
6. bij een bouwperceel met een oppervlakte van ten hoogste 1000 m² niet meer dan 100 m², met dien verstande dat niet meer dan 50% van het bouwperceel mag worden bebouwd, dan wel het bestaande percentage indien dit meer is;
7. bij een bouwperceel met een oppervlakte van meer dan 1000 m² niet meer dan 10% van de oppervlakte van het bouwperceel, tot een maximum van 200 m²;
c. de goothoogte mag niet meer bedragen dan 3 meter, dan wel ten hoogste de bovenzijde van de afgewerkte vloer van de eerste verdieping van het hoofdgebouw voor zover aan dit hoofdgebouw wordt gebouwd, dan wel de bestaande goothoogte indien deze meer dan 3 meter bedraagt;
d. de bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 6 meter;
e. in aanvulling op het bepaalde onder 5 dient de bouwhoogte ten minste 1 meter lager te zijn dan de bouwhoogte van het hoofdgebouw, dan wel het bestaande verschil in bouwhoogte indien dit minder is dan 1 meter.

7.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag ten hoogste 1,00 m bedragen, met dien verstande dat de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen achter de naar de weg gekeerde gevel van het hoofdgebouw ten hoogste 2,00 m mag bedragen;
b. de bouwhoogte van speeltoestellen mag niet meer bedragen dan 4 meter;
c. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, niet meer mag bedragen dan 3 meter.

7.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats, de afmetingen, de dakhelling en de nokrichting van de bebouwing ten behoeve van:

a. een samenhangend straat- en bebouwingsbeeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de sociale veiligheid;
e. de milieusituatie;
f. de ruimtelijke en cultuurhistorische waarden;
g. de landschappelijke waarden;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden en bouwwerken.

7.4 Afwijken van de bouwregels

Mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het straat- en bebouwingsbeeld, de woonsituatie, de milieusituatie, de verkeersveiligheid, de ruimtelijke en cultuurhistorische waarden, de landschappelijke waarden en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden, kan met omgevingsvergunning worden afgeweken van:

a. het bepaalde in lid 7.2.2 sub a voor het bouwen buiten het bouwvlak;
b. het bepaalde in lid 7.2.2, sub b voor een goothoogte van hoofdgebouwen van ten hoogste 5,5 meter;
c. het bepaalde in lid 7.2.2 , sub c voor een bouwhoogte van hoofdgebouwen van ten hoogste 11 meter;
d. het bepaalde in lid 7.2.3, sub d en e ten behoeve van het bouwen van ondergeschikte bebouwing met een bouwhoogte die ten hoogste de bouwhoogte van het hoofdgebouw bedraagt, met dien verstande dat de bouwhoogte niet meer dan 6 meter mag bedragen.

7.5 Specifieke gebruiksregels

Onder met deze bestemming strijdig gebruik wordt begrepen het gebruik dat afwijkt van de bestemmingsomschrijving, waaronder in ieder geval wordt begrepen:

e. het gebruiken of laten gebruiken van gebouwen voor recreatief nachtverblijf;
f. het gebruiken of laten gebruiken van gebouwen voor niet-permanente bewoning;
g. het gebruiken of laten gebruiken van vrijstaande ondergeschikte gebouwen voor bewoning;
h. het gebruiken of laten gebruiken van vrijstaande ondergeschikte bebouwing voor een aan-huis-verbonden beroep of bedrijf;
1. het gebruiken of laten gebruiken van woningen in combinatie met een aan-huis-verbonden beroep of bedrijf, zodanig dat de woonfunctie niet in overwegende mate wordt uitgeoefend en er ernstige hinder of afbreuk wordt gedaan aan het woonmilieu. Dit is het geval als:
2. de oppervlakte meer bedraagt dan 50% van de oppervlakte van het hoofdgebouw, vermeerderd met het oppervlak van aan het hoofdgebouw gebouwde ondergeschikte gebouwen, met een maximum van 45 m2;
3. de woonfunctie in ruimtelijke en visuele zin niet primair is;
4. de oppervlakte van een reclamebord meer bedraagt dan 0,5 m2;
5. parkeren niet op eigen erf plaatsvindt;
6. er sprake is van een onevenredige verkeers- en/of publieksaantrekkende werking;
7. buitenopslag van goederen plaatsvindt;
a. het gebruiken of laten gebruiken van gronden en gebouwen voor detailhandelsactiviteiten bij een aan-huis-verbonden beroep of bedrijf, anders dan direct voortvloeiend uit het beroeps- of bedrijfsmatig gebruik.

7.6 Afwijken van de gebruiksregels

Mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het straat- en bebouwingsbeeld, de woonsituatie, de milieusituatie, de verkeersveiligheid, de ruimtelijke en cultuurhistorische waarden, de landschappelijke waarden en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden, kan met omgevingsvergunning worden afgeweken:

a. van het bepaalde in 7.1 sub b voor de vestiging van een aan-huis-verbonden beroep of bedrijf dat niet is genoemd in de bij deze regels behorende Lijst aan-huis-verbonden beroep of bedrijf (bijlage 2), mits dit aan-huis-verbonden beroep of bedrijf naar aard en effecten op het woon- en leefklimaat kan worden gelijk gesteld met de aan-huis-verbonden beroepen of bedrijven die wel zijn genoemd.

7.7 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

7.7.1 Verbod

Het is verboden om zonder een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het wijzigen van de verkavelingsstructuur, die mede wordt bepaald door het slotenpatroon en ter plaatse van de aanduiding 'houtsingel' door houtsingels, waarbij onder wijzigen wordt begrepen het geheel of gedeeltelijk verwijderen van houtsingels ter plaatse van de aanduiding 'houtsingel'.

7.7.2 Uitzonderingen op verbod

Het in 7.7.1 vervatte verbod is niet van toepassing op:

a. werken en werkzaamheden die het normale onderhoud en/of de normale exploitatie betreffen;
b. het verwijderen van een houtsingel ter plaatse van de aanduiding 'houtsingel' voor het realiseren van ten hoogste 2 dammen in iedere lange zijde van een perceel met een breedte van ten hoogste 10 m per dam, mits 75% van de oorspronkelijke lengte van de houtsingel resteert;
c. het verwijderen van een houtsingel ter plaatse van de aanduiding 'houtsingel' in iedere korte zijde van een perceel met een breedte van ten hoogste 10 m per dam, mits 75% van de oorspronkelijke lengte van de houtsingel resteert;
d. werken en werkzaamheden die reeds in uitvoering zijn dan wel krachtens een verleende vergunning reeds mogen worden uitgevoerd op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan;
e. het realiseren van in- en uitritten voor zover gelegen buiten de aanduiding 'houtsingel'.

7.7.3 Afwegingskader

Een in 7.7.2 genoemde vergunning kan slechts worden verleend indien geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het straat- en bebouwingsbeeld;
b. de milieusituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de gebruiksmogelijkheden van nabijgelegen gronden;
e. het landschappelijke karakter van het patroon van boomsingels en waterlopen en waterpartijen en/of andere landschappelijke waarden en de waterhuishoudkundige betekenis van de waterlopen en waterpartijen;

en:

f. wordt voldaan aan het in bijlage 1 opgenomen Beeldkwaliteitsplan Prikkebosk.

Artikel 8 Woongebied - I

8.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Woongebied - I' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wonen;
b. ter plaatse van de aanduiding 'houtsingel' uitsluitend voor een houtsingel;

met daaraan ondergeschikt

c. een aan-huis-verbonden beroep of bedrijf, zoals genoemd in de bij deze regels in bijlage 2 opgenomen Lijst-aan-huis verbonden beroep of bedrijf;

met de daarbij behorende:

d. groenvoorzieningen;
e. openbare nutsvoorzieningen;
f. parkeervoorzieningen;
g. tuinen, erven en terreinen;
h. waterlopen en waterpartijen;
i. kleinschalige duurzame energiewinning.

8.2 Bouwregels

8.2.1 Algemeen

Op of in de tot Woongebied - I bestemde gronden mogen uitsluitend worden gebouwd:

a. hoofdgebouwen;
b. ondergeschikte bebouwing;
c. bouwwerken, geen gebouwen en overkappingen zijnde;

met dien verstande dat:

d. het totaal aantal woningen mag niet meer mag bedragen dan 15

8.2.2 Hoofdgebouwen

Voor het bouwen van hoofdgebouwen gelden de volgende regels:

a. als hoofdgebouw mogen uitsluitend woonhuizen worden gebouwd;
b. de oppervlakte mag per hoofdgebouw maximaal 20% van de oppervlakte van het bouwperceel bedragen met een maximum oppervlakte van 150 m²;
c. de goothoogte van een hoofdgebouw mag niet meer bedragen dan 6,5 meter;
d. de bouwhoogte van een hoofdgebouw mag niet meer bedragen dan 11 meter;
e. het aantal woningen per bestemmingsvlak mag niet meer bedragen dan het ter plaatse met de aanduiding 'maximum aantal wooneenheden' aangegeven aantal;

8.2.3 Ondergeschikte bebouwing

Voor het bouwen van ondergeschikte bebouwing gelden de volgende regels:

a. ondergeschikte bebouwing dient ten minste 1 meter achter (de lijn welke kan worden getrokken in het verlengde van) de naar de weg gekeerde gevel(s) van het hoofdgebouw te worden gebouwd, dan wel op ten minste de bestaande afstand achter (de lijn welke kan worden getrokken in het verlengde van) de naar de weg gekeerde gevels van het hoofdgebouw, indien deze minder is dan 1 meter;
b. de gezamenlijke oppervlakte van de ondergeschikte bebouwing per woonhuis bedraagt:
    1. 75 m² bij een bouwperceel met een oppervlakte die niet groter is dan 500 m²;
    2. 100 m² bij een bouwperceel groter dan 500 m², vermeerderd met 10% van het deel van het bouwperceel dat groter is dan 500 m², tot een maximum van in totaal 150 m².
c. de goothoogte mag niet meer bedragen dan 3,00 meter, dan wel ten hoogste de bovenzijde van de afgewerkte vloer van de eerste verdieping van het hoofdgebouw voor zover aan dit hoofdgebouw wordt gebouwd;
d. de bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 6,00 meter, maar moet ten minste 1 meter lager zijn dan de bouwhoogte van het hoofdgebouw.

8.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen en overkappingen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen en overkappingen zijnde, gelden de volgende regels:
a. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag ten hoogste 1,00 m bedragen, met dien verstande dat de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen achter de naar de weg gekeerde gevel van het hoofdgebouw ten hoogste 2,00 m mag bedragen;
b. de bouwhoogte van speeltoestellen mag niet meer bedragen dan 4,00 meter;
c. de bouwhoogte van vlaggenmasten mag niet meer bedragen dan 6,00 meter;
d. de bouwhoogte van andere overige bouwwerken, geen gebouwen en overkappingen zijnde, mag ten hoogste 3,00 m bedragen.

8.2.5 Overkappingen

Voor het bouwen van overkappingen gelden de volgende regels:
a. de bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 3,50 meter;
b. de gezamenlijke oppervlakte van overkappingen per hoofdgebouw bedraagt niet meer dan 30 m^2.

8.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats, de afmetingen, de dakhelling en de nokrichting van de bebouwing ten behoeve van:
a. een samenhangend straat- en bebouwingsbeeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de sociale veiligheid;
e. de milieusituatie;
f. de ruimtelijke en cultuurhistorische waarden;
g. de landschappelijke waarden;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden en bouwwerken.

8.4 Afwijken van de bouwregels

Mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het straat- en bebouwingsbeeld, de woonsituatie, de milieusituatie, de verkeersveiligheid, de ruimtelijke en cultuurhistorische waarden, de landschappelijke waarden en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden, kan met omgevingsvergunning worden afgeweken van:

a. het bepaalde in 8.2.2 sub b voor het bouwen van een hoofdgebouw met een oppervlakte groter dan 20% van de oppervlakte van het bouwperceel, met een maximum van 150 m²;
b. het bepaalde in 8.2.3 sub a voor het bouwen van ondergeschikte bebouwing op minder dan 1 meter achter (de lijn welke kan worden getrokken in het verlengde van) de naar de weg gekeerde gevel(s) van het hoofdgebouw en/of voor (de lijn welke kan worden getrokken in het verlengde van) de naar de weg gekeerde gevel(s) van het hoofdgebouw;
c. het bepaald in lid 8.2.3 sub c voor het bouwen van ondergeschikte bebouwing met een goothoogte van meer dan 3,00 m, mits:
1. het gebouw aan het hoofdgebouw wordt gebouwd;
2. de goothoogte niet meer bedraagt dan de goothoogte van het hoofdgebouw.
d. het bepaalde in lid 8.2.3 sub d voor het bouwen van ondergeschikte bebouwing met een bouwhoogte van meer dan 6,00 m, mits:
1. het gebouw aan het hoofdgebouw wordt gebouwd;
2. de bouwhoogte niet meer bedraagt dan de bouwhoogte van het hoofdgebouw.

en wordt voldaan aan het in bijlage 1 opgenomen Beeldkwaliteitsplan Prikkebosk.

8.5 Specifieke gebruiksregels

Onder met deze bestemming strijdig gebruik wordt begrepen het gebruik dat afwijkt van de bestemmingsomschrijving, waaronder in ieder geval wordt begrepen:

a. het gebruiken of laten gebruiken van gebouwen voor recreatief nachtverblijf;
b. het gebruiken of laten gebruiken van een woonhuis voor meer dan één woning;
c. het gebruiken of laten gebruiken van vrijstaande ondergeschikte gebouwen voor bewoning;
d. het gebruiken of laten gebruiken van vrijstaande ondergeschikte bebouwing voor een aan-huis-verbonden beroep of bedrijf;
e. het gebruiken of laten gebruiken van woningen in combinatie met een aan-huis-verbonden beroep of bedrijf, zodanig dat de woonfunctie niet in overwegende mate wordt uitgeoefend en er ernstige hinder of afbreuk wordt gedaan aan het woonmilieu. Dit is het geval als:
    1. de oppervlakte meer bedraagt dan 50% van de oppervlakte van het hoofdgebouw, vermeerderd met het oppervlak van aan het hoofdgebouw gebouwde ondergeschikte gebouwen, met een maximum van 45 m^2;
    2. de woonfunctie in ruimtelijke en visuele zin niet primair is;
    3. de oppervlakte van een reclamebord meer bedraagt dan 0,5 m^2;
    4. parkeren niet op eigen erf plaatsvindt;
    5. er sprake is van een onevenredige verkeers- en/of publieksaantrekkende werking;
    6. buitenopslag van goederen plaatsvindt;
f. het gebruiken of laten gebruiken van gronden en gebouwen voor detailhandelsactiviteiten bij een aan-huis-verbonden beroep of bedrijf, anders dan direct voortvloeiend uit het beroeps- of bedrijfsmatig gebruik.

8.6 Afwijken van de gebruiksregels

Mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het straat- en bebouwingsbeeld, de woonsituatie, de milieusituatie, de verkeersveiligheid, de ruimtelijke en cultuurhistorische waarden, de landschappelijke waarden en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden, kan met omgevingsvergunning worden afgeweken:

a. van het bepaalde in 8.1 sub b voor de vestiging van een aan-huis-verbonden beroep of bedrijf dat niet is genoemd in de bij deze regels behorende Lijst aan-huis-verbonden beroep of bedrijf (bijlage 2), mits dit aan-huis-verbonden beroep of bedrijf naar aard en effecten op het woon- en leefklimaat kan worden gelijk gesteld met de aan-huis-verbonden beroepen of bedrijven die wel zijn genoemd;
b. van het bepaalde in 8.2.2 onder g voor het toestaan van meer woningen dan het ter plaatse met de aanduiding 'maximum aantal wooneenheden' is aangegeven met inachtname van het gestelde in 8.2.1 onder d.

8.7 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

8.7.1 Verbod

Het is verboden om zonder een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het wijzigen van de verkavelingsstructuur, die mede wordt bepaald door het slotenpatroon en ter plaatse van de aanduiding 'houtsingel' door houtsingels, waarbij onder wijzigen wordt begrepen het geheel of gedeeltelijk verwijderen van houtsingels ter plaatse van de aanduiding 'houtsingel'.

8.7.2 Uitzonderingen op verbod

Het in 8.7.1 vervatte verbod is niet van toepassing op:

a. werken en werkzaamheden die het normale onderhoud en/of de normale exploitatie betreffen;
b. het verwijderen van een houtsingel ter plaatse van de aanduiding 'houtsingel' voor het realiseren van ten hoogste 2 dammen in iedere lange zijde van een perceel met een breedte van ten hoogste 10 m per dam, mits 75% van de oorspronkelijke lengte van de houtsingel resteert;
c. het verwijderen van een houtsingel ter plaatse van de aanduiding 'houtsingel' in iedere korte zijde van een perceel met een breedte van ten hoogste 10 m per dam, mits 75% van de oorspronkelijke lengte van de houtsingel resteert;
d. werken en werkzaamheden die reeds in uitvoering zijn dan wel krachtens een verleende vergunning reeds mogen worden uitgevoerd op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan;
e. het realiseren van in- en uitritten voor zover gelegen buiten de aanduiding 'houtsingel'.

8.7.3 Afwegingskader

Een in 8.7.2 genoemde vergunning kan slechts worden verleend indien geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het straat- en bebouwingsbeeld;
b. de milieusituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de gebruiksmogelijkheden van nabijgelegen gronden;
e. het landschappelijke karakter van het patroon van boomsingels en waterlopen en waterpartijen en/of andere landschappelijke waarden en de waterhuishoudkundige betekenis van de waterlopen en waterpartijen;

en:

f. wordt voldaan aan het in bijlage 1 opgenomen Beeldkwaliteitsplan Prikkebosk.

Artikel 9 Woongebied - II

9.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Woongebied - II' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wonen;
b. ter plaatse van de aanduiding 'houtsingel' uitsluitend voor een houtsingel;

met daaraan ondergeschikt

c. een aan-huis-verbonden beroep of bedrijf, zoals genoemd in de bij deze regels in bijlage 2 opgenomen Lijst-aan-huis verbonden beroep of bedrijf;

met de daarbij behorende:

d. groenvoorzieningen;
e. openbare nutsvoorzieningen;
f. parkeervoorzieningen;
g. tuinen, erven en terreinen;
h. waterlopen en waterpartijen;
i. kleinschalige duurzame energiewinning.

9.2 Bouwregels

9.2.1 Bouwregels

Op of in de tot Woongebied - II bestemde gronden mogen uitsluitend worden gebouwd:

a. hoofdgebouwen;
b. ondergeschikte bebouwing;
c. bouwwerken, geen gebouwen en overkappingen zijnde;

met dien verstande dat:

d. het totaal aantal woningen mag niet meer mag bedragen dan 5.

9.2.2 Hoofdgebouwen

Voor het bouwen van hoofdgebouwen gelden de volgende regels:

a. als hoofdgebouw mogen uitsluitend woonhuizen worden gebouwd;
b. de oppervlakte mag per hoofdgebouw maximaal 20% van de oppervlakte van het bouwperceel bedragen met een maximum oppervlakte van 150 m²;
c. de goothoogte van een hoofdgebouw mag niet meer bedragen dan 6,5 meter;
d. de bouwhoogte van een hoofdgebouw mag niet meer bedragen dan 11 meter;
e. het aantal woningen per bestemmingsvlak mag niet meer bedragen dan het ter plaatse met de aanduiding 'maximum aantal wooneenheden' aangegeven aantal.

9.2.3 Ondergeschikte bebouwing

Voor het bouwen van ondergeschikte bebouwing gelden de volgende regels:

a. ondergeschikte bebouwing dient ten minste 1 meter achter (de lijn welke kan worden getrokken in het verlengde van) de naar de weg gekeerde gevel(s) van het hoofdgebouw te worden gebouwd, dan wel op ten minste de bestaande afstand achter (de lijn welke kan worden getrokken in het verlengde van) de naar de weg gekeerde gevels van het hoofdgebouw, indien deze minder is dan 1 meter;
b. de gezamenlijke oppervlakte van de ondergeschikte bebouwing per woonhuis bedraagt:
    1. 75 m² bij een bouwperceel met een oppervlakte die niet groter is dan 500 m²;
    2. 100 m² bij een bouwperceel groter dan 500 m², vermeerderd met 10% van het deel van het bouwperceel dat groter is dan 500 m², tot een maximum van in totaal 150 m².
c. de goothoogte mag niet meer bedragen dan 3,00 meter, dan wel ten hoogste de bovenzijde van de afgewerkte vloer van de eerste verdieping van het hoofdgebouw voor zover aan dit hoofdgebouw wordt gebouwd;
d. de bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 6,00 meter, maar moet ten minste 1 meter lager zijn dan de bouwhoogte van het hoofdgebouw.

9.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen en overkappingen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen en overkappingen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag ten hoogste 1,00 m bedragen, met dien verstande dat de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen achter de naar de weg gekeerde gevel van het hoofdgebouw ten hoogste 2,00 m mag bedragen;
b. de bouwhoogte van speeltoestellen mag niet meer bedragen dan 4,00 meter;
c. de bouwhoogte van vlaggenmasten mag niet meer bedragen dan 6,00 meter;
d. de bouwhoogte van andere overige bouwwerken, geen gebouwen en overkappingen zijnde, mag ten hoogste 3,00 m bedragen.

9.2.5 Overkappingen

Voor het bouwen van overkappingen gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 3,50 meter;
b. de gezamenlijke oppervlakte van overkappingen per hoofdgebouw bedraagt niet meer dan 30 m^2.

9.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats, de afmetingen, de dakhelling en de nokrichting van de bebouwing ten behoeve van:

a. een samenhangend straat- en bebouwingsbeeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de sociale veiligheid;
e. de milieusituatie;
f. de ruimtelijke en cultuurhistorische waarden;
g. de landschappelijke waarden;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden en bouwwerken.

9.4 Afwijken van de bouwregels

Mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het straat- en bebouwingsbeeld, de woonsituatie, de milieusituatie, de verkeersveiligheid, de ruimtelijke en cultuurhistorische waarden, de landschappelijke waarden en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden, kan met omgevingsvergunning worden afgeweken van:

a. het bepaalde in 9.2.2 sub b voor het bouwen van een hoofdgebouw met een oppervlakte groter dan 20% van de oppervlakte van het bouwperceel, met een maximum van 150 m²;
b. het bepaalde in 9.2.3 sub a voor het bouwen van ondergeschikte bebouwing op minder dan 1 meter achter (de lijn welke kan worden getrokken in het verlengde van) de naar de weg gekeerde gevel(s) van het hoofdgebouw en/of voor (de lijn welke kan worden getrokken in het verlengde van) de naar de weg gekeerde gevel(s) van het hoofdgebouw;
c. het bepaald in lid 9.2.3 sub c voor het bouwen van ondergeschikte bebouwing met een goothoogte van meer dan 3,00 m, mits:

1. het gebouw aan het hoofdgebouw wordt gebouwd;
2. de goothoogte niet meer bedraagt dan de goothoogte van het hoofdgebouw.

d. het bepaalde in lid 9.2.3 sub d voor het bouwen van ondergeschikte bebouwing met een bouwhoogte van meer dan 6,00 m, mits:

1. het gebouw aan het hoofdgebouw wordt gebouwd;
2. de bouwhoogte niet meer bedraagt dan de bouwhoogte van het hoofdgebouw.

9.5 Specifieke gebruiksregels

Onder met deze bestemming strijdig gebruik wordt begrepen het gebruik dat afwijkt van de bestemmingsomschrijving, waaronder in ieder geval wordt begrepen:

a. het gebruiken of laten gebruiken van gebouwen voor recreatief nachtverblijf;
b. het gebruiken of laten gebruiken van een woonhuis voor meer dan één woning;
c. het gebruiken of laten gebruiken van vrijstaande ondergeschikte gebouwen voor bewoning;
d. het gebruiken of laten gebruiken van vrijstaande ondergeschikte bebouwing voor een aan-huis-verbonden beroep of bedrijf;
e. het gebruiken of laten gebruiken van woningen in combinatie met een aan-huis-verbonden beroep of bedrijf, zodanig dat de woonfunctie niet in overwegende mate wordt uitgeoefend en er ernstige hinder of afbreuk wordt gedaan aan het woonmilieu. Dit is het geval als:
    1. de oppervlakte meer bedraagt dan 50% van de oppervlakte van het hoofdgebouw, vermeerderd met het oppervlak van aan het hoofdgebouw gebouwde ondergeschikte gebouwen, met een maximum van 45 m²;
    2. de woonfunctie in ruimtelijke en visuele zin niet primair is;
    3. de oppervlakte van een reclamebord meer bedraagt dan 0,5 m²;
    4. parkeren niet op eigen erf plaatsvindt;
    5. er sprake is van een onevenredige verkeers- en/of publieksaantrekkende werking;
    6. buitenopslag van goederen plaatsvindt;
f. het gebruiken of laten gebruiken van gronden en gebouwen voor detailhandelsactiviteiten bij een aan-huis-verbonden beroep of bedrijf, anders dan direct voortvloeiend uit het beroeps- of bedrijfsmatig gebruik.

9.6 Afwijken van de gebruiksregels

Mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het straat- en bebouwingsbeeld, de woonsituatie, de milieusituatie, de verkeersveiligheid, de ruimtelijke en cultuurhistorische waarden, de landschappelijke waarden en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden, kan met omgevingsvergunning worden afgeweken:

a. van het bepaalde in 9.1 sub b voor de vestiging van een aan-huis-verbonden beroep of bedrijf dat niet is genoemd in de bij deze regels behorende Lijst aan-huis-verbonden beroep of bedrijf (bijlage 2), mits dit aan-huis-verbonden beroep of bedrijf naar aard en effecten op het woon- en leefklimaat kan worden gelijk gesteld met de aan-huis-verbonden beroepen of bedrijven die wel zijn genoemd;
b. van het bepaalde in 9.2.2 onder g voor het toestaan van meer woningen dan het ter plaatse met de aanduiding 'maximum aantal wooneenheden' is aangegeven met inachtname van het gestelde in 9.2.1 onder d.

9.7 Omgevingsvergunning voor werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

9.7.1 Verbod

Het is verboden om zonder een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het wijzigen van de verkavelingsstructuur, die mede wordt bepaald door het slotenpatroon en ter plaatse van de aanduiding 'houtsingel' door houtsingels, waarbij onder wijzigen wordt begrepen het geheel of gedeeltelijk verwijderen van houtsingels ter plaatse van de aanduiding 'houtsingel'.

9.7.2 Uitzonderingen op verbod

Het in 9.7.1 vervatte verbod is niet van toepassing op:

a. werken en werkzaamheden die het normale onderhoud en/of de normale exploitatie betreffen;
b. het verwijderen van een houtsingel ter plaatse van de aanduiding 'houtsingel' voor het realiseren van ten hoogste 2 dammen in iedere lange zijde van een perceel met een breedte van ten hoogste 10 m per dam, mits 75% van de oorspronkelijke lengte van de houtsingel resteert;
c. het verwijderen van een houtsingel ter plaatse van de aanduiding 'houtsingel' in iedere korte zijde van een perceel met een breedte van ten hoogste 10 m per dam, mits 75% van de oorspronkelijke lengte van de houtsingel resteert;
d. werken en werkzaamheden die reeds in uitvoering zijn dan wel krachtens een verleende vergunning reeds mogen worden uitgevoerd op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan;
e. het realiseren van in- en uitritten voor zover gelegen buiten de aanduiding 'houtsingel'.

9.7.3 Afwegingskader

Een in 9.7.2 genoemde vergunning kan slechts worden verleend indien geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het straat- en bebouwingsbeeld;
b. de milieusituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de gebruiksmogelijkheden van nabijgelegen gronden;
e. het landschappelijke karakter van het patroon van boomsingels en waterlopen en waterpartijen en/of andere landschappelijke waarden en de waterhuishoudkundige betekenis van de waterlopen en waterpartijen;

en:

f. wordt voldaan aan het in bijlage 1 opgenomen Beeldkwaliteitsplan Prikkebosk.

Artikel 10 Waarde-Reliëf

10.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Reliëf' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het behoud, de bescherming en/of het herstel van de landschappelijke waarde en cultuurhistorische waarde zoals deze tot uitdrukking komen in de al dan niet zichtbare hoogtes of laagtes in het landschap en daarmee samenhangende geomorfologische en cultuurhistorische waarden.

10.2 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik in strijd met het bestemmingsplan wordt in ieder geval gerekend het afgraven, afschuiven of wijzigen van het reliëf.

10.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

10.3.1 Verbod

Het is verboden om zonder een omgevingsvergunning werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren die de landschappelijke of de cultuurhistorische waarde van het reliëf kunnen aantasten.

10.3.2 Uitzonderingen verbod

Het in 10.3.1 vervatte verbod is niet van toepassing op:

a. werken en werkzaamheden die het normale onderhoud en/of de normale exploitatie betreffen;
b. werken en werkzaamheden die reeds in uitvoering zijn dan wel krachtens een verleende vergunning reeds mogen worden uitgevoerd op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan.

10.3.3 Strijd met de bestemming

Uitvoering van de werken, geen bouwwerk zijnde, en werkzaamheden is in strijd met de bestemming indien daardoor dan wel door de daarvan (direct of indirect) te verwachten gevolgen een onevenredige aantasting van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van deze gronden kan plaatsvinden.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 11 Anti-dubbeltelbepaling

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 12 Algemene bouwregels

12.1 Overschrijding bouwgrenzen

De bouwgrenzen mogen in afwijking van het bestemmingsplan, uitsluitend worden overschreden door tot gebouwen behorende stoepen, stoeptreden, hellingbanen, funderingen, mits de overschrijding niet meer bedraagt dan 1,50 m.

12.2 Bestaande maatvoeringen

Wanneer een bestaand gebouw, overkapping of bouwwerk, geen gebouw en geen overkapping zijnde:

- een grotere goothoogte;
- een grotere bouwhoogte;
- een grotere oppervlakte;
- een grotere dakhelling;
- een kleinere dakhelling.

heeft dan in de bouwregels in de van toepassing zijnde bestemming is toegestaan, dan mag:

- de goot- en/of bouwhoogte en/of oppervlakte en/of dakhelling ten hoogste de bestaande goot en/ of bouwhoogte en/of oppervlakte en of dakhelling bedragen;
- de dakhelling ten minste de bestaande dakhelling bedragen.

12.3 Verbod

In afwijking van het bepaalde in de verschillende bestemmingen is het verboden om op de gronden binnen een zone van 3 meter aan weerszijden van de houtsingels aangeduid met 'houtsingel' enig bouwwerk te bouwen.

12.4 Beeldkwaliteitsplan

Het in bijlage 1 opgenomen Beeldkwaliteitsplan Prikkebosk en de daarin opgenomen normen zullen mede als toetsingskader dienen voor burgemeester en wethouders bij het verlenen van omgevingsvergunning(en) voor bouwen.

Artikel 13 Algemene gebruiksregels

13.1 Strijdig gebruik

Tot een gebruik, strijdig met de bestemmingen, wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruiken of laten gebruiken van gronden en bouwwerken ten behoeve van seksinrichtingen;
b. het gebruiken of laten gebruiken van gronden en bouwwerken ten behoeve van risicovolle inrichtingen;
c. het gebruiken of laten gebruiken van gronden en bouwwerken ten behoeve van geluidzoneringsplichtige inrichtingen;
d. het gebruiken of laten gebruiken van gronden als standplaats voor kampeermiddelen;
e. het gebruiken of laten gebruiken van gronden voor het storten van puin en afvalstoffen;
f. het gebruiken of laten gebruiken van gronden voor de opslag van schroot-, afbraak- en bouwmaterialen, anders dan voor de uitvoering van krachtens de bestemming toegelaten bouwactiviteiten en werken en werkzaamheden;
g. het stallen of laten stallen van vlieg-, vaar- en voertuigen, anders dan ten behoeve van het woongenot;
h. het gebruiken of laten gebruiken van gronden en bouwwerken in strijd met het in bijlage 1 opgenomen Beeldkwaliteitsplan Prikkebosk.

13.2 Toegestaan gebruik

Tot een gebruik, toegestaan in dit bestemmingsplan, wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden ten behoeve van een paardenbak bij een woning binnen het bestemmingsvlak waarin de woning is gesitueerd of direct grenzend aan dat bestemmingsvlak waarbij de paardenbak in de bestemming 'Agrarisch-Woudenlandschap' is gesitueerd met uitzondering van de gronden ter plaatse van de aanduiding 'houtsingel', waarbij de volgende voorwaarden gelden:
    1. per woning is maximaal één paardenbak toegestaan;
    2. de paardenbak wordt gebruikt ten dienste van de bewoners van de woning;
    3. de oppervlakte van een paardenbak bedraagt ten hoogste 800 m²;
    4. de afstand tussen een paardenbak en naastgelegen (bedrijfs)woningen van derden minimaal 25 m bedraagt;
    5. de bouwhoogte van omheiningen van paardenbakken ten hoogste 1,7 m bedragen;
    6. geen lichtmasten worden geplaatst;
    7. geen stapmolen wordt geplaatst.

mits wordt voldaan aan het in bijlage 1 opgenomen Beeldkwaliteitsplan Prikkebosk.

Artikel 14 Algemene aanduidingsregels

14.1 vrijwaringszone - radar

14.1.1 Aanduidingsomschrijving

Ter plaatse van de aanduiding ' vrijwaringszone - radar ' geldt dat die gronden - naast de aangewezen bestemming(en) - tevens bestemd zijn voor de bescherming van de functionele bruikbaarheid van het radarstation.

14.1.2 Bouwregels

De bouwhoogte van bouwwerken mag niet meer bedragen dan 75 m.

Artikel 15 Algemene afwijkingsregels

15.1 Afwijkingsregels

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. de bij recht in de regels gegeven maten, afmetingen en percentages, tot ten hoogste 10% van die maten, afmetingen en percentages;
b. de in de aanduidingen aangegeven maatvoeringseisen met betrekking tot goot- en bouwhoogte tot ten hoogste 20% van die maatvoeringseisen;
c. de regels in die zin dat het beloop of profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid en/of -intensiteit daartoe aanleiding geeft;
d. de regels in die zin dat gebouwen ten behoeve van nutsvoorzieningen, openbaar vervoer, bediening van kunstwerken, sanitaire voorzieningen en naar de aard daarmee gelijk te stellen gebouwen worden gebouwd, mits:
    1. de oppervlakte per gebouw ten hoogste 50 m² mag bedragen;
    2. de bouwhoogte van een gebouwtje ten hoogste 3,00 m mag bedragen;
e. de regels, ten aanzien van de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, in die zin dat de bouwhoogte van de bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt vergroot tot ten hoogste 10,00 m;
f. de regels, ten aanzien van de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, in die zin dat de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van zend-, ontvang- en/of sirenemasten, wordt vergroot tot ten hoogste 40,00 m;
g. de regels ten aanzien van de maximale bouwhoogte van gebouwen in die zin dat de bouwhoogte van de gebouwen ten behoeve van plaatselijke verhogingen, zoals schoorstenen, luchtkokers, liftkokers en lichtkappen wordt vergroot, mits:
    1. de maximale oppervlakte van de plaatselijke verhoging ten hoogste 10% van het betreffende bouwvlak mag bedragen;
    2. de vergroting ten hoogste 1,25 maal de maximale bouwhoogte van het betreffende gebouw bedraagt;
h. het bepaalde ten aanzien van het bouwen van gebouwen binnen het bouw- c.q. bestemmingsvlak in die zin dat de grenzen van het bouw- c.q. bestemmingsvlak naar de buitenzijde worden overschreden door:
    1. trappen, trappenhuizen en galerijen;
    2. entreeportalen, luifels, veranda's en balkons;
    3. overstekende daken;

mits de bouwgrens met niet meer dan 1,50 m overschrijdend;

    4. andere ondergeschikte onderdelen van gebouwen, mits de bouwgrens met niet meer dan 1,00 m overschrijdend.

15.2 Toetsingscriteria

De in lid 15.1 genoemde omgevingsvergunningen kunnen uitsluitend worden verleend, indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan:

a. de milieusituatie;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de ruimtelijke en cultuurhistorische waarden;
e. de landschappelijke waarden;

f. de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden en bouwwerken;

en wordt voldaan aan het in bijlage 1 opgenomen Beeldkwaliteitsplan Prikkebosk.

Artikel 16 Overige regels

16.1 Voldoende parkeergelegenheid

a. Een bouwwerk, waarvan een behoefte aan parkeergelegenheid wordt verwacht, kan niet worden gebouwd of gebruikt wanneer op het bouwperceel of in de omgeving daarvan niet in voldoende parkeergelegenheid is voorzien en in stand wordt gehouden.

b. Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in sub a en worden toegestaan dat in minder dan voldoende parkeergelegenheid wordt voorzien, mits dit geen onevenredige afbreuk doet aan de parkeersituatie.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 17 Overgangsrecht

17.1 Overgangsrecht bouwwerken

a. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
   1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   2. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

b. Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het bepaalde in lid 17.1 sub a een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk met maximaal 10%.

c. Lid 17.1 sub a is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

17.2 Overgangsrecht gebruik

a. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

b. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in lid 17.2 sub a, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

c. Indien het gebruik, bedoeld in lid 17.2 sub a, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

d. Lid 17.2 sub a is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 18 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het Bestemmingsplan Damwâld - Prikkebosk van de gemeente **Dantumadiel**.

Bijlagen regels

Bijlage 1 Beeldkwaliteitsplan Prikkebosk 12 september 2023

Bijlage 2 Lijst van toegestane beroepen en bedrijven aan huis

Uitoefening van (para-)medische beroepen, waaronder:
individuele praktijk voor huisarts, psychiater, psycholoog, fysiotherapie of bewegingsleer, voedingsleer, mondhygiëne, tandheelkunde, logopedie, enz. individuele praktijk dierenarts.

Kledingmakerij:
- (maat)kledingmakerij en kledingverstelbedrijf;
- woningstoffeerderij.

Kantoorfunctie ten behoeve van bedrijvigheid die elders wordt uitgeoefend, zoals:
- schoonmaakbedrijf, schoorsteenveegbedrijf, glazenwasserij, maar ook ten behoeve van bijvoorbeeld een groothandelsbedrijf.

Reparatiebedrijfjes, waaronder:
- schoen-/lederwarenreparatiebedrijf;
- uurwerkreparatiebedrijf;
- goud- en zilverwerkreparatiebedrijf;
- reparatie van kleine (elektrische) gebruiksgoederen;
- reparatie van muziekinstrumenten.
In ieder geval zijn autoreparatiebedrijven uitgezonderd.

Advies- en ontwerpbureaus, waaronder individuele praktijk voor:
- reclame ontwerp;
- grafisch ontwerp;
- architect.

(Zakelijke) dienstverlening, waaronder individuele praktijk voor:
- notaris;
- advocaat;
- accountant;
- assurantie-/verzekeringsbemiddeling;
- exploitatie en handel in onroerende zaken.

Overige dienstverlening:
- kappersbedrijf;
- schoonheidssalon;
- pedicure.

Onderwijs:
- autorijschool;
- onderwijs niet in te delen naar specificatie, mits zonder werkplaats of laboratorium.

Verkoop van goederen via internet:
het verkopen van goederen aan personen, waarbij goederen aan huis worden verkocht, maar uitsluitend via internet en waarbij de bezorging of levering voornamelijk via de post of pakketdienst plaatsvindt.

Ambachtelijke bedrijvigheid en/of kunstnijverheid:
het, geheel of overwegend door middel van handwerk, vervaardigen, bewerken of herstellen van goederen, waarbij:

1. het productieproces wordt grotendeels met de hand of althans niet in hoofdzaak gemechaniseerd, geautomatiseerd of met behulp van werktuigen die door energiebronnen buiten de menselijke arbeidskrachten worden aangedreven, uitgevoerd, of:
2. voor zover van laatstbedoelde werktuigen gebruik wordt gemaakt, zijn deze als ondergeschikt te beschouwen aan de menselijke handvaardigheid.

Verbeelding

Plangebied

Plangrens

Enkelbestemmingen

- A-WL — Agrarisch - Woudenlandschap
- G — Groen
- T — Tuin
- V-VB — Verkeer - Verblijf
- W — Wonen
- WG-I — Woongebied - I
- WG-II — Woongebied - II

Dubbelbestemmingen

- WR-R — Waarde - Reliëf

Gebiedsaanduidingen

- vrijwaringszone - radar

Functieaanduidingen

- (bo) — bos
- (hs) — houtsingel

Maatvoeringen

- 2 — maximum aantal wooneenheden

Gemeente Dantumadiel
Damwâld – Prikkebosk

Bestemmingsplan

PROJECT	20200433		
FORMAAT	A2		
SCHAAL	1:1000	Vastgesteld	
KAART	1/1	Ontwerp	18-09-2023
GETEKEND	PVD	Voorontwerp	
IDN	NL.IMRO.1891.BpDwPrikkebosk-ON01	Concept	22-11-2021

RHO ADVISEURS
info@rho.nl
www.rho.nl